

IIN KUNTA
TILINPÄÄTÖS 2017

Khall 26.3.2018
Kvalt 28.5.2018

Sisällysluettelo

1. Tilinpäätös	4
1.1. Tilinpäätöstä varmentavat asiakirjat	4
2. Toimintakertomus	4
2.1. Toimintakertomusta koskevat säännökset	4
2.2. Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa	5
2.2.1. Kunnanjohtajan katsaus	5
2.2.2. Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset	7
2.2.3. Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys	9
2.2.4. Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa	10
2.2.5. Kunnan henkilöstö	11
2.2.6. Ympäristöasiat	12
2.2.7. Muut ei taloudelliset asiat	13
2.2.8. Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	13
2.2.9. Arvio merkittävistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittämiseen vaikuttavista seikoista	13
2.3. Selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä	14
2.4. Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus	17
2.4.1. Tilikauden tuloksen muodostuminen	17
2.4.2. Toiminnan rahoitus	19
2.5. Rahoitusasema ja sen muutokset	21
2.6. Kunnan kokonaistulot ja –menot	22
2.7. Kuntakonsernin toiminta ja talous	23
2.7.1. Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä	23
2.7.2. Konsernin toiminnan ohjaus	23
2.7.3. Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat	23
2.7.4. Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä	24
2.7.5. Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä	24
2.7.6. Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut	25
2.8. Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet	28
2.8.1. Kunnanhallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä	28
3. Kuntastrategian toteutuminen	28
3.1. Vetovoimaisuuden turvaaminen ja viihtyisä asuin- ja elinympäristö	28
3.2. Työllisyyden hoito ja osaaminen	34
3.3. Peruspalveluiden turvaaminen	38
3.4. Talouden tasapainottaminen	42
4. Talousarvion toteutuminen	45
4.1.1. Hallintopalvelut	45
4.1.2. Sosiaali- ja terveystaloudet	50
4.1.3. Opetus- ja varhaiskasvatuspalvelut	54
4.1.4. Tekniset palvelut	58
4.1.5. Kuntapalvelutoimiston tuotanto	60
4.2. Tuloslaskelmaosan toteutuminen	63
4.3. Investointien toteutuminen	66
4.4. Rahoitusosan toteutuminen	76
4.5. Yhteenveto valtuuston määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta	77
5. Tilinpäätöslaskelmat	79
5.1. Tuloslaskelma	79
5.2. Rahoituslaskelma	80
5.3. Tase	81
5.4. Konsernilaskelmat	83
5.4.1. Konsernin tuloslaskelma	83
5.4.2. Konsernin rahoituslaskelma	84
5.4.3. Konsernitase	85
6. Tilinpäätöksen liitetiedot	87
7. li-Instituutti -liikelaitoksen tilinpäätös	99
8. lin ateria- ja tilapalveluliikelaitoksen tilinpäätös	114

9. Iin vesiliikelaitoksen tilinpäätös	134
10. Hankkeet ja projektit	155
11. Liikelaitoksen vaikutus kunnan talouteen	160
11.1. Liikelaitoksen vaikutus kunnan tilikauden tuloksen muodostumiseen	160
11.2. Liikelaitoksen vaikutus kunnan toiminnan rahoitukseen	161
12. Tytäryhtiöiden toiminnan taloudellinen tulos ja merkittävimmät riskit	162
12.1. Iin Vuokratalot Oy	162
12.2. Kuivaniemen Vuokratalot Oy	162
12.3. Kiinteistö Oy Rinmanni	163
12.4. Iilaakso Oy	164
12.5. Iin Micropolis Oy	165
12.6. Iin Energia Oy	166
12.7. Kuiva-Turve Oy	166
13. Luettelot kirjanpito- ja tositelajeista	168
14. Allekirjoitukset ja merkinnät	170

1. Tilinpäätös

Iin kunnan tilinpäätös sisältää toimintakertomuksen, talousarvion toteutumisvertailun, tilinpäätöslaskelmat, liitetiedot, erillistilinpäätökset, allekirjoitukset ja tilinpäätösmerkinnät sekä luettelot ja selvitykset. Erillistilinpäätöksinä Iin kunnan tilinpäätöksessä on kunnan kolmen liikelaitoksen tilinpäätökset.

Toimintakertomus jakaantuu toiminnan ja talouden kokonaistarkasteluun ja talousarvion toteutumisvertailuun. Iin kunnan tilinpäätöksessä toiminnan tavoitteet on johdettu kuntastrategiasta. Kokonaistarkastelussa esitetään olennaiset tapahtumat toiminnasta ja taloudesta sekä tilikauden tuloksen muodostuminen, toiminnan rahoitus, rahoitusasema ja siinä tapahtuneet muutokset.

Tilinpäätöksen perustana olevista kirjanpidoista sekä tositteiden ja muiden kirjanpitoaineistojen lajeista laaditaan kirjanpitolain 2:7 §:n mukaisesti luettelo, josta ilmenevät niiden keskinäiset yhteydet ja säilytystavat.

Tilintarkastuskertomusta ja tarkastuslautakunnan arviointikertomusta ei oteta kunnan tilinpäätösasiakirjaan. Tilintarkastuskertomus ja arviointikertomus on saatavilla yleisessä tietoverkossa (KuntaL 109 §).

1.1. Tilinpäätöstä varmentavat asiakirjat

Tilinpäätöstä varmentavia asiakirjoja ovat tase-erittelyt (KPL 3:13 §), joiden laatimisesta on annettu ohjeet kirjanpitolautakunnan kuntajaoston Kunnan ja kuntayhtymän taseen laatimista koskevassa yleisohjeessa. Iin kunnan tase-erittelyissä on noudatettu kirjanpitolautakunnan kuntajaoston antamia yleisohjeita.

2. Toimintakertomus

2.1. Toimintakertomusta koskevat säännökset

Toimintakertomuksen antamisesta vastaavat kunnanhallitus ja kunnanjohtaja (KuntaL 113 §). Toimintakertomuksessa annetaan tiedot kunnan toiminnan kehittymisestä ja tuloksellisuudesta, taloudellista tilannetta sekä merkittävimpiä riskejä ja epävarmuustekijöitä koskevista tärkeistä seikoista. (KPL 3:1a §). Kunnan toimintakertomuksen erityisenä tehtävänä on selvittää valtuuston talousarviossa hyväksymien toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumista kunnassa ja kuntakonsernissa (KuntaL 115§). Toimintakertomuksessa on myös annettava tietoja sellaisista kunnan ja kuntakonsernin talouteen liittyvistä olennaisista asioista, joista ei ole tehtävä selkoa kunnan tai kuntakonsernin taseessa, tuloslaskelmassa tai rahoituslaskelmassa. Arvio kunnan todennäköisestä kehityksestä, selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja niiden perusteella tehdyistä keskeisistä johtopäätöksistä ovat asioita, jotka eivät käy selville tilinpäätöslaskelmista.

Kirjanpitolain 3a luvun mukaan toimintakertomuksessa annetaan lisäksi tiedot siitä, miten kirjanpitovelvollinen huolehtii ympäristöasioista, sosiaalisista asioista ja henkilöstöasioista, ihmisoikeuksien kunnioittamisesta sekä korruption ja lahjonnan torjunnasta. Toimintakertomuksessa kuvataan millaisia toimintaperiaatteita kunta noudattaa huolehtiessaan edellä luetelluista asioista, toimintaperiaatteiden noudattamisen tulokset sekä kuvaus riskeistä, joiden toteutuminen todennäköisesti haittaa sen toimintaa sekä selostus siitä, miten kirjanpitovelvollinen hallitsee näitä riskejä. Tiedot on annettava siinä laajuudessa kuin se on tarpeen kirjanpitovelvollisen toiminnan vaikutusten ymmärtämiseksi. (KPL 3a:2 §)

Liikelaitokset noudattavat tilinpäätöksen laatimisessa yleisohjetta kunnan tilinpäätöksen laatimisesta. Kunnan liikelaitosten tilinpäätökseen kuuluvat tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja niiden liitteenä olevat tiedot sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus.

2.2. Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

2.2.1. Kunnanjohtajan katsaus

Valtakunnassa kaikki hyvin. Tällaisenkin johtopäätöksen voisi vetää, kun lukee viimeaikaisia uutisia, erityisesti talousuutisia. Talous keikkasi viime vuonna pääläelleen, kun pitkään kestäneestä hitaasta kasvusta ja lamasta siirryttiin kasvulukemiin, jotka ovat EU:n kärkeä. Toki kuva on monella tavalla monisyisempi, kun kehitystä yksityiskohtaisemmin tarkastellaan.

Kun talous kasvaa, ihmisillä on töitä ja työttömyys vähenee, vaikuttaa se myös kuntien taloustilanteeseen myönteisesti. Kuntien tulokset paranivat vaikkakin investoinnit ylittivät edelleen poistot ja lainamäärä kasvaa. Palveluiden ylläpitäminen ja rakentaminen maksavat. Hyvä taloustilanne antaa paremmat lähtökohdat tulevien muutosten edessä.

Yksi iso muutos on maakuntauudistus. Maakuntaan siirtyy merkittävä tehtäväkokonaisuus, jotka ovat tällä hetkellä kuntien hoidossa. Noin 40 % kuntien tehtävistä ja keskimäärin 57 % kuntien käyttömenoista siirtyy uusille, vuoden 2020 alusta aloittaville maakunnille. Kyseessä on 150 vuotisen kunnallisen itsehallinnon suurin muutos. Uudistuksen kaikkia vaikutuksia kuntalaisten palveluihin on vielä toistaiseksi mahdotonta arvioida.

Kunnilla on ollut aikaa valmistautua uudistukseen. Kunnan perusasioiden tulee olla jatkossakin kunnossa: kunnossa oleva infrastruktuuri ja toimivat palvelut luovat edellytykset sille, että kunnassa on hyvä asua ja kunta on hyvä kotipaikka yrityksille.

Jakkukylän osakuntaliitos tapahtui vuoden 2018 alusta. Kunta suhtautui alusta asti myönteisesti Jakkukylän kyläyhdistyksen tekemään osakuntaliitosesitykseen Jakkukylän liittämistä lin kuntaan. Valtionvarainministeriön päätös Jakkukylän liitoksesta saatiin huhtikuussa.

Uusi hallintosääntö hyväksyttiin toukokuussa. Kunnan tehtyä ilmastotyötä jatkettiin niin, että talousarvioon otettiin omaksi osakseen Resurssiviisas li –ohjelman jalkauttaminen.

Uuden kuntastrategian valmistelu aloitettiin keväällä 2017 ja valtuuston hyväksyttäväksi työ tulee kevään 2018 aikana. Keväällä 2018 käynnistettiin hallinnonuudistustyö, jossa yhtenä tavoitteena on kuntastrategian mahdollisimman hyvä käytännön jalkauttaminen.

Kaavoituspuolella vuosi oli vilkas. Lin kirkonseudun asemakaavan uudistaminen on ollut käynnissä koko vuoden. Kunnantalon kortteli nro 23 osana asemakaavaa on käsitelty erillisenä hankkeena. Edellisen kerran vastaava työ tehtiin 1980-luvun alussa eikä voimassa oleva asemakaava enää täytä nykyhetken kuntakeskukselle asetettuja vaatimuksia. Tavoitteena on kuntakeskustan tiivistäminen mahdollistamalla asuin- ja liikerakentaminen keskustan alueella.

Karhun kaavoitus on käynnistetty. Tavoitteena on kaavoittaa Karhuun merellinen asuinalue ja näin laajentaa pientaloasumisen valikoimaa. Pahkakosken tuulivoimakaava on ollut valmisteilla ja kaavaehdotus tulee nähtäväksi alkuvuodesta 2018.

Lin kunta on panostanut viime vuosina vahvasti kouluihin. Haminan uuden koulurakennuksen rakentaminen saatiin valmiiksi. Sillä korvattiin Haminan koulun vanhin osa, joka purettiin kesällä 2017. Ylirannan koulu avattiin uudelleen remontin jälkeen syksyllä 2017. Pohjois-lin liikuntasalin rakennustyöt aloitettiin syksyllä. Varhaiskasvatuspuolella Alarannan ja Haminan päiväkodit lakkautettiin ja päiväkotien toiminta siirrettiin Lakson, Nikkarin ja Haminan päivähoitoyksikköön.

Useita vuosia jatkunut energiarakentaminen ei jatkunut viime vuonna. Valtion energia- ja ilmastostrategian toimeenpano on viivästynyt eikä uusia tuulivoimakohteita aloitettu. Uusia tuulivoimakaavoja on valmisteilla, mikä vahvistaa uskoa siihen, että lisää tuulivoimarakentamista kuntaan on myös jatkossa luvassa.

Työttömyys on pysynyt korkealla tasolla vaikkakin suunta on ollut oikea. Työttömiä oli reilut sata vähemmän kuin vuotta aiemmin. Talouskasvu näyttää jatkuvan ja sen pitäisi vaikuttaa työttömyyden

alenemiseen myös tämän vuoden aikana. Kunta on omilla toimilla työllistänyt pitkäaikaistyöttömiä ja vaikeimmin työllistettäviä. Työttömyys näkyy myös sekä suoraan että välillisesti kunnan kustannusten nousuna.

lin kunnan talous pysyi edelleen ylijäämäisenä. Investointitarve on kuitenkin edelleen liian korkealla tasolla. Investointien rahoittamiseksi kunnan on otettava lisää lainaa ja näin kunta velkaantuu. Investoinnit ovat kuitenkin tuottavia investointeja, eivät syömävelkaa. Nyt tehtävistä investoinneista saadaan tulevaisuudessa paljon hyötyä.

Verotulot kääntyivät vuoden tauon jälkeen nousuun. Ansiotulojen verotus nousi 1,1 %. Yhteisöveron tuotto kasvoi peräti 15,9 %, mikä kertoo talouden vahvasta kasvusta. Kiinteistöverokertymä pysyi edellisen vuoden tasossa. Vuodelle 2018 on kiinteistöveron osalta odotettavissa merkittävää kasvua, sillä jatkossa isot tuulivoimapaistot, joita lissäkin on, verotetaan voimalaitosveron mukaan.

Vuoden 2017 osalta merkillepantavaa oli, että lin kunnan oma toiminta oli taloudellisesti tuloksellista, mikä osoittaa, että päättäjien ja henkilöstön toiminta oli vastuullista ja kustannustietoista.

Kunnassa vuodesta 2012 aktiivisesti toteuttama työ vähähiilisyden eteen noteerattiin korkealle, kun Euroopan Unionin Regio Stars –kilpailussa Pohjois-Pohjanmaan liiton rahoittama ja Micropolis Oy:n toteuttama Innovatiiviset vähähiiliset palvelut – hanke voitti Climate Actions sarjan. Tämä ”Ilmaston Euroopan mestaruus” on vakuuttava meriitti työn tuloksellisuudesta. li sai paljon julkisuutta sekä kotimaassa että ulkomailla.

Vuoden 2017 aikana kunnanvaltuusto kokousti 8 kertaa ja käsitteli 137 pykälää, kunnanhallitus kokousti 21 kertaa ja käsitteli 394 pykälää. Lauta- ja johtokunnat kokoustivat yhteensä 75 kertaa ja käsittelivät 598 pykälää.

Uusi valtuusto aloitti työnsä kesäkuun alussa. Uuden kuntalain myötä kunta saa itse päättää toimielinten koosta. lissä valtuusto, hallitus, lautakunnan ja johtokunnat jatkavat entisellä vahvuudella. Valtuustossa on uusia valtuutettuja 15.

Haluan kiittää päättäjiä ja henkilökuntaa hyvästä yhteistyöstä, yhteishengestä ja kuntalaisten eteen tehdystä hyvästä työstä. Olette omalla panoksellanne ja sitoutumisellanne kehittäneet kuntaa merkittävästi eteenpäin.

Ari Alatossava
kunnanjohtaja

2.2.2. Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Tilivelvolliset toimielimet, toimielinten tilivelvolliset jäsenet 31.5.2017 saakka

<p><u>Kunnanhallitus:</u> Teijo Liedes, puheenjohtaja Riikka Ruonala, 1. varapj. Hannes Hekkala, 2. varapj. Susanna Wiik Minna Paakkola Veli Paakkola Ilkka Pakonen Harri Sanaksenaho Helka Tapio Petri Tervonen Leena Tiiro</p>	
<p><u>Tarkastuslautakunta:</u> Jouni Mähönen, puheenjohtaja Mika Koistinen, varapuheenjohtaja Anna Turtinen Matti Haatainen Anne Paaso-Rantala Aila Paaso</p>	<p><u>Keskusvaalilautakunta:</u> Risto Säkkinen, puheenjohtaja Tellervo Jyrkkä, varapuheenjohtaja Reino Aaltonen Mika Jeronen Paula Juopperi</p>
<p><u>Tekninen lautakunta:</u> Mika Hast, puheenjohtaja Matti Kumpulainen, 1 vpj. Pentti Kurttila, 2 vpj Ritva Jokela-Lantiainen Anne Hakoköngäs Petri Tervonen Arja Heinikoski Paula Juopperi Matti Kaakkuriniemi</p>	<p><u>Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta:</u> Reijo Kehus, puheenjohtaja Leena Tiiro, 1 vpj. Jaakko Höyhtyä, 2 vpj. Ohtamaa Sari Minna Paakkola Mika Koistinen Susanna Wiik Petteri Mäenpää Tapio Rissanen</p>
<p><u>Iin vesiliikelaitoksen johtokunta:</u> Jouni Mähönen, puheenjohtaja Mika Hast, varapuheenjohtaja Maire Turtinen Pekka Parviainen Tauno Kova Ritva Jokela-Lantiainen Paula Hyry Ilkka Pakonen Aili-Marja Alaraasakka</p>	<p><u>Valvontalautakunta:</u> Ilkka Pakonen, puheenjohtaja Sauli Keltamäki, 1 vpj Ville Nikkinen, 2 vpj Sonja Alaraasakka Arto Junes Leila Kehus Marja-Leena Liimatta Saku Kaakinen Tiina Vuononvirta</p>
<p><u>Ii-Instituutti-liikelaitoksen johtokunta:</u> Ville Nikkinen, puheenjohtaja Veera Kuha, varapuheenjohtaja Sirpa Varanka Tellervo Jyrkkä Ari Rautakoski Taisto Orajärvi Juho Tauriainen Pertti Huovinen Maria-Liisa Halonen</p>	<p><u>Iin ateria- ja tilapalveluliikelaitoksen johtokunta:</u> Tauno Kivelä, puheenjohtaja Merja Jeronen, varapuheenjohtaja Helka Tapio Ritva Liedes Risto Paaso Kalevi Stenberg Taisto Orajärvi Hilkka Kalliorinne Anu Mäenkoski</p>

Tilivelvolliset toimitukset, toimielinten tilivelvolliset jäsenet 1.6.2017 alkaen

<p><u>Kunnanhallitus:</u> Johannes Tuomela, puheenjohtaja Riikka Ruonala, 1. varapj., 31.8.2017 saakka Pekka Koskela, 1 varapj., 1.9.2017 alkaen Mika Hast, 2. varapj. Veli Paakkola Helka Tapio, 1.9.2017 alkaen Sanna Valaja Oili Kaleva Leena Tiiro Martti Kaarre Petri Tervonen Tiina Vuononvirta</p>	
<p><u>Tarkastuslautakunta:</u> Reijo Kehus, puheenjohtaja Pertti Huovinen, varapuheenjohtaja Anna Turtinen Matti Haatainen Anne Paaso-Rantala Aila Paaso</p>	<p><u>Keskusvaalilautakunta:</u> Risto Säkkinen, puheenjohtaja Kaisa Kerätär, varapuheenjohtaja Paula Juopperi Maila Maalismaa Pentti Soini</p>
<p><u>Tekninen lautakunta:</u> Mika Hast, puheenjohtaja Pentti Jokela, 1 vpj. Jarmo Lauri, 2 vpj Jari-Jukka Jokela Harri Sanaksenaho Kirsimaria Piri Tellervo Jyrkkä Hilikka Kalliorinne Heli-Hannele Haapaniemi</p>	<p><u>Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta:</u> Reijo Kehus, puheenjohtaja Leena Tiiro, 1 vpj. Petteri Mäenpää, 2 vpj. Jaakko Höyhtyä Kati Södö Taina Häkkinen Eila Fäldt Sauli Keltamäki Anne Ojala</p>
<p><u>Iin vesiliikelaitoksen johtokunta:</u> Hannes Hekkala, puheenjohtaja Martti Kaarre, 1. vpj. Tiina Vuononvirta, 2. vpj. Maire Turtinen Meeri Jämsä Juuso Pyörälä Veera Kuha Juho Tauriainen Mikael Pietilä</p>	<p><u>Valvontalautakunta:</u> Sauli Keltamäki, puheenjohtaja Eero Alaraasakka, 1. vpj. Jukka Pietikäinen, 2. vpj. Sonja Alaraasakka Arto Junes Meeri Jämsä Marja-Leena Liimatta Veera Kuha Juha Malo</p>
<p><u>Ii-Instituutti-liikelaitoksen johtokunta:</u> Jari-Jukka Jokela, puheenjohtaja Seppo Keltamäki, 1. vpj. Jussi Kurttila, 2. vpj. Valtteri Paakki Aili-Marja Alaraasakka Paula Pivelin Pertti Huovinen Johanna Jakku-Hiivala Maria-Liisa Halonen, 4.10.2017 saakka Hilikka Kalliorinne, 27.11.2017 alkaen</p>	<p><u>Iin ateria- ja tilapalveluliikelaitoksen johtokunta:</u> Tauno Kivelä, puheenjohtaja Taisto Orajärvi, 1 vpj. Merja Jeronen, 2 . vpj. Pentti Jokela Saara Alamäki Mervi Jyrkäs Aini Autio Petri Hyvönen Matti-Tapio Rissanen</p>

Tilivelvolliset viranhaltijat v. 2017:

kunnanjohtaja Ari Alatossava
hallintojohtaja Annastiina Junnila
opetus- ja varhaiskasvatuspäällikkö Vesa Anttila
tekninen johtaja Markku Vitikka

Tilivelvolliset liikelaitoksissa v. 2017:

li –instituutti –liikelaitoksen johtaja Tarja Rahkola
lin ateria- ja tilapalveluliikelaitoksen johtaja Anne Hautamäki
lin vesiliikelaitoksen johtaja Pekka Paaso

2.2.3. Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

Kansantalous elää vahvaa kasvuvaihetta ja sillä on myönteinen vaikutus kuntatalouteen erityisesti lisääntyvän verotulokertymän kautta. Parantunut työllisyystilanne vähentää työttömyyttä ja sen mukanaan tuomia yksilö-, perhe- ja yhteisöongelmia. Työllisyyden ja palkkatason nousu näkyy kulutuksen kasvuna ja lisääntyneenä verotulokertymänä.

Pitkään jatkunut matala korkotaso on näkynyt kuntien taloudessa vähentyneinä korkokustannuksina. Kunnat ovat saaneet lyhytaikaista lainaa miinuskoroilla. Myös pitkäaikaisten lainojen korkotaso on hyvin maltillinen. Käynnistynyt talouskasvu voi vaikuttaa korkotason nousuun, mikäli inflaatiotaso lähtee nousuun. Mahdollinen korkotason nousu on uhka niille kunnille, jotka ovat vahvasti velkaantuneet eivätkä ole suojanneet lainojaan koronnousua vastaan.

Valtio on vähentänyt kunnille maksettuja valtionosuuksia. Valtiontalouden tila on edelleen huono ja valtio velkaantuu. Odotettavissa on jatkossakin valtionosuusleikkauksia. Kuntien taloudenpidossa verotulojen merkitys kasvaa suhteessa valtionosuuksiin. Sote- ja maakuntauudistus uudistaa sekä valtionosuusjärjestelmän että verotuksen. Vaikutukset kuntatalouteen vaihtelevat kunnittain.

lissä lähes kaksi vuosikymmentä jatkunut väestönkasvu on taittunut. Jakkukylän osakuntaliitos nostaa väkilukua. Työllisyystilanne on Oulun seudulla parantunut ja verotulot ovat kasvussa. Asuntotuotantoa pyritään kasvattamaan uudella kuntakeskustan asemakaavalla ja Karhun kaavoituksella. Valtakunnallisesti asuntotuotannon kasvu on suuntautunut kerrostalorakentamiseen ja kerrostalotuotannon kasvuun pyritään pääsemään myös lissä. Odotukset kasvun osalta ovat positiiviset.

Kunnan työllisyys- ja väestökehityksestä

lissä/seutukunnassa keskimäärin kuukausittain

	2015	2016	2017
avoimet työpaikat	18	32	27
työttömyysaste	18,7	17,0	15,0
työttömät työnhakijat	745	703	620
alle 25-v. tyött. työnhakijat	93	80	75
yli 50 v. tyött. työnhakijat	301	282	273
yli vuoden työttömänä olleet	232	233	194
työttömyysaste seutukunnassa	17,8	16,8	15,2
työttömät työnhakijat seutukunnassa	1512	1633	1466

(Lähde: ELY-keskus)

Väestökehitys vv. 2014 - arvio 2020

väestö 31.12.	2014	2015	2016	2017	arv. *) 2018	arv. 2019	arv. 2020
lin kunta	9664	9659	9634	9547	10060	10080	10100
muutos hlö	55	-5	-25	-87	410	20	20

*) Jakkukylän osakuntaliitos lihin

2.2.4. Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa

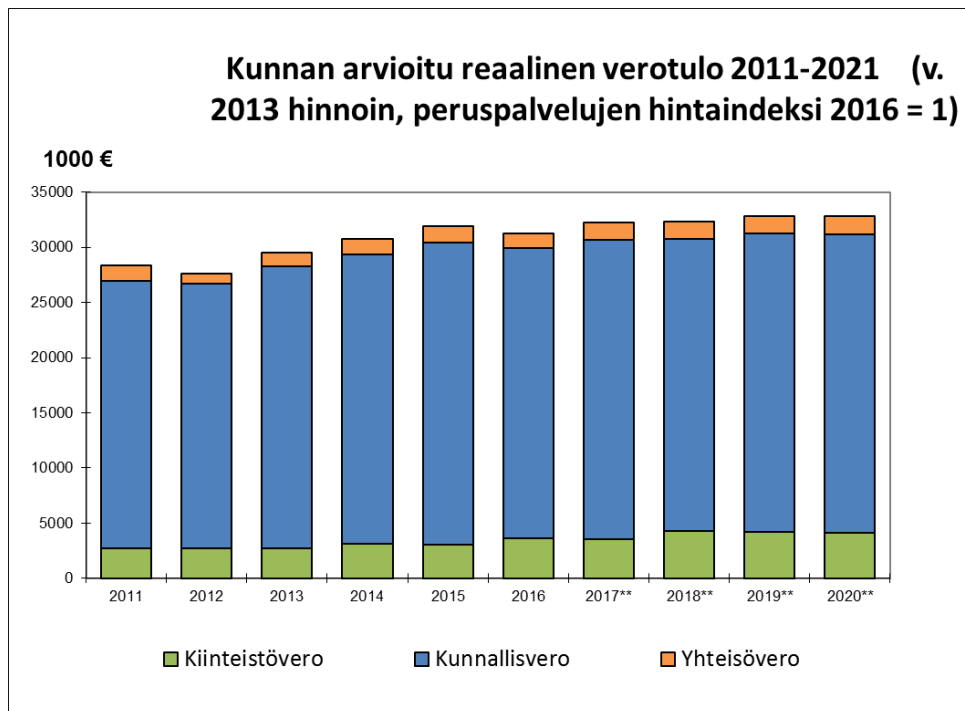
lin kunnan vuoden 2017 talousarvio oli alijäämäinen valtuuston hyväksyessä sen kokouksessaan 28.11.2016 §107. Talousarvion alijäämä oli tuolloin n. 757 tuhatta euroa. Lisämäärärahojen myöntämisen jälkeen talousarvion alijäämäksi muodostui n. 847 tuhatta euroa. Kunnan ja Oulunkaaren omassa toiminnassa pystyttiin menoja karsimaan palvelujen tasoa supistamatta. Kunnan ylijäämäksi muodostui 1,2 miljoonaa euroa. Tulosta paransivat Kiky –sopimuksessa sovitut lomarahaleikkaukset, jotka olivat lin kunnalla n. 300 tuhatta euroa. Tulosta voidaan pitää erittäin hyvänä talousarvioon verrattuna.

lin kunnan suurin investointi oli viime vuonna Haminan koulun uudisrakentaminen ja peruskorjaus. Lisäksi suunnitteilla on liikuntakeskus, jonka toteutukseen on varauduttu suunnitelmakaudella.

Kuivaniemen Vesi Oy:n toiminta lakkasi vuoden 2017 aikana ja yhtiön liiketoiminta ja omaisuus yhdistettiin lin vesiliikelaitokseen vuoden 2017 alusta (Kvalt 20.12.2017 § 129).

Verotulot 2015-2017 (1000 euroa):

tilivuosi/verolaji	2015	2016	2017
kunnallisvero	27.149	26.309	26.595
muutos%	5,0 %	-3,0 %	1,1 %
osuus yhteisöveron tuotosta	1.430	1.318	1.526
muutos%	3,3 %	-7,8 %	15,8 %
kiinteistövero	3.055	3.595	3.520
muutos%	0,0 %	17,7 %	-2,1 %
yhteensä	31.634	31.222	31.641
muutos%	4,4 %	-1,3 %	1,3 %

Lähde Kuntaliiton kuntakohtainen veroennustekehikko

2.2.5. Kunnan henkilöstö

Alla olevassa taulukossa on esitetty vuoden viimeisen kalenteripäivän mukainen henkilöstömäärä vertailuvuosina.

Henkilöstömäärä 31.12.2014 - 31.12.2017

Henkilöstö	2014	2015	2016	2017	muutos
vakinaiset	339	344	340	335	-5
määräaikaiset	120	107**	120	133	+13
työllistetyt	22	29	21	30	+9
oppisopimuksella	3	-	1	-	-1
yhhteensä	484	480	482	498	+16

** määräaikaisissa sivutoimisia opettajia 49

Palkkamenojen kehitys on esitetty alla olevassa taulukossa; luvut sisältävät liikelaitokset.

Palkkamenojen kehitys v. 2014-2017

	2014	2015	2016	2017	muutos	ero %
vakainainen henkilöstö	5 254 273	5 285 138	5 366 160	5 297 640	-68 520	-1,28 %
määräaikainen henkilöstö	1 116 921	1 052 598	1 132 882	1 201 042	68 160	6,02 %
sairaus- ja äit.lomasijaiset	383 348	317 168	345 282	432 896	87 614	25,37 %
muut sijaiset	356 548	400 131	564 392	555 923	-8 469	-1,50 %
erilliskorvaukset	259 159	264 960	253 160	255 284	2 124	0,84 %
muut korvaukset	5 253	2 600	680	17 600	16 920	2488,30 %
palkkatuki	467 407	381 723	636 923	622 014	-14 909	-2,34 %
tuntipalkat	266 784	274 980	291 293	278 049	-13 243	-4,55 %
opettajat kuel	1 399 133	1 505 667	1 799 604	1 849 700	50 096	2,78 %
opettajat vel	2 663 301	2 462 474	2 332 240	2 137 006	-195 235	-8,37 %
jaksotetut palkat	1 678 761	1 672 940	848 321	1 742 198	893 877	105,37 %
yhhteensä	13 850 888	13 620 379	13 570 937	14 389 352	818 416	6,03 %

Sairauspoissaoloja seurataan säännöllisesti ja niitä pyritään ennaltaehkäisemään varhaisen puuttumisen mallin avulla. Sairauspoissaolotilasto sisältyy henkilöstöraporttiin. Myös työhyvinvoinnin, tasa-arvon ja yhdenvartaisen kohtelun kokemista seurataan säännöllisesti joka toinen vuosi. Loppuvuodesta 2017 toteutettujen kyselyjen tulokset raportoidaan kaikkien osa-aluiden osalta vuoden 2019 aikana. Työsujeluorganisaation vahvistamisesta toimikaudelle 2019-2021 on tehty päätös 10.9.2017 § 280. Samoin Yt- ja työsujetoimikunta on päätetty eriyttää, jota henkilöstön kuleminen toteutuu paremmin. Työhyvinvoinnin tueksi työterveyshuollon suunnitelmaan on kirjattu ePassin käyttöalan laajennus liikunta- ja kulttuuripalveluiden lisäksi myös hyvinvointi-palveluihin (hieronta ja fysioterapia). Työohjausta on tarjottu sekä ryhmä- että yksilömuotoisena aiempaa laajemmin.

2.2.6. Ympäristöasiat

Lin kunta liittyi uuteen Energiategohokkuus-sopimukseen ensimmäisten joukossa. Vuosien 2017 -2025 energiategohokkuussopimus allekirjoitettiin toukokuussa 2016 (energiategohokkuussopimukset2017-2025.fi). Tämä sopimus päätettiin laajentaa koskemaan koko kunta konsernia. Sopimukseen liitettiin kunnan lisäksi Kuivaturve Oy, lilaakso Oy, Micropolis Oy, Kuivaniemen vuokratilat Oy ja lin vuokratilat Oy. Lin energia Oy on tehnyt oman toiminta-alaansa liittyvän energiategohokkuuden sopimuksen vuonna 2017.

Kunta on edelleen aktiivisesti mukana Hinku- ja Kuntien energiasäästö -ohjelmissa ollen päästövähennyksissä valtakunnan ykkönen 50 % päästövähennyksellä vertailuvuonna 2015. <http://www.hinkufoorumi.fi/fi-FI/Paastokehitys>

Lisäksi kunta on FISU-verkoston jäsen, johon kuuluu tällä hetkellä kahdeksan suomen kaupunkia ja kuntaa. Lin kunta on joukkion ainoa kunta ja Pohjois-Suomen edustaja. (fisu-verkosto.fi). Sitran mukainen *Resurssiviisauden tiekartta* hyväksyttiin kunnanvaltuustossa toukokuussa (päivitys vuodelle 2018 juuri valmistunut johon lisätty vuoden 2018 kunnantalousarvioon merkityt hallintokohtaiset velvoittavat tavoitteet), ja se ohjaa lin kunnan toimintaa kokonaisvaltaisesti ympäristö- ja energia-asioissa. http://ii.fi/uusiutuva_energia

Li valittiin marraskuussa 2017 Circwaste Kiertotalouden edelläkävijäkuntaverkoston 10 kunnan joukkoon jossa tavoitteena on vastata EU:n valtakunnallisen jätesuunnitelman valtakunnalliseen toteuttamiseen. <http://www.materiaalitkiertoon.fi>

Marraskuun lopulla Elintarviketurvallisuusvirasto Evira havaitsi Vatungin kalankasvatuslaitosten kaloissa IHN-tautia. EVIRA perusti päätöksellään 30.11.2017 Vatungin ympärille eläintautilain nojalla rajoitusvyöhykkeen. Kalankasvattajat ovat yhteistyössä ympäristöviranomaisten kanssa hävittäneet alueella kasvatetut kalat ja desinfioineet toimintaan liittyviä laitteita. Desinfiointi jatkuu vielä vuoden 2018 kesällä.

Entisen Kuivaniemen Vesi Oy:n toiminta päättyi patentti- ja rekisterihallituksen päätöksen perusteella 13.7.2017 ja vesihuoltotoimintaa jatkaa yhtiön toiminta-alueella lin vesiliikelaitos. Yhtiön jätevedenpuhdistamo Kuivaniemen asemakylällä siirtyi käytännössä jo 1.1.2017 liikelaitoksen vastuulle. Puhdistamo on toiminut sen toiminnasta annetun ympäristölupapäätöksen mukaisesti eikä ohituksia ole toistaiseksi jouduttu tekemään. Luvan voimassaolo päättyi vuoden 2017 lopussa ja sen uudistamista on haettu aluehallintovirastolta.

PVO-Vesivoima Oy, Pohjois- ja Etelä-lin jakokunnat ja lin kunta sopivat toukokuussa 2017 lijoen Raasakan vanhan uoman kehittämisestä vuosina 2017 - 2021. Kehittämistoimenpiteet jaettiin neljään ryhmään:

- 1) Virtaamaolosuhteiden parantaminen / lisäveden juoksuttaminen vanhaan uomaan
- 2) Kalan ja nahkiaisen nousun ja lisääntymisen vaativat toimenpiteet
- 3) Veden laadun parantaminen
- 4) Vesistöalueen hoitotoimet ja virkistyskäyttömahdollisuuksien kehittäminen

Kehittämistoimenpiteistä päättää neuvottelukunta, johon kukin sopijapuoli on valinnut kolme edustajaa.

2.2.7 Muut ei taloudelliset asiat

Kunta on ottanut käyttöön ylimmän johdon ja keskeisten luottamushenkilöiden sidonnaisuusrekisterin, jonka tiedot julkaistaan yleisessä tietoverkossa. (<http://www.ii.fi/sidonnaisuusilmoitus>) Tarkoituksena on lisätä päätöksenteon läpinäkyvyyttä.

lin kunta (Kvalt 20.3.2017 § 18) on hyväksynyt omavelkaisen takauksen lin Energia Oy:n kahdelle lainalle, joiden summat ovat 5,1 ja 0,65 miljoonaa euroa. lilaakso Oy:lle myönnetyn lainan pääomaa oli 31.12.2017 yhteensä 0,333 miljoonaa euroa.

2.2.8. Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Suomen valtion talous on merkittävästi epätasapainoinen ja samalla kuntien toimintaan ja toimintaympäristöön kohdistuu useita uudistushankkeita. Suomen talouden tilanne on mennyt parempaan suuntaan, mutta valtiontalouden tulojen ja menojen epätasapaino luo epävarmuutta kuntatalouden toimintaympäristön kehitykselle. Kun valtio säästää, merkitsee se leikkauksia kuntien rahoitukseen.

Kuntien tulevaan kehitykseen vaikuttavat olennaisesti tuleva toimintaympäristö, johon vaikuttavat tulevat lainsäädännölliset muutokset ja mahdolliset kuntiin kohdistuvat säästötoimenpiteet valtion taholta. Merkittävin kuntasektorin toimintaympäristöön vaikuttava tekijä on valmisteilla oleva maakuntauudistus ja erityisesti sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakennemuutos. Uudistukseen liittyvä rahoitusmalli voi heikentää lin kunnan taloudellista kantokykyä tulevina vuosina ja olla uhka koko kunnan tulevaisuudelle.

Kunnan tulos on ollut ylijäämäinen yksitoista vuotta peräkkäin. Kunnalla on kertynyttä ylijäämää. Se osoittaa, että kunnan taloutta on pyörityt taloudellisesti kestävällä tavalla. Talouden tasapainottamistarvetta ei ole, mutta arkipäivän toiminnan tulee olla kestävällä tasolla ja kustannustietoisuus aina osana päätöksentekoa.

Sitä vastoin investoinnit ovat olleet viime vuosina niin suuret, että kunta on velkaantunut. Tulorahoitus ei ole eikä todennäköisesti tule riittämään investointien rahoittamiseen. Kunta velkaantuu lähi-vuosina lisää, kun palveluverkostoa uusitaan ja uutta infrastruktuuria rakennetaan. Investoinnit ovat kuitenkin perusteltuja, koska ne tulevat lisäämään kunnan tuloja ja parantamaan paikallista elinvoimaa. Kunnan toiminnan tuloksellisuuteen tuleekin kiinnittää edelleen erityistä huomiota jokaisella osa-alueella.

On syytä arvioida, että huolimatta kunnan talouden myönteisestä kehityksestä asetettujen tavoitteiden suuntaisesti keskeisten tulo- ja rahoituslähteiden (verotulot ja valtionosuudet) kehitys on tulevina vuosina vaatimatonta ja epävarmaa yleisestä taloustilanteesta johtuen.

Vuoden 2017 lopussa kunnan taseessa on kertyneitä ylijäämiä 5,94 miljoonaa euroa. Se muodostaa taloudellisen puskurin tulevien vuosien varalle. Kunnan taloutta on johdettu suotuisasti kunnanvaltuuston kuntastrategiassa asettamien taloudellisten tavoitteiden mukaisesti. Kunnan lainakanta asukasta kohden on hieman kuntakentän keskiarvon yläpuolella.

2.2.9. Arvio merkittävistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittämiseen vaikuttavista seikoista

Vuoden 2017 talousarvion käsittelyn yhteydessä hyväksyi kunnanvaltuusto myös kunnan riskienhallintasuunnitelman, johon oli kirjattu koko kunnan toiminnan kannalta merkittävät riskit. Merkittäviksi riskeiksi määriteltiin: talousriski, strategiset riskit, toiminnalliset riskit ja vahinkoriskit. Riskien määrittelyssä otettiin käyttöön värikoodit, joilla riskin vaikutusta ja todennäköisyyttä havainnollistettiin värien vihreä, keltainen ja punainen avulla.

lin kunnan talousriskiin vaikuttaa koko maan työllisyys- ja yleinen taloustilanne. Siitä syystä talousriski on kunnan perustoimintojen kannalta merkittävä. Talousriskeihin määriteltiin merkittävimmäksi riskiksi Sote-uudistus, jonka toteutuminen siirtyi vuodelle eteenpäin. Kunnan talousarvio vuodelle

2017 oli alijäämäinen 757 tuhatta euroa ja edellisen vuoden 2016 verotulojen kertymä oli -1,3 % vuoden 2015 verotulojen kertymään verrattuna. Nämä lisäsivät talousriskin merkitystä talousarvion laadinta vaiheessa. Vuoden 2017 aikana myönnettyt lisämäärärahat nostivat talousarvion alijäämän 847 tuhanteen euroon. Talousarviossa on lisäksi raskas investointiohjelma, jonka toteuttamiseksi on varauduttu 6,9 miljoonan euron pitkäaikaisen lainan lisäykseen. Tämän vuoksi talousriski on riskikar-toituksessa merkittävä.

Suunnitelmassa esitetään talousriskin ilmenemismuotoina mm. korkokantojen muutokset, väestön kasvun tyrehtyminen ja verotulojen väheneminen. Lisäksi riskin ilmenemistä kuvataan yleisellä ta-loudellisella epävarmuudella, joka osittain aiheutuu Sote-uudistuksen keskeneräisyydestä ja vaiku-tuksesta kunnan talouteen. Talousriskiä lisää vielä väestö kasvun tyrehtyminen ja kunnan vetovoi-maisuuden väheneminen. Pakolliset korjaus- ja uusinvestoinnit lisäävät kunnan lainakantaa ja näin korkoriski on osa talousriskiä.

lin kunnan tulot muodostuvat toimintatuottojen 9,72 % lisäksi verotuloista 40,99 % ja valtionosuusis-ta 35,85 %, joista kaksi viimeksi mainittua muodostavat kunnan päätulolähteet eli yhteensä 76,84 %. Aikaisempien vuosien verotulojen kasvu on kääntynyt laskuun. Kun vuonna 2015 verotulot kasvoivat edelliseen vuoteen verrattuna 4,4 %, oli kasvu vuonna 2016 kääntynyt laskuun -1,3 %. Viime vuonna verotulokertymä lähti jälleen nousuun 1,3 % verrattuna edelliseen vuoteen. Todennäköisesti koko valtakunnan ja lin kunnan parantunut työllisyystilanne sekä yleinen taloustilanteen nousu lisäsi vero-tuloja, vaikka Kiky-sopimus toisaalta leikkasi verotulokertymää.

Strategisista riskeistä on nostettu mahdolliseksi riskiksi epäonnistuminen johtamisessa ja päätöksen-teossa. Riskin pienentämiseksi on ryhdytty toimenpiteisiin muutokseen reagoimalla osallistumalla HYVE2018 kehittämissuunnitelmaan.

Kuten tilinpäätöksen luvut osoittavat, lin kunnan talous on tällä hetkellä kohtuullisen hyvässä kun-nossa. Vuoden 2018 alusta Jakkukylän osakuntaliitos vaikuttaa kunnan menoja lisäävänä, mutta vastaavasti odotetaan tulojen kasvavan. Tulevan maakuntauudistuksen vaikutuksesta kunnan tulot pienenevät puoleen, mutta samassa suhteessa menot pienenevät. Jotta kuntatalous saadaan pysy-mään tasapainossa eli tulot riittämään käyttömenojen kattamiseen ja osaksi myös investointeihin, tulee lähivuosina tehdä sellaisia rakenteellisia ratkaisuja, jotka tuovat peruspalveluiden tuottamiseen lisää tehokkuutta ja taloudellisuutta.

lin kunta ja liikelaitokset käytti vuonna 2017 vakuutusmaksuihin yhteensä 66 tuhatta euroa turvatak-seen toimintaansa.

2.3. Selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä

Sisäisen valvonnan järjestäminen perustuu kuntalakiin, hallintosääntöön, lautakuntien/johtokuntien päätöksiin ja niissä määriteltyihin tehtäviin, toimivaltuuksiin ja vastuisiin sekä talousarvioon. Kunnan-valtuusto on hyväksynyt 15.5.2017 hallintosäännön ja 10.3.2014 lin kunnan ja kuntakonsernin sisäi-sen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet. Konserniohje on päivitetty ja ollut kunnanvaltuuston hyväksyttävänä 20.6.2016 § 59. Omistajaohjaus kuntakonsernissa ja omistajapoliittiset linjaukset on hyväksytty valtuustossa 12.9.2016 § 71.

lin kunnan sisäisen valvonnan ohjeen korvaa hallintosääntö. Kunnanhallitus vastaa kokonaisvaltai-sesti sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä. Lautakunta ja johtokunta vastaavat toi-mialallaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta ja tu-loksellisuudesta sekä raportoivat kunnanhallitukselle sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestä-misestä ja keskeisistä johtopäätöksistä.

Kunnanjohtaja, liikelaitoksen johtaja sekä toimialojen ja tulosalueiden johtavat viranhaltijat vastaavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimeenpanosta ja tuloksellisuudesta toimialallaan ja tulosalu-eellaan, ohjeistavat alaisiaan toimintayksiköitä sekä raportoivat kunnanhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti.

Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen

Hyvä hallintotapa toteutuu palvelualueilla lakien, sääntöjen ja ohjeiden noudattamisella asioiden valmistelussa, päätöksenteossa ja toimeenpanossa. Toiminnan tavoitteena on asiakaslähtöisyys. Kunnan liikelaitosten toimivaltaa, vastuita ja tehtäviä on selkiytetty hallintosäännössä.

Lautakuntien ja johtokuntien pöytäkirjat on asianmukaisesti allekirjoitettu ja hyväksytty sekä päätökset on pantu täytäntöön viivytyksettä. Delegointipäätökset on tehty ja niitä on noudatettu. Viranhaltijapäätökset kirjataan Dynasty-asiakirjanhallintaohjelmaan ja toimitetaan asianosaisille sekä toimieliemille, joilla on otto-oikeus.

Sisäinen tarkastus

Controller on raportoinut kunnanhallitukselle ja kunnanjohtajalle sisäisistä tarkastuksista ja havaintojen perusteella ohjeita ja antanut suullisia neuvoja sisäisen valvonnan kehittämiseksi.

Kokonaisvaltainen riskienhallinta

Riskikartoitus päivitettiin vuoden 2018 talousarvion laadinnan yhteydessä ja vuoden 2017 tilinpäätöksen yhteydessä raportoitiin toteutetut toimenpiteet riskien pienentämiseksi. Tytäryhtiöt tekevät kirjallisen riskikartoitukset merkittävimmistä riskeistä talousarvioon ja arvioivat riskien pienentämistä ja toteutumista tilinpäätöksessä. Riskienhallinta on jatkuvaa toimintaa. Toimenpiteet riskien hallitsemiseksi käsitellään vuosittain syksyllä talousarvion laadinnan yhteydessä ja keväällä tilinpäätöksen yhteydessä.

Kunnan vakuutus sopimusten hoitajaksi on valittu Novum Oy. Vahinkoriskien varalta kunta on vakuutanut henkilöstönsä LähiTapiola Keskinäinen Vakuutusyhtiössä ja omaisuusvakuutusyhtiö Pohjola Oy:ssä. Viime vuonna sattui yksi huomattava omaisuusvahinko. Vahingon kokonaisarvoksi tuli n. 70 euroa.

Toiminnan ja talouden sisäisen valvonnan varmistaminen

Talouden seuranta on ollut säännöllistä kaikilla toimialoilla. Oulunkaaren ja Oulunkaaren kunnat hankkivat yhdessä johdon raportointityökaluohjelman. Raportointiohjelman tarkoituksena on saada helppokäyttöiset työkalut talouden ja henkilöstön tunnuslukujen seurantaan. Johdon raportointijärjestelmää kehitetään ja otetaan käyttöön kuluvan vuoden aikana talouden seurantaan ja henkilöstöhallinnon raportointiin.

Investointeihin on myönnetty viime vuoden aikana lisämäärärahoja ja investointien toteutumaa on seurattu säännöllisesti. Toteutetut investoinnit ovat pääsääntöisesti pysyneet budjetissa, mutta muutamia ylityksiä on tullut hankkeiden sijoituessa vuoden vaihteeseen tai muusta perustellusta syystä. Ylitykset on raportoitu tarkemmin investointien toteuma kohdassa.

Laskujen hyväksyjät vuodelle 2017 on hyväksytty kaikissa lautakunnissa ja johtokunnissa. Rondo-ostolaskuohjelmalla käsitellään pääsääntöisesti kaikki kunnan ostolaskut. Ohjelma vaatii kaikille laskuille asiatarkastajan ja hyväksyjän.

Hankinnoissa noudatetaan lin kunnan hankintaohjetta (Khall 13.2.2017 § 49) ja hankinnat on kilpailutettu hankintaohjeiden mukaisesti. Lisäksi hankinnoissa on noudatettu vahvistettuja hankintarajoja, lakia julkisista hankinnoista, kuntalain säännöksiä sekä Kuntaliiton julkaisemia yleisiä hankintaohjeita. Suurin osa toimittajista on kilpailutettu Oulun hankintarenkään kautta. Muista, kuin hankintarenkään kautta tapahtuneista hankinnoista ja kilpailutuksista, ovat vastanneet palvelualueet. Vuonna 2017 otettiin käyttöön Cloudia-hankintojen ja sopimushallinnan sähköinen työkalu.

Lakien säännösten tai hyvän hallinto- ja johtamistavan vastaisia toimia, joista seuraisi merkittävä korvaus, kanne, tms. vaatimus tai oikeusseuraamus ei ole kunnan toimielinten tai liikelaitosten tiedossa. Käyttöomaisuuden hankinnassa tai käyttöarvossa ei ole toteutunut menetyksiä, arvon alenuksia tai jouduttu korvaus- tai muuhun oikeudelliseen vastuuseen.

Arvio sisäisen tarkastuksen järjestämisestä

lin kunnan sisäinen tarkastus on controllerin tehtävänä. Työaika on määritelty jakaantuvaksi tasan taloussihteerin tehtäviin 50 % ja 50 % controllerin tehtäviin. Päävastuu controllerilla on taloushallinnon kehittämisessä ja muissa kiireelliseksi tunnistettavissa tehtävissä. Toimialueet toimittavat pääsääntöisesti kaikki talouteen liittyvät päätökset tiedoksi controllerille.

Hankinnat ja ostolaskut ovat jatkuvan seurannan kohteena. Kaikista näihin liittyvistä havainnoista ei aina tehdä erillistä raporttia vaan huomiot raportoidaan joko suoraan toimialueille tai suullisesti kunnanjohtajalle. Havaintojen ja puutteiden perusteella pyritään pitämään sisäisiä koulutuksia ja ohjeistuksia.

Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä on kerätty toimialueilta erillisillä lomakkeilla, jotka on palautettu controllerille. Näiden tietojen pohjalta on koottu sisäisen valvonnan raportti.

2.4. Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

2.4.1. Tilikauden tuloksen muodostuminen

TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2017	2016
	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	7 502	7 087
Valmistus omaan käyttöön	5	1
Toimintakulut	-62 834	-62 478
Toimintakate	-55 326	-55 390
Verotulot	31 639	31 222
Valtionosuudet	27 677	27 663
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	20	5
Muut rahoitustuotot	126	31
Korkokulut	-299	-380
Muut rahoituskulut	-2	-3
Vuosikate	3 834	3 148
Poistot ja arvonalentumiset	-3 075	-2 971
Satunnaiset tuotot		
Satunnaiset kulut	0	0
Tilikauden tulos	759	177
Tilinpäätössiirrot	-617	-79
Tilikauden ylijäämä	142	249

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot/Toimintakulut, %	11,94	11,34
Vuosikate/Poistot, %	137,79	120,67
Vuosikate, €/asukas	401,61	326,73
Asukasmäärä	9547	9634

Toimintatuottojen ja -kulujen erotus on toimintakate, joka osoittaa kuinka suuri osuus toimintakuluista katetaan verotuloilla ja valtionosuuksilla. Toimintakate on kaikissa kunnissa negatiivinen. Iin kunnan toimintatuotot kattoivat noin 12 % toimintakuluista. Toimintakate oli vuonna 2017 -55,3 milj. euroa, joka pieneni edellisestä vuodesta 64 tuhatta euroa. Toimintatulot kasvoivat edellisestä vuodesta 400 tuhatta euroa. Toimintatuloista eniten kasvoivat myyntitulot 400 tuhatta euroa ja muut toimintatuotot 80 tuhatta euroa sekä tuet ja avustukset, joiden kasvu oli yli 70 tuhatta euroa. Vastaavasti maksutuotot pienenivät 80 tuhatta euroa ja vuokratuotot 10 tuhatta euroa.

Toimintakulut laskivat 0,4 milj. euroa, joka on prosentteina 0,6 % edelliseen vuoteen verrattuna. Henkilöstökulut olivat 0,7 miljoonaa euroa suuremmat kuin vuonna 2016. Palkat ja palkkio nousivat 1,2 milj. euroa mutta henkilöstösivukulujen pieneneminen 0,4 milj. eurolla pienensi henkilöstökulujen kokonaisuutta. Kokonaisuutena kunnan toiminta alitti talousarvion toimintakatteen 1,8 milj. eurolla.

Verotulot ja valtionosuudet

Verotuloja kertyi 31,639 milj. euroa. Verotulojen kasvu oli euroina n. 0,4 milj. euroa, joka on prosentteina 1,3 %:a enemmän kuin edellisenä vuonna. Valtionosuudet kasvoivat 14 tuhatta euroa edellisestä vuodesta, joka on prosentteina 0,1 %:a. Viime vuoden toimintakulujen nousu oli 0,6 % suhteessa valtionosuuksien kasvuun ja verotulojen pienenemiseen pysyi maltillisena. Yhteensä näiden tulojen kasvu oli 1,4 %.

Vuosikate

Vuosikate kuvaa kunnan kokonaistulojen riittävyttä. Vuosikatteeseen lasketaan toimintakate, verotulot, valtionosuudet sekä rahoitustuotot ja –kulut. Iin kunnan vuosikate nousi edellisestä vuodesta 0,7 milj. euroa. Vuoden 2017 vuosikate oli 3,834 milj. euroa, joka kattaa poistot 137,79 %:a. Tunnusluku parani edellisestä vuodesta ja tunnusluvun arvon ollessa vähintään 100 % tulorahoituksen tulkitaan olevan riittävää. Tällöin kuitenkin investointien pitäisi olla poistojen suuruiset. Iin kunnan investointitarve on kuitenkin useana vuonna ollut suurempi kuin poistojen määrä. Viime vuonna nettoinvestoinnit ylittivät sumupoistot 4,576 milj. eurolla. Iin kunnan poistosuunnitelma noudattaa kirjanpitolautakunnan antamaa uutta ohjeistusta.

Rahoitustuottoihin kirjataan mm. lainojen korot. Viime vuoden korkokulut olivat 82 tuhatta euroa pienemmät kuin edellisenä vuonna. Muut rahoitustuotot ja –kulut olivat vuonna 2017 kasvaneet vuodesta 2016 yhteensä 90 tuhatta euroa. Yhtenä merkittävänä lisäyksenä oli Oulunkaaren ylijäämän palautus, joka on kirjattu tuloksi muihin rahoitustuottoihin 50 tuhatta euroa.

Tilikauden tulos ja ylijäämä

Iin kunnan tilikauden tulos oli 0,142 milj. euroa ylijäämäinen, edellisenä vuonna tulos oli 0,249 milj. euroa. Tilikauden tulos on pienentynyt 43 % edellisestä vuodesta eli euroina 0,107 milj. euroa. Tilikauden tuloksessa on huomioitu kaikki tilikaudelle kuuluvat tulot ja menot sekä tilikauden poistot. Suunnitelman mukaiset poistot vuonna 2016 olivat 2,783 milj. euroa. Poistot nousivat edellisestä vuodesta 0,174 milj. euroa. Kertaluotoisiin poistoihin kirjattiin arvottomaksi todettuja kohteita 0,292 milj. eurolla. Poistoeron muutokseen kirjattiin vähennystä 83 tuhatta euroa ja varausten lisäykseen kirjattiin 700 tuhatta euroa. Varausten lisäyksessä on investointivaraus liikuntakeskuksen rakentamiseen. Tilinpäätössiirtojen jälkeen tilikauden ylijäämäksi muodostui 0,143 milj. euroa.

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

= $100 \cdot \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{Valmistus omaan käyttöön})$, %-tunnusluku: osoittaa paljonko kuluista saadaan katetuksi palvelusuoritteiden myynti- ja maksutuotoilla sekä muilla varsinaisen toiminnan tuotoilla eli mikä on maksurahoituksen osuus

Vuosikate prosenttia poistoista

= $100 \cdot \text{Vuosikate} / \text{Poistot}$ ja arvonalentumiset: kun tunnusluvun arvo on 100 %, oletetaan kunnan tulorahoituksen olevan riittävä. Oletusta voidaan pitää pätevänä vain, jos poistot vastaavat kunnan keskimääräistä vuotuista investointitasoa. Investoinneilla tarkoitetaan tällöin poistonalaisten investointien omahankintamenoa, joka saadaan vähentämällä hankintamenoista valtionosuudet, liittymismaksut ja muut rahoitusosuudet

Vuosikate €/asukas

Vuosikate asukasta kohden on yleisesti käytetty tunnusluku tulorahoituksen riittävyden arvioinnissa

2.4.2. Toiminnan rahoitus

Rahoituslaskelma osoittaa onko toiminnan ja investointien rahavirta ylijäämäinen vai alijäämäinen. Rahoituksen rahavirralla osoitetaan, miten alijäämäinen toiminnan rahavirta on rahoituksellisesti katettu tai miten ylijäämä on käytetty rahoitusaseman ja investointien muuttamiseen.

RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2017	2016
	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	3 834	3 148
Satunnaiset erät, netto	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-189	-37
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-7 352	-7 404
Rahoitusosuudet investointimenoihin	175	134
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	303	45
Toiminnan ja investointien rahavirta	-3 229	-4 115
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	0	0
Antolainasaamisten vähennykset	0	0
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	8 096	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-4 250	-3 778
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1 572	5 910
Oma pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	5	7
Vaihto-omaisuuden muutos	-11	4
Saamisten muutos	58	217
Korottomien velkojen muutos	-421	-97
Rahoituksen rahavirta	5 049	2 262
Rahavarojen muutos	1 819	-1 853
Rahavarat 31.12.	3 987	2 167
Rahavarat 1.1.	2 167	4 020
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1 000 €	-10 330	-11 869
Investointien tulorahoitus, %	53,42	43,30
Pääomamenojen tulorahoitus, %	33,55	28,49
Lainanhoitokate	0,91	0,85
Kassan riittävyys, pv	19	11
Asukasmäärä	9 547	9 634

Toiminnan ja investointien rahavirta

Toiminnan rahavirta osoittaa kuinka paljon kunta on pystynyt toiminnan (käyttötalouden) avulla saamaan rahavaroja toimintaedellytysten säilyttämiseen, investointeihin ja lainojen takaisinmaksuun nostamatta uutta lainaa. Tulorahoitus lasketaan vuosikatteesta, mukaan huomioidaan mahdolliset satunnaiset erät. Näiden lisäksi huomioidaan tulorahoituksen kirjanpidolliset korjauserät. Kunnan tulorahoitus korjauserien jälkeen v. 2017 oli 3,645 milj. euroa. Tulorahoitusta kertyi 401 tuhatta euroa enemmän kuin edellisenä vuonna.

Investointien rahavirta koostuu käyttöomaisuuden investointimenoista, rahoitusosuuksista ja myyntituloista. Kunnan v. 2017 nettoinvestointimenot käyttöomaisuuden myyntitulojen jälkeen olivat 7,4 miljoonaa euroa, josta on eliminoitu vesiliikelaitokselle siirtyvän omaisuuden nettoinvestoinnit 0,929 miljoonaa euroa. Investointeja käsitellään tarkemmin luvussa 2. Talousarvon toteutuminen. Toiminnan ja investointien rahavirta oli n. 3,2 milj. euroa alijäämäinen mutta verrattuna edelliseen vuoteen rahavirta parani.

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä ilmaisee positiivisena sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennykseen ja kassan vahvistamiseen. Vuonna 2017 toiminnan ja investointien rahavirran kertymä oli negatiivinen, joka osoitti että investointeja on katettu lainanotolla. Investointien tulorahoitus-prosentti tunnusluku 53,42 prosenttia osoittaa, että investoinneista noin puolet pystyttiin kattamaan tulorahoituksella.

Rahoituksen rahavirta

Viime vuonna nostettiin pitkäaikaista lainaa peruskunnan taseeseen 8,0 miljoonaa euroa ja lin vesiliikelaitoksen taseeseen siirtyi Kuivaniemen Vesi Oy:n laina 96 tuhatta euroa. Vanhoja lainoja lyhennettiin 4,250 miljoonalla euroa. Lyhytaikaisia lainoja oli vuoden vaihteessa 1,572 milj. euroa enemmän kuin edellisenä vuonna. Kunnan nettolainanotto osoittaa, että lainamäärä on kasvanut 5,418 milj. euroa edellisestä vuodesta (sisältää lyhyt- ja pitkäaikaiset lainat). Lainanhoitokate oli tilikauden lopussa 0,91. Tällä tunnusluvulla mitataan tulorahoituksen riittävyyttä vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Kunnan lainanhoitokyky on heikko, kun tunnusluvun arvo jää alle yhden.

Kassavarojen muutos

Rahavarat lisääntyivät vuoden alusta 1,819 miljoonaa euroa. Kassan riittävyys päivässä –tunnusluku kertoo kuin monen päivän kassasta maksut voidaan kattaa vuoden viimeisen päivän rahavaroilla.

2.5. Rahoitusasema ja sen muutokset

Kunnan rahoitusaseman rakennetta kuvataan taseen ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoitusasemassa tilikauden aikana tapahtuneet muutokset kuten sijoitukset, pääoman lisäykset ja palautukset käyvät ilmi rahoituslaskelmasta.

IIN KUNNAN TASE					
VASTAAVAA	2017	2016	VASTATTAVAA	2017	2016
PYSYVÄT VASTAAVAT			OMA PÄÄOMA		
Aiheettomat hyödykkeet			Peruspääoma	22 094 168,82	22 094 168,82
Aineettomat oikeudet			Arvonkorotusrahasto	4 654 596,62	4 654 596,62
Muut pitkävaikutteiset menot	6 824 998,39	6 764 309,12	Käyvän arvon rahasto		
Ennakkomaksut			Muut omat rahastot	576 837,08	576 837,08
	6 824 998,39	6 764 309,12	Ed. tken yli/alijäämä	5 796 995,66	5 547 611,02
Aineelliset hyödykkeet			Tilikauden yli/alijäämä	142 287,00	249 384,64
Maa- ja vesialueet	6 550 837,72	6 481 443,34		33 264 885,18	33 122 598,18
Rakennukset	30 887 076,93	26 584 836,59	POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		0,00
Kiinteät rakenteet ja laitteet	13 318 087,84	13 350 394,32	Poistoero	710 364,97	793 293,98
Koneet ja kalusto	1 443 325,62	937 041,61	Vapaaehtoiset varaukset	1 509 114,12	809 114,12
Muut aineelliset hyödykkeet	33 948,08	33 948,08		2 219 479,09	1 602 408,10
Ennakkomaksut ja kesk.er. hank.	1 376 856,05	2 190 124,44	PAKOLLISET VARAUKSET		
	53 610 132,24	49 577 788,38	Eläkevaraukset		0,00
Sijoitukset			Muut pakolliset varaukset	1 473 002,56	1 473 002,56
Osakkeet ja osuudet	13 659 100,01	13 763 332,06		1 473 002,56	1 473 002,56
Joukkovelkakirjalainasaamiset			TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Muut lainasaamiset	889 824,27	889 824,27	Valtion toimeksiannot	24 181,69	32 168,05
Muut saamiset			Lahjoitusrahastojen pääomat	11 857,40	12 444,40
	14 548 924,28	14 653 156,33	Muut toimeksiantojen pääomat	108 004,63	103 097,30
TOIMEKSIANTOJEN VARAT				144 043,72	147 709,75
Valtion toimeksiannot	24 181,69	32 168,05	VIERAS PÄÄOMA		
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	11 857,40	12 444,40	Pitkäaikainen		
Muut toimeksiantojen varat			Joukkovelkakirjalainat		
	36 039,09	44 612,45	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	18 285 273,00	14 439 503,00
VAIHTUVAT VASTAAVAT			Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
Vaihto-omaisuus			Lainat muilta luotonantajilta		
Aineet ja tarvikkeet	44 322,62	32 963,70	Saadut ennakot		
Keskeneräiset tuotteet			Ostovelat		
Valmiit tuotteet			Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	2 786 944,58	2 518 284,86
Muu vaihto-omaisuus			Siirtovelat		
Ennakkomaksut				21 072 217,58	16 957 787,86
	44 322,62	32 963,70	Lyhytaikainen		
Saamiset			Joukkovelkakirjalainat		
Pitkäaikaiset saamiset			Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	16 850 230,00	15 278 299,00
Myyntisaamiset			Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
Lainasaamiset	303 547,72	333 162,16	Lainat muilta luotonantajilta	0,00	0,00
Muut saamiset			Saadut ennakot	194 567,87	157 491,34
Siirtosaamiset			Ostovelat	2 589 407,45	2 300 579,63
	303 547,72	333 162,16	Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	271 630,25	289 557,42
Lyhytaikaiset saamiset			Siirtovelat	2 878 131,49	3 875 613,74
Myyntisaamiset	666 265,31	579 563,14		22 783 967,06	21 901 541,13
Lainasaamiset	68 383,44	76 066,44	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	80 957 595,19	75 205 047,58
Muut saamiset	329 129,49	555 597,91			
Siirtosaamiset	539 267,63	420 447,84	TASEEN TUNNUSLUVUT:		
	1 603 045,87	1 631 675,33	Omavaraisuusaste, %	43,94 %	46,27 %
Rahoitusarvopaperit			Velat ja vastuut pros. käyttöt., %	66,23 %	58,76 %
Osakkeet ja osuudet		0,00	Suhteellinen velkaantuneisuus %	65,34 %	58,66 %
Sijoitukset rahamarkk.instrum.		0,00	Lainakanta 31.12., 1000 €	35 136	29 718
Joukkovelkakirjalainasaamiset		0,00	Lainat €/asukas	3 680	3 085
Muut arvopaperit		0,00	Lainasaamiset 31.12., 1000 €	890	890
	0,00	0,00			
Rahat ja pankkisaamiset	3 986 584,98	2 167 380,11	Asukasmäärä	9547	9634
VASTAAVAA YHTEENSÄ	80 957 595,19	75 205 047,58	Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	5939	5797
			Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	622,11	601,72

2.6. Kunnan kokonaistulot ja –menot

TULOT	1000 €	%
Toiminta		
Toimintatuotot	7 503	10,15
Verotulot	31 638	42,81
Valtionosuudet	27 677	37,45
Korkotuotot	20	0,03
Muut rahoitustuotot	126	0,17
Satunnaiset tuotot		
Tulorahoituksen korjauserät		
- Pysyvien vastaavien		
hyödykkeiden luovutusvoitot	704	0,95
Investoinnit		
Rahoitusosuudet investointimenoihin	175	0,24
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	234	0,32
Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten vähennykset	0	0,00
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	3 846	5,20
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	1 572	2,13
Oman pääoman lisäykset	416	0,56
Kokonaistulot yhteensä	73 910	100,00 %
MENOT		
Toiminta		
Toimintakulut	-62 834	83,62
- Valmistus omaan käyttöön	5	0,01
Korkokulut	-299	0,40
Muut rahoituskulut	-2	0,00
Satunnaiset kulut		
Tulorahoituksen korjauserät		
+/- Pakollisten varausten muutos		
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustappiot	2	0,00
Investoinnit		
Investointimenot	-7 768	10,34
Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten lisäykset		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-4 250	5,66
Lyhytaikaisten lainojen vähennys	0	0,00
Oman pääoman vähennykset		
Kokonaismenot yhteensä	-75 145	100,00 %

2.7. Kuntakonsernin toiminta ja talous

2.7.1. Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisällyvistä yhteisöistä

	yhdistely konsernitilinpäätökseen	
	yhdistelty (kpl)	ei yhdistelty (kpl)
Tytäryhteisöt		
Yhtiöt		
Kiinteistö- ja asuntoyhtiöt	5	
Muut yhtiöt	3	
Osuuskunnat		
Yhdistykset		
Säätiöt		2
Kuntayhtymät	4	
Osakkuusyhteisöt		1
Muut omistusyhteisyhteisöt		
yhteensä	12	3

2.7.2. Konsernin toiminnan ohjaus

lin kunnan konserniohjaus kuuluu kunnanhallituksen toimivaltaan. Konsernin toimintaa ohjaavat tavoitteet on asetettu omistajapoliittisissa linjauksissa (kvalt 12.9.2016 §71). Käytännön toimintaa ohjaa lin kunnan konserniohje (kvalt 20.6.2016 §59). Omistajapoliittisissa linjauksissa määritellään kunnan omaisuuden ja eri omaisuuserien omistamiseen, hankintaan ja käyttöön liittyvän päätöksenteon periaatteet.

Omistajapoliittisissa linjauksissa määritellään (1) missä tehtävissä kunta on mukana omistajana ja sijoittajana ja (2) omistuksille asetettavat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet, sekä vastuu - ja raportointisuhteet. Konserniohjeissa määritellään, miten kunnan päätösvaltaa käytetään tytäryhteisöissä ja annetaan ohjeita kunnan toimielimille ja viranhaltijoille sekä tytäryhteisöille.

Vuoden 2017 talousarviossa omistajaohjaukselle asetettiin seuraavat tavoitteet:

- 1) Kunnan omistamien yhtiöiden hallitusten puheenjohtajien koulutuksen järjestäminen;
 - koulutus järjestetään kevään 2018 aikana, kun uudet hallituksen jäsenet on valittu
- 2) Tarkastellaan lin ateria- ja tilapalveluiden toimintaa uuden sote- ja maakuntauudistuksen lähtiessä liikkeelle;
 - Sote uudistuksen aikataulu siirtyi vuodella eteenpäin, joten tämä käsitellään osana hallinnonosuusuudistusta vuoden 2018 aikana.
- 3) Selvitetään kunnan hallintorakenteen uudistamista;
 - hallintorakenteen uudistaminen on käynnistetty, päätöksiä tehdään syksyllä 2018
- 4) Selvitetään vuokra-asuntoyhtiöiden toimintojen yhdistämistä sekä vuokra-asunto- tuotannon lisäämistä; lin kunnan asuntopoliittisen ohjelman päivittäminen.
 - vuokra-asuntotyöryhmä on päivittänyt asuntopoliittisen ohjelman ja raportissa on esitetty etenemisjärjestys (khall 2.5.2017 §150).

2.7.3. Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

lin Energia Oy: lisiverkon (kiinteä tietoliikenneverkko) rakentaminen käynnistyi vuoden 2017 aikana.

2.7.4. Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Vuoden 2018 aikana toteutetaan kunnan omistamien vuokrataloyhtiöiden fuusio. Tavoitteena on järjeistää yhtiöiden hallintoa, parantaa vuokrausastetta ja yhtiöiden taloudellista asemaa sekä käynnistää uusien vuokratalokohteiden rakennuttaminen.

Muilta osin kuntakonsernin tytäryhtiöt jatkavat liiketoimintaa aiemmin määritellyin tavoittein.

2.7.5 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

lin konserniohjeen mukaan konsernijohtoon kuuluvat kunnanhallitus, kunnanjohtaja ja muut hallintosäännössä määrätyt viranomaiset.

Valtuusto linjaa kunnan omistajapolitiikan sekä päättää omistajaohjauksen periaatteista ja konserniohjeesta. Omistajapoliittisissa linjauksissa valtuusto hyväksyy konsernijohtamista koskevat yleiset tavoitteet ja toimintapolitiikan.

Konserniin kuuluvat yhteisöt toimivat valtuuston asettamien tavoitteiden toteuttajina. Yhteisöjen tulee laatia toiminnastaan talousarvio, joka saatetaan valtuuston käsiteltäväksi kunnan talousarvion ja taloussuunnitelman yhteydessä.

Kunnanhallitus:

- vastaa kunnan toiminnan omistajaohjauksesta ja toimintojen yhteen sovittamisesta,
- vastaa siitä, että yhteisöjen valvonta on järjestetty,
- antaa ohjeita kuntaa eri yhteisöjen hallintoelimissä edustaville henkilöille kannan ottamisesta käsiteltäviin asioihin,
- antaa toimintakertomuksen yhteydessä valtuustolle tiedot yhteisöjen toiminnasta.

Kunnanjohtaja:

- ohjaa kuntakonsernin operatiivista johtamista, ja tämän tehtävän suorittamiseksi hänellä on läsnäolo- ja puheoikeus yhteisöjen hallintoelimissä,
- seuraa omistajapolitiikan toteutumista sekä raportoi kunnanhallitukselle ja kunnanvaltuustolle

Kunnanvaltuusto valitsee kunnan edustajat kuntayhtymien yhtymäkokouksiin tai valtuustoihin. Kunnanhallitus nimeää kunnan edustajat yhteisöjen hallintoelimiin. Kunnanhallitus antaa tarvittavat toimintaohjeet kunnan edustajille käsiteltävänä olevista asioista kuntakonsernin yhteisöjen ja muiden vastaavien toimielinten kokouksiin.

Konserniohje on hyväksytty tytäryhteisöjen yhtiökokouksissa ja hallituksissa. Kunnanhallituksen puheenjohtajalla ja kunnanjohtajalla on kunnanhallituksen edustajina puhe- ja läsnäolo-oikeus tytäryhtiöiden hallituksen kokouksissa. Tytäryhtiöiden toimitusjohtajat käyvät vähintään kerran vuodessa kertomassa yhtiön tilanteesta ja tavoitteiden toteutumisesta kunnanhallituksessa.

Konsernitavoitteet ovat toteutuneet tilikaudella pääsääntöisesti omistajan asettamien tavoitteiden mukaisesti.

lin kunnan konserniohjaus kuuluu kunnanhallituksen toimivaltaan. Vuoden 2016 talousarviossa omistajaohjaukselle asetettiin tavoitteet.

2.7.6. Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

lin kunnan konsernin tuloslaskelma

Tuloslaskelma	2017	2016
	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	59 870	62 339
Toimintakulut	-111 519	-113 763
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta	4	1
Toimintakate	-51 646	-51 422
Verotulot	31 639	31 222
Valtionosuudet	27 677	27 663
Rahoitustuotot ja kulut		
Korkotuotot	26	20
Muut rahoitustuotot	175	55
Korkokulut	-591	-672
Muut rahoituskulut	-7	-10
Rahoitustuotot ja kulut yhteensä	-398	-607
Vuosikate	7 272	6 854
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-5 869	-5 948
Tilikauden tulos	1 403	807
Tilinpäätössiirrot	43	545
Tilikauden verot	-4	-75
Laskennalliset verot	-120	-66
Vähemmistöosuudet	-9	-5
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	1312	1306
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT:		
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	53,69	54,80
Vuosikate/Poistot, %	123,90	115,25
Vuosikate, €/asukas	761,72	711,49
Asukasmäärä	9547	9634

Iin kunnan konsernin rahoituslaskelma

	2017	2016
	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	7 272	6 854
Tilikauden verot	-4	-75
Korjauserä	-514	464
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-14 238	-9 984
Rahoitusosuudet investointeihin	222	170
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutukset	1 841	113
Toiminnan ja investointien rahavirta	-5 421	-2 666
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-2	-7
Antolainasaamisten vähennykset	860	666
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	12 549	5 023
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-6 886	-6 982
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1 588	-2 496
Oman pääoman muutokset	-123	-24
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	3	7
Vaihto-omaisuuden muutos	-90	-32
Saamisten muutos	1 273	608
Korottomien velkojen muutos	70	-945
Rahoituksen rahavirta	9 243	910
Rahavarojen muutos	3 823	-1 757

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT:

Investointien tulorahoitus, %	51,88	69,84
Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä, 1000 €	-13 489	-13 125
Lainanhoitokate	1,05	1,06
Kassan riittävyys, pv	31	21
Asukasmäärä	9547	9634

IIN KUNNAN KONSERNITASE**1000 €**

VASTAAVAA	2017	2016
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	210	204
Muut pitkävaikutteiset menot	6 851	6 799
Ennakkomaksut	68	43
	<u>7 130</u>	<u>7 046</u>
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	7 288	7 475
Rakennukset	53 170	49 995
Kiinteät rakenteet ja laitteet	24 406	20 451
Koneet ja kalusto	3 471	3 114
Muut aineelliset hyödykkeet	61	60
Enn.maksut ja kesk.er.hank.	2 407	2 775
	<u>90 803</u>	<u>83 870</u>
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	6 566	6 760
Joukkovelkakirjalainasaamiset	0	25
Muut lainasaamiset	301	301
Muut saamiset	-12	180
	<u>6 855</u>	<u>7 266</u>
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	154	141
Lahj.rahastojen erityiskatteet	18	18
Muut toimeksiantojen varat	133	40
	<u>304</u>	<u>199</u>
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	244	197
Keskeneräiset tuotteet	3	3
Valmiit tuotteet	165	121
	<u>411</u>	<u>321</u>
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Muut saamiset	61	24
Siirtosaamiset	0	3
	<u>61</u>	<u>27</u>
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	4 402	4 486
Lainasaamiset	452	634
Muut saamiset	1 215	1 545
Siirtosaamiset	1 493	880
	<u>7 561</u>	<u>7 545</u>
Rahoitusarvopaperit		
Sijoituk. rahamarkk.instrum.	162	163
	<u>162</u>	<u>163</u>
Rahat ja pankkisaamiset	11 218	7 394
VASTAAVAA YHTEENSÄ	124 505	113 831

VASTATTAVAA	2017	2016
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	22 094	22 094
Arvonkorotusrahasto	4 656	4 656
Yhd. ja säätiöiden peruspääoma		
Muut omat rahastot	2 486	2 523
Ed. tk:en yli/alijäämä	13 217	11 985
Tilikauden yli/alijäämä	1 312	1 306
	<u>43 769</u>	<u>42 567</u>
VÄHEMMISTÖOSUUDET	589	602
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	1 962	2 017
	<u>1 962</u>	<u>2 017</u>
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	154	141
Lahjoitusrahastojen pääomat	18	18
Muut toim.antojen pääomat	251	154
	<u>422</u>	<u>313</u>
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rah.- ja vak.laitoksilta	32 517	25 840
Lainat julkisyhteisöiltä	807	864
Lainat muilta luotonantajilta	286	286
Ostovelat	14	20
Liittymismaksut ja muut velat	6 455	6 790
	<u>40 080</u>	<u>33 800</u>
Lyhytaikainen		
Lainat rah.- ja vak.laitoksilta	19 047	17 371
Lainat julkisyhteisöiltä	54	141
Saadut ennakot	477	429
Ostovelat	6 689	5 036
Liittymismaksut ja muut velat	1 861	2 053
Siirtovelat	8 329	8 394
Laskennalliset verovelat	1 227	1 108
	<u>37 684</u>	<u>34 532</u>
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	124 505	113 831
TASEEN TUNNUSLUVUT:		
Omavaraisuusaste, %	35,76 %	38,07 %
Rahoitusvarallisuus €/asukas	-6 105,06	-5 477,98
Suhteell. velkaantuneisuus%	64,85 %	56,01 %
Lainakanta 31.12., 1000 €	53 939	45 610
Lainat €/asukas	5 650	4 734
Lainasaamiset 31.12., 1000 €	301	325
Asukasmäärä	9 547	9 634
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	14 529	13 291
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	1 521,88	1 379,58

2.8. Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet

2.8.1. Kunnanhallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Kaikki liitetiedot on esitetty kohdassa 4 Tilinpäätöksen liitetiedot.

Kuntalain 115 § mukaan kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa otettava kantaa tilikauden tulokseen sekä tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä ja toimenpiteistä kattamattoman alijäämän tasapainottamiseksi taloussuunnitelmakaudella.

lin kunnan tilikauden tulos ennen poistoeron muutosta ja varausten muutoksia on 759.357,99 euroa ylijäämäinen. Tulokseen sisältyy myös kunnan liikelaitosten tulokset, jotka käsitellään kirjanpitosäännösten mukaisesti niiden omissa kirjanpidoissa.

Kunnanhallitus esittää tilikauden tuloksen käsittelystä seuraavaa:

- 1) Peruskunnan ja liikelaitosten poistoeroa vähennetään 82.929,01 euroa
- 2) Varausten lisäykseen kirjataan 700.000,00 euroa, joka on vapaaehtoisen investointivarausten muodostamista liikuntakeskuksen rakentamista varten
- 4) Edellä olevien poistoeron vähennyksien ja varausten lisäyksien jälkeen lin kunnan tilikauden ylijäämäksi muodostuu 142.287,00 euroa ja kunnanhallitus esittää kunnanvaltuustolle, että se siirtää vapaaseen omaan pääomaan tilikauden ylijäämäksi.

Taseessa on edellisten vuosien ylijäämä	5.796.995,66 €
Vuoden 2017 tilikauden ylijäämä	<u>142.287,00 €</u>
Kertynyt ylijäämä 31.12.2017	5.939.282,66 €

- 3) Esitystä talouden tasapainottamiseen ei tilikauden tuloksen perusteella tarvita, koska taseessa ei ole aikaisemmilta tilikausilta kertyneitä alijäämiä.

3. Kuntastrategian toteutuminen

3.1. Vetovoimaisuuden turvaaminen ja viihtyisä asuin- ja elinympäristö

TAVOITE: Väestönkasvu 1-2 % vuodessa

KESKEISET KEINOT tavoitteeseen pääsemiseksi ovat:

- Profiloituminen luontoa arvostavana kuntana
Luonto on läsnä kaikissa Suomen kunnissa tavalla tai toisella. Iissä luonto on hyvin monimuotoista, koska Iissä yhdistyvät meri- ja jokiluonto. Kunta on panostanut vähähiilistä taloutta edistäviin toimenpiteisiin ja luontoarvot sopivat hyvin tähän kokonaisuuteen. Kunta panostaa asennekasvatukseen päiväkodeissa ja kouluissa.

Toimialue	Toimenpiteet	Mittari	Toteuma
Elinvoimapaalvelut	Hinku- ja energiansäästötoimenpiteet, Resurssiviisauden tiekartan koordinointi, merellinen ohjelma, luontokohteet näkyväksi, luontokohteet lisätään nettisivulle	CO2-päästövähennys, merellisten kehitysalueiden lkm, karttamerkittyjen luontokohteiden lkm	viimeisin tieto v:lta 2015: - 50%, tiekartan päivitys, 33 uutta kohdetta kartoille
Sosiaali- ja terveyspalvelut	Hyödynnetään lähiluonnon tarjoamia mahdollisuuksia terveyden, hyvinvoinnin ja osallisuuden tukena.	Kuinka monessa palvelukokonaisuudessa on hyödynnetty	Hyödynnetty kaikilla palvelualueilla mm. Lähdehankkeen kautta (Suvantolan puiston suunnittelu-työ).
Opetus ja varhaiskasvatus	Kunnan kaikki koulut ja päiväkodit osallistuvat kestävä kehityksen	Säästetyt eurot verrattuna 0-vuoteen	Laskenta vielä kesken. Tähän

	mukaisiin toimenpiteisiin, joissa teemoina: energian säästö, kierrätys, uusiutuvat luonnonvarat		mennessä säästö 10 020€
Vesiliikelaitos	Investointien suunnittelussa otetaan huomioon luontoarvot.	Luontoarvoihin kohdistuvat muistutukset; tavoite 0 kpl	0

- Tonttitarjonta

li tarjoaa uusille asukkaille tontteja, jotka ovat kooltaan lapsiystävällisiä. Tonttien ja liittymien hinnat ovat kilpailukykyiset Oulun alueella. Tontit houkuttelevat viihtyisyydellään ja tarjoavat mahdollisuuden luonnonläheiseen asumiseen ja elämiseen. Tyhjät ja tehottomat tontit on otettu käyttöön.

Toimialue	Toimenpiteet	Mittari	Toteuma
Yleishallinto ja hallintopalvelut	Raakamaan ostaminen	6,017 ha	kaavoittamatonta raakamaata ei ole hankittu vuonna 2017
Elinvoimapaalvelut	Kuntamarkkinointi aluesuunnittelussa, rakentajamessut	Markkinointitoimenpiteiden lkm, rakentajamessujen kävijämäärä	3 aluekampanjaa, 8600 kävijää
Tekniset palvelut	Tonttimarkkinointia tehostetaan kehittämällä www-sivuja. Liesharjun kokoojakadut valaistaan ja niiden viheralueet rakennetaan.	Tonttitarjonnan kiinnostavuuden lisäys	Liesharjun tonteista tarjouskampanja
Vesiliikelaitos	Kaikille rakentajille tarjotaan kilpailukykyinen kohteen taksan mukainen vesiliittymä; asemakaava-alueilla myös viemäri liittymä	Hintavertailu Oulun seudun kuntien keskihintaan; tavoitteena keskihinta	Tv 1,30 €/m ³ Jv 1,64 €/m ³ Hinnat alv 0 % kts. s.139

- Joukkoliikenneyhteydet

Liikenneyhteydet ovat ratkaisevassa roolissa jatkossakin elinkeinojen kehittämisen ja vetovoimaisuuden näkökulmasta. Liikennemäärät ovat kasvaneet tieliikenteessä, lissä se näkyy sekä lisääntyneenä ohikulkuliikenteenä että lisääntyneenä lin ja Oulun välisenä työmatkaliikenteenä. Lin sijainti pääväylien varressa mahdollistaa julkisten liikennevälineiden, tulevaisuudessa mahdollisesti myös raideliikenteen, käytön ja hyvät yhteydet Kemiin ja Ouluun.

Toimialue	Toimenpiteet	Mittari	Toteuma
Yleishallinto ja hallintopalvelut	Joukkoliikenteen palvelujen kehittäminen asiakaslähtöisesti	käyttäjämäärä (linjojen 23 ja 29 nousut lin alueella)	2016: 2052/ -3,7 % 2017: 2188/ +6,6 %
Elinvoimapaalvelut	Sähköautoilun edistäminen, joukkoliikennepilotti, etätyöhubi	Sähköautoilla ajatut km:t, etätyöhubin käyttömäärä	n. 70 000 km, pilotti toteutettu
Opetus ja varhaiskasvatus	Turvataan liikenneyhteydet 2. asteen oppilaitoksiin	Käyttäjämäärän kasvu 1%	Erilliskuljetus mm. Yli-lin suunnasta n. 10 opiskelijaa
Tekniset palvelut	Yleis- ja asemakaavoissa huolehditaan liikenneyhteyksistä sekä otetaan joukkoliikenteen sujuvuus huomioon.		keskustan kaavamuutoksessa kevyt liikenne keskiössä

- Maaseudun kylät ja elinvoimaisuus

Maaseudun elinvoimaisuus on tärkeä vetovoimaisuustekijä. Maaseudulla on monipuolista yritystoimintaa. Maaseutumaisema on siisti ja tienvarret on hoidettu. Kaava-alueiden ulkopuolille ja kylille rakennetaan.

Toimialue	Toimenpiteet	Mittari	Toteuma
Yleishallinto ja hallintopalvelut	Kyläyhdistysten yhteistoiminnan järjestäminen, neuvonta, avustusten ja puskurilainojen myöntäminen	avustettujen yhdistysten määrä	avustukset 9 kpl (2016:17) puskurilainat 2 kpl (2016:4)

Elinvoimapalvelut	Maaseudun tehokkaat ja asi- antuntevat yrityspalvelut, pai- kallistalouden näkyväksi tuo- minen	uusyrityspenustanta	+ 46, -37, netto +9 yritystä
Työllistäminen	Työtä luonnosta lissä - työllistämishankkeessa 2015- 2018 aktivoidaan kyläyhdis- tyksiä ja kolmannen sektorin toimijoita työnantajiksi ja työn- ohjaajiksi	Syntyneet työpaikat ja ylläpitosopimukset	Tarjottu konsultointia ja koulutusta yhdistyksille. Ylläpitosopimusneuvottelut käynnistetty.
Sosiaali- ja ter- veyspalvelut	Sähköiset palvelut ja asiointi mahdollistavat lähipalveluiden tarjoamisen myös kylille.	Sähköisten palvelujen käyttö lisääntyy	Omahoito-palvelun käyttä- jien määrä on kasvanut (3326 käyttäjää, kasvua 514 käyttäjää vuoden 2017 aikana) ja on vahvis- tettu myös muita sähköisiä palveluja (esim. lääkero- botit, chat, night vision). Lisäksi vuoden 2018 alus- ta on aloittanut Digikummi, jonka tehtävänä on edis- tää sähköisten palvelujen käyttöä.
Vesiliikelaitos	Verkstorakentamisessa ja saneerauksessa otetaan huomioon maaseudun tarpeet. Haja-asutusalueiden viemä- röintiä laajennetaan.	Haja-asutusalueiden uu- det vesi- ja viemärioliitty- missopimukset	Asuinrak. 33 kpl Lomarak 11 kpl Muut rak. 1 kpl

- Kuntataajamien yleisilme

lin kuntakeskus on siisti, omistajat hoitavat omistamiaan alueita ja tontteja. Tyhjä ja tehottomat tontit otetaan käyttöön. Kuntakeskuksen osayleiskaava on voimassa ja sitä lähdetään aktiivisesti toteuttamaan. Kunta vaikuttaa asiaan asemakaavoituksen ja rakennusjärjestyksen avulla sekä hoitamalla omat alueensa kuntoon.

Toimialue	Toimenpiteet	Mittari	Toteuma
Elinvoimapalvelut	Keskustan kehittämisen osallistamistoimet, keskustan uudelleenmuotoilu monialaisesti	Osallistuneet hlöt	550 hlöä
Työllistäminen	Toteutetaan työllisyyden hoitoon liittyviä toimenpiteitä yhteistyössä ympäristön hoidosta vastaavien tahojen kanssa.	htv/työllistäminen	Yhteistyötä kunnan eri hallintokuntien, yhdistysten ja yritysten kanssa tehty luontoteemaan liittyvissä tehtävissä. Työtä Luonnosta lissä-hankkeessa. työllistetty 9 hlöä/3,95 htv.
Opetus ja varhaiskasvatus	Koulujen ja päiväkotien piha-alueen siivoaminen	Siivouskerrat	Koulujen ja päiväkotien piha-alueet siivottu 1-2 kertaa vuoden aikana
Tekniset palvelut	Ydinkeskustan asemakaava uudistetaan. Ilmeen parantamiseksi laaditaan suunnitelmat (tori, Kirkkotien valaistus) Liesharjun "siistiminen" Aluekohtaiset asukasillat yhdessä rak.valvonnan kanssa Viher- ja puistoalueiden hoito-	Tonttien kiinnostavuuden lisäys Asukasillat 2kpl	Kaksi asukasillaa Alaranta ja Illinsaari Viher- ja puistoalueiden hoitosuunnitelmien laatiminen aloitettiin.

	suunnitelmat		
li -instituutti	Kuntakeskuksen kehittäminen ja elävöittäminen taiteen keinoin ja kuntalaisten osallistaminen tähän; Julkisen taiteen projekti 2017-19 (ESR), jossa li toimii julkisen taiteen kehityslaboratoriona ja kuntasektorin kehitysympäristönä – Tuloksena toimintamalli: miten pienet ja keskisuuret kunnat pystyvät kehittämään toimintaansa ja elinympäristöä julkisen taiteen keinoin	ESR rahoitus saatu 2017-2019 ja projekti aloitettu 2017	ESR rahoitusta ei saatu

- Yritysten kehittäminen ja kasvu

liläiset yritykset kehittävät toimintaansa ja tavoittelevat parempaa kannattavuutta. Yritysten kannattava kasvu luo uusia työpaikkoja. Kunta tukee yritysten kasvua maankäytön suunnitella, infrastruktuurin rakentamisella, yritysneuvonnalla ja hankinnoilla.

Toimialue	Toimenpiteet	Mittari	Toteuma
Elinvoimapalvelut	Yritysneuvonta, yritysten kasvun tukeminen liRekryn ja kuntayhtymäyhteistyön kautta, hankkeet kuten älykäs erikoistuminen, markkinointi, osallistaminen	liRekryn ja yritysneuvonnan tavoittamat yritykset, liRekryn kautta syntyneet työpaikat, yritysten liikevaihdon kehitys, yritystilojen täyttöaste	40 yritystä yritysneuvonnassa, 47 yritystä liRekryssä, 325 avointa työpaikkaa liRekry-sivustolla, yritystilojen täyttöaste 98 %
Sosiaali- ja terveyspalvelut	Laadukkaiden työterveyspalvelujen tarjoaminen.	Yritysasiakkaiden määrä ja tyytyväisyys palveluihin	Yritysasiakkaiden palvelujen käyttö on lisääntynyt vuoden 2017 aikana. Työterveyshuollon asiakaskyselyn mukaan asiakkaat ovat hyvin tyytyväisiä palveluihin ja toimintaa on kehitetty palautteen pohjalta.
Tekniset palvelut	Uutta kunnallistekniikkaa rakennetaan tarpeen mukaan.		Uusia alueita ei otettu käyttöön.

- Harrastusmahdollisuudet

lissä on hyvät harrastusmahdollisuudet, lissä luonto on lähellä! Kunnan alueelta löytyy loistavia mahdollisuuksia liikuntaan, ulkoiluun, retkeilyyn ja kulttuuriin. li on tunnettu kulttuuristaan. Liikuntapaikkarakentamiseen panostetaan yhdessä yksityisten toimijoiden kanssa.

Toimialue	Toimenpiteet	Mittari	Toteuma
Elinvoimapalvelut	Kuntamarkkinointi- ja viestintä. Liikuntapaikat merkitään kunnan internet-sivuille.	nettisivujen kävijämäärä	+10% (9000 latausta/kk)
Työllistäminen	Työtä luonnosta lissä hankkeessa kunnostetut ulkoilu- ja virkistyskohteet	kohteiden määrä	5 kohdetta
Sosiaali- ja terveyspalvelut	ESR-rahoitukseen on jätetty 10/2016 hakemus taiteen ja kulttuurin hyödyntämisestä terveyden ja hyvinvoinnin tukena. Rahoituspäätös saataneen vuoden 2016 aikana.	Hankkeen tavoitteiden eteneminen ja tulosten saavuttaminen	Lähde-hanke on saanut rahoituksen ja toiminut maaliskuun 2017 alusta alkaen. lissä on toteutettu hankkeen puitteissa Suvantolan puiston suunnittelua yhteis-

			työssä kunnan teknisen toimen kanssa. Kehitysvammaisten asumispalveluyksikkö Kaarikodissa on toiminut sosiaalisen taiteen residenssi.
Opetus ja varhaiskasvatus	1) Lähiliikuntapaikkoja kunnostetaan ja lisätään 2) Kerhotoimintaa lisätään	Määrän lisääminen Käyttäjämäärän vuosittainen kasvu 1%	Valtarin areena rakennettu. Hankittu pyöriä ym. liikuntavälineitä. Kerhoja pidetty 35 kpl/359h/ 400 opp. kasvua 3%
Tekniset palvelut	Liikunta- ja harrastuspaikkojen turvallisuutta parannetaan turvallisuussuunnitelman laadinnalla sekä tuoteturvataulujen asentamisella. Liikuntapaikat pidetään hyvässä kunnossa.	Turvallisuus-suunnitelma	Kunnostettuihin kohteisiin, leikkipaikat satamat, liikuntapaikat asennettiin tuoteturvataulut.
li -instituutti	Tuotetaan kattavat ja monipuoliset harrastusmahdollisuudet: kirjasto, kansalaisopisto ja taidekoulu, kulttuuri, nuorisotyö, terveystuotteen, ja tapahtumat - tavoitteena palvelujen ja osallistujamäärien säilyttäminen sekä tuetaan yhdistyksiä yhteistyöllä ja avustuksilla harrastusmahdollisuuksien järjestämisessä	lainaajat/kurssilaiset/osallistujat -määrät v. 2016 tasolla	Kansalaisopiston ja taidekoulun kursseille osallistujamäärät sekä lin nuorisotyön, liikunnan, tapahtumien ja kulttuuritapahtumien kävijämäärät ovat kasvaneet vuodesta 2016 Kirjaston kokonaislainaus ja kävijämäärät ovat hieman laskeneet erityisesti Kuivaniemen kirjastossa Kuivaniemen nuorisotilan kävijämäärät ovat hieman laskeneet

- Perheystävällisyys

Kunta toimii aktiivisesti lapsiperheiden palvelujen järjestämisessä, kuten asuinalueiden suunnittelussa ja rakentamisessa, päivähoidon järjestämisessä, koulu- ja iltapäivähoitotoiminnassa sekä sosiaali- ja terveyspalveluissa. Hyvät palvelut ja ennaltaehkäisevään toimintaan panostaminen lisäävät perheiden hyvinvointia ja säästävät kustannuksia. li on lapsi- ja perheystävällinen kunta!

Toimialue	Toimenpiteet	Mittari	Toteuma
Elinvoimapaalvelut	Kuntamarkkinointi ja -viestintä, kuntalaisten osallistaminen	Osallistamisiin osallistuneiden määrä	5080 hlöä
Sosiaali- ja terveyspalvelut	Palvelujärjestelmän kehittämisessä vahvistetaan ennalta ehkäiseviä, hyvinvointia tukevia ja varhaisen tuen palveluja. Jatketaan palveluohjauksen mallin kehittämistä. Palveluohjauksen kuuluu mm. lapsiperheiden kotipalvelun palvelutarpeen arviointi, perhetyön organisointi, Lapset puheeksi toimintamallin neuvonpitojen järjestäminen, perheohjauksen Aamukahavien järjestely, so-	Käytyjen Lapset puheeksi-keskustelujen ja neuvonpitojen määrä, menetelmää hyödyntäneiden työntekijöiden määrä, menetelmäkouluttajien määrä, vaikuttavuus raskaampien palveluiden käyttöön. Asiakasmäärät Aamukahavien kutsujen	Lapset puheeksi – keskustelua on käyty vuoden 2017 aikana 42 kpl, menetelmäkouluttajia on lissä viisi. lin perhepalveluissa kokonaisuudessaan raskaiden palveluiden käyttö on vähentynyt ja kevyiden, ennaltaehkäisevien palvelujen osuus on

	<p>siaalihuoltolain mukaisten yhteydenottojen vastaanottaminen ja palvelutarpeen arviointi.</p> <p>Perhe- ja sosiaalipalvelupisteiden toimintaa vakiinnutetaan</p> <p>Perhetyön kohdentaminen tarpeen mukaisesti myös iltaisin ja viikonloppuisin</p> <p>Jatketaan perheille suunnattujen sähköisten palvelujen kehittämistä.</p> <p>Lapsiperheiden kotipalvelu toimii.</p>	<p>määrä</p> <p>Sähköisten palvelujen käyttäjämäärät</p>	<p>noussut. Kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten määrä on vähentynyt vuoteen 2016 nähden.</p> <p>Aamukahaveille ei ole ollut suurta tarvetta, kutsu on lähetetty yhdelle asiakkaalle.</p> <p>Sähköisissä palveluissa Omahoito-palvelun käyttäjien määrä on lisääntynyt yli 500 käyttäjällä. Lisäksi Oulunkaaren verkkosivujen chat-palvelulla on pyritty lisäämään matalan kynnyksen palvelujen saatavuutta.</p>
Opetus ja varhaiskasvatus	Kattava varhaiskasvatus- ja kouluverkko	Muutos verkossa	Alarannan päiväkotiyksityiseksi, Haminan päiväkotilakkautettiin, Alarannan koulu evakkoon
Tekniset palvelut	Asuinalueiden viihtyisyyttä parannetaan leikkipaikkojen kehittämissuunnitelmalla, sekä alueittain toteutettavalla alueohjelmalla.	2:n leikkipaikan virallistaminen	Vaihtometsäntien, Kesätien ja Ratatien leikkipaikat perustettiin.

- Koulutusmahdollisuudet

lissä on jatkossakin oma lukio, jolla on oma profiili. Tulevaisuudessa lissä järjestetään mahdollisesti kulttuuriin ja uusiutuvaan energiaan liittyvää toisen asteen koulutusta. Iiläisillä on hyvä mahdollisuus hyödyntää Oulun seudun koulutustarjontaa.

Toimialue	Toimenpiteet	Mittari	Toteuma
Elinvoimapalvelut	Oppilaitosyhteistyö, liRekry-messut	Kävijämäärä	messuilla n. 170 kävijää
Työllistäminen	Työpajatoiminnan ja oppilaitosten yhteistyön kehittäminen työpajatoiminnan opinnollistamisen toimintamallin käyttöönottamiseksi.	syntyneet sopimukset	Oppilaitosyhteistyön kehittäminen aloitettu. Yhteistyösopimusten laatiminen siirretty vuodelle 2018.
Sosiaali- ja terveyspalvelut	Laadukkaiden ja vaikuttavien kuraattori- ja kouluterveydenhuolto-palvelujen tarjoaminen.	Palvelujen käyttö ja vaikutus raskaampiin palveluihin	Kuraattoripalveluja on ollut saatavilla sekä ylä- että alakouluikäisille (asiakkaita yhteensä 311). Iin perhepalveluissa kokonaisuudessaan raskaiden palveluiden käyttö on vähentynyt ja kevyiden, ennaltaehkäisevien palvelujen osuus on noussut.
Opetus ja varhaiskasvatus	Lukion opiskelijamäärä vakiinnutetaan yli 120 opiskelijaan	Oppilasmäärä	Opiskelijamäärä kasvanut sen ollessa 20.9. 150 opiske-

			Iijaa Lukiolla ollut neljä matkaa/vierailua monipuolisen kansainvälisen kurssitarjonnan puolesta
--	--	--	---

3.2. Työllisyyden hoito ja osaaminen

TAVOITE: Työttömyys alle 10 prosenttia

KESKEISET KEINOT tavoitteeseen pääsemiseksi ovat:

- Nuorten voimavarat käyttöön

Nuorten tulevaisuuden eteen tehtävä työ on parasta mahdollista panostusta tulevaisuuteen. Siitä hyöttyy koko yhteiskunta. Nuoret tarvitsevat ja heille järjestetään kesätyö- ja harjoittelu- paikkoja, koulutuspaikkoja, työpajatoimintaa ja oppisopimuskoulutusta yhteistyössä kunnan, oppilaitosten, yritysten ja kolmannen sektorin toimenpitein.

Toimialue	Toimenpiteet	Mittari	Toteuma
Elinvoimapaalvelut	liRekry, nuorisotyöllisyyden koekielukuntamalli, Paras kesätyöpaikka -kampanja, Workpilots-kampanjat, nuorten kesäyrittäjyysmalli, lipaja, hankkeet	Nuorisotyöllisyysaste, työllistettyjen nuorten määrä	ks. työllistämispalvelut
Työllistäminen	<p>Kunnan työllistämispalvelut tekevät tiivistä yhteistyötä kunnan eri hallintokuntien, kunnan liikelaitosten, Oulunkaaren kuntayhtymän, yritysten, yhteisöjen ja oppilaitosten kanssa pitkään työttömänä olleiden ja nuorten työllisyyden edistämiseksi järjestämällä työkokeilua, kuntouttavaa työtoimintaa, työpajatoimintaa ja hyödyntämällä TE-toimiston palkkatukea työsuhteisessa työllistämisessä. Kunta avustaa yrityksiä ja yhteisöjä nuorten työllistymisessä yrityksiin ja yhteisöihin.</p> <p>Kunta järjestää kesätyötä 120:lle vuosina 1998-2001 syntyneille nuorille omissa toimipisteissään ja tukee 90 nuoren työllistymistä yrityksiin ja yhdistykseen kesäsetelillä.</p>	asiakasmäärät/toimenpide	<p>Yhteistyö toteutunut. Kuntouttavassa työtoiminnassa 70 hlö/käyttöpäiviä 2151 Työkokeilussa, työharjoittelussa ja avotyössä 30 henkilöä. Palkkatukityössä kunnan yksiköissä 74 hlöä/ 23,3 htv; Työtä luonnosta lissähankkeessa työllistetty 9 hlöä/ 3,95 htv. TyöTako-hankkeen rinnakkais-hankkeessa 14 hlöä/ 3,6 htv, joista edelleensiiroja 7. Oulun kaupunkiseudun työllisyyspalvelut hankkeen palveluohjuksessa 13, Omapolku työelämään hankkeessa 4. Kuntalisää maksettu 1</p> <p>Koululaisten kesätöissä 120 hlöä ja Kesä-Rekry-seteleitä 90. Kesäyrittäjyydestä 1 hlöä</p>
Sosiaali- ja terveyspalvelut	ESR-rahoitukseen on jätetty 10/2016 hakemus taiteen ja kulttuurin hyödyntämisestä terveyden ja hyvinvoinnin tukena. Rahoituspäätös saataneen vuoden 2016 aikana. Yhtenä kohderyhmänä hankkeessa ovat nuo-	Hankkeen tavoitteiden eteneminen ja tulosten saavuttaminen	Lähde-hanke on saanut rahoituksen ja toiminut maaliskuun 2017 alusta alkaen. lissä on toteutettu hankkeen puitteissa Suvantolan puiston

	ret.		suunnittelua yhteistyössä kunnan teknisen toimen kanssa. Kehitysvammaisten asumispalveluyksikkö Kaarikodissa on toiminut sosiaalisen taiteen residenssi. Kohderyhmänä on ollut mm. syrjäytymisuhan alla olevia henkilöitä.
Opetus ja varhaiskasvatus	Koulut ja päiväkodit työ-, harjoittelu- ja oppisopimuspaikkoina	Harjoittelijamäärän kasvattaminen vuosittain 5%	Harjoittelijoita ollut noin 60, kasvua edelliseen vuoteen 3%
Tekniset palvelut	Opiskelijoille tarjotaan kesätyöpaikkoja ympäristöhoidossa.	1 – 2 opiskelijaa töissä	2 harjoittelijaa töissä
li -instituutti	Tarjotaan palkkatuki-, kuntouttavan työtoiminnan-, korvaavan työn-, harjoittelu-, TET-, TOP- ja kesätyöpaikkoja. Yhteistyö lipajan kanssa: tarjotaan iipajanuorille työ- ja harjoittelupaikkoja	Vähintään 20 nuorta/vuosi Vähintään 20 nuorta/vuosi	Osallistunut yhteensä 36 nuorta Ei ole toteutunut
lin ateria- ja tilapalvelu	Mahdollistetaan nuorten työharjoittelujaksot liikelaitoksen eri toimialoilla, ateriapalveluissa, puhtauspalveluissa ja kiinteistönhoidossa.	Tavoite kolme harjoittelijaa/v Harjoittelijat/vuosi	16 harjoittelijaa/opiskelijaa
Vesiliikelaite	Pyritään löytämään nuorille harjoittelupaikkoja (esim. TET-paikkoja) vesiliikelaitoksen toimialalta.	Tavoite 2 harjoittelujaksoa	1 opinnäytetyö

- Koulutukseen, vapaa-aikaan ja kulttuuriin panostaminen
Koulutuksen, kulttuurin ja muiden vapaa-ajan palvelujen merkitys ihmisten hyvinvoinnille on tärkeää. Siksi on tärkeää panostaa niihin monipuolisesti ja kokonaisvaltaisesti. Päättäjien halu panostaa koulutukseen, vapaa-aikaan ja kulttuuriin kertoo kunnan elinvoimasta. lissä kulttuuri viedään päiväkoteihin ja kouluihin.

Toimialue	Toimenpiteet	Mittari	Toteuma
Elinvoimapalvelut	Kuntaviestintä	viestinnän tavoittamat hlömäärät	5080 hlöä
Sosiaali- ja terveyspalvelut	ESR-rahoitukseen on jätetty 10/2016 hakemus taiteen ja kulttuurin hyödyntämisestä terveyden ja hyvinvoinnin tukena. Rahoituspäätös saataneen vuoden 2016 aikana.	Hankkeen tavoitteiden eteneminen ja tulosten saavuttaminen	Lähde-hankkeen toiminta, katso aikaisemmat kohdat.
Opetus ja varhaiskasvatus	Koulujen ja varhaiskasvatuksen yksikköjen vetovoimaisuudesta huolehtiminen/kehittäminen (mm. ammattitaitoinen ja motivoitunut henkilökunta, kotisivujen ajantasaisuus ja ulkoasu)	Oppilas/lapsimäärän vuosittainen kasvu 1%	lin keskustajaamassa oppilas- ja lapsimäärä on kasvanut 2-25%, muualla laskenut (Valtari +5% Hamina +2%, Nikkari +25%, Laksso +10%)
li -instituutti	Tuotetaan monipuolisia ja laadukkaita kirjasto-, kansalaisopisto-, taidekoulu-, kulttuuri-, tapahtuma- ja liikuntapalveluja, tavoitteena palvelujen ja käyttäjämäärien säilyttäminen Yhteistyö koulujen, päivähoidon	lainaajat/kurssilaiset/osallistujat -määrät v. 2016 tasolla	Kansalaisopiston ja taidekoulun kurseille osallistujamäärät sekä lin nuorisotyön, liikunnan, tapahtumien ja kulttuuritapahtumien

	ja ikäihmisten kanssa – tuetaan konsertteja, näytelmiä ja taideprojekteja kouluihin, päiväkoteihin ja ikäihmisten luo		kävijämäärät ovat kasvaneet vuodesta 2016 Kirjaston kokonaislainaus ja kävijämäärät ovat hieman laskeneet erityisesti Kuivaniemen kirjastossa Kuivaniemen nuorisotilan kävijämäärät ovat hieman laskeneet Suomi100 ”Yhdessä” teeman mukaisesti kaikki institutiin yksiköt ovat tehneet monipuolista yhteistyötä sekä useita tapahtumia ja taideprojekteja kouluihin, päiväkoteihin ja ikäihmisten luo
--	---	--	--

- Työnantajien ja työnhakijoiden kohtauttaminen

Työllisyyden hoitoon lähdetään rakentamaan iiläistä työllistämismallia, joka rakentuu yritysten, kunnan ja työnhakijoiden yhteistyöhön. liRekry -tapahtumasta tullaan rakentamaan lin työllisyyden hoidon tueksi pysyväluontoinen kohtaamispaikka (tapahtuma ja nettisivut), joka edistää vuoropuhelua yritysten ja työnhakijoiden välillä. Yrityksiä tiedotetaan tarjolla olevista tukimuodoista ja –palveluista sekä autetaan niiden hyödyntämisessä.

Toimialue	Toimenpiteet	Mittari	Toteuma
Elinvoimapalvelut	liRekryn koordinointi ja toteutus, paikallisen työllistämisen ehtojen käyttöönotto hankinnoissa	työllisyysaste, liRekryn kautta syntyneiden työpaikkojen lkm	325 avointa työpaikkaa liRekry-sivustolla
Työllistäminen	liRekry-sivustojen kehittäminen ja liRekry-messujen järjestäminen yhteistyössä Micropolis Oy:n kanssa työnantajien ja työnhakijoiden kohtauttamiseksi. TyöTakomo-hankkeen rinnakkaishankkeessa kunta siirtää palkkatuella palkattavia työntekijöitä toisen työnantajan eli käyttäjäyrityksen tehtäviin.	kävijämäärät/tapahtumat/ <u>nettisivustot</u> <u>Näytteilleasettajien määrä/messut</u> Käyttäjäyrityksiin sijoittuneiden henkilöiden määrä	liRekry-nettisivustojen päivitys ja liRekry-messujen toteuttaminen yhteistyössä Micropolis Oy:n kanssa 27.1.2017 TyöTakomo-hankkeen rinnakkaishankkeessa edelleensijoitettu 7 hlöä käyttäjäyrityksiin.
Sosiaali- ja terveyspalvelut	Werstas-hankkeesta toimeenpano. Työttömien terveystarkastusten ja toimintakykyarvioiden toteuttaminen	Hankkeen tavoitteiden eteneminen ja tulosten saavuttaminen Toteutuneiden terveystarkastusten ja toimintakykyarvioiden määrä	Werstas- eli TyöTakomo-hanke on edennyt hankesuunnitelman mukaisesti. Iiläisiä asiakkaita on ollut hankkeessa vuoden 2017 loppuun mennessä yhteensä 41, joista 49 % on työllistynyt, aloittanut opiskelut tai sijoittunut muihin työllistämis-

			palveluihin. Työttömien terveys- tarkastuksia ja toimin- takykyarvioita on tehty yhteensä 61 vuoden 2017 aikana.
Opetus ja var- haiskasvatus	1)Lukion opiskelijat osallistuvat li-Rekry – tapahtumaan 2) Peruskoulussa TET- ja Yrityskylätoiminta	Osallistuja- määrä	li-Rekry – tapahtumassa 100 opiskelijaa lukiosta Yrityskylässä 148 oppilasta TET:ssä 454 oppilas- ta

- Yritysmuotoinen toimintaympäristö

Työpaikkojen määrän kasvu riippuu yritysten kilpailukykyvyydestä ja kannattavuudesta. Kunnan mahdollisuudet vaikuttaa suoraan yritysten kilpailukykyyn ovat vähäiset. Iin kunta avittaa yrityksiä järkevällä hankintapolitiikalla, suotuisilla kaavaratkaisuilla, järkevällä maanainessuunnittelulla, palveluja edistämällä sekä järjestämällä yritysten tarvitsemää ”perusneuvontaa”. Käytännön tekojen kautta syntyy Iin yritysmuotoinen ympäristö, jossa yritysten on hyvä kehittää toimintaansa.

Toimialue	Toimenpiteet	Mittari	Toteuma
Elinvoimapalvelut	Yritysneuvonta, yritysten kasvun tukeminen liRekryn ja kuntayhtymäyhteistyön kautta, hankkeet kuten älykäs erikoistuminen, markkinointi, osallistaminen, paikallistalouden tukeminen	yritysten liikevaihdon kehitys, yritystilojen täyttöaste	yritystilojen täyttöaste 98 %
Työllistäminen	Iin kunta on osallisena Oulun kaupunkiseudun työllisyyspalveluiden kehittämishankkeessa 1.8.2015-31.7.2018, jonka tavoitteena on uusien palvelumuotojen kehittäminen työnhakija- ja työnantaja-asiakkaille. Oulunkaaren kuntayhtymän Työ-Takomo-hankkeen rinnakkaishankkeella (Iin kunta) pyritään edistämään työttömien työllistymistä yrityksiin.	asiakasmäärät/htv	Oulun kaupunkiseudun työll.palveluhankkeen palveluohjaukseen osallistunut 13 iiläistä. TyöTakomo-hankkeen rinnakkaishankkeessa työllistetty 14 hlöä/3,6 htv, edelleensijoitettu käyttäjäyrityksiin 7 hlöä. Työllistämisen kuntalisän ja liRekrytuen käyttöönotto.
Sosiaali- ja terveyspalvelut	Laadukkaiden työterveyspalvelujen tarjoaminen.	Yritysassiakkaiden määrä ja tyytyväisyys palveluihin	Yritysassiakkaiden palvelujen käyttö on lisääntynyt vuoden 2017 aikana. Työterveyshuollon asiakaskyselyn mukaan asiakkaat ovat hyvin tyytyväisiä palveluihin ja toimintaa on kehitetty palautteen pohjalta.
Tekniset palvelut	Keskustan asemakaavaudistuksessa otetaan huomioon yritystoiminnan kehittäminen varaamal-	kaavan eteneminen	Kaava luonnosvaiheessa kesällä ja ehdotusvaiheessa

	<p>la rakennusoikeutta asuntotuotannon ohella liiketiloille. Kaavan tavoitteena on taajamakuvan eheyttäminen, millä parannetaan alueen viihtyisyyttä ja siten osataan yritystoiminnan toimintaedellytyksiä.</p> <p>Hankinnoissa otetaan mukaan paikalliset yritykset hankintalain puitteissa.</p>		<p>vuoden lopulla Ydinkeskustan</p>
--	---	--	---

3.3.Peruspalveluiden turvaaminen

TAVOITE: Peruspalvelut kaikille kuntalaisille omalta paikkakunnalta eri elämän tilanteissa
KESKEISET KEINOT tavoitteeseen pääsemiseksi ovat:

- Palvelutarjonnan kuvaaminen, vertailu- ja vaihtoehtoistarkastelu ja elinkaariajattelu
Peruspalvelut ovat pääosin lakisääteisiä palveluita. Peruspalveluista tärkeimmät ovat sosiaali- ja terveydenhuolto, opetus- ja sivistystoimi sekä ympäristö ja tekninen infrastruktuuri. Peruspalveluita järjestämällä lin kunta tarjoaa kuntalaisille edellytykset arjen elämiseen, hyvinvointiin ja perusturvallisuuteen.

Toimialue	Toimenpiteet	Mittari	Toteuma
Elinvoimapalvelut	Kuntaviestintä, Hinku-toimenpiteet ja resurssiviisaus	Tavoitetut kuntalaiset	4 900 hlöä, tiekartta päivitetty
Työllistäminen	Työllistämispalveluilla tuetaan työikäisen väestön osallisuutta ja toimijuutta. Kunnan työllistämispalvelut tekevät tiivistä yhteistyötä myös monialaisen yhteispalvelun tarpeessa olevien henkilöiden palvelujen toteuttamisessa.	asiakasmäärät	Palkkatukityössä 97hlöä, kuty 70, työkokeilu 30.
Sosiaali- ja terveyspalvelut	<p>Peruspalvelujen laadukkaasta, vaikuttavasta ja kustannustehokkaasta järjestämisestä ja tuottamisesta sovitaan vuotuisissa kuntaneuvotteluissa. Neuvottelujen perusteella syntyy järjestämissopimus, johon toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet on kirjattu. Järjestämissopimuksen toteutumista seurataan kuukausittaisten taloustiedotteiden lisäksi kolmesti vuodessa laadittavalla osavuositarkastuksella. Lisäksi vuosittain tilinpäätöksen yhteydessä toteutuu laaja toiminnan arviointi.</p> <p>Oulunkaaren palveluja ja prosesseja kehitetään systemaattisesti kuntalaisten palvelutarpeet huomioiden. Kehittämistyöhön kytketään asiakkaat jatkossa entistäkin tiiviimmin mukaan. Sähköiset palvelut mahdollistavat uudenlaisen toimintamallin lähipalveluille.</p> <p>Palveluja kehitetään kansallisen</p>	Järjestämissopimuksen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen	<p>Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista on seurattu kuukausittaisten taloustiedotteiden lisäksi kolmesti vuodessa laadittavalla osavuositarkastuksella. Kuntaan on toimitettu tilinpäätöksen yhteydessä liikennevaloraportit ja Horisontin suorite- ja eurotiedot sekä muut toiminnan arviointiin liittyvät materiaalit.</p> <p>Oulunkaari on ollut tiiviisti mukana maakunnan valmistelutyössä mm. osallistumalla valmistelutyöryhmiin.</p>

	ja maakunnallisen tason muutokset huomioiden (sote- ja maakuntauudistukset).		
Opetus ja varhaiskasvatus	Opetus- ja varhaiskasvatusverkko pidetään riittävän kattavana ja turvallisena sekä oppimisympäristö ja -välineet pidetään nykyaikaisina	Koulu- ja päiväkotiverkko, TVT-välineiden ja –ohjelmien määrä sekä henkilöstön koulutus	Kouluverkon muutokset: Alaranta evakossa Varhaiskasvatuksen muutokset: Alarannan pk yksityiseksi ja Haminan pk lakkautettiin Kaikille lukion 1. vuosikurssin opiskelijoille ja peruskoulun 7. luokkalaisille hankittiin kannettavat tietokoneet. Laitteita hankittiin lisäksi kaikille kouluille ja päiväkodeille 1-2 ryhmän verran Oppilaskoneita hankittiin 415 kpl ja opettajakoneita 65 kpl. Kaikkiin laitteisiin asennettiin riittävä ohjelmistopaketti sekä sähköisiä oppimateriaaleja Koulutusta on annettu niin oman TUTOR-opettajan avulla kuin myös erilaisilla ulkopuolisilla koulutuksilla
Tekniset palvelut	Tekninen toimi tarjoaa kustannustehokkaat ja laadukkaat peruspalvelut kuntalaisille, sekä luo hyvät tekniset toimintaedellytykset muille hallintokunnille	Asukas- ja hallintokuntakysely pohjatiedoksi	Kysely toteutettiin keväällä
Vesiliikelaitos	Laitosta huolletaan, kunnossapidetään ja kehitetään siten, että voidaan turvata häiriötön talousveden jakelu ja jäteveden käsittely.	Jakelu- y.m. häiriöiden määrä kpl/vuosi alueittain	Yhteensä 49 kpl, joista - vesijohtoon 20 ja - viemäriverkkoon 29

- Palveluiden keskittäminen/uudet palvelumuodot

Fyysisten palvelupisteiden määrä on vähentynyt ja tulee jatkossakin vähenemään. Tilalle tulevat erilaiset liikkuvat ja sähköiset palvelut. Li laajentaa palvelutarjontaa asteittain ottamalla rohkeasti käyttöön uusia palvelumuotoja ja hyödyntämällä nykYTEKNOLOGIAN MAHDOLLISUUDET. Palvelutuotantoa organisoidaan yhdessä kylätoimijoiden, kolmannen sektorin ja seurakunnan kanssa. Näin varmistetaan palvelutuotannon saatavuus koko kunnan alueella.

Toimialue	Toimenpiteet	Mittari	Toteuma
Elinvoimapaalvelut	Digiagendan koordinointi, sopimusmallin kehittäminen kylätoimijoiden/kolmannen sektorin ja kunnan tilaaja-tuottajamallille, palvelumuotoilun hyödyntäminen kuntopalveluissa palvelupolkujen	Kuntapalvelujen digitalisaatioaste, sopimusten määrä kylätoimijoiden kanssa	digiaste n. 30%, 4 kylätoimijaa

	yksinkertaistamiseksi		
Sosiaali- ja terveyspalvelut	Lisätään kaikilla palvelualueilla sähköisten palvelujen kirjoa ja parannetaan saatavuutta sekä kasvatetaan käyttäjien määrää. Henkilöstöä motivoidaan ottamaan käyttöön sähköisiä palveluja yhdessä asiakkaitten kanssa.	Sähköisten palveluiden käyttö ja niiden vaikutus muiden palvelujen käyttöön	Sähköisten palvelujen käyttöä on lisätty kaikilla palvelualueilla. Mm. sähköinen hoidontarpeen arviointi ja ajanvarauspyyntö on otettu käyttöön, Skype-yhteyksien käyttöä perhepalveluissa vahvistettu, chat-palvelua Oulunkaaren verkkosivuilla on monipuolistettu. Vanhuspalveluissa ovat käytössä mm. paikantavat rannekkeet, Night Vision -yövalvonta ja lääke-robotit. Sähköiset palvelut ovat parantaneet esimerkiksi puhelinsaataavuutta, asiakastytyväisyyttä sekä ihmisten arjessa pärjäämistä.
Opetus ja varhaiskasvatus	1) Etäopetusta/TVT-laitteita hyödyntävää opetusta laajennetaan erityisesti perusopetukseen 2) Varhaiskasvatus mukaan sähköiseen lapsi-/oppilashallintoon	Oppilas-/ lapsimäärän lisäys, laitemäärä suhteessa oppilas-/lapsimäärään, varhaiskasvatus siirtynyt sähköiseen lapsi-/oppilashallintoon	Etäopetus ei ole toteutunut perusopetuksessa kokeiluja lukuun ottamatta Varhaiskasvatus on osittain mukana sähköisessä hallinnossa mm. tuntiperusteinen laskutus ja käyttö- ja täyttöasteen seuranta. Sähköinen reissuviikko on valmistelussa samoin henkilöstöhallinto
Tekniset palvelut	Sähköisten palveluiden laajeneminen	2 uutta sähköistä hakukanavaa	lupapisteen laajentaminen (yleiset alueet) Sähköisen ajanvarausjärjestelmän valmistelu
li -instituutti	Kuivaniemen omatoimikirjasto valmistuu vuoden 2017 keväällä, tavoitteena kirjaston käyttäjämäärän laskun pysäyttäminen sekä aukioloaikojen laajentaminen	kirjaston käyttäjämäärät vuoden 2016 tasolla aukioloajat lisääntyvät 15t/viikko	lin kirjaston kävijämäärät pysyneet melkein samoina kuin vuonna 2016, mutta Kuivaniemen kirjaston kävijämäärät ovat laskeneet
lin ateria- ja tilapalvelu	Ostetaan palveluja kolmannelta sektorilta tai siirretään kiinteistönhoidon ja puhtaanapidon palvelutarjonnasta kolmannen sektorin hoidettavaksi sellaisia palveluja, jotka ovat toiminnallisesti- ja taloudellisesti järkevää toteuttaa muulla tavalla. Valmistellaan keittiöverkon kehittämissuunnitelma ja investointisuunnitelma	%/edelliseen vuoteen verrattuna Suunnitelma valmiina vuoden 2017 lopussa Valmiusaste %	Ei toteutunut. Muutokset palveluverkossa vaikuttivat asian etenemiseen. Suunnitelma on aloitettu, edellyttää lin kunnan palveluverkon kokonaistarkastelua. Valmiusaste 30%
Vesiliikelaitos	Asiakaspalvelussa otetaan käyttöön uusia etäpalveluita. Asiakasinformaatiota lisätään kunnan kotisivujen kautta.	Sähköisen johtokartan laatiminen.	Valmiusaste: - haja-asutus 30 % - asemak.alueet 50 %

- Yhteisöllisyyden rakentaminen
lin kunta panostaa yhteisöllisyyteen ja osallisuuteen. Yhteisöllisyys on osa kunnan elinvoimaa. Ihmiset ja yhteisöt nostetaan keskeisiksi toimijoiksi ja kunta ottaa roolin taustalla mahdollistajana.

Toimialue	Toimenpiteet	Mittari	Toteuma
-----------	--------------	---------	---------

Yleishallinto ja hallintopalvelut	Paikallisaktiivisuuden tukeminen neuvonnalla, avustuksella sekä puskurilainoitukselle	avustettujen yhdistysten määrä	avustukset 9 kpl (2016:17) puskurilainat 2 kpl (2016:4)
Elinvoimapalvelut	Osallistava budjetointi, viestintä-ohjeistuksen jalkautus, käyttäjä-lähtöisen palvelumuotoilun hyödyntäminen	kuntalaisbarometri	toteutettu, 369 vastaajaa
Sosiaali- ja terveyspalvelut	Kuntalaiset ja asiakkaat kytetään entistäkin tiiviimmin mukaan palvelujen kehittämistyöhön. Ryhmämuotoisten toimintojen kehittäminen edistää osaltaan yhteisöllisyyttä. Videovälitteisten palveluiden avulla mahdollistetaan esim. kauempana asuvien perheenjäsenten ja sukulaisten osallistuminen asiakkaiden arkeen. Asumisyksiköissä tuetaan yhteisöllisyyttä ja lisätään arjen mielekkyyttä.	Järjestämissopimukseen kirjattujen yhteisöllisyyteen liittyen tavoitteiden toteutuminen	Asiakkaat voivat antaa palautetta ja kehittää heitä koskeviaan palveluja esimerkiksi asiakasraadeissa. Asiakasraadit ovat toimineet mm. perhe- ja vanhuspalveluissa ja kuntalaiset ovat osallistuneet palvelujen kehittämiseen tulevaisuuden sote-palvelut – työpajassa. Oulunkaarella on aloittanut vuoden 2018 alusta Digi-kummi, joka mm. opastaa yksiköitä ja asiakkaita sähköisten palvelujen käyttöön. Vuoden 2017 aikana esim. asumispalvelu-yksiköissä on tuotettu sisältöjä arkeen videovälitteisesti.
Opetus ja varhaiskasvatus	1) Kolmas sektori ja huoltajat otetaan mukaan laatimaan varhaiskasvatussuunnitelmaa 2) Kuntalaisfoorumi säännöllisesti 3) Oppilaskunta/nuorisovaltuusto -yhteistyö 4) Koti-varhaiskasvatus-koulu-kylä -yhteistyö	Kävijämäärät ja pidetyt tilaisuudet	Kolmas sektori ja huoltajat olleet mukana laatimassa varhaiskasvatussuunnitelmaa Foorumeita pidetty 2: vanhempainyhdistysten kanssa ja liikenneturvallisuusilta Oppilaskunnat toimivat jokaisella koululla. Lisäksi nuorisovaltuuston kanssa on järjestetty 3 tapaamista. Lisäksi nuorisovaltuuston edustaja on HYTE-/LAPE – työryhmässä Yhteistyötä koulun/varhaiskasvatuksen ja kotien välillä on lisätty arviointi- ja yhteistyövaatimusten edellyttämille tasoille: arviointikeskustelut, LP-keskustelut, asiakastytyväisyyskyselyt sekä vanhempainillat ja -tapahtumat
Tekniset palvelut	Keskustan asemakaavan uudistamisen yhteydessä kuntalaisten osallistamista edistetään erillisen hankkeen avulla	Asukastilaisuus 2:n uuden harrastuspai-	2 asukastilaisuutta Virkistyspaikkojen uusia yllä-

	Yhdistykset hoitavat oman alueensa harrastuspaikkojen kunnossapitoa	kan hoidon sopiminen	pitosopimuksia 3
li -instituutti	#EiKiu100 – oppilaiden, vanhempien, opettajien, yhdistysten osallistaminen ja yhteisöllisyyden rakentaminen kiusaamisen ja päihteiden käytön vastaisessa työssä – tavoitteena uusi yhteisöllinen yhteistyön toimintamalli lin kuntaan	Toimintamalli valmis ja käytössä kaikissa lin kouluissa	Toimintamallia on noudatettu kaikissa lin kouluissa ja yhteistyö on ollut aktiivista.

- Henkilöstön hyvinvointi ja osaaminen

Henkilöstön hyvinvointiin ja työkykyyn panostaminen on aina kannattava investointi. Kuntien nykytilanteessa ja toimintaympäristön muuttuessa se on ehdottoman välttämätöntä. Osaava, työssään viihtyvä ja hyvinvoiva henkilöstö on menestymisen edellytys. Lin kunta panostaa henkilöstön kehittämiseen ja työskentelyn edellytyksiin.

Toimialue	Toimenpiteet	Mittari	Toteuma
Yhteiset toimenpiteet henkilöstön hyvinvoinnin ja osaamisen parantamiseksi	Työhyvinvointihankkeen jatkaminen työyhteisölähtöisin toimenpitein Party-kysely 2017 Mahdollisuus osaamisen kehittämiseen Sitouttaminen mm. perehdytyksellä ja kehityskeskusteluin	sairauspoissaolot/työntekijä Party-kokonaisavainluku tavoite 15,5 koulutuspäivää/hlö tavoite 3 vaihtuvuus vakituisissa viroissa ja työsuhteissa	10,2 (2016: 15,3) 14,3 (matalin 12,0, korkein 16,4) 1,08 (2016:1,1) 7 kpl irtisanoutumisia muusta kuin eläköitymisyydestä (ei vertailulukua -16)

3.4. Talouden tasapainottaminen

TAVOITTEET: Velkamäärä alle maan keskiarvon per asukas
Ylijäämäinen kuntatalous

KESKEISET KEINOT tavoitteisiin pääsemiseksi ovat:

- Lisää tuloja kunnan kassaan

lin kunnan verotettava tulo kasvoi vuosien 1998 – 2008 välisenä aikana keskimäärin 4,38 % vuodessa. Vuosien 2009 – 2012 välisenä aikana kasvu hidastui ja oli keskimäärin 2,65 % vuodessa. Tämä verotulojen kasvun hidastumista on paikattu veroprosentin nostolla. Samanaikaisesti valtionosuudet ovat kasvaneet ja ne muodostavat merkittävän osan kunnan tulorakenteesta. Valtionosuusleikkaukset ja valtionosuusuudistus merkitsevät lille vuoteen 2020 mennessä yli 4 % veroprosenttiyksikön tuoton menetystä.

lin kunta tekee ennakkoluulottomasti päätöksiä, jotta valtionosuusmenetysten tilalle saadaan muita tulolähteitä. Esimerkiksi omasta omaisuudesta saatavaa tuottotasoa nostetaan ja kaikkia verotuloja, asiakasmaksuja sekä omavastuita tarkastellaan ennakkoluulottomasti.

Toimialue	Toimenpiteet	Mittari	Toteuma
Elinvoimapalvelut	Hankkeistaminen	Ulkopuolisen rahoituksen aste	ulkopuolista rahoitusta suhteessa kuntarahoitukseen 1:1,5
Työllistäminen	Talouden seuranta. Hinnoittelun tarkistaminen (Työpaja-tuotanto). Eri rahoituskanavien aktiivinen hyödyntäminen (Valtionavustukset,	Ulkopuolisen rahoituksen osuus toimenpiteissä	Ulkopuolisen rahoituksen osuus 30,4 %. Valtionavustusta 43 660 €. Valtion korvaukset kuntouttavasta työtoi-

	palkkatuki, ESR-hankkeet)		minnasta 29 190,13 € Palkkatuki 407 337,48 € Muut tuet ja avustukset 117 808,61 €
Sosiaali- ja terveys- palvelut	Varmistetaan laadukkaat ja toimivat peruspalvelut tukemaan kunnan vetovoimaisuutta.	Järjestämissopimuksen tavoitteiden toteutuminen	Järjestämissopimukseen asetetut tavoitteet ovat toteutuneet pääsääntöisesti suunnitellusti. Tarkemmat kuvaukset löytyvät liitteenä olevasta liikennevaloraportista.
Tekniset palvelut	Uusien taksojen suunnittelu; hulevesimaksu, katulupamaksu, asema- ja yleiskaavamuuksille taksa		katulupamaksut otettu käyttöön Kaavamuutoksille määriteltiin taksat.
lin ateria- ja tilapalvelu	Parannetaan ja tehostetaan prosesseja. Oman toiminnan tunnuslukujen mittareiden laadinta käyttöönotto. Ennaltaehkäistään kiinteistöjen korjausvelan syntyminen. Valmistellaan malli investointiohjelman suunnitteluun; käyttökustannusten- ja investoinnin jälkeisten kustannusten arviointiin.	Suunnitelmat valmiina vuoden 2017 loppuun mennessä. Valmiusaste %	Suunnitelmat kesken. Prosessin kehittäminen käynnissä. Kehittämisshanke alkaa 2018 syyskuussa. Valmiusaste 30%. Mallin eteneminen edellyttää yhteistyötä teknisen toimen kanssa.
Vesiliikelaite	Pidetään taksat kulujen mukaisena. Investoinnit kohdennetaan siten, että ne vähentävät käyttökustannuksia ja lisäävät energiatehokkuutta.	Toiminnan ja investointien rahavirta positiivinen	-234.662,01 euroa

- Palvelurakenteen muutostarpeet

Verrattuna samankokoisiin kuntiin, palvelurakenteen kustannustarkastelussa lillä on mennyt hyvin perusturvan osalta, mutta opetus- ja sivistystoimen kustannukset ovat merkittävästi suuremmat. Oulunkaaren kuntayhtymä, joka tuottaa perusturvaan liittyvät palvelut, toimii vertailun mukaan tehokkaasti. Opetus- ja sivistystoimi edellyttää tämän tarkastelun mukaan toimia. Liikunta-, kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut ovat lin vahvuuksia ja selkeästi tärkeä vetovoimatekijä.

lin kunta hakee yhteistyökumppaneita opetus- ja sivistystoimen toteutukseen Oulunkaaren esimerkin mukaisesti. Liikunta-, kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluissa sekä nuorisotyössä kunta toimii yhdessä kolmannen sektorin, kuten järjestöjen, kyläyhdistysten ja seurojen kanssa.

Kunta hyödyntää uudet teknologian mahdollistamat palvelumahdollisuudet sekä liikkuvat palvelumuodot. Tämä edellyttää riittävää tietoliikennevalmiutta koko kunnassa.

Toimialue	Toimenpiteet	Mittari	Toteuma
Elinvoimapaalvelut	Digiagendan koordinointi, valokuidusta tiedottaminen, 5G-ympäristö teollisuudelle, palvelumuotoilun käyttöönotto	Kuntapalvelujen digitalisaatioaste	n. 30%
Työllistäminen	Työllisyyspalveluiden kehittäminen yhteistyössä kolmannen sektorin sidosryhmien kanssa. Teknologian hyödyntäminen osan palveluita.		Työtä luonnosta lissä ESR-palkkatuki 3. sektorille. Kuntalisän myöntämisperusteiden päivittäminen ja liRrekrytuen käyttöönotto.

			Kuntouttavan työtoiminnan ja lipajan asiakkaiden palveluohjaus sähköisten asiointipalveluiden käytössä (MYP-hanke)
Sosiaali- ja terveyspalvelut	Vuosittaisissa kuntaneuvotteluissa tarkastellaan systemaattisesti vaihtoehtoisia toteutustapoja vaikuttavien ja kustannustehokkaiden palvelujen järjestämiseen.	Järjestämissopimuksen tavoitteiden toteutuminen	Kuntaneuvottelut ovat edenneet hyvin ja tavoitteellisesti ja yhteiset tavoitteet on sovittu yhdessä kunnan ja Oulunkaaren edustajien kanssa.
lin ateria- ja tilapalvelu	Sähköisen ateriatilausjärjestelmän käyttöönotto Laskutuksen sähköistäminen	Tavoite 90% vuoden 2017 loppuun mennessä Käyttö%	Tavoite saavutettu 100%. noin 90 %

- Investointitoimenpiteet

Kunnan talous on ollut ylijäämäinen viimeiset vuodet ja aikaisemmin syntyneet alijäämät eli tappiot on katettu. Toisaalta investointitarve on ollut niin suuri, että vuosikate ei ole riittänyt kattamaan nettoinvestointeja. Kunta on velkaantunut.

On selvää, että kasvukunnassa investointitarpeita on jatkossakin. Iin kunnan tulee investoida järkevästi ja tuottavasti. Myös erilaisia rahoitusmuotoja tulee tarkastella ennakkoluulottomasti.

Toimialue	Toimenpiteet	Mittari	Toteuma
Yleishallinto ja hallintopalvelut	Talousriskin hallinta	tulot/menot % vuosikate/investoinnit %	
Elinvoimapaalvelut	Energiansäästön investoinneilla resurssitehokkuutta, ulkopuolisen rahoituksen hyödyntäminen	energiansäästö	ulkopuolisen rahoituksen aste 150 %
Sosiaali- ja terveyspalvelut	Oulunkaarelle kohdentuvat yli 10 000 € investoinnit ovat kunnan budjetissa. Investointiesityksiä tehdään harkiten ja ne käydään läpi kuntaneuvotteluprosessissa.	Järjestämissopimuksen tavoitteiden toteutuminen	Yli 10 000 euron investoinneista on sovittu yhdessä kunnan kanssa kuntaneuvotteluissa.
Opetus ja varhaiskasvatus	Hyödynnetään erilaisia hankkeita, kuten digitaalisuus, liikunta ja kestävä kehitys	Hankkeiden määrä	6 hanketta: Kerhotoiminnan kehittäminen Esi- ja perusopetuksen tasa-arvoa edistävät toimenpiteet TUTOR-opettajien koulutus ja osaamisen kehittäminen Opettajien tasa-arvon edistäminen Kielikylpytoiminnan laajentaminen Liikkuva koulu
Tekniset palvelut	Investointien valmistelussa pidetään ratkaisujen taloudellisuus	käyttötalous vaikutus 2018 talousarviossa käy-	

	vahvasti esillä sekä otetaan jo valmistelussa huomioon investointien aiheuttamat käyttötalousmenot	tössä	
Vesiliikelaitos	Investointitarpeet pyritään mitoitamaan tulorakenteeseen sopiviksi.	Tavoite: poistojen suhde nettoinvestointeihin on yli 1	1,3

4. Talousarvion toteutuminen

4.1.1. Hallintopalvelut

Palvelualueet:

- Yleishallinto**
- Elinvoimapalvelut**
- Asia- tieto- ja talouspalvelut**
- Henkilöstöpalvelut**
- Työllistäminen**

Sitovien tavoitteiden toteutuminen

Yleishallinto:

- kokoushallinto, vaalit, lähineuvostot

Elinvoimapalvelut:

- lin elinvoimapalveluista vastaavat toimijat toteuttavat lin elinkeino-ohjelman tavoitteita. lissä tavoitellaan kasvun jatkumista, työllisyyden lisäämistä sekä uusiutuvan energian tuotannon lisäämistä ja edelleen tehostuvaa resurssien käyttöä.

Asia- tieto- ja talouspalvelut:

- arkisto-kirjaamo, yhteispalvelupiste, kirjanpito, toimistopalvelut

Henkilöstöpalvelut:

- työterveyshuolto, yhteistoiminta, työsuojelu, palkkahallinto

Työllistäminen

- palkkatuki, työkokeilu ja kuntouttava työtoiminta, työpajatoiminta, nuorten kesätyöllistäminen, yhteisöjen ja yritysten tukeminen työttömien työllistämässä

Sitovat tavoitteet ja perustelut

Sitovat tavoitteet talousarvio 2017:

Yleishallinto:

Alkuvuonna 2017 järjestettäviin kuntavaaleihin on varattu noin 17 000 euroa. Kunnanvaltuuston määrärahoihin on lisätty noin 20 000 euroa sähköisen kokoushallintajärjestelmän käyttöönottoon valtuustokauden alussa kesäkuussa 2017. Investointiosassa on vastaavasti varauduttu käyttöönoton edellyttämiin laitehankintoihin 55 000 eurolla. Suomen Itsenäisyyden juhluvuoden Suomi 100 -tapahtumiin on varauduttu talousarvion sisäisin painotusmuutoksin.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Kuntavaalit järjestettiin 9.4.2017. Sähköisen kokoushallintajärjestelmän käyttöönoton edellyttämät ohjelmisto- ja laitehankinnat sekä sihteerikäyttäjäkoulutukset toteutettiin vuoden aikana. Kunnanhallitus otti ohjelman käyttöön loppuvuodesta. Suomi 100 –tapahtumat järjestettiin suunnitellussa laajuudessa talousarvion puitteissa.

Yleishallinto

	TA 2017 alkuperäinen	muutokset	TA 2017 yhteensä	TOT 2017 €	Poikkeama €	TP 2016
Toimintatulot	3 354		3 354	23 058	-19 704	3 825
Toimintamenot	-3 934 173	-22 000	-3 956 173	-3 787 471	-168 702	-3 752 415
Toimintakate	-3 930 819	-22 000	-3 952 819	-3 764 413	-188 406	-3 748 590
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalentumiset	-103 931		-103 931	-110 167	6 236	-104 575
Laskennalliset erät				-39 124	39 124	-116 290
Tehtävän kokonaiskustannukset	-4 034 750	-22 000	-4 056 750	-3 913 704	-143 046	-3 969 454

Elinvoimapaalvelut

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

lin elinvoimapaalveluista vastaavat toimijat toteuttavat lin elinkeino-ohjelman tavoitteita. Ohjelma on päivitetty 3.10.2016. lissä tavoitellaan kasvun vahvistamista ja työllisyyden lisäämistä, uusiutuvan energian tuotannon ja energiansäästön lisäämistä sekä edelleen tehostuvaa resurssien käyttöä. Uutena nostona elinvoimapaalveluissa on merellinen ohjelma, jonka kautta tavoitellaan merellisyyden kokonaisvaltaista hyödyntämistä kunnan kasvun ja kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseksi.

- Kasvu

Kuntamarkkinointi

Kuntalaisten osallistumis- ja vaikuttamiskeinoja kunnan toiminnassa on lisätty ottamalla käyttöön hallinnonalat yhdistävä kuntalaisbarometri ja toteuttamalla *Osallistuva li*-konseptia. Sähköistä asiointia on koordinoitu *Digiagendan* mukaisesti yhteistyössä digiasiantuntijan kanssa. Muutovoittoisuutta on tuettu monikanavaisella markkinointikampanjalla ja osallistumalla Oulun Rakentajamessuille. Kuntamarkkinointi on ollut mukana asuinalueiden vetovoiman tehostamisessa ja toteuttaa osaltaan merellistä ohjelmaa. *lin Hyvät Tuulet*-kuntatiedotteen lisäksi on oltu aktiivisia sosiaalisessa mediassa. Yritysmarkkinointia on toteutettu onnistuneesti mm. Norwegian-asiakaslehden kampanjalla.

Invest in li -malli on käynnistetty joulukuussa 2017 tavoitteena myynnillisen otteen vahvistaminen yritysyhteistyössä.

Keskustan kehittäminen

Rohkealla otteella on edistetty elinvoimaisen keskustan kehittämistä yhteistyössä teknisten palveluiden kanssa. Kuntalaiset ja palveluntarjoajat on osallistettu kehittämiseen. Näkyvimpänä toimeina ovat olleet InnoHiilen kaavoitusprosessin kuntalaistilaisuus ja kaikkiin kotitalouksiin lähetty karttapohjainen selvitys, joka sai hyvää palautetta ja medianäkyvyyttä.

Kuntapilotit

Paikallistalouden, joukkoliikenteen, energianseurannan etämittariston, sähköisen asioinnin ja keskustan kehittämisen pilotit on toteutettu yhteistyössä Pohjois-Suomen muotoilijoiden kanssa. Lisäksi on toteutettu erittäin onnistuneesti innovaatiokilpailu julkisen liikenteen kehittämisestä.

Matkailu

Rantakestilän kehittämisspiirrokset ovat valmistuneet ja toimivat teknisten palveluiden työn pohjana. Haminan rantapolkua valmistellaan määrärahojen puitteissa ja etenee teknisten palveluiden alaisena. Lähimatkailua on vahvistettu tuomalla luontokohteita näkyväksi. Yksityisen hotellitason investoinnin sijoittumista lihin on pyritty edistämään toistaiseksi tuloksetta. Matkailun kehittämiseen on valmistunut ekomatkailuun pohjaava suunnitelma, jota hankkeistetaan.

Työllisyyden lisääminen

lin kunnan työllisyysohjelma on toimeenpantu yhteistyössä työllistämisen palelukeskuksen ja

muiden toimijoiden kanssa. liRekry-mallia on uudistettu ja järjestetty työllisyyttä edistäviä tapahtumia. Nuorille suunnattu kevytyrittäjyysmalli ja tuutorointi on käynnistetty. Oppilaitos- ja kouluuyhteistyötä on toteutettu nuorten työllisyyden edistämiseksi. Yrityksiä on avustettu rekrytointeihin ja henkilöstön osaamiseen liittyvissä asioissa ja verkostoitumisessa.

- **Ympäristö ja energia**

Resurssiviisauden toimenpiteillä on saavutettu alueelle liiketoimintaa, investointeja ja työllisyyttä. Uusiutuvan energian hyödyntämistä sähkön ja lämmön tuotannossa on lisätty. Energian varastoinnin pilottia esitetään monitoimihallin toiseen vaiheeseen. Biokaasun liikennekäyttöä on edistetty onnistuneesti. Energian käyttöä on tehostettu digitaalisen etämittariston käyttöönotolla ja kustannuslaskelmilla. Älykäs energiankulutus on hankkeistettu. Sähköautopilotti on jatkunut. Alan eurooppalainen verkostoituminen on vahvistunut.

- **Merellinen ohjelma**

Vesialueita on hyödynnetty kunnan kehittämisessä. Pysyvän asutuksen uusi merenranta-alue Karhu on saanut sillan. Yritys- ja tapahtumatoimintaa vesistöjen ympärille on aktivoitu. Metsähallituksen Röntän satama -hankkeen investointeihin on osallistuttu.

Lokakuussa 2017 li palkittiin Euroopan parhaasta ilmastotyöstä RegioStars 2017-palkinnolla.

Elinvoimapalvelut

	TA 2017 alkuperäinen	muutokset	TA 2017 yht.	TOT 2017 €	Poikkeama €	TP 2016
Toimintatulot						
Toimintamenot	-567 120		-567 120	-559 753	-7 367	-485 957
Toimintakate	-567 120		-567 120	-559 753	-7 367	-485 957
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalentumiset	-11 680		-11 680	-11 680	-0,04	-11 680
Laskennalliset erät				-127 487	127 487	-125 625
Tehtävän kokonaiskustannukset			-578 800	-698 920	120 120	-623 262

Asia- tieto- ja talouspalvelut: Sitovat tavoitteet talousarvio 2017:

Asia-, tieto- ja talouspalvelut:

Tietohallinnon kustannuspaikalle on varattu 40 000 euron määräraha järjestelmäasiantuntijan palkkaamiseen vuoden 2017 ajaksi digiagendan toteuttamista varten. Postituskuluja on vähennetty noin 10 000 eurolla sähköiseen kokoushallintoon siirtymisen myötä. Tiedonhallintaohjelmisto Dynastyn päivitykseen sekä kuulutus- ja sidonnaisuusmoduulien käyttöönottoon on varattu 25 000 euroa. Sisäisen tiedotuksen parantamiseen (intranet) on varattu 20.000 euroa. Joukkoliikenteen kustannuspaikalle on varattu 40 000 euron määräraha kuljetuskoordinaattorin palkkaamiseen. Sähköisen pienhankintaohjelman hankkimiseen on varattu 5 000 euroa.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Tietohallintoon palkattiin määräaikainen järjestelmäasiantuntija vuoden 2017 ajaksi digiagendan toteuttamista varten. Postituskulut vähentyivät oletettua vähemmän, koska sähköiseen kokoushallintoon ei päästy suunnitellussa aikataulussa. Asianhallintaohjelmisto Dynasty päivitettiin loppuvuodesta. Intranet kilpailutettiin ja sisällöntuotantokoulutus aloitettiin vuoden lopulla. Kuljetuskoordinaattorin palkattiin alkuvuodesta ja loppuvuodesta työpanosta suunnattiin Oulun joukkoliikenteen palvelutasosuunnitelman muutoksiin. Sähköisen pienhankintaohjelma hankittiin alkuvuodesta ja ohjelmaa laajennettiin EU-rajat ylittäviin kilpailutuksiin loppuvuodesta. Talouspalveluissa valmisteltiin johdon raportointijärjestelmän hankkimista ja käyttöönottoa..

- Talouspalveluissa valmisteltiin johdon raportointijärjestelmän hankkimista.
- Kirjanpito- ja tietohallintopalvelut tuotettiin Oulunkaarella.

Asia-, tieto- ja talouspalvelut

	TA 2017 alkuperäinen	muutokset	TA 2017 yht.	TOT 2017 €	Poikkeama €	TP 2016
Toimintatulot	116 742		116 742	462 310	-345 568	638 018
Toimintamenot	-1 397 371		-1 397,371	-1 756 643	359 272	-1 520 652
Toimintakate	-1 580 629		-1 280 629	-1 294 334	13 705	-882 634
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalentumiset						-2 052
Laskennalliset erät				799 198	-799 194	571 662
Tehtävän kokonaiskustannukset	-1 280 629		-1 280 629	-495 140	-785 490	-313 024

Sitovat tavoitteet talousarvio 2017:

Henkilöstöpalvelut:

Työkykyä ylläpitävään toimintaan on lisätty noin 20 000 euroa käytettäväksi työnohjaukseen ja lisäksi työterveyshuollon määrärahaa on korotettu noin 15 000 eurolla. Kustannuspaikka sisältää edelleen 20 000 euron erillisen määrärahan Hyvän Tuulen Työpaikka -hankkeeseen.

Yhteistoiminnan ja työsuojelun määrärahoihin on lisätty luottamusmiesten ajankäytöstä aiheutuvia palkka- ja sivukuluja noin 8 000 euroa. Lisäksi on varattu 2 800 euroa työhyvinvointi ja -turvallisuuksikartoitusohjelmistoon.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen:

Hyvän Tuulen Työpaikka -hanketta jatkettiin vuoden loppuun saakka. Työhyvinvointi ja -turvallisuuksikartoitusohjelmisto hankittiin, mutta käyttö on jäänyt vähäiseksi resurssipulan vuoksi.

Henkilöstöpalvelut:

- Palkkahallinto ostettiin Oulunkaareltä.

Henkilöstöpalvelut

	TA 2017 alkuperäinen	muutokset	TA 2017 yht.	TOT 2017 €	Poikkeama €	TP 2016
Toimintatulot	111 053		111 053	139 390	-28 337	129 725
Toimintamenot	-351 770		-351 770	-318 253	-33 517	-312 856
Toimintakate	-240 717		-240 717	-178 863	-61 854	-183 131
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalentumiset						
Laskennalliset erät				65 741	-65 741	62 970
Tehtävän kokonaiskustannukset	-240 717		-240 717	-113 121	-127 596	-120 161

Työllistäminen

Sitovat tavoitteet talousarvio 2017:

- Työllisyyden lisääminen
lin kunnan työllisyysohjelman toimeenpano yhteistyössä työllistämisen palvelukeskuksen ja muiden toimijoiden kanssa. Vahvistetaan liRekry –pörssiä palveluna sekä järjestetään työllistämistä edistäviä tapahtumia/infoja kuten liRekry-messut. Avustetaan yrityksiä rekrytointeihin ja henkilöstön osaamiseen liittyvissä asioissa, verkostoitumisessa sekä etenkin piilotyöpaikkojen muuttami-

nessa työpaikoiksi. Yhtenä toiminnan painopisteenä ovat nuoret. Tiivistetään yhteistyötä Pohjois-Pohjanmaan TE-toimiston, ELY-keskuksen, yrittäjäjärjestöjen sekä muiden yhteistyökumppaneiden (ml. oppilaitokset) kanssa. Luodaan verkostomalli oppilaitosten ja yritysten välille.

Työllisyyden edistämiseen liittyvien hankkeiden suunnittelu, hankkeistaminen sekä asiantuntijatu-ki hankkeiden toimeenpanossa. Hakijoina voi toimia hankkeista riippuen myös muut tahot (lin kunta, kyläyhdistykset). Hankkeiden omarahoitusosuuteen varautuvat hankkeiden hakijat.

Osallistutaan kuntakokeiluun nuorisotyöllisyyden edistämiseksi.

Kunta työllisti pitkään työttömänä olleita, vajaakuntoisia ja nuoria yhteensä 97 hlöä/30,85 htv, josta kunnan toimipisteisiin 74 hlöä/23,3 htv; Työtä luonnosta lissä-hankkeeseen 9 hlöä/3,95 htv ja TyöTakomo hankkeen rinnakkaishankkeeseen 14hlöä/3,6 htv. Työllistämistoiminnan kokonaista-voite alittui.

Työpajatoimintojen opinnollistamiseen liittyvän oppilaitosyhteistyön käynnistäminen. Seinätöntä työpajatoimintaa toteutettu osittain valtionavustuksella osittain henkilöstön työtehtäviä muuttamal-la. Seinättömän työpajatoiminnan osuus työpajatoiminnassa kasvanut vuodesta 2015 alkaen. Seinättömällä työpajatoiminnan tuetaan nuorten koulutukseen hakeutumista ja työllistymistä

Kuntouttavaa työtoimintaa toteutettu kunnan ja Oulunkaaren kuntayhtymän toimipisteissä oikeis-sa työympäristöissä sekä ryhmätoimintoina.

Työttömien työllistämisen edistämiseen myönnettävän työllistämisen kuntalisän perusteet tarkis-tettiin ja otettiin lisäksi käyttöön työllistämisen liRekry-tuki..

Nuorten kesätyöllistäminen (v. 1998-2001 syntyneet): työllistettiin 120 nuorta kunnan toimipistei-siin ja tuettiin 90 nuoren työllistymistä yrityksiin ja yhdistyksiin KesäRekry-setelillä ja lisäksi yhden nuoren kesäyrittäjyystoimintaa.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Työllistäminen (sisäinen ja ulkoinen)

	TA 2017 alkuperäinen	muutokset	TA 2017 yht.	TOT 2017 €	Poikkeama €	TP 2016
Toimintatulot	618 646	-28 655	589 991	590 633	-642	575 727
Toimintamenot	-2 214 670	20 785	-2 193 885	-1 946 870	-247 014	-1.865 362
Toimintakate	-1 596 024	-7 870	-1 603 894	-1 356 237	-247 657	-1.289 634
Laskennalliset kus- tannukset						
Poistot ja arvon- alentumiset				-26 193	-26 193	-2 183
Laskennalliset erät				-35 784	-35 784	-58.572
Tehtävän kokonaiskustannukset	1 596 024	-7 870	-1 599 766	-1 400 990	-198 776	-1 350 389

Henkilöstökehitys

Vuosi	Lähtötilanne hlömäärä				Perustelut
	Ta2017	Lisäys	vähennys	Tp2017	
Nimike					
Yleishallinto					
kunnanjohtaja	1		-	1	
hallintojohtaja	1		-	1	
Hallintopalvelut					
taloussihteerit/controller	1		-	1	
järjestelmäasiantuntija	1			1	
kuljetuskoordinaattori	1			1	
it-asiantuntija	1			1	
toimistotiimi	10		-	10	
virastomestari	1			1	
Työllistäminen					
työll. palveluk. päällikkö	1		-	1	
työsuunnittelija/toim.sihteerit	1			1	
yksilövalmentaja	1			1	
työpajaohjaaja	2,4		-	2,4	
kuntouttavan työtoiminnan ohjaaja	1,6		-	1,6	
Yhteensä	24		0	24	

4.1.2. Sosiaali- ja terveystoimen palvelut

Kuntayhtymän johtajan Leena Pimperin-Koiviston katsaus alueen ja kuntayhtymän tilanteeseen vuodelta 2017

Sosiaali- ja terveystoimen palveluista hyväksytään erillinen järjestämissopimus.

Kuntayhtymän johtajan katsaus

Oulunkaaren kuntayhtymä on vastannut kahdeksan vuotta jäsenkuntiensa lin, Pudasjärven, Utajärven ja Vaalan sosiaali- ja terveystoimen palvelujen järjestämisestä ja tuottamisesta. Simon kunta liittyi kuntayhtymän jäseneksi vuoden 2011 alusta. Kuntayhtymä on tuottanut myös seudullisen kunta- palvelutoimiston palvelut vuodesta 2009 lähtien sekä elinkeinojen kehittämistoimintaa alueen yrityksille. Lisäksi Oulunkaaren kuntayhtymällä on aluekehittämiseen liittyviä tehtäviä.

Kuntayhtymän strategia päivitettiin vuonna 2016 ja se on voimassa vuoteen 2020 saakka. Visiomme on mielekäs elämä kotona. Strategisiksi tavoitteiksi on määritetty laaja-alainen hyvinvointi, alueellinen vaikuttavuus ja osallisuus. Keinoina strategisten tavoitteiden saavuttamiseksi on hyvinvointityön yhdyspinnat ja yhdessä tekeminen, omasta ja lähipiiriin hyvinvoinnista ja turvallisesta arjesta huolehtiminen sekä lähipalvelut. Palvelutyypinä tärkeällä sijalla ovat digitaaliset palvelut. Digipalvelujen tutuksi tekemistä vauhdittaa kuntayhtymässä digikummi. Arvojamme ovat yhdessä tekeminen, vastuullinen omatoimisuus sekä rohkea kehittäminen. Kuntayhtymän strategiassa on huomioitu kansalliset linjat sekä sote- ja maakuntauudistuksen alueellisen valmistelun muutostyöstä johdetut linjat.

Kuntayhtymän kehittämistyö jatkui tuloksetta. Laaja-alainen kehittämistoiminta on vakiintunut luontevaksi osaksi kuntayhtymän toimintaa ja erilaisia kokeiluja otetaan käyttöön ketterästi. Vuonna 2017 käynnistyi taiteen keinoin syrjäytymistä ehkäisevä LÄHDE-hanke. Hanke toteutetaan yhteistyössä lin KulttuuriKauppilan sekä lin kunnan Li-Instituutti –liikelaitoksen kanssa. Kun-

tayhtymän kehittämistyössä on hyödynnetty yhteiskehittämisen menetelmiä monipuolisesti. Kuntayhtymän toiminnan arvioinnin yksi tärkeä tulos olikin, että kuntalaisten osallistamisessa palvelujen kehittämistyössä on edistytty.

Vuoden 2017 tilinpäätös on koko kuntayhtymän tasolla ylijäämäinen 133.894 euroa. Sosiaali- ja terveyspalvelujen nettokulut laskivat vuoden 2016 tilinpäätökseen verrattuna 2,6 %, erikoissairaanhoidon menot laskivat 3,3 % ja oman toiminnan nettokulut laskivat 2,2 %. Oman toiminnan nettokustannukset laskivat kaikissa Oulunkaaren jäsenkunnissa (vaihteluväli -3,2 % - -0,5 %) vuoteen 2016 verrattuna. Erikoissairaanhoidon kustannusten osalta kunnittainen vaihteluväli oli -7,0 % - +1,3 % edelliseen vuoteen verrattuna. Kuntayhtymän myönteinen kustannuskehitys on jatkunut. Samalla toiminnan arvioinnit ovat hyvällä tasolla. Palvelu- ja hoitotakuissa on pysytty ja toiminnalle asetetut tavoitteet on saavutettu. Sosiaali- ja terveyspalvelujen oman toiminnan menot laskivat n. 2,1 miljoonaa euroa, ja erikoissairaanhoidon kustannukset n. 1,3 miljoonaa euroa. Koko sosiaali- ja terveyspalvelujen tuotannon kustannukset laskivat 3,6 miljoonaa euroa.

Julkisen talouden tilanne on osoittanut piristymisen merkkejä sopeutustoimien ja talouskasvun käynnistymisen seurauksena. Pienentyneet toimintakulut ja kasvaneet toimintatuotot ovat vahvistaneet kuntien ja kuntayhtymien vuosikatetta. Suotuisa suhdannetilanne ei kuitenkaan yksistään poista julkisen talouden rakenteellisia ongelmia. Väestön ikärakenteen muutos ja suurten ikäluokkien eläköityminen on 2010-luvulla lisännyt eläkemenoja. Ensi vuosikymmenellä suurin menojen kasvupaine kohdistuu hoito- ja hoivamenoihin. Myös Oulunkaaren alueella ikääntyvä väestö lisää palvelujen tarvetta.

Henkilöstökyselyn perusteella työhyvinvointi on kuntayhtymässä pysynyt hyvällä tasolla edellisvuosien tapaan. Kyselyn perusteella organisaation muutoskyky on hyvällä tasolla, työyksiköissä on yhteisöllisyyttä ja kehittäminen kuuluu kaikille. Kyselyn perusteella esimiehistä 95 % ja työntekijöistä 81 % suosittelisivat Oulunkaarta työnantajana. Sote-uudistuksen myötä laajentuva valinnanvapaus ja käynnissä olevat erilaiset rakenneselvitykset kuitenkin heijastuvat tiettyinä epävarmuutena. Myös omistajaohjauksen arvioinnissa tulokset heijastavat epävarmuutta tuleviin maakunta- ja sote-uudistuksiin liittyen. Yleisen arvioinnin osalta luottamushenkilöt ovat tyytyväisimpiä talouden suunnitteluun ja ohjaukseen sekä vaikuttavaan kehittämistoimintaan. Myönteisimmät arviot ovat Oulunkaaren toimielimissä mukana olevilla luottamushenkilöillä. Myös kuntapalvelutoimiston toimintaan oltiin tyytyväisiä.

Sote- ja maakuntauudistukset etenevät. Vuonna 2017 olemme edelleen olleet tiiviisti mukana edistämässä alueellista valmistelua Pohjois-Pohjanmaan sote-valmistelun ydinryhmässä sekä muissa maakunta- ja sotevalmistelun työryhmissä. Myös Lapin sote-savotan ja Meri-Lapin sotevalmistelussa on työskennelty aktiivisesti. Uudistus etenee niin, että maakuntien väliaikaishallinnot aloittaisivat aikataulun mukaisesti kesällä 2018. Kuntien kanssa yhteistyössä pohditaan tärkeitä kuntien ja maakunnan tulevia yhdyspintoja ihmisten hyvinvoinnin ja palvelujen parhaaksi. Samalla pohditaan kuntapalvelutoimiston uudistamista ja jatkoa maakuntauudistukseen valmistautumisessa. Uudistuksen keskeisenä tavoitteena on kansalaisten yhdenvertainen palvelujen saatavuus ja peruspalvelujen vahvistuminen. Kuntayhtymässä suhtaudumme luottavaisesti tuleviin uudistuksiin. Kiitos kaikille vuodesta 2017.

Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet

Tilikauden tulos on ylijäämäinen 133.893,90 euroa. Tilikauden ylijäämä jätetään yli-/alijäämätilille ja esitetään hallituksen päätöksellä käytettäväksi työn vaatavuuden arvioinnin perusteella määriteltyä palkkojen harmonisointia varten. Ylijäämä jaetaan kunnittain asukasluvun suhteessa. Kun tarkka kustannuspaikka -tasoinen kustannusjako palkkojen harmonisoinnista on määritelty, vuoden 2018 talousarvioon ja käyttösuunnitelmaan tehdään tarvittavat muutokset.

Kuntaosuuslaskelma

Kunta	Asukkaat		Vuoden 2017 lopulliset osuudet	Ennakot	Ylijäämä
	1.1.2017	%			
Ii	9 628	35,86	274 250,93	323 906,00	49 655,07
Pudasjärvi	8 187	30,49	233 204,44	276 777,00	43 572,56
Simo	3 170	11,81	81 397,24	93 556,00	12 158,76
Utajärvi	2 824	10,52	80 440,86	95 901,00	15 460,14
Vaala	3 040	11,32	78 347,63	91 395,00	13 047,37
Yhteensä	26 849	100,00	747 641,10	881 535,00	133 893,90

Kuntien osuudet yli- ja alijäämistä

Kunta	2012	2016	2017	Yhteensä
	Lomapalkkavelan lisäys	Ylijäämä	Ylijäämä	
Ii	-473 002,56	41 953,37	49 655,07	-381 394,12
Pudasjärvi	-485 431,99	40 572,94	43 572,56	-401 286,49
Simo	-187 150,90	8 944,17	12 158,76	-166 047,97
Utajärvi	-194 181,28	10 671,76	15 460,14	-168 049,38
Vaala	-190 233,27	15 167,39	13 047,37	-162 018,51
Yhteensä	-1 530 000,00	117 309,63	133 893,90	-1 278 796,47

Vuoden 2012 lomapalkkavelan lisäyksen käsittelystä on Yhtymävaltuustossa päätetty seuraavaa:
YhtValt§ 16 29.5.2013

Lomapalkkajaksotukseen liittyvä edellisten tilikausien alijäämä 1.530.000 euroa jaetaan laskennallisesti kuntien vastuiksi oman pääoman suhteessa. Alijäämä laskutetaan jäsenkunnilta, mikäli kuntayhtymän omistuksessa tapahtuu muutoksia.

lin palvelutuotanto

KÄYTTÖTALOUS ULKOISET JA SISÄISET	TP 2016	ALKUPERÄINEN TA 2017	TA- MUUTOKSET	LOPULLINEN TA 2017	TP 2017	ERO TA - TP 2017	KÄYTTÖ- %
lin perhepalvelut							
TOIMINTATUOTOT	694 319,84	434 201,00		434 201,00	495 516,97	61 315,97	114,1
TOIMINTAKULUT	-7 358 653,45	-6 680 525,00		-6 680 525,00	-6 732 404,56	51 879,56	100,8
<i>Henkilöstökulut</i>	-2 644 769,01	-2 682 022,00		-2 682 022,00	-2 586 146,32	-95 875,68	96,4
<i>Palvelujen ostot</i>	-3 122 820,61	-2 851 567,00		-2 851 567,00	-2 840 870,77	-10 696,23	99,6
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-6 664 333,61	-6 246 324,00		-6 246 324,00	-6 236 887,59	-9 436,41	99,8
lin terveyspalvelut							
TOIMINTATUOTOT	1 932 834,44	1 674 709,00		1 674 709,00	1 999 234,25	324 525,25	119,4
TOIMINTAKULUT	-7 645 946,64	-7 824 545,00		-7 824 545,00	-7 973 748,84	149 203,84	101,9
<i>Henkilöstökulut</i>	-4 482 758,72	-4 512 464,00		-4 512 464,00	-4 392 666,12	-119 797,88	97,3
<i>Palvelujen ostot</i>	-2 177 036,77	-2 285 111,00		-2 285 111,00	-2 465 781,01	180 670,01	107,9
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-5 713 112,20	-6 149 836,00		-6 149 836,00	-5 974 514,59	-175 321,41	97,1
Poistot ja arvonalentumiset	-10 337,83	-10 268,00		-10 268,00	-10 267,87	-0,13	100,0
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-5 723 450,03	-6 160 104,00		-6 160 104,00	-5 984 782,46	-175 321,54	97,2
lin vanhuspalvelut							
TOIMINTATUOTOT	1 726 268,81	1 788 524,00		1 788 524,00	1 742 161,18	-46 362,82	97,4
TOIMINTAKULUT	-7 312 575,98	-7 543 927,00		-7 543 927,00	-7 408 941,35	-134 985,65	98,2
<i>Henkilöstökulut</i>	-4 350 153,78	-4 535 579,00		-4 535 579,00	-4 262 599,55	-272 979,45	94,0
<i>Palvelujen ostot</i>	-1 962 015,24	-1 918 662,00		-1 918 662,00	-1 966 582,36	47 920,36	102,5
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-5 586 307,17	-5 755 403,00		-5 755 403,00	-5 666 780,17	-88 622,83	98,5
lin oma toiminta yhteensä							
TOIMINTATUOTOT	4 353 423,09	3 897 434,00		3 897 434,00	4 236 912,40	339 478,40	108,7
TOIMINTAKULUT	-22 317 176,07	-22 048 997,00		-22 048 997,00	-22 115 094,75	66 097,75	100,3
<i>Henkilöstökulut</i>	<i>-11 477 681,51</i>	<i>-11 730 065,00</i>		<i>-11 730 065,00</i>	<i>-11 241 411,99</i>	<i>-488 653,01</i>	<i>95,8</i>
<i>Palvelujen ostot</i>	<i>-7 261 872,62</i>	<i>-7 055 340,00</i>		<i>-7 055 340,00</i>	<i>-7 273 234,14</i>	<i>217 894,14</i>	<i>103,1</i>
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-17 963 752,98	-18 151 563,00		-18 151 563,00	-17 878 182,35	-273 380,65	98,5
Poistot ja arvonalentumiset	-10 337,83	-10 268,00		-10 268,00	-10 267,87	-0,13	100,0
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-17 974 090,81	-18 161 831,00		-18 161 831,00	-17 888 450,22	-273 380,78	98,5
lin esh ja muut ulkopuoliset palv.ostot							
TOIMINTAKULUT	-12 940 409,88	-11 402 580,00		-11 402 580,00	-12 033 154,78	630 574,78	105,5
<i>Palvelujen ostot</i>	-12 840 553,88	-11 320 580,00		-11 320 580,00	-11 956 549,62	635 969,62	105,6
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-12 940 409,88	-11 402 580,00		-11 402 580,00	-12 033 154,78	630 574,78	105,5
II YHTEENSÄ							
TOIMINTATUOTOT	4 353 423,09	3 897 434,00		3 897 434,00	4 236 912,40	339 478,40	108,7
TOIMINTAKULUT	-35 257 585,95	-33 451 577,00		-33 451 577,00	-34 148 249,53	696 672,53	102,1
<i>Henkilöstökulut</i>	<i>-11 477 681,51</i>	<i>-11 730 065,00</i>		<i>-11 730 065,00</i>	<i>-11 241 411,99</i>	<i>-488 653,01</i>	<i>95,8</i>
<i>Palvelujen ostot</i>	<i>-20 102 426,50</i>	<i>-18 375 920,00</i>		<i>-18 375 920,00</i>	<i>-19 229 783,76</i>	<i>853 863,76</i>	<i>104,6</i>
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-30 904 162,86	-29 554 143,00		-29 554 143,00	-29 911 337,13	357 194,13	101,2
Poistot ja arvonalentumiset	-10 337,83	-10 268,00		-10 268,00	-10 267,87	-0,13	100,0
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-30 914 500,69	-29 564 411,00		-29 564 411,00	-29 921 605,00	357 194,00	101,2

Sosiaali- ja terveystoimen palvelusopimus (sisäinen ja ulkoinen)

	TA 2017 alkuperäinen	muutokset	TA 2017 yht.	TOT 2017 €	Poikkeama €	TP 2016
Toimintatulot				88 575	-88 575	
Toimintamenot	-30 115 700		-30 115 700	-30 340 525	224 825	-31 492 030
Toimintakate	-30 115 700		-30 115 700	-30 251 950	136 250	-31 492 030
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalentumiset	-88 085		-88 085	-88 085	-0,08	-87 641
Laskennalliset erät				-594 307	594 307	
Tehtävän kokonaiskustannukset	-30 203 785		-30 203 785	-30 934 342	730 557	-31 579 671

4.1.3. Opetus- ja varhaiskasvatuspalvelut

Sitovat tavoitteet talousarvio 2017:

Toiminta käsittää hallinnon lisäksi:

Opetuspalvelut: Perusopetuslain ja asetuksen mukaisen opetuksen järjestämisen. Perusopetus turvaa alueellisesti tasapuolisen ja ajanmukaisen opetuksen ja antaa oppilaille hyvät valmiudet jatko-opintoihin sekä itsensä kehittämiseen. Lukion tavoitteena on antaa opiskelijalle jatko-opintojen, työelämän, harrastusten sekä persoonallisuuden kehittämisen kannalta tarpeellisia tietoja ja taitoja.

Varhaiskasvatuspalvelut: Palveluja ohjataan sekä valtakunnallisilla että kunnan omilla päätöksillä. Lakeja ovat mm. varhaiskasvatuslaki, laki ja asetus yksityisen palveluiden valvonnasta, lastensuojelulaki, perusopetuslaki ja laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista.

Opetus- ja varhaiskasvatuspalveluiden toimisto-/koulusihteerien palkkauskulut siirretty ulkoihin kuluihin. TVA-vaikutukset lisätty henkilöstökuluihin sekä oppilasmäärän kasvun johdosta tarvitaan yksi tuntiohjaaja 1.8. alkaen, kustannukset n. 24.380 e. Digitalisaatioon varattu hallintoon 85.000 euroa, Kalustohankintoja kouluille yhteensä n. 70.000 e.

Varhaiskasvatuspalveluissa tulo-odotukset alenevat ja opetuspalveluiden projektirahoitus pienenee sekä ap/ip-toimintaa on supistettu, joten tulot jäävät alhaisemmaksi.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Toiminnan tehtävä ja yleistavoite

Koulujen ja päiväkotien sekä perhepäivähoitajien tehtävänä ja tavoitteena on edistää sivistystä ja tasa-arvoisuutta yhteiskunnassa sekä oppilaiden edellytyksiä osallistua koulutukseen ja muutoin kehittää itseään elämänsä aikana. Opetuksen tavoitteena on lisäksi turvata riittävä yhdenvertaisuus.

Opetus ja kasvatusta järjestetään lakien ja asetusten mukaisesti tasapuolisesti. Tavoitteena on turvata alueellisesti tasapuolinen ja ajanmukainen opetus ja kasvatusta kaikille iäkkäille lapsille ja nuorille. Lisäksi tavoitteena on luoda mahdollisimman hyvät valmiudet toisen asteen opintoihin ja työelämään.

Opetus- ja varhaiskasvatuspalvelut jakaantuvat kolmeen tulosalueeseen – opetus- ja varhaiskasvatuksen hallintoon, opetuspalveluihin sekä varhaiskasvatuspalveluihin.

Katsaus henkilöstömäärään, toimintaan ja taloudelliseen tilanteeseen

Vuoden 2017 aikana koulujen määrä pysyi samana. Varhaiskasvatuksessa Alarannan päiväkotisiirtyi yksityiselle toimijalle ja Haminan päiväkotisi suljettiin. Alarannan ja Haminan päiväkotien henkilöstö ja lapset siirrettiin muihin kunnallisiin päiväkoteihin.

Haminan uusi koulu valmistui lukuvuoden alkuun mennessä. Alarannan koulun henkilökunta ja oppilaat siirtyivät Valtarin koululle väistötiloihin. Henkilöstön osalta perhepäivähoitajien määrä väheni 8 henkilöllä. Vastaavasti avustaja/ohjaajia lisättiin 4 henkilöä. Koko henkilöstömäärä väheni neljällä henkilötyövuodella edelliseen vuoteen verrattuna. Varhaiskasvatuskoordinaattorin virka oli toistamiseen julkisessa haussa, mutta sopivaa hakijaa ei löytynyt.

Taloudellinen tilanne tiukkeni verrattuna vuoteen 2016. Sijaisia ei palkattu lyhyisiin sijaisuuksiin, yhteistyötä työterveyshuollon ja Oulunkaaren eri toimijoiden kanssa tiivistettiin ja lomien aikana suljettiin mm. päiväkotiyksiköitä. Kaikkien opetus- ja varhaiskasvatuspalvelut alittivat budjetin.

Vuoden 2017 aikana paransimme edelleen tiedotustoimintaa. Kunnan johtoryhmän kokousmuistiot toimitettiin koko henkilöstölle, lähiesimiesten kokousmuistiot ja siellä päätettävät asiat tiedotettiin säännöllisesti henkilöstölle. Myös opetus- ja varhaiskasvatuspäällikön jalkautuminen kaikkiin yksiköihin koko päiväksi edisti molemminpuolista tiedottamista ja vuorovaikutusta.

Tiedotustoimintaa parannettiin edelleen järjestämällä niin lähiesimiehille kuin heidän varahenkilöilleenkin suunnattuja yhteisiä tiedotustilaisuuksia.

Tiedotustoiminnasta vastaa opetus- ja varhaiskasvatuspäällikkö koko hallintokunnan osalta ja lähiesimiehet yksiköidensä osalta. Poikkeus- ja kriisitilanteissa tiedottamisesta vastaa opetus- ja varhaiskasvatuspäällikkö.

Oppilas- ja opiskelijahuoltoa kehitettiin edelleen aloittamalla laatimaan oppilashuollon vuosikello. Kaikkien koulujen ja päiväkotien OHR- kokoukset ja toiminta porrastettiin, jotta kokouksiin pääsisi tarvittaessa eri toimijoita. Yhteistyötä Oulunkaaren eri toimijoiden kanssa tiivistettiin sen jokaisella osa-alueella laatimalla mm. Lapsen huolipolku –malli/prosessi, jonka avulla sekä varhaiskasvatukseen että opetustoimen henkilöstö ja perhepalveluiden henkilöstö pystyy nopeasti ja varhaisessa vaiheessa tukemaan lasta. Opetus- ja varhaiskasvatuspäällikkö toimi mm. Oulunkaaren asiantuntijatyöryhmän jäsenenä ja Lapset Puheeksi –ohjausryhmän jäsenenä sekä oppilashuollon ohjausryhmän puheenjohtajana.

Merkittävä yhteistyökumppani turvallisuuden edistämässä lin koulujen ja päiväkotien osalta on ollut poliisi sekä palo- ja pelastustoimi yhdessä aluehallintoviranomaisten kanssa.

Tukipalvelujen osalta eniten yhteistyötä on tehty li-instituutti –liikelaitoksen, teknisten palveluiden, kiinteistöhuollon sekä ateria- ja tilapalveluiden kanssa. Yhteistyö on sujunut hyvin ja tarvittuja palveluita on saanut tarvittaessa. Atk- tukipalveluita on käytetty lähinnä hankintoja tehtäessä ja oppimis-ympäristöjä kehittäessä.

Vuonna 2017 esiopetusta järjestettiin kaikilla muilla alakouluilla paitsi Ylirannan ja Pohjois-lin kouluilla, jonka esioppilaat oli sijoitettu Aseman koulun esiopetusryhmään. Pienillä kouluilla esioppilaat olivat yhdysluokissa ja isommissa kouluissa erillisluokissa. Lasten osalta, jotka tarvitsivat päivähoitoa, esiopetus toteutettiin Nikkarin, Lakson ja Haminan päiväkodeissa. Kuivaniemessä ja Olhavassa esiopetus toteutettiin varhaiskasvatuksen ja koulun yhteistyönä.

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestettiin Haminan, Olhavan ja Kuivaniemen koulujen yhteydessä.

Aamu- ja iltapäivätoiminnalla tarkoitetaan perusopetuslain mukaista perusopetuksen oppilaille suunnattua ohjattua toimintaa, jonka kokonaisuudesta kunta vastaa. Perusopetuslain mukaisesti opetushallitus päättää aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteista ja keskeisistä sisällöistä antamalla toimintaa varten perusteet. Aamu- ja iltapäivätoiminta tulee järjestää näiden perusteiden mukaisesti. Lin kunnan toimintasuunnitelma on päivitetty 1.3.2016 alkaen, ja se on hyväksytty lautakunnassa.

Lin kunta järjestää 1. ja 2. luokkalaisille sekä erityisin perustein oikeutetuille tarkoitettua aamu- ja iltapäivähoitoa klo 7-17 välisenä aikana. Toiminta on suunnattu koululaisille, jotka joutuisivat muutoin olemaan yksin kotona. Toiminta järjestetään koulujen lukuvuosikalenterin mukaan, eli toimintaa ei ole siis koululaisten loma-aikoina.

Tilastointipäivänä 20.9.2017 lapsimäärä aamu- ja iltapäivätoiminnassa oli yhteensä 59, joista 1. luokkalaisia oli 34, 2. luokkalaisia 20 ja erityistuen päätöksen saaneita 5 oppilasta.

Opetushallituksen rahoittamaa kerhotoimintaa järjestettiin lin kouluilla. Syksyn 2017 aikana kerhojen määrä lisääntyi hieman ja vuoden aikana vajaa 400 oppilasta osallistui erilaisiin kerhoihin, joita suurimmaksi osaksi ohjasivat opettajat (80%). Myös vanhemmat ovat toimineet kerhojen vetäjinä. Liikunta ja musiikki olivat suosituimpia aiheita kerhoihin, mutta tarjolla oli myös kokki-, metsästys- ja terveellinen ravinto -kerhoja. Yhteensä kerhotunteja kertyi 389.

Toiminnan kehittäminen ja katsaus tulevaan

Opetus- ja varhaiskasvatuspalveluiden tavoitteena on turvata alueellisesti tasapuolinen ja ajanmukainen opetus ja kasvatus kaikille iiläisille lapsille ja nuorille. Lähtökohtaisesti tämä tarkoittaa sitä, että palvelut ovat laadukkaita ja riittävän lähellä oppijaa. Erityisopetuskoordinaattorin avulla kehi-

tämme tulevaisuudessa varhaiskasvatuksen ja opetustoimen oppilashuollon resurssien tasapuolista jakamista sekä tuen muodon oikea-aikaisuutta ja laatua.

lin kunnan väestönkehitys näyttää hieman hiipuneen ja kääntyneen jopa negatiiviseksi. Haasteen toimintaan tuo se, että kunnan sisällä väestönkehitys ei kohdistu tasapuolisesti yksiköiden välillä. Suoraan verrannollisesti tämä tarkoittaa sitä, että lapsi-/oppilaskohtainen hinta on kalliimpi kunnan niillä alueilla, joilla lapsimäärät laskevat. Tämä tuo haasteita em. tasapuolisuuden periaatteen toteutumisen kannalta. Opetuksen ja varhaiskasvatuksen laadun takaamisen ehtona on riittävät resurssit.

Väestörekisterin mukaan kasvua on odotettavissa erityisesti Haminan ja Valtarin kouluihin.

Jakkukylän osakuntaliitos on myös edennyt viimeiseen vaiheeseen. Jakkukylästä siirtyi lin kunnan opetus- ja varhaiskasvatuspalveluihin yksi ryhmäperhepäiväkoti toimintoinen 1.1.2018. Koulu ja sen toiminta siirtyi lihin 1.8.2018 alkaen.

Päiväkotien yhteen laskettu lapsimäärä per/päivä, per/viikko tai per/kuukausi on jatkanut lievää laskuaan. Vaikuttavina tekijöinä tähän on ollut mm. kahden edellisen vuoden syntyvyyden lasku ja muuttotappio. Myös varhaiskasvatuksessa käyttöön otettu sähköinen asiointi ja tuntiperusteinen laskutus laskee päiväkotien käyttöasteita joidenkin päiväkotien suhteen alkuvuodesta, mutta 1.8. alkaen käyttö- ja täyttöasteet ovat nousseet Alarannan ja Haminan päiväkotien henkilöstön ja lasten siirryttyä muihin lin kunnallisiin päiväkoteihin. Näenkin, että edelleen lähitulevaisuudessa on edessä yksiköiden toiminnan tiivistäminen, henkilöstön yhteiskäyttö ja ryhmien muodostamisen perusteiden (alle 3-vuotiaat ja 3 vuotta täyttäneet, osa-aikaiset ja kokoaikaiset, esioppilaat, erityislapset) tarkastelu.

Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunnan käyttötalous sitovuustasoilla

Opetus- ja varhaiskasvatus, hallinto

	TA 2017 alkuperäinen	muutokset	TA 2017 yht.	TOT 2017 €	Poikkeama €	TP 2016
Toimintatulot	0		0	0	0	
Toimintamenot	-315 922		-315 922	-233 286	-82 636	-325 634
Toimintakate	-315 922		-315 922	-233 286	-82 636	-325 634
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalentumiset						
Laskennalliset erät				-13 381	-13 381	-38 586
Tehtävän kokonaiskustannukset	-315 922		-315 922	-246 667	-69 255	-364 220

Varhaiskasvatus- ja päivähoitopalvelut (sisäinen ja ulkoinen)

	TA 2017 alkuperäinen	muutokset	TA 2017 yht.	TOT 2017 €	Poikkeama €	TP 2016
Toimintatulot	423 223		423 223	421 520	1 703	467 764
Toimintamenot	-6 551 102		-6 551 102	-6 280 940	-270 162	-5 918 542
Toimintakate	-6 127 879		-6 127 879	-5 859 420	-268 459	-5 450 778
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalentumiset						
Laskennalliset erät				-222 974	222 974	-286 691
Tehtävän kokonaiskustannukset	-6 127 879		-6 127 879	-6 082 394	-45 485	-5 737 469

Opetuspalvelut (sisäinen ja ulkoinen)

	TA 2017 alkuperäinen	muutokset	TA 2017 yht.	TOT 2017 €	Poikkeama €	TP 2016
Toimintatulot	295 262	50 000	345 262	421 063	-75 801	359 455
Toimintamenot	-13 193 127	-100 000	-13 293 127	-12 927 737	-365 390	-12 552 942
Toimintakate	-12 897 865	-50 000	-12 947 865	-12 506 674	-441 191	-12 193 486

Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalentumiset	-1 467		-1 467	-1 467	-0,24	-6 755
Laskennalliset erät				-596 598	596 598	-733 772
Tehtävän kokonaiskustannukset	-12 899 332	-50 000	-12 949 332	-13 104 739	155 407	-12 934 013

Opetus- ja varhaiskasvatuspalvelut

	TA 2017 alkuperäinen	muutokset	TA 2017 yht.	TOT 2017 €	Poikkeama €	TP 2016
Toimintatulot	718 485	50 000	768 485	842 583	-74 098	827 219
Toimintamenot	-20 060 151	-100 000	-20 160 151	-19 441 963	-718 188	-18 797 118
Toimintakate	-19 341 666	-50 000	-19 391 666	-18 599 380	-792 286	-17 969 898
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalentumiset	-1 467		-1 467	-1 467	-0,24	-6 755
Laskennalliset erät				-832 953	832 953	-1 059 049
Tehtävän kokonaiskustannukset	-19 343 133	-50 000	-19 393 133	-19 433 799	40 666	-19 035 702

Hallinnossa digitalisaatioon oli varattu hallintoon 85.000 e, säästettiin varattu raha, koska laitteet ostettiin leasingilla eikä suoralla kaupalla. Ensimmäinen leasingera maksuun lokakuussa 2017.

Varhaiskasvatuksessa Alarannan ja Haminan päiväkodin (vanha rakennus) toiminta lakkautettiin, ja tästä säästöä sisäisissä että ulkoisissa kuluissa. Kahta kiertävä varhaiserityisopettajaa ei saatu palkattua koko vuodeksi.

Opetuspalveluissa sisäisissä ravitsemuspalveluissa säästöä n. 165.000 e, ateriapalveluissa otettu käyttöön JAMIX-tilausjärjestelmä. Laskutus tapahtuu tilattujen kilojen mukaan.

Henkilöstökehitys

Koko henkilöstö	Lähtötilanne henkilömäärä				Perustelut
			Vähennys		
Vuosi	Ta2017	Lisäys		Tp2017	
Opetus- ja varh.kasv.päällikkö	1			1	
Luokanopettaja (sis. koulunjohtajat)	52			52	*)
Lehtori	49,5			49,5	
Erytisopettaja	11			11	
Esiopettaja	5			5	
Kk-ohjaaja	26			26	
Lastentarhanopettaja	19			19	
Varhaiserityisopettaja	3			3	
Päivähoitaja	32,5			32,5	
Avustaja/ohjaaja	18,5	+4		22,5	
Perhepäivähoitaja	27,5		-8	19,5	**)
Rehtori	4			4	
Alue-esimies	3			3	
Toimisto-/Koulusihteeri	4,5			4,5	
Yhteensä	256,5	4	-8	252,5	

4.1.4. Tekniset palvelut

Sitovat tavoitteet talousarvio 2017:

Teknisten palvelujen hallinto ja rakennuttaminen

Sääskenharjun kaatopaikan sulkemissuunnitelman toteuttaminen.

Teknisten palvelujen hallinnon ja rakennuttamisen käyttötalousosaan on varattu sulkemissuunnitelman toteuttamiseen 300000,00 €.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Sääskenharjun kaatopaikan sulkemissuunnitelmaan tehtiin muutoslupahakemus AVI:lle, missä esitetään, että kaatopaikalle ei tarvitse tehdä mainittavia investointeja. Päätös hakemuksesta saadaan vuonna 2018.

Hallinto ja rakennuttaminen

	TA 2017 alkuperäinen	muutokset	TA 2017 yht.	TOT 2017 €	Poikkeama €	TP 2016
Toimintatulot	1 304 081		1 304 081	1 290 583	13 498	1 129 896
Valmistus omaan käyttöön	10 000		10 000	2 643	7 357	800,00
Toimintamenot	-1 295 464		-1 295 464	-933 080	-362 384	-931 048
Toimintakate	18 617		18 617	360 147	-341 529	199 648
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalentumiset	-1 448 583		-1 448 583	-1 848 605	400 022	-1 831 216
Laskennalliset erät				-39 219	39 219	-48 038
Tehtävän kokonaiskustannukset	-1 429 966		-1 429 966	-1 527 677	97 711	-1 679 606

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen Investoinneista

Maan käytön suunnittelu

Sitovat tavoitteet talousarvio 2017:

Korttelin 23 (kunnanvirasto) asemakaavan toteuttaminen
Keskustaajaman asemakaavan uudistaminen 2017 – 2018

Maan käytön käyttötalousosaan on varattu asemakaavoitukseen 70000,00 € määräraha.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Korttelin 23 asemakaavamuutos valmistui vuoden 2017 lopulla, kunnanvaltuuston hyväksymiskäsittely vuoden 2018 puolella.

Keskustaajaman asemakaavan luonnosvaihe oli kesällä 2017, ehdotus vaihe ja hyväksymiskäsittely vuoden 2018 puolella.

Maankäytön suunnittelu

	TA 2017 alkuperäinen	muutokset	TA 2017 yht.	TOT 2017 €	Poikkeama €	TP 2016
Toimintatulot	681 000		681 000	866 292	-185 292	850 431
Toimintamenot	-422 700	-30 000	-452 700	-550 049	97 349	-233 218
Toimintakate	258 300	-30 000	228 300	316 243	-87 943	617 214
Laskennalliset kustannukset						

Poistot ja arvon alentumiset						
Laskennalliset erät				-108 058	108 058	-26 636
Tehtävän kokonaiskustannukset	258 300	-30 000	228 300	208 185	20 115	590 578

Kunnallistekniikka

Sitovat tavoitteet talousarvio 2017:

Tehdään viher- ja puistoalueiden hoitosuunnitelmaluonnokset, joiden mukaan kunnostamista ja hoitoa aletaan toteuttaa pitkäjänteisesti.

Aloitetaan kuntalaisten aktivointi myös omien alueidensa kunnossapitämiseen aluekohtaisissa asukasiloissa, joissa suunnitelmaluonnos esitetään. Vuonna 2017 alueina ovat Illinsaari ja Alaranta. Tilaisuudet pyritään toteuttamaan yhdessä rakennusvalvonnan kanssa. Tilaisuudessa rakennusvalvonta esittelee lin kunnan rakennusjärjestyksen edellyttämät mahdollisuudet ja vaatimukset kiinteistöjen suhteen.

Liikenneväylien ja kuntoilupaikkojen kunnossapidon laatu säilyy vähintään vuoden 2016 tasolla.

Kunnallistekniikan käyttötalousosassa on varattu kunnan omien alueiden hoidon tason nostoon ja kunnostamiseen 68 000 €.

Kuivaniemen Vesi Oy:n liiketoiminta yhdistetään 1.1.2017 alkaen lin vesiliikelaitoksen toimintaan. Kuivaniemen Vesi Oy hoitanut myös kunnan omistamat vesi- ja viemärijohtdot sekä Vatungin jätevedenpuhdistamon. Kunta omistaa Oijärven Hepokankaalta Kuivajokivarteen tulevan noin 30 km:n pituisen vesijohdon ja noin 10 km pitkän siirtoviemärin pumppaamoinen Myllykankaalta ja Kaakkuriniemestä Kuivaniemen keskustaan. Vatungin jätevedenpuhdistamo ja siihen liittyvä vaajaan 1 km:n pituinen jätevesiverkko on tehty palvelemaan Vatungin kala- ja palvelusataman tarpeita sekä alueen kalanjalostuslaitosta. Omaisuus siirretään 1.1.2017 alkaen lin kunnan taseesta lin vesiliikelaitoksen taseeseen. Samalla siirretään hyödykkeisiin kohdistuvat poistoerot lin vesiliikelaitoksen taseeseen.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Virkistys- ja puistoalueiden hoitosuunnitelman valmistelu käynnistyi vuoden 2017 puolella.

Alarannalla ja Illinsaarella järjestettiin asukasillat. Asukasiloista saadun palautteen perusteella toteutettiin koneellisia kaava-alueiden metsien harvennus- ja kunnostustöitä.

Puistometsien kunnostamista jatkettiin yhteistyönä Työtä Luonnosta –hankkeen kanssa.

Kuivaniemen Vesi Oy:n toiminta on siirtynyt lin Vesiliikelaitokselle suunnitellulla tavalla.

Kunnallistekniikka

	TA 2017 alkuperäinen	muutokset	TA 2017 yht.	TOT 2017 €	Poikkeama €	TP 2016
Toimintatulot	17 000		17 000	33 437	-16 437	100 490
Toimintamenot	-1 168 776	-15 000	-1 183 776	-1 021 091	-162 685	-1 045 632
Toimintakate	-1 151 776	-15 000	-1 161 776	-987 653	-179 123	-945 142
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvon alentumiset	-449 666		-449 666	-543 204	93 539	-570 971
Laskennalliset erät				-158 231	-158 231	-173 940
Tehtävän kokonaiskustannukset	-1 601 442	-15 000	-1 616 442	-1 689 089	72 647	-1 690 053

Valvonta

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Rakennuslupia myönnettiin uusien asuinrakennusten rakentamiseen 24 kpl ja vapaa-ajan asuntojen rakentamiseen 17 kpl, kaikkia lupia myönnettiin vuonna 2017 yhteensä 227 kpl.

Katselmointeja tehtiin yhteensä 477 kpl.

	TA 2017 al- kuperäinen	muutokset	TA 2017 yht.	TOT 2017 €	Poikkeama €	TP 2016
Toimintatulot	175 000		175 000	126 697	48 303	164 212
Toimintamenot	-196 803		-196 803	-182 376	-14 428	-199 377
Toimintakate	-21 803		-21 803	-55 678	33 875	-35 165
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvon alentumiset						
Laskennalliset erät				-14 080	14 080	-20 351
Tehtävän kokonais- kustannukset	-21 803		-21 803	-69 758	47 955	-55 517

HENKILÖSTÖN KEHITYS

Vuosi	Lähtötilanne henkilömäärä	Lisäys/vähennys			Perustelut muutokselle
	Ta2017	lisäys	vähennys	Tp2017	
Nimike					
Teknisten palveluiden hallinto ja rakennuttaminen					
Tekninen johtaja	1			1	
Toimistos sihteeri	1,5			1,5	
Maankäyttö					
Arkkitehti	1			-1	
Maankäytön suunnittelija		1		1	
Kunnallistekniikka					
Kunnallistekniikan päällikkö	1			1	
Liikuntapaikkamestari	1			1	
Kunnallistekninen työntekijä	1			1	
Ympäristöhoitaja	1			1	
Valvonta					
Rakennustarkastaja	1			1	
Rakennustarkastaja	1			1	
Yhteensä	9,5	1		9,5	

4.1.5. Kuntapalvelutoimiston tuotanto

Henkilöstöpalvelut

Henkilöstöpalvelut tuotettiin Iille, Pudasjärvelle, Simolle, Utajärvelle, Vaalalle ja Oulunkaaren kuntayhtymälle. Simon kunta on ollut mukana kuntapalvelutoimistossa vuoden 2011 alusta lähtien. Lisäksi kunnille myytiin erillisten sopimusten mukaisesti palkka- ja eläkeasiamiespalveluja. Henkilöstöpalveluissa laskutusperusteena oli toimintolaskenta.

KÄYTTÖTALOUS ULKOISET JA SISÄISET	TP 2016	ALKUPERÄINEN TA 2017	TA- MUUTOKSET	LOPULLINEN TA 2017	TP 2017	ERO TA-TP 2017	KÄYTTÖ- %
003201 Henkilöstöpalvelut							
TOIMINTATUOTOT	671 820,16	702 876,00		702 876,00	625 625,59	-77 250,41	89,0
TOIMINTAKULUT	-663 416,76	-694 473,00		-694 473,00	-617 222,19	-77 250,81	88,9
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	8 403,40	8 403,00		8 403,00	8 403,40	0,40	100,0
Poistot ja arvonalentumiset	-8 403,40	-8 403,00		-8 403,00	-8 403,40	0,40	100,0
TILIKAUDEN YLI/JÄÄMÄ	0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	

lin kunta	Ennakko 2017	Toteuma 2017	Palautus-/lisämaksu+
Maksuosuus			
Henkilöstöpalvelut	112 194,00	93 854,36	-18 339,65

Talouspalvelut

Talouspalvelut tuotettiin vuonna 2017 lin, Simon, Utajärven ja Vaalan kunnille, Pudasjärven kaupungille sekä Oulunkaaren omalle toiminnalle. Laskutusperusteena oli vuonna 2017 toimintolaskenta. Talousarvioon myynti arvioitiin 65 % kunnille ja 35 % omalle tuotannolle, ja laskutuksen toteuma oli tilinpäätöksessä 67 % kunnille ja 33 % omalle tuotannolle. Kuntien laskutusennakot olivat 579.881,89 euroa ja lopullinen osuus 588.691,23 euroa, eli lisälaskutusta kunnille syntyi 8.809,34 euroa.

KÄYTTÖTALOUS ULKOISET JA SISÄISET	TP 2016	ALKUPERÄINEN TA 2017	TA- MUUTOKSET	LOPULLINEN TA 2017	TP 2017	ERO TA-TP 2017	KÄYTTÖ- %
003202 Talouspalvelut							
TOIMINTATUOTOT	895 521,10	899 714,00		899 714,00	884 555,17	-15 158,83	98,3
TOIMINTAKULUT	-890 432,10	-894 625,00		-894 625,00	-879 466,17	-15 158,83	98,3
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	5 089,00	5 089,00		5 089,00	5 089,00	0,00	100,0
Poistot ja arvonalentumiset	-5 089,00	-5 089,00		-5 089,00	-5 089,00	0,00	100,0
TILIKAUDEN YLI/JÄÄMÄ	0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	

lin kunta	Ennakko 2017	Toteuma 2017	Palautus-/lisämaksu+
Maksuosuus			
Talouspalvelut	98 549,04	123 373,54	24 824,50

Tietopalvelut

Kuntapalvelutoimiston Tietopalvelut-yksikön perustehtävä on turvata Oulunkaaren kuntayhtymän ja sen jäsenkuntien tietoteknisen toimintaympäristön tarkoituksenmukainen toiminta. Palvelutuotanto käsittää loppukäyttäjien tuen lisäksi n. 7.000 käyttäjän, 4.200 tietokoneen ja 50 palvelinkoneen sekä alueverkon muodostaman kokonaisuuden ylläpidon. Ylläpidettävien päätelaitteiden määrä kasvoi edelliseen vuoteen nähden noin 16 %. Tietopalveluita tuotettiin vuonna 2017 Oulunkaaren kuntayhtymän, lin, Simon, Utajärven ja Vaalan kuntien sekä Pudasjärven kaupungin organisaatioille.

Vuoden 2017 merkittävimmät tietopalveluiden toteuttamia kehittämistoimenpiteitä ovat olleet tablet -pätelaitteiden keskitetty hallinta sekä O365-tuotepereheen osioiden käyttöönotto, jolla on jatkettu oman palvelinkapasiteetin laajennustarvetta eteenpäin.

KÄYTTÖTALOUS ULKOISET JA SISÄISET	TP 2016	ALKUPERÄINEN TA 2017	TA- MUUTOKSET	LOPULLINEN TA 2017	TP 2017	ERO TA-TP 2017	KÄYTTÖ- %
003203 Tietopalvelut							
TOIMINTATUOTOT	1 613 696,23	1 696 784,00		1 696 784,00	1 623 624,23	-73 159,77	95,7
TOIMINTAKULUT	-1 613 696,23	-1 696 784,00		-1 696 784,00	-1 623 624,23	-73 159,77	95,7
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	
Poistot ja arvonalentumiset							
TILIKAUDEN YLI/JÄÄMÄ	0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	

lin kunta	Ennakko 2017	Toteuma 2017	Palautus-/lisämaksu+
Maksuosuus			
Tietopalvelut	374 894,20	379 433,63	4 539,43

Kuntapalvelutoimiston hankkeet

Kuntapalvelutoimistossa käynnistettiin vuoden 2016 lopussa johdon raportointiratkaisun hankintaprojekti. Tavoitteena oli saada sekä jäsenkuntien että Oulunkaaren käyttöön helppokäyttöinen, palveluna tuotettu johdon raportointiratkaisu, jonka käyttöönotto tapahtuu kahdessa eri vaiheessa. Raportointiratkaisu kilpailutettiin vuoden 2016 aikana ja toimittajaksi valittiin Softwave Ohjelmistot Oy. Toimittajan kanssa on toteutettu ensimmäisen vaiheen käyttöönotto taloustiedon raportointia varten ja henkilöstötiedon raportointi valmistuu vuoden 2018 alussa.

KÄYTTÖTALOUS ULKOISET JA SISÄISET	TP 2016	ALKUPERÄINEN TA 2017	TA- MUUTOKSET	LOPULLINEN TA 2017	TP 2017	ERO TA-TP 2017	KÄYTTÖ- %
003803 Johdon raportointi							
TOIMINTATUOTOT	51 413,00	50 000,00		50 000,00	100 031,64	50 031,64	200,1
TOIMINTAKULUT	-51 413,00	-50 000,00		-50 000,00	-100 031,64	50 031,64	200,1
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	
Poistot ja arvonalentumiset							
TILIKAUDEN YLI/JÄÄMÄ	0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	
00003000 Seudullinen kuntapalvelutoimisto							
TOIMINTATUOTOT	3 232 450,49	3 349 374,00		3 349 374,00	3 233 836,63	-115 537,37	96,6
TOIMINTAKULUT	-3 218 958,09	-3 335 882,00		-3 335 882,00	-3 220 344,23	-115 537,77	96,5
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	13 492,40	13 492,00		13 492,00	13 492,40	0,40	100,0
Poistot ja arvonalentumiset	-13 492,40	-13 492,00		-13 492,00	-13 492,40	0,40	100,0
TILIKAUDEN YLI/JÄÄMÄ	0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	

Koko kuntapalvelutoimiston kustannustenjako perustuu tuotteistamiseen, joka on otettu käyttöön vuoden 2015 alusta. Taulukossa on koko kunnan osuus kuntapalvelutoimiston menoista

	TA2016	TA2017	Nousu-%
Henkilöstöpalvelut	129 126	125 112	-3,1
Talouspalvelut	168 059	151 813	-9,7
Tietopalvelut	261 137	337 334	29,2
Yhteensä	558 322	614 258	10,02

4.2. Tuloslaskelmaosan toteutuminen (ei sisällä liikelaitoksia)

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Ulkoinen, sisäinen					
Toimintatulot					
Myyntitulot	393 331		393 331	1 122 186	-728 855
Maksutulot	629 223		629 223	565 030	64 193
Tuet ja avustukset	753 146	21345	774 491	865 408	-90 917
Muut toimintatulot	1 969 661		1 969 661	1 940 536	29 125
Toimintatulot yhteensä	3 745 361	21 345	3 766 706	4 493 160	-726 454
Valmistus omaan käyttöön	10 000		10 000	2 643	7 357
Toimintamenot					
Henkilöstömenot	-14 919 695	20 536	-14 899 159	-14 474 386	-424 773
Palvelujen ostot	-38 367 691	-81 751	-38 449 442	-38 213 637	-235 805
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-840 221	-85 000	-925 221	-794 727	-130 494
Avustukset muille	-2 266 800		-2 266 800	-2 170 571	-96 229
Avustukset liikelaitoksille	-1 975 988		-1 975 988	-1 975 988	0
Muut toimintamenot	-3 354 303		-3 354 303	-3 208 765	-145 538
Toimintamenot yhteensä	-61 724 698	-146 215	-61 870 913	-60 838 074	-1 032 839
Toimintakate	-57 969 337	-124 870	-58 094 207	-56 342 271	-1 751 936
Verotulot	31 882 000		31 882 000	31 638 780	243 220
Valtionosuudet	27 373 392		27 373 392	27 676 603	-303 211
Rahoitustulot ja -menot:					
Korkotulot muilta	6 000		6 000	19 506	-13 506
<i>Korkotulot liikelaitoksilta</i>	7 000		7 000	4 562	2 438
Muut rahoitustulot muilta	13 200		13 200	116 950	-103 750
<i>Korvaus peruspääomasta liikelaitoksilta</i>	107 067		107 067	106 812	255
Korkomenot	-480 000		-480 000	-296 786	-183 214
Muut rahoitusmenot	-1 550		-1 550	-595	-955
Rahoitustulot ja -menot yhteensä	-348 283	0	-348 283	-49 551	-298 732
Vuosikate	937 772	-124 870	812 902	2 923 562	-2 110 660
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 103 412		-2 103 412	-2 337 283	233 871
Kertaluonteiset poistot				-292 119	292 119
Arvonalentumiset			0	0	0
Satunnaiset erät					
Satunnaiset tulot			0	0	0
Satunnaiset menot			0	0	0
Tilikauden tulos	-1 165 640	-124 870	-1 290 510	294 160	-1 584 670
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	64 771		64 771	64 419	352
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)			0	-700 000	700 000
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)			0	0	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-1 100 869	-124 870	-1 225 739	-341 421	-884 318

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Verotulot	31 882 000	0	31 882 000	31 641 057	240 943
Kunnan tulovero	27 000 000	0	27 000 000	26 594 667	405 333
Osuus yhteisöveron tuotosta	1 351 000	0	1 351 000	1 526 467	-175 467
Kiinteistövero	3 531 000	0	3 531 000	3 519 923	11 077
Muut verotulot	0	0	0		0

Vuosi	Tulovero-prosentti	Verotettava tulo, milj. euroa	Muutos
2013	20,50	120 407	3,8 %
2014	21,25	124 953	3,8 %
2015	21,25	124 591	-0,3 %
2016	21,25	125 503	0,7 %
2017	21,25	124 172	-1,1 %

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Valtionosuudet	27 373 392		27 373 392	27 676 603	-303 211
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus, ml. tasaukset	20 016 940		20 016 940	20 128 685	-111 745
Verotuloihin perustuva valtionosuus	7 788 755		7 788 755	7 773 477	15 278
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-432 303		-432 303	-275 224	-157 079
OKM Järjestelmän tasaus	0		0	49 665	-49 665

Tuloslaskelmaosan toteutuminen
(sisältää liikelaitokset)

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio- muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Ulkoinen					
Toimintatulot					
Myyntitulot	3 307 158		3 307 158	3 791 189	-484 031
Maksutulot	739 723		739 723	706 981	32 742
Tuet ja avustukset	1 020 146	-20768	999 378	1 016 010	-16 632
Muut toimintatulot	2 085 185		2 085 185	1 988 326	96 859
Toimintatulot yhteensä	7 152 212	-20 768	7 131 444	7 502 505	-371 061
Valmistus omaan käyttöön	16 000		16 000	4 713	11 287
Toimintamenot					
Henkilöstömenot	-19 236 555	126 582	-19 109 973	-18 524 557	-585 416
Palvelujen ostot	-37 891 009	-54 538	-37 945 547	-37 375 714	-569 833
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 415 634	-142 146	-3 557 780	-3 464 674	-93 106
Avustukset	-2 310 300		-2 310 300	-2 208 311	-101 989
Muut toimintamenot	-1 375 905	1 000	-1 374 905	-1 260 305	-114 600
Toimintamenot yhteensä	-64 229 403	-69 102	-64 298 505	-62 833 561	-1 464 944
Toimintakate	-57 061 191	-89 870	-57 151 061	-55 326 342	-1 824 719
Verotulot	31 882 000		31 882 000	31 638 780	243 220
Valtionosuudet	27 373 392		27 373 392	27 676 603	-303 211
Rahoitustulot ja -menot:					
Korkotulot muilta	6 000		6 000	19 506	-13 506
Muut rahoitustulot muilta	21 500		21 500	125 651	-104 151
Korkomenot	-480 000		-480 000	-298 529	-181 471
Muut rahoitusmenot	-2 500		-2 500	-1 541	-959
Rahoitustulot ja -menot yhteensä	-455 000	0	-455 000	-154 913	-300 087
Vuosikate	1 739 201	-89 870	1 649 331	3 834 128	-2 184 797
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 575 714		-2 575 714	-2 782 651	206 937
Kertaluonteiset poistot				-292 119	292 119
Arvonalentumiset			0		0
Satunnaiset erät					
Satunnaiset tulot			0		0
Satunnaiset menot			0		0
Tilikauden tulos	-836 513	-89 870	-926 383	759 358	-1 685 741
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	79 316		79 316	82 929	-3 613
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)			0	-700 000	700 000
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)			0		0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-757 197	-89 870	-847 067	142 287	-989 354

4.3. Investointien toteutuminen

Investointien lukumäärämäärä oli suuri, kunnalla 44 ja liikelaitoksilla 9 kpl. Pääosa oli pieniä peruskorjausluonteisia investointeja. Kunnan investointien budjetoitu määrä oli 8,7 miljoonaa ja toteutuma 6,0 miljoonaa euroa. Muutamia hankkeita (suurimpana Haminan koulun pihan rakentaminen n.0,5 ja Virkkulantien kv. väylä 0.15 ja osittain Pohjois-lin kulun liikuntasali n. 0,37 miljoonaa euroa) siirrettiin vuodelle 2018. Hoivakodin kalustoa ei hankittu, vaan vuokrattiin.

Merkittävimmät investoinnit

Yleishallinto

lisi-verkon rakentaminen

Sosiaali- ja terveystoimet

Päivätoimintakeskuksen tilojen valmistuminen, Työvalmennuskeskuksen vesikaton uusiminen

Opetus- ja varhaiskasvatustoimet

Haminan uuden koulurakennuksen valmistuminen elokuussa ja peruskorjatun osan valmistuminen vuoden 2017 loppuun mennessä (yht. 3.54 mil.)

Valtarin areenan valmistuminen rakenteiden osalta vuoden loppuun mennessä

Pohjois-lin koulun liikuntasalin rakennustyön käynnistyminen

Aseman koulun korjaukset (vesikatto ja alapohja)

Tekniset palvelut

Kotikujan perusparannus valaistuksineen

Tikkasen vanhan alueen valaistuskäpölyjen ja jalustojen asennus sekä pylväiden ja valaisimien hankinta

Kauppilan alue, Kesä- ja Heinäkuja sekä Kuivaniemen Harjunpää, Putkinotkontie sekä Kaitalankuja päällystettiin.

Illinsaareen asennettiin lumitykit kaivoineen.

Kesätien ja Vaihtometsäntien leikkipaikat valmistuivat.

Keskuskentälle hankittiin uusi kaukalo.

	Edellisten vuosien käyttö	Budjetti 2017	Bu-muutos 2017	Budjetti + muutos 2017	Toteutuma 2017 01-12	Poikkeama	Kustannusarviosta käytetty
*)sitova taso							
Yleishallinto							
900001 Kiinteä omaisuus ja osakkeet							
OMA RAKENTAMINEN							0
MUUT INVESTOINTIMENOT		0,00	0,00	0,00	-1 675,34	1 675,34	-1 675
INVESTOINTIMENOT		0,00	0,00	0,00	-1 675,34	1 675,34	-1 675
INVESTOINTITULOT							
KÄYTTÖOMAISUUDEN MYYNTI				0,00	558 612,90	-558 612,90	558 613
INVESTOINTITULOT					558 612,90	-558 612,90	558 613
INVESTOINNIT NETTO		0,00	0,00	0,00	556 937,56	-556 937,56	556 938
*)900002 ljoen voimaloiden investointien kuntaos							0
INVESTOINTIMENOT		-70 000,00	0,00	-70 000,00	-39 086,42	-30 913,58	-39 086
INVESTOINNIT NETTO		-70 000,00	0,00	-70 000,00	-39 086,42	-30 913,58	-39 086
90003 Liikelaistosten pääomasijoitukset							0
INVESTOINTIMENOT		0,00	0,00	0,00	-600 655,18	600 655,18	-600 655
INVESTOINNIT NETTO		0,00	0,00	0,00	-600 655,18	600 655,18	-600 655
*)944223 Maan hankinta							0
INVESTOINTIMENOT		-100 000,00	0,00	-100 000,00	0,00	-100 000,00	0
INVESTOINNIT NETTO		-100 000,00	0,00	-100 000,00	0,00	-100 000,00	0
*)910006 Luottamushenkilöiden it-laitteet							0
INVESTOINTIMENOT		-55 000,00	0,00	-55 000,00	-25 439,80	-29 560,20	-25 440
INVESTOINNIT NETTO		-55 000,00	0,00	-55 000,00	-25 439,80	-29 560,20	-25 440
*)944240 lisiverkko							0
INVESTOINTIMENOT	-100 805	-450 000,00	0,00	-450 000,00	-451 311,12	1 311,12	-552 116
INVESTOINNIT NETTO	-100 805	-450 000,00	0,00	-450 000,00	-451 311,12	1 311,12	-552 116
Yleishallinnon investoinnit yhteensä							0
OMA RAKENTAMINEN							0
MUUT INVESTOINTIMENOT		-675 000,00	0,00	-675 000,00	-1 118 167,86	443 167,86	-1 118 168
INVESTOINTIMENOT		-675 000,00	0,00	-675 000,00	-1 118 167,86	443 167,86	-1 118 168
INVESTOINTITULOT							
KÄYTTÖOMAISUUDEN MYYNTI				0,00	558 612,90	-558 612,90	558 613
INVESTOINTITULOT				0,00	558 612,90	-558 612,90	558 613
INVESTOINNIT NETTO		-675 000,00	0,00	-675 000,00	-559 554,96	-115 445,04	-559 555

Sosiaali- ja terveyspalvelujen investoinnit	Edellisten vuosien käyttö	Budjetti 2017	Bu-muutos 2017	Budjetti + muutos 2017	Toteutuma 2017 01-12	Poikkeama	Kustannusarviosta käytetty
*)930018 Hoivakodin kalusto							
INVESTOINTIMENOT		-80 000,00	0,00	-80 000,00	-2 854,10	-77 145,90	-2 854,10
INVESTOINNIT NETTO		-80 000,00	0,00	-80 000,00	-2 854,10	-77 145,90	-2 854,10
*)930030 Päivätoimintakeskus							0
INVESTOINTIMENOT	0	-250 000,00	0,00	-250 000,00	-246 112,46	-3 887,54	-246 112
INVESTOINNIT NETTO	0	-250 000,00	0,00	-250 000,00	-246 112,46	-3 887,54	-246 112
Sosiaali- ja terveyspalvelujen Korjausinvestoinnit	Edellisten vuosien käyttö	Budjetti 2017	Bu-muutos 2017	Budjetti + muutos 2017	Toteutuma 2017 01-12	Poikkeama	Kustannusarviosta käytetty
930009 Iin terveyskeskuksen korjaus							0
INVESTOINTIMENOT	-462 837	-45 000,00	0,00	-45 000,00	-39 467,77	-5 532,23	-502 305
INVESTOINNIT NETTO	-462 837	-45 000,00	0,00	-45 000,00	-39 467,77	-5 532,23	-502 305
930028 Kuivaniemen terveyskeskus							0
INVESTOINTIMENOT		-55 000,00	0,00	-55 000,00	-27 558,83	-27 441,17	-27 559
INVESTOINNIT NETTO		-55 000,00	0,00	-55 000,00	-27 558,83	-27 441,17	-27 559
930021 Iin työkeskus							0
INVESTOINTIMENOT		-54 000,00	-40 000,00	-94 000,00	-90 073,86	-3 926,14	-90 074
INVESTOINNIT NETTO		-54 000,00	-40 000,00	-94 000,00	-90 073,86	-3 926,14	-90 074
930029 Startti							0
INVESTOINTIMENOT		-10 000,00	0,00	-10 000,00	-7 068,37	-2 931,63	-7 068
INVESTOINNIT NETTO		-10 000,00	0,00	-10 000,00	-7 068,37	-2 931,63	-7 068
930031 Hoivaosaston lisätyöt							0
INVESTOINTIMENOT		-15 000,00	0,00	-15 000,00	0,00	-17 000,00	
INVESTOINNIT NETTO		-15 000,00	0,00	-15 000,00	0,00	-17 000,00	0
*)00392000 SOSIAALI- JA TERVEYSPALV. KORJAUSINVESTOINNIT							0
INVESTOINTIMENOT	-462 837	-179 000,00	-40 000,00	-219 000,00	-413 135,39	194 135,39	-875 972
INVESTOINNIT NETTO	-462 837	-179 000,00	-40 000,00	-219 000,00	-413 135,39	194 135,39	-875 972

	Edellisten vuosien käyttö	Budjetti 2017	Bu-muutos 2017	Budjetti + muutos 2017	Toteutuma 2017 01-12	Poikkeama	Kustannus-arviosta käytetty
Opetus ja varhaiskasvatuspalvelut investoinnit							
942061 Haminan/Valtarin koulun suunn/toteutus							0
INVESTOINTIMENOT		-4 050 000,00	0,00	-4 050 000,00	-2 966 940,25	-1 083 059,75	-2 966 940
RAHOITUSOSUUS INVESTOINTIIN				0,00	7 000,00	-7 000,00	-7 000
INVESTOINNIT NETTO		-4 050 000,00	0,00	-4 050 000,00	-2 959 940,25	-1 090 059,75	-2 973 940
942062 Haminan koulun peruskorjaus							0
INVESTOINTIMENOT		0,00	0,00	0,00	-307 946,35	307 946,35	-307 946
INVESTOINNIT NETTO		0,00	0,00	0,00	-307 946,35	307 946,35	-307 946
942800 Haminan koulun kalusto							0
INVESTOINTIMENOT		0,00		0,00	-263 325,75	263 325,75	-263 326
INVESTOINNIT NETTO		0,00	0,00	0,00	-263 325,75	263 325,75	-263 326
*)942061 Haminan/Valtarin koulun suunn/toteutus							0
INVESTOINTIMENOT		-4 050 000,00	0,00	-4 050 000,00	-3 538 212,35	-819 734,00	-3 538 212
RAHOITUSOSUUS INVESTOINTIIN				0,00	7 000,00	-7 000,00	-7 000
INVESTOINNIT NETTO		-4 050 000,00	0,00	-4 050 000,00	-3 531 212,35	-826 734,00	-3 545 212
*)944015 Valtarin koulu/ Areena							0
OMA RAKENTAMINEN					-31 876,51	31 876,51	-31 877
MUUT INVESTOINTIMENOT		-380 000,00	-50 000,00	-430 000,00	-343 802,60	-86 197,40	-343 803
INVESTOINTIMENOT		-380 000,00	-50 000,00	-430 000,00	-375 679,11	-54 320,89	-375 679
RAHOITUSOSUUS INVESTOINTIIN		94 000,00	0,00	94 000,00	52 000,00	42 000,00	52 000
INVESTOINNIT NETTO		-286 000,00	-50 000,00	-336 000,00	-323 679,11	-12 320,89	-323 679
*)944212 Pohjois-lin koulu/ Liikuntasali, luokka							0
INVESTOINTIMENOT		-660 000,00	0,00	-660 000,00	-291 699,28	-368 300,72	-291 699
INVESTOINNIT NETTO		-660 000,00	0,00	-660 000,00	-291 699,28	-368 300,72	-291 699
*)944009 Alarannan koulu peruskorjaus/suunn.							0
INVESTOINTIMENOT		-45 000,00	0,00	-45 000,00	-12 581,29	-32 418,71	-12 581
INVESTOINNIT NETTO		-45 000,00	0,00	-45 000,00	-12 581,29	-32 418,71	-12 581

Koulu- ja päiväkotirakennusten korjaukset	Edellisten vuosien käyttö	Budjetti	Bu-muutos	Budjetti +	Toteutuma	Poikkeama	Kustannus- arviosta käytetty
		2017	2017	muutos 2017	2017 01-12		
941003 Lakson päiväkoti							0
INVESTOINTIMENOT		-30 000,00	0,00	-30 000,00	-29 062,11	-937,89	-29 062
INVESTOINNIT NETTO		-30 000,00	0,00	-30 000,00	-29 062,11	-937,89	-29 062
941004 Nikkarin päiväkoti							0
INVESTOINTIMENOT		-15 000,00	-20 000,00	-35 000,00	-31 128,05	-3 871,95	-31 128
INVESTOINNIT NETTO		-15 000,00	-20 000,00	-35 000,00	-31 128,05	-3 871,95	-31 128
942063 Olhavan koulu							0
INVESTOINTIMENOT		-25 000,00	0,00	-25 000,00	-10 073,22	-14 926,78	-10 073
INVESTOINNIT NETTO		-25 000,00	0,00	-25 000,00	-10 073,22	-14 926,78	-10 073
942111 Ojakylän koulu							0
INVESTOINTIMENOT		-70 000,00	0,00	-70 000,00	0,00	-70 000,00	0
INVESTOINNIT NETTO		-70 000,00	0,00	-70 000,00	0,00	-70 000,00	0
942113 Lakson pk /LTO muutos							0
INVESTOINTIMENOT	-42 445	0,00	0,00				-42 445
RAHOITUSOSUUS INVESTOINTIIN		0,00	0,00	0,00	8 325,00	-345,99	8 325
INVESTOINNIT NETTO	-42 445	0,00	0,00	0,00	8 325,00	-345,99	-34 120
942139 Ylirannan koulu							0
INVESTOINTIMENOT		0,00	0,00	0,00	-7 397,24	7 397,24	-7 397
INVESTOINNIT NETTO		0,00	0,00	0,00	-7 397,24	7 397,24	-7 397
942143 Aseman koulu/ Patteriventtiilit							0
INVESTOINTIMENOT	-13 219	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-13 219
INVESTOINTITULOT		0,00	0,00	0,00	1 390,00	-1 390,00	1 390
INVESTOINNIT NETTO	-13 219	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-11 829
942146 Aseman koulu							0
INVESTOINTIMENOT		-70 000,00	-70 000,00	-140 000,00	-138 389,84	-1 610,16	-138 390
INVESTOINNIT NETTO		-70 000,00	-70 000,00	-140 000,00	-138 389,84	-1 610,16	-138 390
944007 Valtarin koulu							0
INVESTOINTIMENOT		-15 000,00	0,00	-15 000,00	-14 465,40	-534,60	-14 465
INVESTOINNIT NETTO		-15 000,00	0,00	-15 000,00	-14 465,40	-534,60	-14 465
944013 Alarannan koulu /ilmanvaihdon perusk.							0
INVESTOINTIMENOT		0,00	0,00	0,00	-2 993,40	2 993,40	-2 993
INVESTOINNIT NETTO		0,00	0,00	0,00	-2 993,40	2 993,40	-2 993
*JKOULU- JA PÄIVÄKOTIRAKENNUSTEN INVESTOINNIT							0
INVESTOINTIMENOT	-55 663,96	-225 000,00	-90 000,00	-5 500 000,00	-4 451 681,29	-1 048 318,71	-4 507 345
INVESTOINTITULOT	0,00	0,00	0,00	94 000,00	68 715,00	25 285,00	68 715
INVESTOINNIT NETTO	-55 664	-225 000,00	-90 000,00	-5 406 000,00	-4 382 966,29	-1 023 033,71	-4 438 630

	Edellisten vuosien käyttö	Budjetti 2017	Bu-muutos 2017	Budjetti + muutos 2017	Toteutuma 2017 01-12	Poikkeama	Kustannus-arviosta käytetty
Teknisten palveluiden investoinnit							
*)944241 Paikkatietohallinnan kehittäminen							0
INVESTOINTIMENOT		-95 000,00	0,00	-95 000,00	-56 532,00	-38 468,00	-56 532
INVESTOINNIT NETTO		-95 000,00	0,00	-95 000,00	-56 532,00	-38 468,00	-56 532
*)964210 Liikuntakeskus							0
INVESTOINTIMENOT		-100 000,00	0,00	-100 000,00	-42 843,46	-57 156,54	-42 843
INVESTOINNIT NETTO		-100 000,00	0,00	-100 000,00	-42 843,46	-57 156,54	-42 843
*)950000 Liesharju							0
INVESTOINTIMENOT		-230 000,00	0,00	-230 000,00	-8 690,00	-221 310,00	-8 690
INVESTOINNIT NETTO		-230 000,00	0,00	-230 000,00	-8 690,00	-221 310,00	-8 690
*)950008 Kevyenliikenteen väylät							0
OMA RAKENTAMINEN				0,00	-1 526,00	1 526,00	
MUUT INVESTOINTIMENOT				0,00	-25 746,33	25 746,33	
INVESTOINTIMENOT		-180 000,00	0,00	-180 000,00	-27 272,33	-152 727,67	-27 272
INVESTOINNIT NETTO		-180 000,00	0,00	-180 000,00	-27 272,33	-152 727,67	-27 272
*)950027 Kuntakeskuksen ym./suunn. Ja kehitt.							0
OMA RAKENTAMINEN				0,00	-9 449,00	9 449,00	
MUUT INVESTOINTIMENOT				0,00	-21 182,23	21 182,23	
INVESTOINTIMENOT		-132 000,00	0,00	-132 000,00	-30 631,23	30 631,23	-30 631
INVESTOINNIT NETTO		-132 000,00	0,00	-132 000,00	-30 631,23	30 631,23	-30 631
*)960028 Hulevesiviemäröinti							0
INVESTOINTIMENOT		-100 000,00	0,00	-100 000,00	-69 505,47	-30 494,53	-69 505
INVESTOINNIT NETTO		-100 000,00	0,00	-100 000,00	-69 505,47	-30 494,53	-69 505
*)950030 Karhun siltahanke							0
INVESTOINTIMENOT		0,00	-170 000,00	-170 000,00	-170 000,00	0,00	-170 000
INVESTOINNIT NETTO		0,00	-170 000,00	-170 000,00	-170 000,00	0,00	-170 000
Teknisten palveluiden korjausrakentaminen	Edellisten vuosien käyttö	Budjetti 2017	Bu-muutos 2017	Budjetti + muutos 2017	Toteutuma 2017 01-12	Poikkeama	Kustannus-arviosta käytetty
*)Rakennukset							
910001 Kuivaniemi-talo							0
OMA RAKENTAMINEN				0,00	-1 668,55	1 668,55	
MUUT INVESTOINTIMENOT				0,00	-17 406,85	17 406,85	
INVESTOINTIMENOT		-25 000,00	0,00	-25 000,00	-19 075,40	-5 924,60	-19 075
INVESTOINNIT NETTO		-25 000,00	0,00	-25 000,00	-19 075,40	-5 924,60	-19 075
910005 Varikon energiahanke/6280/31/2017							0
INVESTOINTIMENOT		-41 000,00	-20 000,00	-61 000,00	-59 448,00	-1 552,00	
RAHOITUSOSUUS INVESTOINTIIN			7 000,00	7 000,00	6 700,00	300,00	
INVESTOINNIT NETTO		-41 000,00	-13 000,00	-54 000,00	-52 748,00	-1 252,00	-52 748

	Edellisten vuosien käyttö	Budjetti 2017	Bu-muutos 2017	Budjetti + muutos 2017	Toteutuma 2017 01-12	Poikkeama	Kustannusarviosta käytetty
942501 Kuivaniemen liikuntahalli/lattia							0
INVESTOINTIMENOT		-45 000,00	0,00	-45 000,00	-36 046,39	-8 953,61	-36 046
INVESTOINNIT NETTO		-45 000,00	0,00	-45 000,00	-36 046,39	-8 953,61	-36 046
944005 Nättepori							0
INVESTOINTIMENOT		-25 000,00	0,00	-25 000,00	-2 677,05	-22 322,95	-2 677
INVESTOINNIT NETTO		-25 000,00	0,00	-25 000,00	-2 677,05	-22 322,95	-2 677
962009 lin paloasema							0
INVESTOINTIMENOT		-10 000,00	0,00	-10 000,00	-4 760,00	-5 240,00	
INVESTOINNIT NETTO		-10 000,00	0,00	-10 000,00	-4 760,00	-5 240,00	-4 760
962010 Museoalue							0
INVESTOINTIMENOT		-20 000,00	0,00	-20 000,00	-12 662,81	-7 337,19	-12 663
INVESTOINNIT NETTO		-20 000,00	0,00	-20 000,00	-12 662,81	-7 337,19	-12 663
962011 Kuivaniemen paloasema							0
INVESTOINTIMENOT		-5 000,00	0,00	-5 000,00	0,00	-5 000,00	0
INVESTOINNIT NETTO		-5 000,00	0,00	-5 000,00	0,00	-5 000,00	0
962022 Micropolis/Pihavalojen uusinta							0
INVESTOINTIMENOT	-11 500	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-11 500
RAHOITUSOSUUS INVESTOINTIIN		0,00		0,00	2 300,00	-2 300,00	2 300
INVESTOINNIT NETTO	-11 500	0,00	0,00	0,00	0,00	-2 300,00	-9 200
970003 Micropolis							0
INVESTOINTIMENOT		-85 000,00	0,00	-85 000,00	-33 345,98	-51 654,02	-33 346
INVESTOINNIT NETTO		-85 000,00	0,00	-85 000,00	-33 345,98	-51 654,02	-33 346
980003 Kunnanviraston siipirakennuksen korjaus							0
INVESTOINTIMENOT		0,00	-55 000,00	-55 000,00	-9 455,32	-45 544,68	-9 455
INVESTOINNIT NETTO		0,00	-55 000,00	-55 000,00	-9 455,32	-45 544,68	-9 455
*) Rakennukset yhteensä							0
OMA RAKENTAMINEN		0,00	0,00	0,00	-1 668,55	1 668,55	
MUUT INVESTOINTIMENOT		-256 000,00	-75 000,00	-306 000,00	-175 802,40	-130 197,60	
INVESTOINTIMENOT		-256 000,00	-75 000,00	-306 000,00	-177 470,95	-128 529,05	
RAHOITUSOSUUS INVESTOINTIIN		0,00	7 000,00	7 000,00	9 000,00	-2 000,00	
INVESTOINNIT NETTO		-256 000,00	-68 000,00	-299 000,00	-168 470,95	-130 529,05	

	Edellisten vuosien käyttö	Budjetti 2017	Bu-muutos 2017	Budjetti + muutos 2017	Toteutuma 2017 01-12	Poikkeama	Kustannusarviosta käytetty
*)950019 Kaavateiden valaistus							0
OMA RAKENTAMINEN					-4 540,00		
MUUT INVESTOINTIMENOT					-120 744,45		
INVESTOINTIMENOT		-100 000,00	-22 000,00	-122 000,00	-125 284,45	-5 077,16	-125 284
INVESTOINNIT NETTO		-100 000,00	-22 000,00	-122 000,00	-125 284,45	-5 077,16	-125 284
*)Katujen parantaminen/päällystäminen							
944213 Kaavateiden rakentaminen/peruskorjaus							0
OMA RAKENTAMINEN					-1 832,37	1 832,37	
INVESTOINTIMENOT		0,00	0,00	0,00	-1 832,37	1 832,37	-1 832
INVESTOINNIT NETTO		0,00	0,00	0,00	-1 832,37	1 832,37	-1 832
950016 Katuverkon parantaminen/ päällystäminen							0
OMA RAKENTAMINEN		0,00	0,00	0,00	-4 666,03	4 666,03	
MUUT INVESTOINTIMENOT		-200 000,00	22 000,00	-178 000,00	-162 208,88	-15 791,12	
INVESTOINTIMENOT		-200 000,00	22 000,00	-178 000,00	-166 874,91	-11 125,09	-166 875
INVESTOINNIT NETTO		-200 000,00	22 000,00	-178 000,00	-166 874,91	-11 125,09	-166 875
950025 Peruskuivatus							0
OMA RAKENTAMINEN		0,00	0,00	0,00	-9 210,28	9 210,28	
MUUT INVESTOINTIMENOT		0,00	0,00	0,00	-21 730,89	21 730,89	
INVESTOINTIMENOT		0,00	0,00	0,00	-30 941,17	30 941,17	-30 941
INVESTOINNIT NETTO		0,00	0,00	0,00	-30 941,17	30 941,17	-30 941
*)Katuverkon parantaminen/ päällystäminen yhteensä							0
OMA RAKENTAMINEN		0,00	0,00	0,00	-15 708,68	15 708,68	
MUUT INVESTOINTIMENOT		-200 000,00	22 000,00	-178 000,00	-183 939,77	5 939,77	
INVESTOINTIMENOT		-200 000,00	22 000,00	-178 000,00	-199 648,45	21 648,45	-199 648
INVESTOINNIT NETTO		-200 000,00	22 000,00	-178 000,00	-199 648,45	21 648,45	-199 648
*)Ulkoilun alueiden parantaminen							
944226 Urheilun alueiden parantaminen							
OMA RAKENTAMINEN				0,00	-26 952,68	26 952,68	
MUUT INVESTOINTIMENOT				0,00	-108 542,42	108 542,42	
INVESTOINTIMENOT		-128 000,00	0,00	-128 000,00	-135 495,10	7 495,10	-135 495
INVESTOINNIT NETTO		-128 000,00	0,00	-128 000,00	-135 495,10	7 495,10	-135 495
944234 Leikkikenttien parantaminen							
OMA RAKENTAMINEN				0,00	-17 912,95	17 912,95	
MUUT INVESTOINTIMENOT				0,00	-79 988,88	79 988,88	
INVESTOINTIMENOT		-95 000,00	0,00	-95 000,00	-97 901,83	2 901,83	-97 902
INVESTOINNIT NETTO		-95 000,00	0,00	-95 000,00	-97 901,83	2 901,83	-97 902

950018 Illinsaari							
INVESTOINTIMENOT		-15 000,00	0,00	-15 000,00	-6 655,75	-8 344,25	-6 656
INVESTOINNIT NETTO		-15 000,00	0,00	-15 000,00	-6 655,75	-8 344,25	-6 656
950029 Uimarannan parantaminen							
OMA RAKENTAMINEN				0,00	-8 156,26	8 156,26	
MUUT INVESTOINTIMENOT				0,00	-740,00	740,00	
INVESTOINTIMENOT		-20 000,00	0,00	-20 000,00	-8 896,26	-11 103,74	-8 896
INVESTOINNIT NETTO		-20 000,00	0,00	-20 000,00	-8 896,26	-11 103,74	-8 896
*)Ulkoilueiden parantaminen yhteensä							0
OMA RAKENTAMINEN		0,00	0,00	0,00	-53 021,89	53 021,89	
MUUT INVESTOINTIMENOT		-258 000,00	0,00	-258 000,00	-195 927,05	-62 072,95	
INVESTOINTIMENOT		-258 000,00	0,00	-258 000,00	-248 948,94	-9 051,06	-248 949
INVESTOINNIT NETTO		-258 000,00	0,00	-258 000,00	-248 948,94	-9 051,06	-248 949
*)Satamat							
950012 Venesatamien kunnostus							
OMA RAKENTAMINEN				0,00	-3 674,70	3 674,70	
MUUT INVESTOINTIMENOT				0,00	-31 440,98	31 440,98	
INVESTOINTIMENOT		-110 000,00	-30 000,00	-140 000,00	-35 115,68	-104 884,32	-35 116
INVESTOINNIT NETTO		-110 000,00	-30 000,00	-140 000,00	-35 115,68	-104 884,32	-35 116
950031 Jäähielehuollon kehittäminen li/hanke 33220							0
INVESTOINTIMENOT		0,00	0,00	0,00	-38 099,45	38 099,45	
RAHOITUSOSUUS INVESTOINTIIN				0,00	29 909,56	-29 909,56	
INVESTOINNIT NETTO		0,00	0,00	0,00	-8 189,89	8 189,89	-8 190
950032 Vatunki kalatilan kunnostus /hanke 33230							0
INVESTOINTIMENOT		0,00	0,00	0,00	-62 543,15	62 543,15	
RAHOITUSOSUUS INVESTOINTIIN				0,00	50 034,52	-50 034,52	
INVESTOINNIT NETTO		0,00	0,00	0,00	-12 508,63	12 508,63	-12 509
*)Satamat yhteensä							
OMA RAKENTAMINEN				0,00	-3 674,70	3 674,70	
MUUT INVESTOINTIMENOT				0,00	-132 083,58	132 083,58	
INVESTOINTIMENOT		-110 000,00	-30 000,00	-140 000,00	-135 758,28	-4 241,72	-135 758
RAHOITUSOSUUS INVESTOINTEIHIN					79 944,08		79 944
INVESTOINNIT NETTO		-110 000,00	-30 000,00	-140 000,00	-55 814,20	-84 185,80	-55 814

00394000 TEKNISET PALVELUIDEN INVESTOINNIT							0
OMA RAKENTAMINEN				0,00	-89 588,82	89 588,82	
MUUT INVESTOINTIMENOT				0,00	-1 202 996,74	1 202 996,74	
INVESTOINTIMENOT	-1 761 000,00	-275 000,00	-2 036 000,00	-1 292 585,56	-743 414,44	-1 292 586	
RAHOITUSOSUUS INVESTOINTEIHIN		7 000,00	7 000,00	88 944,08		88 944	
INVESTOINNIT NETTO	-1 761 000,00	-268 000,00	-2 029 000,00	-1 203 641,48	-825 358,52	-1 203 641	
00000490 INVESTOINNIT 2017							0
INVESTOINTIMENOT	-8 305 000,00	-455 000,00	-8 760 000,00	-7 275 570,10	1 484 429,90	-7 275 570	
INVESTOINTITULOT							
KÄYTTÖOMAISUUDEN MYYNTI				0,00	558 612,90	-558 612,90	558 613
RAHOITUSOSUUDET INVESTOINTEIHIN				0,00	157 659,08	-157 659,08	157 659
INVESTOINTITULOT	94 000,00	7 000,00	101 000,00	716 271,98	-615 271,98	716 272	
INVESTOINNIT NETTO	-8 211 000,00	-448 000,00	-8 659 000,00	-6 559 298,12	-2 099 701,88	-6 559 298	

4.4. Rahoitusosan toteutuminen (sisältää liikelaitokset)

Ulkoinen	Alkuperäinen talousarvio	Talousarviomuutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toiminta ja investoinnit					
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	1 739 201	-89 870	1 649 331	3 834 128,09	-2 184 797
Satunnaiset erät					0
Tulorahoituksen korjauserät				-188 955,57	188 956
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-8 840 000	-1 362 085,00	-10 202 085	-7 767 822,82	-2 434 262
Rahoitusosuudet investointimenoihin	94 000	24 000,00	118 000	174 659,08	-56 659
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot			0	234 218,39	-234 218
Toiminta ja investoinnit, netto	-7 006 799	-1 427 955	-8 434 754	-3 713 772,83	-4 720 981
Rahoitustoiminta					
Antolainauksen muutokset					0
Antolainasaamisten lisäykset muille			0		0
Antolainasaamisten lisäykset liikelaitoksille			0		0
Antolainasaamisten vähennykset muille	44 000		44 000	0,00	44 000
Antolainasaamisten vähennykset liikelaitoksille			0		0
Lainakannan muutokset			0		0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	11 400 000		11 400 000	8 096 000,00	3 304 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-4 500 000		-4 500 000	-4 250 230,00	-249 770
Lyhytaikaisten lainojen muutos			0	1 571 931,00	-1 571 931
Oman pääoman muutokset			0	415 952,33	-415 952
Muut maksuvalmiuden muutokset				-369 053,04	369 053
Rahoituksen rahavirta	6 944 000	-1 427 955	-1 490 754	5 464 600,29	-6 955 354

4.5. Yhteenvedo valtuuston määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

	määrärahat						tuloarviot				
	Sito- vuus	alkup. TA	TA- muutos	TA yht.	tot.	poikk.	alkup. TA	TA- muutos	TA yht.	tot.	poikk.
Käyttötalousosa											
<u>Kunnanhallitus</u>											
Yleishallinto ja elinvoima											
*Yleishallinto	B	-3 934	-22	-3956	-3 787	-169	3		3	23	-20
*Elinvoimapalvelut	N/B	-567		-567	-560	-7			0		0
Hallintopalvelut				0		0			0		0
*Asia- tieto ja talouspalvelut	B	-1397		-1397	-1757	360	117		117	462	-345
*Henkilöstöpalvelut	B	-352		-352	-318	-34	111		111	139	-28
*Työllistäminen	B	-2215	21	-2194	-1947	-247	619	-29	590	591	-1
<u>Sosiaali- ja terveyspalvelut</u>				0		0			0		0
*Palvelusopimus ym.	N/B	-30116		-30116	-30341	225			0	89	-89
<u>Opetus-, kulttuuri- ja varhaiskasvatuspalvelut</u>				0		0			0		0
*Opetus- ja varhaiskasvatuksen hallinto	B	-316		-316	-233	-83			0		0
* Varhaisk. ja päiväh.	B	-6 551		-6551	-6 281	-270	423		423	422	1
*Opetuspalvelut	B	-13 193	-100	-13293	-12 928	-365	295	50	345	421	-76
<u>Tekninen lautakunta</u>				0		0			0		0
Tekniset palvelut				0		0			0		0
*Hallinto ja rakennutt.	B	-1295		-1295	-933	-362	1304		1304	1291	13
*Maan käytön suunn.	B	-423	-30	-453	-550	97	681		681	866	-185
*Kunnallistekniikka	B	-1169	-15	-1184	-1021	-163	17		17	33	-16
*Valvonta	B	-197		-197	-182	-15	175		175	127	48
li -instituutti -liikelaitos	B	-2386	97	-2289	-2116	-173	2388	-62	2326	-2307	4633
lin ateria- ja tilapalvel.	B	-7379		-7379	-7275	-104	7511		7511	7307	204
lin vesiliikelaitos	B	-1005		-1005	-1042	37	1772		1772	1834	-62
Yhteensä		-72495	-49	-72544	-71271	-1273	15416	-41	15375	11298	4139
Tuloslaskelmaosa											0
Verotulot	B			0		0	31882		31882	31639	243
Valtionosuudet	B			0		0	27373	0	27373	27677	-304
Korkotulot	B			0		0	13		13	24	-11
Muut rahoitustulot	B			0		0	129	0	129	232	-103
Korkomenot	B	-487		-487	-303	-184			0		0
Muut rahoitusmenot	B	-110		-110	-108	-2			0		0
Satunnaiset erät	B			0		0			0		0
		-597	0	-597	-411	-186	59397	0	59397	59572	-175

Investointiosa											
Yleishallinto inv.	B	-675	0	-675	-1118	443			0	558	-558
Hallintopalveluiden inv.	B	0	0	0	0	0					
Sosiaali- ja terveyspalveluiden investoinnit	B	-509	-40	-549	-413	-136			0		0
Opetus ja varh.k.palv. investoinnit	B	-5360	-140	-5500	-4452	-1048	94	0	94	69	25
Teknisten palveluiden investoinnit	B	-1761	-275	-2036	-1293	-743	0	7	7	89	-82
li -instituutti -liikelaitos		0	-29	-29	-25	-4	17		17	17	0
lin vesiliikelaivos.		-465	-878	-1343	-928	-415			0		0
lin ateria- ja tilapalvel.		-70	0	-70	-53	-17			0		0
Yhteensä		-8840	-1362	-10202	-8282	-1920	111	7	118	733	-615
				0		0			0		0
Rahoitusosa											
Antolainauksen muutokset				0		0			0		0
*Antolainausaamisten lisäykset	B			0		0			0		0
*Antolainausaamisten vähennykset	B			0		0	44		44	0	
Lainakannan muutokset	B			0		0			0		0
*Pitkäaikaisten lainojen lisäys	B			0		0	11400		11400	8096	3304
*Pitkäaikaisten lainojen vähennys	B	-4500		-4500	-4250	-250			0		0
*Lyhytaikaisten lainojen muutos	B			0		0			0	1572	-1572
Oman pääoman muutokset				0		0			0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset				0	0	0			0	0	0
Toimeksiantojen varojen muuto				0		0				5	
Vaihto-omaisuuden muutos					-11						
*Saamisten vähennys	B			0	0	0			0	30	-30
*Saamisten lisäys				0		0				29	-29
Vaikutus maksuvalmiuteen				0	0	0					
Yhteensä		-4500		-4500	-4261	-239	11444	0	11444	9732	1673
				0		0					
KAIKKI YHTEENSÄ		-86432	-1411	-87843	-84225	-3618	86368	-34	86334	81335	5022

5. Tilinpäätöslaskelmat

5.1. Tuloslaskelma

TULOSLASKELMA	31.12.2017	31.12.2016
Toimintatuotot		
Myyntituotot	3 791 189,11	3 437 210,22
Maksutuotot	706 980,67	790 171,87
Tuet ja avustukset	1 016 009,50	945 468,09
Muut toimintatuotot	1 988 326,04	1 914 360,05
Toimintatuotot yhteensä	7 502 505,32	7 087 210,23
Valmistus omaan käyttöön	4 712,98	800,00
Toimintakulut		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-14 381 532,84	-13 221 017,41
Eläkekulut	-3 476 743,80	-3 747 081,02
Muut henkilöstökulut	-666 279,93	-836 539,36
Henkilöstökulut yhteensä	-18 524 556,57	-17 804 637,79
Palveluiden ostot	-37 375 714,33	-37 936 945,26
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-3 464 673,72	-3 438 535,58
Avustukset	-2 208 311,03	-2 087 392,82
Muut toimintakulut	-1 260 305,01	-1 210 794,22
Toimintakulut yhteensä	-62 833 560,66	-62 478 305,67
Toimintakate	-55 326 342,36	-55 390 295,44
Verotulot	31 638 780,44	31 222 038,32
Valtionosuudet	27 676 603,00	27 662 586,00
Rahoitustuotot ja -menot		
Korkotuotot	19 505,85	5 423,13
Muut rahoitustuotot	125 651,13	31 258,50
Korkokulut	-298 529,26	-380 383,37
Muut rahoituskulut	-1 540,71	-2 900,73
Rahoitustuotot ja -menot yhteensä	-154 912,99	-346 602,47
Vuosikate	3 834 128,09	3 147 726,41
Poistot käyttöomaisuudesta ja muista pitkävaikutteisista menoista		
Sumupoistot	-2 782 651,48	-2 608 621,60
Kertaluontoiset poistot	-292 118,62	-362 573,96
Poistot yhteensä	-3 074 770,10	-2 971 195,56
Satunnaiset tuotot ja kulut		
Satunnaiset tuotot	0	0
Satunnaiset kulut	0	0
Satunnaiset tuotot ja kulut yhteensä	0	0
Tilikauden tulos	759 357,99	176 530,85
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	82 929,01	-27 146,21
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	-700 000,00	100 000,00
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)		
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	142 287,00	249 384,64

5.2. Rahoituslaskelma

RAHOITUSLASKELMA	2017	2016
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	3 834 128,09	3 147 726,41
Satunnaiset erät, netto		
Tulorahoituksen korjauserät	-188 955,57	-37 729,00
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-7 767 822,82	-7 403 862,78
Rahoitusosuudet investointeihin	174 659,08	133 949,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	234 218,39	45 121,09
Toiminnan ja investointien rahavirta	<u>-3 713 772,83</u>	<u>-4 114 795,28</u>
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset		
Antolainauksen vähennykset	0,00	0,00
Lainakanna muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	8 096 000,00	0,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-4 250 230,00	-3 778 299,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1 571 931,00	5 909 735,00
Oman pääoman muutokset	415 952,33	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	4 907,33	7 402,68
Vaihto-omaisuuden muutos	-11 358,92	3 595,55
Saamisten muutos	58 243,90	216 511,28
Korottomien velkojen muutos	-420 845,35	-96 688,72
Rahoituksen rahavirta	<u>5 464 600,29</u>	<u>2 262 256,79</u>
Rahavarojen muutos	1 750 827,46	-1 852 538,49
Rahavarat 31.12.	3 986 584,98	2 167 380,11
Rahavarat 1.1.	2 167 380,11	4 019 918,61
	1 819 204,87	-1 852 538,50

5.3. Tase

VASTAAVAA	31.12.2017	31.12.2016
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet		
Muut pitkävaikutteiset menot	6 824 998,39	6 764 309,12
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	6 824 998,39	6 764 309,12
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	6 550 837,72	6 481 443,34
Rakennukset	30 887 076,93	26 584 836,59
Kiinteät rakenteet ja laitteet	13 318 087,84	13 350 394,32
Koneet ja kalusto	1 443 325,62	937 041,61
Muut aineelliset hyödykkeet	33 948,08	33 948,08
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	1 376 856,05	2 190 124,44
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	53 610 132,24	49 577 788,38
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	13 659 100,01	13 763 332,06
Muut lainasaamiset	889 824,27	889 824,27
Sijoitukset yhteensä	14 548 924,28	14 653 156,33
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	74 984 054,91	70 995 253,83
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	24 181,69	32 168,05
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	11 857,40	12 444,40
TOIMEKSIANTOJEN VARAT YHTEENSÄ	36 039,09	44 612,45
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	44 322,62	32 963,70
Vaihto-omaisuus yhteensä	44 322,62	32 963,70
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lainasaamiset	303 547,72	333 162,16
Pitkäaikaiset saamiset yhteensä	303 547,72	333 162,16
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	666 265,31	579 563,14
Lainasaamiset	68 383,44	76 066,44
Muut saamiset	329 129,49	555 597,91
Siirtosaamiset	539 267,63	420 447,84
Lyhytaik. saamiset yhteensä	1 603 045,87	1 631 675,33
Saamiset yhteensä	1 906 593,59	1 964 837,49
Rahat ja pankkisaamiset	3 986 584,98	2 167 380,11
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	5 937 501,19	4 165 181,30
VASTAAVAA YHTEENSÄ	80 957 595,19	75 205 047,58

VASTATTAVAA	31.12.2017	31.12.2016
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	22 094 168,82	22 094 168,82
Arvonkorotuspääoma	4 654 596,62	4 654 596,62
Muut omat rahastot	576 837,08	576 837,08
Ed. tilikausien yli-/alijäämä	5 796 995,66	5 547 611,02
Tilikauden yli-/alijäämä	142 287,00	249 384,64
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	33 264 885,18	33 122 598,18
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	710 364,97	793 293,98
Vapaaehtoiset varaukset	1 509 114,12	809 114,12
POISTOERO JA VAPAAEHT. VAR. YHT	2 219 479,09	1 602 408,10
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	1 473 002,56	1 473 002,56
PAKOLLISET VARAUKSET	1 473 002,56	1 473 002,56
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	24 181,69	32 168,05
Lahjoitusrahastojen pääomat	11 857,40	12 444,40
Muut toimeksiantojen pääomat	108 004,63	103 097,30
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT YHTEENSÄ	144 043,72	147 709,75
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaito	18 285 273,00	14 439 503,00
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
Muut pitkäaikaiset velat	2 786 944,58	2 518 284,86
Pitkäaik. velka yhteensä	21 072 217,58	16 957 787,86
Lyhytaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaito	16 850 230,00	15 278 299,00
Lainat julkisyhteisöiltä		
Saadut ennakot	194 567,87	157 491,34
Ostovelat	2 589 407,45	2 300 579,63
Muut lyhytaikaiset velat	271 630,25	289 557,42
Siirtovelat	2 878 131,49	3 875 613,74
Lyhytaik.velka yhteensä	22 783 967,06	21 901 541,13
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	43 856 184,64	38 859 328,99
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	80 957 595,19	75 205 047,58

5.4 Konsernilaskelmat

5.4.1. Konsernin tuloslaskelma

lin kunnan konsernin tuloslaskelma

Tuloslaskelma	1.1-31.12.2017	1.1-31.12.2016
Toimintatuotot	59 869 600,99	62 339 369,63
Toimintakulut	-111 519 025,22	-113 763 057,82
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta	3 818,83	1 229,92
Toimintakate	-51 645 615,40	-51 422 458,27
Verotulot	31 638 780,44	31 222 038,32
Valtionosuudet	27 676 603,00	27 662 586,00
Rahoitustuotot ja kulut		
Korkotuotot	25 696,15	19 769,67
Muut rahoitustuotot	175 294,24	54 526,08
Korkokulut	-591 103,71	-671 953,63
Muut rahoituskulut	-7 477,82	-9 997,87
Rahoitustuotot ja kulut yhteensä	-397 591,14	-607 655,75
Vuosikate	7 272 186,90	6 854 510,30
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-5 869 271,18	-5 947 719,52
Tilikauden yli-/alipariarvot	0,00	0,00
Tilikauden tulos	1 402 915,72	906 790,78
Tilinpäätössiirrot	42 523,27	545 443,96
Tilikauden verot	-4 264,20	-74 616,94
Laskennalliset verot	-119 742,90	-66 404,13
Vähemmistöosuudet	-9 106,26	-5 225,30
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	1 312 325,63	1 305 988,37

5.4.2. Konsernin rahoituslaskelma

	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	7 272 186,90	6 854 510,30
Tilikauden verot	-4 264,20	-74 616,94
Tulorahoituksen korjaukset	-513 563,17	255 755,88
	6 754 359,53	7 035 649,24
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-14 238 356,68	-9 984 055,65
Rahoitusosuudet	222 253,96	169 633,50
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	1 841 223,12	112 758,09
	-12 174 879,60	-9 701 664,06
	-5 420 520,07	-2 666 014,82
Toiminnan ja investointien rahavirta		
Rahoituksen rahavirta		
Antolainojen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	-1 600,00	-6 615,57
Antolainasaamisten vähennys	859 623,67	666 143,79
	858 023,67	659 528,22
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	12 548 900,00	1 242 772,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-6 886 314,11	-6 447 054,55
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1 588 424,00	5 840 405,77
	7 251 009,89	636 123,22
Oman pääoman muutokset	-123 154,96	-24 213,14
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varjone ja pääomien muutos	3 497,69	6 569,17
Vaihto-omaisuuden muutos	-89 959,24	-31 945,36
Saamisten muutos	1 273 459,81	608 370,94
Korottomien velkojen muutos	70 264,48	-944 930,08
	1 257 262,74	-361 935,33
Rahoituksen rahavirta	9 243 141,34	909 502,97
Rahavarojen muutos	3 822 621,27	-1 756 511,85
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	11 379 691,86	7 557 070,61
Rahavarat 1.1.	7 557 070,61	9 313 582,47
	3 822 621,25	-1 756 511,86

5.4.3. Konsernitase

lin kunnan konsernitase 31.12.2017		
VASTAAVAA		
PYSYVÄT SAATAVAT		
Aineettomat hyödykkeet	31.12.2017	31.12.2016
Aineettomat oikeudet	210 350,66	203 715,32
Muut pitkävaikutteiset menot	6 851 012,07	6 798 937,05
Ennakkomaksut	68 195,20	43 671,78
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	7 129 557,93	7 046 324,15
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	7 288 465,89	7 475 270,31
Rakennukset	53 169 901,59	49 994 779,11
Kiinteät rakenteet ja laitteet	24 405 959,99	20 451 504,80
Koneet ja kalusto	3 470 697,17	3 113 893,64
Muut aineelliset hyödykkeet	60 989,80	59 831,09
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	2 406 723,65	2 774 820,40
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	90 802 738,09	83 870 099,35
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	6 566 157,74	6 759 969,49
Muut lainasaamiset	300 773,43	325 315,99
Muut saamiset	-11 634,60	180 245,28
Sijoitukset yhteensä	6 855 296,57	7 265 530,76
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	104 787 592,59	98 181 954,26
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	153 676,56	141 070,55
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	17 623,02	18 003,79
Muut toimeksiantojen varat	133 231,29	40 181,49
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	304 530,87	199 255,83
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	243 714,19	197 238,51
Keskeneräiset tuotteet	2 827,88	2 834,14
Valmiit tuotteet ja tavarat	164 653,90	121 164,08
Muu vaihto-omaisuus	0,00	0,00
Ennakkomaksut	0,00	0,00
Vaihto-omaisuus yhteensä	411 195,97	321 236,73
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lainasaamiset	0,00	0,00
Muut saamiset	58 088,42	24 004,12
Siirtosaamiset	2 798,42	2 676,14
Pitkäaikaiset saamiset yhteensä	60 886,84	26 680,26
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	4 401 659,38	4 486 317,02
Lainasaamiset	451 669,24	634 169,05
Muut saamiset	1 215 153,37	1 544 876,94
Siirtosaamiset	1 492 623,75	879 629,28
Lyhytaik. saamiset yhteensä	7 561 105,74	7 544 992,29
Saamiset yhteensä	7 621 992,58	7 571 672,55
Rahoitusarvopaperit		
Osakkeet ja osuudet	271,05	271,05
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	161 758,51	162 830,82
Rahat ja pankkisaamiset	11 217 662,30	7 393 968,74
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	19 412 880,41	15 449 979,89
VASTAAVAA YHTEENSÄ	124 505 003,87	113 831 189,98

VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	22 094 168,82	22 094 168,82
MUU OMA PÄÄOMA		
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma	4 356,07	4 356,07
Arvonkorotuspääoma	4 654 596,62	4 654 596,62
Muut omat rahastot	2 486 462,56	2 522 528,25
Ed. tilikausien yli-/alijäämä	13 217 087,84	11 984 863,80
Tilikauden yli-/alijäämä	1 312 325,63	887 951,33
MUU PÄÄOMA YHTEENSÄ	21 674 828,72	20 054 296,07
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	43 768 997,54	42 148 464,89
VÄHEMMISTÖOSUUDET	588 548,81	601 911,89
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET		
VARAUKSET		
Poistoero		
Vapaaehtoiset varaukset		
POISTOERO JA VAPAAEHT. VAR. YHT	0,00	0,00
PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevaraus		
Muut pakolliset varaukset	1 961 868,32	2 489 913,17
PAKOLLISET VARAUKSET YHTEENSÄ	1 961 868,32	2 489 913,17
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	153 676,56	141 070,55
Lahjoitusrahastojen pääomat	17 832,54	18 250,99
Muut toimeksiantojen pääomat	250 641,46	154 056,30
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT YHTEENSÄ	422 150,56	313 377,84
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaito	32 517 330,55	25 840 592,71
Lainat julkisyhteisöiltä	807 435,91	863 732,77
Lainat muilta luotonantajilta	285 919,47	285 919,47
Ostovelat	14 332,46	19 785,22
Muut pitkäaikaiset velat	6 454 625,38	6 790 289,49
Pitkäaik. velka yhteensä	40 079 643,77	33 800 319,66
Lyhytaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaito	19 046 657,94	17 371 102,53
Lainat julkisyhteisöiltä	53 829,06	140 960,47
Saadut ennakot	476 746,36	428 899,38
Ostovelat	6 689 164,47	5 036 418,09
Muut lyhytaikaiset velat	1 860 686,50	2 052 870,79
Siirtovelat	8 329 133,17	8 394 092,37
Laskennalliset verovelat	1 227 577,37	1 052 858,90
Lyhytaik.velka yhteensä	37 683 794,87	34 477 202,53
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	77 763 438,64	68 277 522,19
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	124 505 003,87	113 831 189,98

6. Tilinpäätöksen liitetiedot

TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja –menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja –menetelmät.

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteiden mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysjankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvät vastaavat

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistot on tehty kunnanvaltuuston hyväksymän poistosuunnitelman mukaisesti ja uusissa viime vuonna valmistuneissa hyödykkeissä on käytetty uusia poistojen perusteita, jotka kunnanvaltuusto on hyväksynyt 27.2.2017 (§7). Tuossa kokouksessa uudet vahvistetut poistot tulivat voimaan 1.1.2016 alkaen.

Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelman mukaiset laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vesiliikelaitoksen vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen FIFO-periaatteen mukaisesti hankintameno tai sitä alempaan todennäköiseen hankintameno tai todennäköisen luovutushinnan määräisenä.

Rahoitusomaisuus

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Rahoitusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintameno tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Avustusten käsittely

Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintahintaan saadut rahoitusavustukset on merkitty hyödykkeen hankintameno vähennykseksi.

Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat tiedot

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki tytäryhteisöt ja kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä. Iin Palvelusäätiötä sekä osakkuusyhteisöä Kiinteistö Oy Vatungin Pooki ei ole yhdistelty niiden vähäisen merkityksen vuoksi.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen keskinäisen omistuksen eliminointi on tehty pariarvomenetelmällä.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Kiinteistötytäryhteisöjen aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisön poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- tai alijäämän oikaisuksi.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöt on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Poistoero sekä vapaaehtoiset ja verotuserusteiset varaukset on jaettu konsernitaseessa omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa ja vähemmistöosuuk-
sien erottamisessa.

TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT**Toimintatuotot kunnan määrittelemänä tehtäväkokonaisuuksina**

Toimintatuotot tehtäväalueittain (ulkoiset)				
	Konserni		Kunta	
	2017	2016	2017	2016
Yleishallinto	1 930 485,44	1 804 952,42	767 908,61	719 265,21
Sosiaali- ja terveystoimet	42 037 745,80	43 472 532,81	0,00	0,00
Opetus- ja kulttuuripalvelut	4 364 958,16	4 694 353,21	1 199 525,91	1 120 883,51
Muut palvelut	11 536 411,60	12 367 531,18	5 539 783,78	5 247 861,51
Toimintatuotot yhteensä	59 869 600,99	62 339 369,61	7 507 218,30	7 088 010,23

Verotulot eriteltyinä kunnan tuloveroon, osuuteen yhteisöveron tuotosta, kiinteistöveroon ja muihin verotuloihin

Verotulojen erittely	2017	2016
Kunnan tulovero	26 592 365,13	26 309 212,09
Osuus yhteisöveron tuotosta	1 526 466,96	1 317 968,56
Kiinteistövero	3 519 948,35	3 594 857,67
Muut verotulot		
Verotulot yhteensä	31 638 780,44	31 222 038,32

Valtionosuudet eriteltyinä

Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus ja siirtymätasaus sisältyvät laskennallisiin valtionosuuksiin

Valtionosuuksien erittely	2017	2016
Kunnan peruspalveluiden valtionosuus		
(ilman tasauksia)	20 128 685,00	21 575 313,00
Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	7 773 477,00	7 172 245,00
Järjestelmän tasaus	0,00	-475 313,00
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-225 559,00	609 659,00
Harkinnanvarainen valtionosuus		
Valtionosuudet yhteensä	27 676 603,00	28 881 904,00

Palvelujen ostot eriteltyinä asiakaspalvelujen ostoihin ja muiden palvelujen ostoihin

Palvelujen ostojen erittely	Kunta	
	2017	2016
Asiakaspalvelujen ostot	30 183 791,67	31 277 085,15
Muiden palvelujen ostot	7 191 922,66	6 659 860,11
Kunnan palvelujen ostot yhteensä	37 375 714,33	37 936 945,26

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista ja niiden muutoksista

Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ovat alla olevassa taulukossa. Lisäpoistot muodostuvat arvottomis-
ta ja käytöstä poistetuista kiinteistöistä yhteensä 292 118,62 €.

Pienet pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 10.000 euroa, on kirjattu vuosikuluksi.

Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet 1.1.2016

YLEISOHJE	Tasa- poisto	Meno- jäännöspoisto
Aineettomat hyödykkeet		
Kehittämismenot	2 - 5 vuotta*	ei suositella
Aineettomat oikeudet	5 - 20 vuotta	ei suositella
Liikearvo	2 - 5 vuotta*	ei suositella
Muut pitkävaikutteiset menot		
Atk-ohjelmistot	2 - 5 vuotta	ei suositella
Osallistuminen toisen yhteisön		ei suositella
-tiehankkeisiin	15 - 20 vuotta*	ei suositella
-ratahankkeisiin	30 - 40 vuotta*	ei suositella
-väylähankkeisiin (sovelletaan vastaavanlaisen		
hyödykkeen hankintamenoa koskevia poistoaikoja*)		
Osake- ja vuokrahuoneistojen peruseränmenot	5 - 10 vuotta*	ei suositella
Muut	2 - 10 vuotta*	ei suositella
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	ei poistoaikaa	
Rakennukset ja rakennelmat		
Hallinto- ja laitosrakennukset	20 - 50 vuotta	5 % - 10 %
Hallinto- ja toimistorakennukset, kiviset	25 - 40 vuotta	
Hallinto- ja toimistorakennukset, puiset	20 - 30 vuotta	
Koulurakennukset, kiviset	25 - 35 vuotta	
Koulurakennukset, puiset	20 - 30 vuotta	
Päiväkodit, kiviset	25 - 30 vuotta	
Päiväkodit, puiset	20 - 25 vuotta	
Sairaalarakennukset, kiviset	25 - 30 vuotta	
Sairaalarakennukset, puiset	20 - 30 vuotta	
Uimahallit	20 - 30 vuotta	
Liikuntahallit	25 - 35 vuotta	
Tehdas- ja tuotantorakennukset	20 - 30 vuotta	10 % - 15 %
Keskuskeittiö	25 - 30 vuotta	
Pesula	20 - 30 vuotta	
Talousrakennukset	10 - 20 vuotta	10 % - 20 %
Varastot, kiviset	30 - 40 vuotta	
Varastot, puiset	25 - 30 vuotta	
Vapaa-ajan rakennukset	20 - 30 vuotta	10 % - 15 %
Urheilukenttien huoltorakennukset	25 - 35 vuotta	
Virkistysalueen mökit/saunamökit	30 - 40 vuotta	
Asuinrakennukset	30 - 50 vuotta	5 % - 10 %
Kerrostalot, kiviset	30 - 40 vuotta	
Rivi- ja pientalot, kiviset	30 - 40 vuotta	
Rivi- ja pientalot, puiset	30 - 45 vuotta	
Kallioluolat ja -tunnelit, väestösuojat	30 - 70 vuotta	4% - 10%
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Kadut, tiet, torit ja puistot	15 - 20 vuotta	15 % - 20 %
Sillat, laiturit ja uimalat	10 - 30 vuotta	10 % - 25 %
Muut maa- ja vesirakenteet	15 - 30 vuotta	10 % - 20 %
Vedenjakeluverkosto	30 - 40 vuotta	7 % - 10 %
Viemäriverkko	30 - 40 vuotta	7 % - 10 %
Kaukolämpöverkko	20 - 30 vuotta	10 % - 15 %

Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistuslaitteet	15 - 20 vuotta	15 % - 20 %
Puhelinverkko, keskusasema ja alakeskukset	10 - 12 vuotta	20 % - 22 %
Maakaasuverkko	20 - 25 vuotta	12 % - 15 %
Muut putki- ja kaapeliverkot	15 - 20 vuotta	15 % - 20 %
Sähkö-, vesi- yms. laitosten laitoskoneet ja laitteet	10 - 20 vuotta	15 % - 25 %
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	15 - 20 vuotta	15 % - 20 %
Liikenteen ohjauslaitteet	10 - 15 vuotta	20 % - 25 %
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	10 - 15 vuotta	20 % - 25 %
Koneet ja kalusto		
Rautaiset alukset	15 - 20 vuotta	15 % - 20 %
Puiset alukset ja muut uivat työkoneet	8 - 15 vuotta	20 % - 27 %
Muut kuljetusvälineet	4 - 7 vuotta	25 % - 30 %
Muut liikkuvat työkoneet	5 - 10 vuotta	25 % - 30 %
Muut raskaat koneet	10 - 15 vuotta	20 % - 25 %
Muut kevyet koneet	5 - 10 vuotta	25 % - 30 %
Sairaala-, terveydenhuolto- yms. laitteet	5 - 15 vuotta	20 % - 30 %
Atk- laitteet	3 - 5 vuotta	30 % - 40 %
Muut laitteet ja kalusteet	3 - 5 vuotta	30 % - 40 %
Muut aineelliset hyödykkeet		
Luonnonvarat	käytön mukainen poisto	
Arvo- ja taide-esineet	ei poistoaikaa	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	ei poistoaikaa	ei poistoa
Osakkeet ja osuudet	ei poistoa	ei poistoa

Selvitys tuottoihin ja kuluihin sisältyvistä pakollisten varausten muutoksista

Pakollisten varausten muutokset	Konserni		Kunta	
	2017	2016	2017	2016
	Kaatopaikkojen maisemointivaraus 1.1.	1 000 000,00	1 000 000,00	1 000 000,00
Kaatopaikkojen maisemointivaraus 31.12.	1 000 000,00	1 000 000,00	1 000 000,00	1 000 000,00
Kuntayhtymien alijäämän kattaminen 1.1.	473 002,56	473 002,56	473 002,56	473 002,56
Lisäykset tilikaudella	-473 002,56	-473 002,56		
Kuntayhtymien alijäämän katt. 31.12.	0,00	0,00	473 002,56	473 002,56
lin Energia pakollinen varaus 1.1.	145 761,05	145 761,05		
Lisäys tilikaudella	-102 217,28			
lin Energia pakollinen varaus 31.12.	43 543,77	145 761,05		
Potilasvahinkovakuutusmaksu 1.1.	871 149,56	650 855,94		

Lisäykset tilikaudella	47 174,99	220 293,62		
Potilasvahinkovakuutusmaksu 31.12.	918 324,55	871 149,56		

Selvitys olennaisista muihin toimintatuottoihin sisällyvistä pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitoista ja olennaisista muihin toimintakuluihin sisällyvistä pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntitappioista

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot				
	Konserni		Kunta	
	2017	2016	2017	2016
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot	190 800,17	37 729,00	190 800,17	54 864,52
Muut myyntivoitot	33 554,48	3 315,38		
Myyntivoitot yhteensä	224 354,65	41 044,38	190 800,17	54 864,52
Muut toimintakulut				
Myyntitappiot pys.vast. myynnistä	1 844,60	163,07	1 844,60	0,00
Myyntitappiot yhteensä	1 844,60	163,07	1 844,60	0,00

TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Arvonkorotusten periaatteet ja arvonnämittäysmenetelmät (KPA 2:4.1 § 6 kohta)

Arvonkorotukset				
	Konserni		Kunta	
	2017	2016	2017	2016
Muut pitkävaikutteiset menot				
Arvo 1.1	3 327 925,80	3 327 925,80	3 327 925,80	3 327 925,80
Arvo 31.12	3 327 925,80	3 327 925,80	3 327 925,80	3 327 925,80
Maa- ja vesialueet				
Arvo 1.1	1 326 670,82	1 326 670,82	1 326 670,82	1 326 670,82
Arvo 31.12	1 326 670,82	1 326 670,82	1 326 670,82	1 326 670,82
Arvonkorotukset yhteensä	4 654 596,62	4 654 596,62	4 654 596,62	4 654 596,62

Tiedot pysyvistä vastaavista tase-eräkohtaisesti

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

lin kunta (ja liikelaitokset)

Aineettomat hyödykkeet		
	Muut pitkävaikutteiset menot	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	6 764 309,12	6 764 309,12
Lisäykset tilikauden aikana	209 086,42	209 086,42
Rahoitusosuudet tilikaudella		
Vähennykset tilikauden aikana		
Muut investointitulot		
Siirrot erien välillä		0,00
Tilikauden sumupoisto	-148 397,15	-148 397,15

Poistamaton hankintameno 31.12.	6 824 998,39	6 824 998,39
Arvonkorotukset		
Kirjanpitoarvo 31.12.	6 824 998,39	6 824 998,39

Aineelliset hyödykkeet							
	Maa-alueet	Raken- nukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkom. ja keskener. työt	Yhteensä
Poistamaton hank.meno 1.1.	6 481 443,34	26 584 836,59	13 273 167,91	1 014 268,02	33 948,08	2 190 124,44	49 577 788,38
Lisäykset tilikauden aikana	82 919,14	3 558 852,93	1 481 706,86	690 830,70		1 840 643,49	7 654 953,12
Rahoitusosuudet tilikaudella		-64 263,20	-41 395,88	-17 000,00		-52 000,00	-174 659,08
Vähennykset tk:n aikana	-13 524,76		-513 350,08				-526 874,84
Siirrot erien välillä		2 580 075,33	21 836,55			-2 601 911,88	0,00
Tilikauden sumupoisto		-1 489 917,49	-899 564,05	-244 773,10			-2 634 254,64
Tilikauden kertal. poistot		-282 507,23	-4 313,47				-286 820,70
Arvonl. ja niiden palaut.							0,00
Poist:n hank.meno 31.12.	6 550 837,72	30 887 076,93	13 318 087,84	1 443 325,62	33 948,08	1 376 856,05	53 610 132,24
Arvonkorotukset							0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	6 550 837,72	30 887 076,93	13 318 087,84	1 443 325,62	33 948,08	1 376 856,05	53 610 132,24

Aktivoidut liittymismaksut	Konserni		Kunta	
	2017	2016	2017	2016
Maa- ja vesialueet				
Kiinteistöjen liittymismaksut	952 372,68	952 372,68	364 688,90	287 990,90
Muut maa- ja vesialueet	6 336 093,21	6 522 897,63	6 186 148,82	6 193 452,44
Maa- ja vesialueet yhteensä	7 288 465,89	7 475 270,31	6 550 837,72	6 481 443,34

Hyödykkeet, joilla ei ole tasearvoa

lin kunnalla on lahjoituksena saatuja maa-alueita:

Heikkilä 72:31
 Niemelä 18:26
 Keski-Kyröläinen 3:84
 Väli-Sikala 2:91
 Hietalampi 15:41
 Järkkälä 19:1
 Valtari 12:256

Pysyvien vastaavien sijoitukset

Osakkeet ja osuudet					
	Osakkeet konserniyhtiöt	Osakkeet omistusyht. yhteisöt	Kuntayhtymä osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	5 437 065,69	151 369,13	6 555 982,12	1 618 915,12	13 763 332,06
Lisäykset tilikauden aikana				1 181,34	1 181,34
Rahoitusosuudet tilikaudella					
Vähennykset tilikauden aikana	-87 305,10			-12 810,37	-100 115,47
Tilikauden kertal. poistot				-5 297,92	-5 297,92
Poistamaton hankintameno 31.12.	5 349 760,59	151 369,13	6 555 982,12	1 601 988,17	13 659 100,01
Arvonkorotukset					
Kirjanpitoarvo 31.12.	5 349 760,59	151 369,13	6 555 982,12	1 601 988,17	13 659 100,01

Joukkovelkakirjalainasaamiset ja muut lainasaamiset

	Saamiset konserni- yhteisöt	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1. Lisäykset tilikauden aikana Rahoitusosuudet tilikaudella Vähennykset tilikauden aikana Muut investointitulot Siirrot erien välillä Tilikauden sumupoisto Tilikauden kertal. poistot Arvonlennukset ja niiden palaut.	595 078,50	294 745,77	889 824,27
Poistamaton hankintameno 31.12.	595 078,50	294 745,77	889 824,27
Arvonkorotukset Kirjanpitoarvo 31.12.	595 078,50	294 745,77	889 824,27

Omistukset muissa yhteisöissä

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt						
Nimi	Koti- paikka	Kunnan omistus- osuus- %	Konsernin omistus- osuus	Kuntakonsernin osuus 1000 €		
				omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	Tilikauden voitosta/ tappiosta
Tytäryhteisöt						
lin Energia Oy	li	100 %	100 %	4 331	10 556	36
lilaakso Oy	li	100 %	100 %	2 710	5 348	-32
lin Vuokratalot	li	100 %	100 %	79	3 900	0
Kiinteistö Oy Rinmanni	li	95,83 %	95,83 %	192	29	19
Kuivaniemen Vuokratalot Oy	li	100 %	100 %	77	945	0
Kiinteistö Oy Kuivaniemen Sotaveteraani	li	57,14 %	57,14 %	61	2	5
Kuiva-Turve Oy	li	58,00 %	58,00 %	524	191	-15
lin Micropolis Oy		46,15 %	69,23 %	18	304	4
			Yhteensä	7 992	21 275	17
Kuntayhtymät						
Oulun seudun koulutus kuntayhtymä	Oulu	3,91 %		2 789	1 624	39
Pohjois-Pohjanmaan SHP ky	Oulu	2,59 %		4 116	6 543	90
Pohjois-Pohjanmaan liitto ky	Oulu	1,99 %		26	68	6
Oulunkaaren kuntayhtymä ky	li	30,92 %		-357	4 757	41
			Yhteensä	6 574	12 992	176
Yhdistelemättömät osakkuusyhteisöt						
Kiinteistö Oy Vatungin Pooki	li	26,32 %		0	0	0
lin palvelusäätiö	li	80 %				
			Yhteensä	0	0	0

Kuivaniemen Vesi Oy on sulautunut lin Vesiliikelaitokseen 1.1.2017

Saamisten erittely	2017		2016	
	Pitkäaik	Lyhytaik	Pitkäaik	Lyhytaik
	Saamiset tytäryhteisöiltä Myyntisaamiset		53 335,91	

Lainasaamiset	303 547,72	29 614,44	333 162,16	29 614,44
Yhteensä	303 547,72	82 950,35	333 162,16	58 148,58
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset		182 199,79		30 398,71
Yhteensä	0,00	182 199,79	0,00	30 398,71
Saamiset yhteensä	303 547,72	265 150,14	333 162,16	88 547,29

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät	Konserni		Kunta	
	2017	2016	2017	2016
	Pitkäaikaiset siirtosaamiset			
Menoennakot	2 798,42	2 676,14		
Pitkäaikaiset siirtosaamiset yhteensä	2 798,42	2 676,14	0,00	0,00
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Kelan korvaukset työterveyshuollosta	235 407,76	215 718,48	114 375,00	100 000,00
EU-tuet ja avustukset	191 270,24	107 703,41	169 952,81	107 703,41
Tasausrahastolaskutus	69 643,96	84 561,64		
Muut tulojäämät	996 301,78	471 645,76	254 939,82	212 744,43
Tulojäämät yhteensä	1 492 623,75	879 629,29	539 267,63	420 447,84
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	1 492 623,75	879 629,29	539 267,63	420 447,84

TASEEN VASTATTAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Oman pääoman erittely	Konserni		Kunta	
	2017	2016	2017	2016
	Peruspääoma 1.1	22 094 168,82	22 094 168,82	22 094 168,82
Peruspääoma 31.12	22 094 168,82	22 094 168,82	22 094 168,82	22 094 168,82
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma 1.1.	4 356,07	4 356,07		
Yhd. ja säätiöiden peruspääoma 31.12.	4 356,07	4 356,07		
Arvonkorotusrahasto 1.1	4 654 596,62	4 654 596,62	4 654 596,62	4 654 596,62
Arvonkorotusrahasto 31.12	4 654 596,62	4 654 596,62	4 654 596,62	4 654 596,62
Muut omat rahastot				
Kehittämisrahasto 1.1	567 113,78	567 113,78	567 113,78	567 113,78
Vakuutusmaksurahasto 1.1	9 723,30	9 723,30	9 723,30	9 723,30
Vararahasto 1.1. (lin energia)	1 513 691,34	1 513 691,34		
Ylikurssirahasto 1.1. (lin Vuokratalot Oy) (eliminoitu)	62 585,09	62 585,09		
Ylikurssirahasto 1.1. (lilaakso Oy) (eliminoitu)	1 175 551,69	1 175 551,69		

Svop-rahasto 1.1. (Iilaakso Oy)	673 000,00				
Siirto rahastoon (eliminoitu)		673 000,00			
Muu oma rah. 1.1 (Kuivan. Vuokratalot Oy)	7 371,01	7 371,01			
(eliminoitu)					
Muut omat rahastot 31.12.	2 090 528,42	2 090 528,42	576 837,08	576 837,08	
Muu oma rahasto 1.1 (Ppshp)	194 331,82	185 953,05			
Siirrot rahastoon	24 249,29	26 361,80			
Siirrot rahastosta	-19 355,09	17 983,04			
Muu oma rahasto 31.12	199 226,02	194 331,81			
Muu oma rahasto 1.1. (OSEKK)	232 784,18	260 055,01			
Siirrot rahastosta	-45 386,74	27 270,83			
Muut omat rahastot 31.12	187 397,44	232 784,18			
Muu oma rahasto 1.1. (P-P Liitto)	4 883,83	7 918,01			
Siirrot rahastoon	6 457,58				
Siirrot rahastosta	-2 030,73	3 034,18			
Muu oma rahasto 31.12	9 310,68	4 883,83			
Muut omat rahastot yhteensä 31.12	2 486 462,56	2 522 528,25	576 837,08	576 837,08	
Edellisten tilikausien yli/alijäämä 1.1	13 290 852,15	12 006 905,88	5 796 995,66	5 547 611,02	12 006 905,88
muutokset edell. tk:ien yli/alijäämässä	-73 764,31	-22 042,08			
Edellisten tilikausien yli/alijäämä yht. 31.12	13 217 087,84	11 984 863,79	5 796 995,66	5 547 611,02	
Tilikauden yli-/alijäämä	1 312 325,63	1 305 988,35	142 287,00	249 384,64	
Oma pääoma yhteensä	43 768 997,54	42 566 501,92	33 264 885,18	33 122 598,18	

Tase-erien mukaan eritelty tieto sellaisista pitkäaikaiseen vieraaseen pääomaan kuuluvista veloista, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua

Pitkäaikaiset velat	2017	2016
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	4 200 000,00	6 400 000,00
Pitkäaikaiset velat yhteensä	4 200 000,00	6 400 000,00

Erittely olennaisista pakollisiin varauksiin merkityistä eristä

Pakolliset varaukset	Konserni		Kunta	
	2017		2017	
Muut pakolliset varaukset				
Ympäristövastuut	1 000 000,00	1 000 000,00	1 000 000,00	1 000 000,00
Potilasvahinkovastuut; P-P:maan Sairaanhoidopiiri ky	918 324,55	871 149,56		

Oulunkaaren ky alijäämän kattaminen, eliminoitu lin Energia Oy	0,00 43 543,77	0,00 145 761,05	473 002,56	473 002,56
Muut pakolliset varaukset yhteensä	1 961 868,32	2 016 910,61	1 473 002,56	1 473 002,56

Pitkä- ja lyhytaikaiset velat tytäryhteisöille, kuntayhtymille sekä osakkuus- ja muille omistusyhteisöille

Vieras pääoma	2017		2016	
	Pitkä- aikainen	Lyhyt- aikainen	Pitkä- aikainen	Lyhyt- aikainen
Velat tytäryhteisöille				
Ostovelat		179 218,80		322 567,63
Liittymismaksut ja muut velat	7 421,04		7 421,04	
Yhteensä	7 421,04	179 218,80	7 421,04	322 567,63
Velat kuntayhtymille				
Ostovelat		37 001,87		15 766,06
Yhteensä	0,00	37 001,87	0,00	15 766,06
Vieras pääoma yhteensä	7 421,04	216 220,67	7 421,04	338 333,69

Muiden velkojen erittely

Pitkäaikaisten muiden velkojen erittely	Konserni		Kunta	
	2017	2016	2017	2016
Muut velat				
Liittymismaksut	6 437 481,57	6 751 139,28	2 786 944,58	2 518 284,86
Muut velat	17 143,81	39 150,21		
Muut velat yhteensä	6 454 625,38	6 790 289,49	2 786 944,58	2 518 284,86

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät	Konserni		Kunta	
	2017	2016	2017	2016
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot	109 711,15	85 629,83		
Menojäämät				
Palkkojen ja henkilösivukulujen jak	6 189 364,05	6 059 784,76	2 408 998,52	2 127 848,50
Korkojaksotukset	147 861,63	152 599,05	49 874,73	82 519,14
Muut menojäämät	1 882 196,34	1 098 596,48	419 258,24	1 665 246,10
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	8 329 133,17	7 396 610,12	2 878 131,49	3 875 613,74
Siirtovelat yhteensä	8 329 133,17	7 396 610,12	2 878 131,49	3 875 613,74

VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin	Konserni		Kunta	
	2017	2016	2017	2016
	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitokselta	9 052 759,56	10 077 048,88	
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	17 065 915,56	17 065 915,56		
Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä	17 065 915,56	17 065 915,56		

Vuokrasopimusten mukaisten vuokrien jäljellä olevien määrien yhteissumma

Vuokravastuut	Konserni		Kunta	
	2017	2016	2017	2016
<i>Leasingvastuut yhteensä</i>	1 736 970,65	1 989 030,26	44 023,78	61 750,49
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	600 168,54	568 859,26	23 427,28	28 419,43
Myöhemmin maksettavat	1 136 802,11	1 420 171,00	20 596,50	33 331,06
<i>Yhteensä</i>	1 736 970,65	1 989 030,26	44 023,78	61 750,49

Leasingsopimuksiin ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastusehdon mukaisia vastuuta.

Vastuusitoumukset	Konserni		Kunta	
	2017	2016	2017	2016
Takaussitoumukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma	315 980,00	238 280,00	9 593 000,00	9 593 000,00
Jäljellä oleva pääoma	242 056,56	161 746,28	6 518 191,45	6 712 032,97
Jäljellä olevaa pääomaa ei tiedossa				
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	2 000 000,00	2 000 000,00	2 000 000,00	2 000 000,00
Jäljellä oleva pääoma	714 285,74	1 285 714,30	714 285,74	1 285 714,30

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista	2017	2016
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	53 899 083,00	46 594 769,00
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.	0,00	0,00
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskesk. rahastosta 31.12.	35 622,69	34 799,90

Muut kuntaa koskevat taloudelliset vastuut, joita ei ole merkitty taseeseen

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt				
Järjestelyjen luonne ja liike-toiminnallinen peruste	Konserni		Kunta	
	2017	2016	2017	2016
lin Energia/Kymppivoiman tuotanto Oy osakasopimuksen mukainen maksajavastuu Norjan Ranan vesivoimalan sähköön, arvio vuoteen 2019 saakka				
arvio vuodelle 2018	374 605,00	338 271,00		
arvio vuoteen 2019 saakka	367 177,43	1 635 840,00		
lin Energia/Pohjola Pankin limiittisop. käytössä	2 500 000,00	2 600 000,00		
	204 772,94	507 118,28		
SHP:n vuokravastuut	93 361,19	86 094,86		
SHP:n vammaispalvelulain mukaisen tuen asumisen vastuu	291 828,09	301 957,61		
Osekk:n vuokravastuut	174 622,35	34 849,59		
Osekk:n muut sopimusvastuut	215 021,20	718 839,65		
<i>Sopimusvastuut yhteensä</i>	4 221 388,20	6 222 970,99		
Johdannaissopimus lin Energia Sähkön hintariskin suojaaminen, päättyy vuonna 2018, Markkina-arvo	4 555,20	-271 536,46		
Koronvaihtosopimus lilaakso Oy				

Vaihtuvakorkoisen pankkilainan korkoris- kin suojaamiseksi, erääntyy 2023			
Kohde-etuuden arvo	2 545 456,00		
Käypä arvo	-320 627,00		
Koronvaihtosopimukset PPSHP Lainojen korkoriskin suojaamiseksi, erääntyy vuosina 2019-2020			
Lainapääoma yhteensä	597 212,56	726 819,27	
Käypä arvo yhteensä	-12 069,84	-12 431,61	
Arvonlisäveron palautusvastuut Osekk ja lilaakso	1 165 475,38	1 317 438,57	

Ympäristömenoja koskevat kulut ja tuotot

Tiedot esitetty tilinpäätöstietojen kohdassa 2.2.6 Ympäristöasiat

Henkilöstöä ja tilintarkastajan palkkioita koskevat liitetiedot

Henkilöstön lukumäärä	2017	2016
Yleishallinto	24	25
Opetus - ja kulttuuritoimi	253	250
Yhdyskuntapalvelut	9	8
Liiketoiminta	89	84
Yhteensä	375	369

Henkilöstökulut	2017	2016
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	18 524 556,57	17 804 637,79
Aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	2 069,66	5 980,48
Henkilöstökulut yhteensä	18 526 626,23	17 810 618,27

Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut		
	2017	2016
Kansallinen Kokoomus	1 680,80	1 193,65
Suomen Keskusta	9 586,58	8 275,50
Vasemmistoliitto	4 021,15	3 264,75
Suomen Sosiaalidemokraatit	1 874,05	1 903,54
Vihreä piirijärjestö	1 959,10	1 702,80
Perussuomalaiset	96,25	568,00
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yht.	19 217,93	16 908,24

Tilintarkastajan palkkiot	2017	2016
KPMG Oy Ab		
Tilintarkastuspalkkiot	9 754,00	5 082,00
Tilintarkastajan lausunnot		528,00
Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät	2 400,00	6 534,00
Muut palkkiot	1 744,25	4 229,00
Palkkiot yhteensä	13 898,25	16 373,00

lissä 21.03.2018

Sylvi Ruonakangas

7. li-Instituutti -liikelaitoksen tilinpäätös

LIKELAITOKSEN JOHTAJAN KATSAUS

li-instituutti -liikelaitoksen toiminta vuonna 2017 oli tehokasta ja kustannustietoista kaikissa yksiköissä. Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet saavutettiin ja talousarvio alitettiin.

Vuonna 2017 vietettiin Suomen itsenäisyyden satavuotisjuhlaa. Juhlavuoden teemana oli ”Yhdessä”. Juhlavuosi ja ”Yhdessä” -teema näkyi lissäkin li-instituutin järjestämissä useissa Suomi100 -hankkeissa ja erilaisissa tapahtumissa.

Kirjastossa oli ”Kirjailijoiden Suomi100” -hanke, jossa tavoitteena oli tehdä kotimainen kirjallisuus ja lukeminen näkyväksi osaksi Suomi100 juhluvuotta sekä lisätä lasten ja nuorten lukuinnostusta. Suomi100 lukupiiri kokoontui molemmissa kirjastoissa vuoden ajan ja keräsi yhteen kirjallisuuden harrastajat. Lisäksi kirjailija Sirpa Kähkönen esiintyi kirjastoissa ja lin lukiossa ja kirjailija Tuutikki Tolonen ohjasi sanataidetyöpajat kaikille kunnan 5. -luokkalaisille. Kirjasto sai avustusta 3.500 euroa hankkeeseen Pohjois-Pohjanmaan AVI:lta.

lin kulttuuripalvelut oli mukana järjestämässä ”Loistava Pohjois-Pohjanmaa” Suomi100 valo- ja media- taidekiertueen valotaidetapahtumaa, joka järjestettiin lin kuntakeskuksessa marraskuussa. Lisäksi kulttuuripalveluissa oli ”Death -project Suomi100” -hanke museotyössä. Tavoitteena oli mm. tuoda kuolemaa lähemmäksi nykyihmistä ja herättää keskustelua kuolemasta, pohtia mikä kuolemassa oikein pelottaa ja miksi se on etäännytetty nykypäivänä. Kuolemaa lähestyttiin monesta eri näkökulmasta, kuvataiteen, teatterin ja kulttuurihistorian kautta. Hanke järjesti useita työpajoja kuntalaisille sekä taidetta ja kulttuurihistoriaa sisältävän näyttelyn lin kotiseutumuseossa kesällä 2017 osana Suomi100 -vuoden ohjelmaa.

Kansalaisopistossa ja taidekoulussa oli ”Minulta sinulle Suomi100 -hanke”. Taidekoulu järjesti vanhustentalolla teatteriohjaajan ohjaamia tarinointituokioita, joissa kerättiin vanhusten lapsuusmuistoja. Taidekoululaiset tekivät näiden muistojen pohjalta maalauksia graffititaiteilijan ohjaamissa työpajoissa. Maalaukset toteutettiin nelostien varrella sijaitseviin muuntajakoppeihin. Maalauksista ja vanhusten tarinoista järjestettiin myös näyttely sekä Nätteporissa että lin itsenäisyysjuhlassa. Kansalaisopisto sai avustusta 2.500 euroa hankkeeseen Pohjois-Pohjanmaan liitosta ja lin Energialta.

Nuorisotyössä oli ”Nuoret Suomi100” -hanke. Nuoret haastattelivat, kirjasivat ja videoivat eri ikäisiä iiläisiä ihmisiä aiheesta millaista on ollut olla nuori lissä eri vuosikymmenillä. Nuoret tekivät haastatelluista ammattilaisen johdolla videon, joka esitettiin lin kunnan itsenäisyysjuhlassa.

Instituutissa oli myös monia muita hankkeita. Kirjasto sai AVI:lta avustusta 20.000 euroa ”Pelastetaan iltasatu – lukuintoa lapsiperheille ja päivähoiton työntekijöille” -hankkeelle. Tavoitteena on alle kouluikäisten lasten lukuinnon sytyttäminen ja lukemisen lisääminen lapsiperheissä yhteistyössä varhaiskasvatuksen henkilökunnan ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa.

Etsivä nuorisotyö sai avustusta AVI:lta 54.000 euroa. Liikuntapalvelut sai avustusta 11.400 euroa ”Pölijä kujjeilee – Ahane pörrää föjysä” -hankkeeseen, jossa tuetaan kuntalaisten terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa ja luodaan yhteistyömalli terveyskeskuksen kanssa hyvinvointinsa kannalta liian vähän liikkuvien kuntalaisten ohjaamiseen liikuntaan mm. liikuntareseptin avulla. Liikunta- ja tapahtumapalvelut sai Oulun seudun Leaderilta vajaa 40.000 euroa avustusta, jolla rakennettiin lin Illinsaareen täysimittainen 18 -väyläinen frisbeegolfrata. Rata avattiin syksyllä 2017. Lisäksi saatiin Leaderilta ”lin tapahtumatarvike- ja turvallisuusinvestointi” -hankkeeseen noin 22.000 euroa ja ”lin tapahtumien ääni- ja valolaitteiden yhteisöllinen investointi” -hankkeeseen vajaa 20.000 euroa. Näillä kahdella avustuksella hankittiin yleishyödyllisten yhdistysten käyttöön tapahtumissa tarvittavaa välineistöä mm. siirrettäviä telttoja ja pöytiä, peräkärry kuljettamiseen, pelastusvälineistöä ja digitaalinen ääni- ja valolaitteisto.

Oulunkaari sai yhteistyössä Kulttuurikauppilan kanssa ESR -rahoituksen 440.000 euroa Lähde! – taiteesta voimaa -hankkeeseen vuosille 2017-2020. Hankkeen tavoitteena on syrjäytymisen ehkäise-

minen ja laaja-alaisen hyvinvoinnin edistäminen taiteen ja kulttuurin keinoin erityisesti nuorten ja maahanmuuttajien sekä erityisryhmien keskuudessa. Kulttuurikauppila on hankkeen osatoteuttaja.

Kaiken kaikkiaan vuosi oli erittäin vilkas ja tapahtumarikas. Erilaisia hankkeita ja tapahtumia oli runsaasti. Kirjaston, kansalaisopiston, nuorisotyön, kulttuuri-, liikunta- ja tapahtumapalveluiden järjestämään toimintaan ja tapahtumiin on osallistunut enemmän kuntalaisia kuin edellisenä vuonna. Kulttuurikauppilan kansainvälisessä taiteilijaresidenssissä oli edellistä vuotta useampi taiteilija.

Vuoden 2017 aikana liikelaitoksen johtokunnan asettamassa työryhmässä työstettiin lin Kulttuuri- ja vapaa-aikaohjelmaa vuosille 2018 - 2027. Työryhmään kuuluivat instituutin esimiehet, luottamushenkilöitä ja yhteistyökumppaneita. Myös kuntalaiset osallistuivat ohjelman tekemiseen erilaisissa työpaikoissa. Lin kunnan kulttuuri- ja vapaa-aikaohjelma linjaa li-instituutti liikelaitoksen tuottamaa kulttuuri-, liikunta- ja vapaa-ajan palveluiden toimintaa vuosina 2018 - 2027. Ohjelma koskee kaikkia li-instituutti liikelaitoksen tuottamia palveluja, joita ovat kansalaisopisto ja taidekoulu, kirjasto, kotiseutumuseo, kulttuuripalvelut ja Taidekeskus KulttuuriKauppila, nuorisotyö sekä liikunta- ja tapahtumapalvelut. Johtokunta hyväksyi ohjelman joulukuussa.

Koko instituutin yhteinen ponnistus oli Kuivaniemi -talon remontti, joka valmistui keväällä 2017. Talosta tehtiin monitoimitalo ja kuntalaisten "olohuone". Sinne tuli uusi nuorisotila, tilat kansalaisopiston toiminnalle sekä kirjastolle omatoimikirjasto. Kirjasto sai omatoimikirjastolle rahoitusta AVI:lta. Lisäksi taloon tuli kokous- ja oleskelutila, jota kuntalaiset voivat varata käyttöönsä ja jossa voidaan järjestää erilaisia tapahtumia. Tiloissa toimii myös lipaja.

Kansalaisopiston järjestämän lin lauluviikon 10 -vuotisjuhlaa juhlittiin kesäkuussa. Mestari-, laulu-, lied-duokurssien sekä oppilaskonserttien lisäksi järjestettiin lin kirkossa juhlakonsertti, jossa esiintyivät oopperalaulajat Jaakko Ryhänen, Kaisa Ranta, Juhani Alakärppä ja Sirkku Wahlroos-Kaitila.

Instituutissa järjestettiin vuoden aikana säännöllisesti esimiespalavereita ja kehittämispäiviä koko henkilöstölle. Kehittämispäivien aikana paneuduttiin yhdessä ajankohtaisiin aiheisiin sekä erityisesti työhyvinvointi- ja kehittämisasioihin. Henkilöstö osallistui myös kunnan TYHY -hankkeeseen. Syksyllä oli instituutin kaksipäiväiset Tyhy ja kehittämispäivät, jolloin yhteisen virkistäytymisen lisäksi mm. työstettiin yhteistä Kulttuuri- ja vapaa-aikaohjelmaa sekä kesän 2018 Art li Biennaalin yhteistä vesi -teemaa.

HALLINTO

li-instituutti -liikelaitoksen toimikausi vaihtui kesken vuoden.

Johtokunta 1.1.-12.6.2017

jäsen

Kaija Paasovaara *)	puheenjohtaja	Sirkka Järvelä
Kuha Veera	1. varapuheenjohtaja	Kirsti Klasila
Sirpa Varanka	jäsen	Arja Miettunen
Tellervo Jyrkkä	jäsen	Minna Paakkola
Ari Rautakoski	jäsen	Pentti Puolakka
Taisto Orajärvi	jäsen	Pasi Rajala
Väinö Klasila **)	jäsen	Juho Tauriainen **)
Pertti Huovinen	jäsen	Sauli Keltamäki
Maria-Liisa Halonen	jäsen	Seppo Keltamäki

Väinö Klasila on eronnut luottamustehtävistä (kvalt päätös 20.6.2016), tilalle valittu Juho Tauriainen ja varahenkilöksi (20.6.2016 kvalt) Kristiina Haukkamaa.

Kaija Paasovaara on eronnut luottamustehtävistä (kvalt 12.9.2016), tilalle valittu Ville Nikkinen.

Kunnanhallituksen edustaja Minna Paakkola.

Valtuusto valitsi uuden li-instituutti -liikelaitoksen johtokunnan 12.6.2017 ja sen toimikausi on 2017 - 2021.

Johtokunta alkaen 12.6.2017

Jari-Jukka Jokela	puheenjohtaja	Pentti Puolakka
Seppo Keltamäki	I varapuheenjohtaja	Kari Simula
Jussi Kurttila	II varapuheenjohtaja	Kristiina Haukkamaa
Valtteri Paakki	jäsen	Ari Rautakoski
Aili-Marja Alaraasakka	jäsen	Kirsimaria Piri
Paula Pivelin	jäsen	Tellervo Jyrkkä
Pertti Huovinen	jäsen	Sauli Keltamäki
Johanna Jakku-Hiivala	jäsen	Maire Turtinen
Maria-Liisa Halonen *)	jäsen	Eila Fäldt

*) Maria-Liisa Halonen eronnut luottamustehtävistä (kvalt 27.11.2017), tilalle valittu Hilikka Kalliorinne.

Kunnanhallituksen edustaja Pekka Koskela.

Johtokunta (9 jäsentä) kokoontui vuonna 2017 yhdeksän kertaa.

LIIKELAITOKSEN HENKILÖSTÖ

li-instituutti -liikelaitoksessa on yhteensä 17.3 vakinaista, joista yksi hallinnossa, kolme kansalaisopistossa, yksi kulttuuripalveluissa, seitsemän kirjastossa sekä 5.3 henkilöä nuorisotyössä, liikunta- ja tapahtumapalveluissa. Etsivässä nuorisotyössä oli kaksi määräaikaista projektityöntekijää ja liikunta-palveluissa yksi projektityöntekijä. Instituutissa on vuosittain myös noin 100 tuntiopettajaa ja -työntekijää sekä kesätyöntekijöitä. Tuntityöntekijöistä suurin osa, noin 90, on kansalaisopiston tuntiopettajia.

Henkilöstösuunnitelma:

Nimike	Lähtötilanne				Perustellut
	hlömäärä				
	TA2017	Lisäys	Vähennys	TP2017	
li -instituutti -liikelaitos					
Liikelaitoksen johtaja	1			1	
Musiikinopettaja	1			1	
Suunnittelijaopettaja	1			1	
Opistosihiteeri	1			1	
Kulttuurivastaava	1			1	
Liikunta- ja nuorisotyövastaava	1			1	
Vapaa-aikaohjaaja	1			1	
Nuorisotyöntekijä	0,5			0,5	
Tapahtumavastaava	0,8			0,8	
Tapahtuma-avustaja	1			1	
Kirjastonjohtaja	1			1	
Kirjastonhoitaja	2			2	
Kirjastosihiteeri	4			4	
Yhteensä	16,3			16,3	

SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMINEN

Liikelaitoksen johtokunnan tehtävänä on valvoa ja ohjata liikelaitoksen toimintaa. Johtokunta vastaa liikelaitoksen taloudesta, hallinnosta ja toiminnasta sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisesta järjestämisestä. Johtokunnan tehtävänä on lisäksi päättää liikelaitoksen toiminnan kehittämistä valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden mukaisesti sekä seurata tavoitteiden toteutumista ja raportoida niiden saavuttamisesta. Liikelaitoksen johtajan tehtävänä on johtaa liikelaitoksen toimintaa sekä vastata johtokunnassa käsiteltävänä olevien asioiden valmistelusta.

li-instituutti -liikelaitoksella ei ole erillistä sisäisen valvonnan ohjetta, joten li-instituutti -liikelaitos noudattaa lin kunnan hallintosäännön sisäisen valvonnan ohjeita.

Toiminnalle ja taloudelle vuoden 2017 talousarviossa asetetut tavoitteet saavutettiin pääosin. Vuoden aikana talouden seuranta ja toteutumaraportti käsiteltiin johtokunnassa noin kahden – kolmen kuukauden välein.

Kokonaisvaltainen riskienhallinta on osa sisäistä valvontaa ja sen tehtävänä on varmistaa asetettujen tavoitteiden saavuttaminen. Merkittävimmät liikelaitoksen toimintaa vaarantavat riskit tunnistettiin vuoden 2017 talousarvion teon yhteydessä. Riskeistä kirjattiin riskienhallintasuunnitelmaan 4-5 merkittävintä, jotka vaarantavat toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamisen. Vahinkoriskien varalta liikelaitos on vakuuttanut henkilöstönsä vakuutusyhtiö LähiTapiolassa ja omaisuutensa vakuutusyhtiö Pohjola Vakuutus Oy:ssä.

Laskujen hyväksyjät vuodelle 2017 hyväksyttiin johtokunnassa. Hankinnoissa noudatettiin lin kunnan hankintasääntöä ja hankinnat kilpailutettiin hankintaohjeiden mukaisesti.

Lakien säännösten tai hyvän hallinto- ja johtamistavan vastaisia toimia, joista seuraisi merkittävä korvaus, kanne, tms. vaatimus tai oikeusseuraamus ei ole li-instituutti -liikelaitoksen tiedossa. Käyttöomaisuuden hankinnassa, luovutuksessa tai käyttöarvossa ei ole toteutunut menetyksiä, arvon alenuksia tai jouduttu korvaus- tai muuhun oikeudelliseen vastuuseen.

STRATEGISET TAVOITTEET JA NIIDEN TOTEUTUMINEN

Kuntataajamien yleisilme

lin kuntakeskus on siisti, omistajat hoitavat omistamiaan alueita ja tontteja. Tyhjä ja tehottomat tontit otetaan käyttöön. Kuntakeskuksen osayleiskaava on voimassa ja sitä lähdetään aktiivisesti toteuttamaan. Kunta vaikuttaa asiaan asemakaavoituksen ja rakennusjärjestyksen avulla sekä hoitamalla omat alueensa kuntoon.

Toimenpiteet	Mittarit	Toteuma
Kuntakeskuksen kehittäminen ja elävöittäminen taiteen keinoin ja kuntalaisten osallistaminen tähän; Julkisen taiteen projekti 2017-19 (ESR), jossa li toimii julkisen taiteen kehityslaboratoriona ja kunta-sektorin kehitysympäristönä – Tuloksena toimintamalli: miten pienet ja keskisuuret kunnat pystyvät kehittämään toimintaansa ja elinympäristöä julkisen taiteen keinoin	ESR rahoitus saatu 2017-2019 ja projekti aloitettu 2017	ESR rahoitusta ei saatu

Harrastusmahdollisuudet

lissä on hyvät harrastusmahdollisuudet, lissä luonto on lähellä! Kunnan alueelta löytyy loistavia mahdollisuuksia liikuntaan, ulkoiluun, retkeilyyn ja kulttuuriin. li on tunnettu kulttuuristaan. Liikuntapaikkarakentamiseen panostetaan yhdessä yksityisten toimijoiden kanssa.

Toimenpiteet	Mittarit	Toteutuma
Tuotetaan kattavat ja monipuoliset harrastusmahdollisuudet: kirjasto, kansalaisopisto ja taidekoulu, kulttuuri, nuorisotyö, terveystuuri, tapahtumat - tavoitteena palvelujen ja osallistujamäärien säilyttäminen sekä tuetaan yhdistyksiä yhteistyöllä ja avustuksilla harrastusmahdollisuuksien järjestämisessä	lainaajat/kurssilaiset/osallistujat - määrät v. 2016 tasolla	Kansalaisopiston ja taidekoulun kursseille osallistujamäärät sekä lin nuorisotyön, liikunnan, tapahtumien ja kulttuuritapahtumien kävijämäärät ovat kasvaneet vuodesta 2016 Kirjaston kokonaislainaus ja kävijämäärät ovat hieman laskeneet erityisesti Kuivaniemen kirjastossa Kuivaniemen nuorisotilan kävijämäärät ovat hieman laskeneet

Nuorten voimavarat käyttöön

Nuorten tulevaisuuden eteen tehtävä työ on parasta mahdollista panostusta tulevaisuuteen. Siitä hyötyy koko yhteiskunta. Nuoret tarvitsevat ja heille järjestetään kesätyö- ja harjoittelupaikkoja, koulutuspaikkoja, työpajatoimintaa ja oppisopimuskoulutusta yhteistyössä kunnan, oppilaitosten, yritysten ja kolmannen sektorin toimenpitein

Toimenpiteet	Mittarit	Toteutuma
Tarjotaan palkkatuki-, kuntouttavan työtoiminnan-, korvaavan työn-, harjoittelu-, TET-, TOP- ja kesätyöpaikkoja. Yhteistyö lipajan kanssa: tarjotaan iipajanuorille työ- ja harjoittelupaikkoja	Vähintään 20 nuorta/vuosi Vähintään 20 nuorta/vuosi	Osallistunut yhteensä 36 nuorta Ei ole toteutunut

Koulutukseen, vapaa-aikaan ja kulttuuriin panostaminen

Koulutuksen, kulttuurin ja muiden vapaa-ajan palvelujen merkitys ihmisten hyvinvoinnille on tärkeää. Siksi on tärkeää panostaa niihin monipuolisesti ja kokonaisvaltaisesti. Päättäjien halu panostaa koulutukseen, vapaa-aikaan ja kulttuuriin kertoo kunnan elinvoimasta. lissä kulttuuri viedään päiväkoteihin ja kouluihin.

Toimenpiteet	Mittarit	Toteutuma
Tuotetaan monipuolisia ja laadukkaita kirjasto-, kansalaisopisto-, taidekoulu-, kulttuuri-, tapahtuma- ja liikuntapalveluja, tavoitteena palvelujen ja käyttäjämäärien säilyttäminen Yhteistyö koulujen, päivähoidon ja ikäihmisten kanssa – tuotetaan konsertteja, näytelmiä ja taideprojekteja kouluihin, päiväkoteihin ja ikäihmisten luo	lainaajat/kurssilaiset/osallistujat - määrät v. 2016 tasolla	Kansalaisopiston ja taidekoulun kursseille osallistujamäärät sekä lin nuorisotyön, liikunnan, tapahtumien ja kulttuuritapahtumien kävijämäärät ovat kasvaneet vuodesta 2016 Kirjaston kokonaislainaus ja kävijämäärät ovat hieman laskeneet erityisesti Kuivaniemen kirjastossa Kuivaniemen nuorisotilan kävijämäärät ovat hieman laskeneet Suomi100 ”Yhdessä” teeman mukaisesti kaikki instituutin yksiköt ovat tehneet monipuolista yhteistyötä sekä useita tapahtumia ja taideprojekteja kouluihin, päiväkoteihin ja ikäihmisten luo

Palveluiden keskittäminen/uudet palvelumuodot

Fyysisten palvelupisteiden määrä on vähentynyt ja tulee jatkossakin vähenemään. Tilalle tulevat erilaiset liikkuvat ja sähköiset palvelut. Li laajentaa palvelutarjontaa asteittain ottamalla rohkeasti käyttöön uusia palvelumuotoja ja hyödyntämällä nykyteknologian mahdollisuudet. Palvelutuotantoa organisoidaan yhdessä kylätoimijoiden, kolmannen sektorin ja seurakunnan kanssa. Näin varmistetaan palvelutuotannon saatavuus koko kunnan alueella.

Toimenpiteet	Mittarit	Toteutuma
Kuivaniemen omatoimikirjasto valmistuu vuoden 2017 keväällä, tavoitteena kirjaston käyttäjämäärän laskun pysäyttäminen sekä aukioloaikojen laajentaminen	kirjaston käyttäjämäärät vuoden 2016 tasolla aukioloajat lisääntyvät 15t/viikko	lin kirjaston kävijämäärät pysyneet melkein samoina kuin vuonna 2016, mutta Kuivaniemen kirjaston kävijämäärät ovat laskeneet

Yhteisöllisyyden rakentaminen

lin kunta panostaa yhteisöllisyyteen ja osallisuuteen. Yhteisöllisyys on osa kunnan elinvoimaa. Ihmiset ja yhteisöt nostetaan keskeisiksi toimijoiksi ja kunta ottaa roolin taustalla mahdollistajana.

Toimenpiteet	Mittarit	Toteutuma
#EiKiu100 – oppilaiden, vanhempien, opettajien, yhdistysten osallistaminen ja yhteisöllisyyden rakentaminen kiusaamisen ja päihitteiden käytön vastaisessa työssä – tavoitteena uusi yhteisöllinen yhteistyön toimintamalli lin kuntaan	Toimintamalli valmis ja käytössä kaikissa lin kouluissa	Toimintamallia on noudatettu kaikissa lin kouluissa ja yhteistyö on ollut aktiivista.

TILIKAUDEN TULOS

Liikelaitoksen tilikauden taloutta ja tulosta on esitelty tuloslaskelmassa, rahoituslaskelmassa, taseessa ja tilikauden toteutumavertailussa. Luvut on esitetty ottaen huomioon sisäiset tuotot ja kulut, koska sen voidaan katsoa paremmin kuvaavan laitoksen taloutta kuin pelkästään ulkoisten tuottojen ja kulujen tarkastelu.

Liikelaitoksen liikeylijäämä on 188.206,56 ja tilikauden ylijäämä rahoituserien jälkeen 187.583,47 €. li-instituutti -liikelaitoksen johtokuntaesittää, että tilikauden ylijäämä 187.583,47 euroa siirretään li-Instituutti -liikelaitoksen vapaaseen pääomaan tilikauden ylijäämäksi.

TILINPÄÄTÖSLASKELMAT JA TUNNUSLUVUT

	Talousarvio vuodelle 2017 €	Lisämää- rähäät €	Talousarvio yht. 2017 €	Toteutuma 1.1 - 31.12.2017 €	Poikkeama €
Liikevaihto	412 300	-42 113	370 187	331 216	77 971
Liiketoiminnan tuotot					
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden lisäys (+) tai vähennys (-)					
Valmistus omaan käyttöön					
Liiketoiminnan muut tuotot					
Tuet ja avust. kunnal- ta/kuntayhtymältä	1 975 988		1 975 988	1 975 988	0
Materiaalit ja palvelut				0	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-186 198	-57 146	-243 344	-194 889	-48 455
Palvelujen ostot	-557 204	27 213	-453 491	-420 919	-113 378
Materiaalit ja palvelut	-743 402	-34 239	-777 641	-615 808	-161 833
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-1 063 064	88 206	-974 858	-988 744	-15 754
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-223 780	15 040	-208 740	-202 942	-10 852
Muut henkilösivukulut	-50 817	2 800	-48 017	-40 892	-7 125
Henkilösivukulut	-274 597	17 840	-256 757	-243 834	-17 977
Henkilöstökulut	-1 337 661	71 352	-1 231 615	-1 228 346	-37 963
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	0		0	-2 814	2 814
Liiketoiminnan muut kulut	-304 647	1 000	-303 647	-272 029	-31 618
Liikelylijäämä (-alijäämä)	2 578	35 000	37 578	188 207	-150 629
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	0		0	0	0
Muut rahoitustuotot	0		0	1 970	-1 970
Muille maksetut korkokulut	0		0	0	0
Korvaus peruspääomasta	-2578		-2 578	-2 578	0
Muut rahoituskulut			0	-15	15
Rahoitustuotot ja -kulut	-2578		-2 578	-623	-1 955
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	0	35 000	35 000	187 583	-152 583
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)					0
Vapaaehtoisten varausten lisäys (-) tai vähennys (+)					0
Tuloverot					0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	0	35 000	35 000	187 583	-152 583

li -instituutti -liikelaitoksen tuloslaskelma ja tunnusluvut

T U L O S L A S K E L M A	1.1.2017-31.12.2017	1.1.2016-31.12.2016
Liikevaihto	331 216,26	293 754,20
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden lisäys (+) tai vähennys (-)		
Valmistus omaan käyttöön		
Liiketoiminnan muut tuotot		
Tuet ja avustukset kunnalta	1 975 988,00	1 966 493,00
Liiketoiminnan kulut		
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-194 889,05	-145 439,84
Palvelujen ostot	-420 918,88	-421 490,17
Materiaalit ja palvelut	-615 807,93	-566 930,01
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-988 743,57	-984 197,91
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-202 941,67	-216 869,51
Muut henkilösivukulut	-40 892,31	-56 912,04
Henkilösivukulut	-243 833,98	-273 781,55
Henkilöstökulut	-1 228 346,38	-1 257 979,46
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 814,35	-2 553,60
Liiketoiminnan muut kulut	-272 029,04	-294 339,98
Liikelylijäämä	188 206,56	138 444,15
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot		
Muut rahoitustuotot	1 970,00	1 437,49
Muille maksetut korkokulut		
Korvaus peruspääomasta	-2 578,00	-2 578,00
Muut rahoituskulut	-15,09	-140,14
Rahoitustuotot ja -kulut	-623,09	-1 140,51
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	187 583,47	137 163,50
 LIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT		
Sijoitetun pääoman tuotto, %	21,82	20,39
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	21,82	20,39
Voitto, %	8,13	6,07

li -instituutti -liikelaitoksen rahoituslaskelma

Toiminnan rahavirta	2017	2016
Liikelylijäämä	188 206,56	138 444,15
Poistot	2 814,35	2 553,60
Rahoitustuotot ja -kulut	-623,09	-1 280,65
Toiminnan rahavirta yhteensä	190 397,82	139 717,10
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-24708,59	-9 936,31
Rahoitusosuudet investointeihin	17000,00	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustu- lot		
Investointien rahavirta yhteensä	-7708,59	-9936,31
Toiminnan ja investointien rahavirta	182 689,23	129 780,79
Rahoituksen rahavirta		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaik.lainojen vähennys		
Lyhytaik.lainojen lis./ väh.		
Lainakannan muutokset yht.	0,00	0,00
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen muutos	-11,76	-6,54
Vaihto-omaisuuden muutos		
Saamisten muutos	-156 601,50	-200 935,49
Korottomien velkojen muutos	-26 075,97	71 161,24
Muut maksuvalmiuden muutokset	-182 689,23	-129 780,79
Rahoituksen rahavirta	-182 689,23	-129 780,79
Rahavarojen muutos	0,00	0,00
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12	0,00	0,00
Rahavarat 01.01		
Rahavarojen muutos	0,00	0,00
LIIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT		
Lainanhoitokate	0	0
Kassan riittävyys, pv	0	0
Asukasmäärä	9547	9634
Quick ratio	9,52	3,58
Current ratio	4,76	3,58

II-INSTITUUTTI –LIIKELAITOKSEN TASE

VASTAAVAA	31.12.2017	31.12.2016
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	2 000,00	
Rakennukset	35 538,43	38 092,03
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Koneet ja kalusto	15 384,15	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		9 936,31
Aineelliset hyödykkeet yhteensä		
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	52 922,58	48 0028,34
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet		
Vaihto-omaisuus yhteensä	0,00	0,00
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	13 907,69	9 544,15
Muut saamiset		
Siirtosaamiset	992 883,83	840 645,87
Lyhytaik. saamiset yhteensä	1 006 791,52	850 190,02
Saamiset yhteensä	1 006 791,52	850 190,02
Rahat ja pankkisaamiset		
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	1 006 791,52	850 190,02
VASTAAVAA YHTEENSÄ	1 059 714,10	898 218,36

VASTATTAVAA	31.12.2017	31.12.2016
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	64 445,18	64 445,18
Ed. tilikauden yli-/alijäämä	595 663,58	458 500,08
Tilikauden yli-/alijäämä	187 583,47	137 163,50
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	847 692,23	660 108,76
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Muut toimeksiantojen pääomat	608,13	619,89
YHTEENSÄ	608,13	619,89
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Laina rahoitus- ja vakuutuslaitoks		
Muut pitkäaikaiset velat		
Pitkäaikainen velka yhteensä	0,00	0,00
Lyhytaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslai		
Saadut ennakot	21 716,00	37 200,00
Ostovelat	61 321,31	54 033,44
Muut lyhytaikaiset velat	20 329,11	23 446,82
Siirtovelat	108 047,32	122 809,45
Lyhytaikainen velka yhteensä	211 413,74	237 489,71
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	211 413,74	237 489,71
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	1 059 714,10	898 218,36
Omavaraisuusaste, %	80,0	73,5
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	64,6	80,8
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 €	783	596
Lainakanta 31.12., 1000 €	0	0
Lainasaamiset 31.12., 1000 €	0	0

Talousarvion toteutumisvertailu (ulkoinen ja sisäinen)

Hallinto

	TA 2017 alkuperäinen	TA 2017- muutokset	TA 2017 yht.	TOT 2017 €	POIKKEAMA €	TP 2016
TOIMINTATUOTOT	1 975 988		1 975 988	1 975 988		1 966 493
TOIMINTAKULUT	-185 068		-185 068	-154 327	-30 741	-150 338
TOIMINTAKATE	1 790 920		1 790 920	1 790 920		1 816 155

Koulutus ja kulttuuri

	TA 2017 alkuperäinen	TA 2017- muutokset	TA 2017 yht.	TOT 2017 €	POIKKEAMA €	TP 2016
TOIMINTATUOTOT	291 500	-136 000	155 500	157 949	-2 449	172 606
TOIMINTAKULUT	-1 092 239	171 000	-921 239	-893 785	-27 454	-950 396
TOIMINTAKATE	-800 739	35 000	-765 739	-735 836	-29 903	-777 790

Nuorisotyö, liikunta ja tapahtumat

	TA 2017 alkuperäinen	TA 2017- muutokset	TA 2017 yht.	TOT 2017 €	POIKKEAMA €	TP 2016
TOIMINTATUOTOT	109 900	93 012	202 912	151 242	51 670	109 620
TOIMINTAKULUT	-514 789	-93 012	-607 801	-515 384	-92 417	-452 901

TOIMINTAKATE	-404 889	0	-404 889	-364 142	-40 747	-343 281
--------------	----------	---	----------	-----------------	---------	----------

Kirjasto

	TA 2017 alkuperäinen	TA 2017- muutokset	TA 2017 yht.	TOT 2017 €	POIKKEAMA €	TP 2016
TOIMINTATUOTOT	10 900	20 000	30 900	22 025	8 875	11 528
TOIMINTAKULUT	-593 614	-20 000	-613 614	-552 687	-60 927	-565 612
TOIMINTAKATE	-582 714	0	-582 714	-530 661	-52 053	-554 084

li-Instituutti-liikelaitos yhteensä (kunnanvaltuuston sitova taso)

	TA 2017 alkuperäinen	TA 2017- muutokset	TA 2017 yht.	TOT 2017 €	POIKKEAMA €	TP 2016
TOIMINTATUOTOT	2 388 288	-22 988	2 365 300	2 307 204	58 096	2 260 247
TOIMINTAKULUT	-2 385 710	57 988	-2 327 722	-2 116 183	-211 539	-2 119 249
TOIMINTAKATE	2 578	35 000	37 578	191 021	-153 443	140 998

INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN

Investointikohde	Kustannusarvio	TA 2017	Bu- muut.	TOT 2017 €	Poikkeama €	Kustannus- arvioista käytetty
Omatoimikirjasto						
INVESTOINTIMENOT			-29 000	-24 708	-4 291	-24 708
INVESTOINTITULOT			17 000	17 000	0	17 000
INVESTOINTINETTO			-12 000	-7 708	-4 291	-7 708
Yhteensä						
INVESTOINTIMENOT			-29 000	-24 708	-4 291	-24 708
INVESTOINTITULOT			17 000	17 000	0	17 000
INVESTOINTINETTO			-12 000	-7 708	-4 291	-7 708

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvotusperiaatteet ja –menetelmät ja jaksotusperiaatteet ja –menetelmät

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaansuoriteperusteen mukaisesti.

Pysyvät vastaavat

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintameno vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelman mukaiset laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet. Valtuusto on hyväksynyt kokouksessaan 27.2.2017 §7 suunnitelman mukaisten poistojen perusteet 1.1.2016 alkaen.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuuden arvostus

Liikelaitoksen vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen FIFO-periaatteen mukaisesti hankintamenoon tai sitä alemman todennäköisen hankintameno tai todennäköisen luovutushinnan määräisenä.

Rahoitusomaisuus

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon. Rahoitusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Avustusten käsittely

Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintahintaan saadut rahoitusavustukset on merkitty hyödykkeen hankintamenoon vähennykseksi.

Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat tiedot

- tiedot on esitetty vain kunnan tilinpäätökseen yhdistettävistä liikelaitoksen liitetiedoista

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

Toimintatuotot li-instituutti -liikelaitoksen johtokunnan määrittelemänä tehtäväkokonaisuuksina

Toimintatuotot kustannuspaikoittain (sisältää myös tuotot kunnalta)

	2017	2016
Hallinto	1.975.988	1.966.493
Koulutus ja kulttuuri	157.949	172.605
Nuorisotyö, liikunta ja tapahtumat	151.242	109.620
Kirjasto	22.025	11.528
Instituutti yht.	2.307.204	2.260.247

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista ja niiden muutoksista

Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ovat kunnan kanssa yhteneväiset.

Pienet pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 10.000 euroa, on kirjattu vuosikuluksi.

TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Tiedot pysyvistä vastaavista tase-eräkohtaisesti

Maa- ja vesialueet, määrältään olennaiset liittymismaksut:

	2017	2016
Maa- ja vesialueet		
Kiinteistöjen liittymismaksut	2.000	
Muut maa- ja vesialueet (sisältyvät kunnan taseeseen)		
Maa- ja vesialueen yhteensä	2.000	

TASEEN VASTATTAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Tase-eräkohtainen erittely oman pääoman erien lisäyksistä ja vähennyksistä sekä siirroista näiden erien välillä tilikauden aikana

Oman pääoman erittely

2017

2016

Peruspääoma 1.1	64.445,18	64.445,18
Lisäykset		
Vähennykset		
Peruspääoma 31.12	64.445,18	64.445,18
Arvonkorotusrahasto		
Liikelaitoksella ei ole arvonkorotusrahastoa		
Muut omat rahastot		
Liikelaitoksella ei ole muita omia rahastoja		
Muut rahastot		
Liikelaitos ei ole mukana muissa rahastoissa		
Edellisten tilikausien yli/alijäämä	595.663,58	458.500,08
Tilikauden yli-/alijäämä	187.583,47	137.163,50
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	847.692,23	660.108,76

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

2017

2016

Lyhytaikaiset siirtovelat		
Tuloennakot		
Menojäämät		
Palkkojen ja henkilöstösivukulujen jaksotukset	106.040,18	122.519,05
Korkojaksotukset		
Muut menojäämät	2.007,14	290,40
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä		
Siirtovelat yhteensä	108.047,32	122.809,45

Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

Muut liikelaitosta koskevat taloudelliset vastuut, joita ei ole merkitty taseeseen (esim. pitkäaik. vuokrasopimukset, ympäristövastuu; jos ei voi ilmoittaa rahamäärää niin ilmoitetaan vastuun olemassaolo)

Vuokravastuut: vuokravastuut ovat kunnan sopimusten sisällä

Henkilöstöä koskevat liitetiedot

Henkilöstön lukumäärä

Määrät annetaan Kunta-alan henkilöstöraporttisuosituksen mukaisesti:

Henkilöstön lukumäärä	2017	2016
toistaiseksi palkatut	17,3	15,3
määräaikaiset	4	3
osa-aikaiset	130	100
Liiketoiminta		
Yhteensä	151,3	118,3

Liitetietojen erittely (KPL 3:13.1 §)**Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet**

Noudattaa kunnan kanssa samaa poistojen perusteita

LUETTELOT JA SELVITYKSET

Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista

Päiväkirja	tietokonetulosteena
Pääkirja	tietokonetulosteena
Tilinpäätös	paperisena
Tase-erittelyt	paperitulosteina

lin kunnan tilinpäätös säilytetään pysyvästi muut asiakirjat 10 vuotta tilikauden päättymisestä.

Luettelo käytetyistä tositelajeista

Tositelaji	Nimi
002	Muistio
100	Palvelukassatositteet
101	Ostoreskontran suoritukset
105	Palvelukassa/kirjasto
151	Myyntireskontran suoritukset
152	Myyntireskontran muut suoritukset
201	Rahatilikirjaukset
370	Palkat
380	Populus-matkalaskut
400	Rondon ostolaskut
401	Ostolaskut
402	Ostolaskut/Rondo8
501	Hellevi-laskutus (kansalaisopiston laskutus)
502	Liikunta- ja tapahtumalaskutus
503	Kansainvälisyys ja kulttuuri
504	Kirjastotoimen laskutus
701	Sumupoistot
702	Käyttöomaisuuden myynnit
703	Käyttöomaisuuden romutukset
750	Jaksotukset

Kirjanpitoaineiston säilytystapa:

Ostoreskontran tositteet säilytetään sähköisessä Rondo-ostolaskuohjelmassa.

Muu tositteet säilytetään alkuperäisinä kirjallisessa muodossa lin kunnanviraston arkistossa.

ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT

Vuoden 2017 tilinpäätös on allekirjoitettu 14.3.2018.

8. lin ateria- ja tilapalveluliikelaitoksen tilinpäätös

LIKELAITOKSEN JOHTAJAN KATSAUS

Vuosi 2017 oli liikelaitoksen seitsemäs toimintavuosi. lin ateria - ja tilapalveluliikelaitos on aloittanut kunnan liikelaitoksena 1.1.2011. Tällöin ateria- ja tilapalveluliikelaitos jaettiin neljään palvelualueeseen, joita ovat hallinto, ateriapalvelut, kiinteistöpalvelut ja puhdistuspalvelut.

Vuosi 2017 oli liikelaitoksen toimialueilla muutosten vuosi. Käytännön toimintaan vaikuttivat palvelualueilla tapahtuneet tilamuutokset. Käyttäjien muutot alkoivat maaliskuussa, jolloin Nikkarin päiväkodin tiloista siirtyi ikäihmisten päivätoiminta Suvantolan alueelle entisen hoito-osaston peruskorjattuihin tiloihin, samoihin tiloihin siirtyivät myös kehitysvammaisten päivätoiminta ja kotipalvelu. Haminan koulun vanhaosa suljettiin toukokuussa korjaus/uudisrakentamisen ajaksi ja Haminan päiväkotit suljettiin kesäkuun lopussa. Haminan uusi koulu aloitti toiminnan koulujen alkaessa elokuussa samoin myös remontoitu Ylirannan koulu. Alarannan päiväkodissa loppui kunnan toiminta ja tilat vuokrattiin yksityiselle toimijalle elokuun alusta. Lokakuussa suljettiin Alarannan koulu sisäilmaongelmien vuoksi. Viimeisinä muuttoina ja muutoksina olivat neuvolan ja työterveyden paikkojen vaihdot joulukuun lopussa. Hallinnollisena muutoksena oli johtokunnan vaihtuminen kesäkuussa kuntavaalien seurauksena.

Maakuntaan valmistautuminen on aloitettu kartoittamalla kunnan kiinteistöt ja siirtämällä mahdolliset vuokrattavien tilojen tiedot maakunnan tilarekisteriin. Tietojen keruu ja kiinteistötietokannan päivittäminen kunnan eri järjestelmistä on ollut haastavaa. Tietojen ollessa hajallaan eri lähteissä, tiloissa tehtyjen muutosten paikkansapitävyyttä on vaikea todentaa.

lin ateria- ja tilapalvelut tuottaa palvelut omana tuotantona, ostopalveluita käytetään lähinnä projektiluontoisessa korjausrakentamisessa. Liikelaitoksen asiakkuudet muodostuvat sisäisistä koulujen ja päiväkotien asiakkaista ja ulkoisista Oulunkaaren asiakkaista. Toiminnan tuloksellisuutta parannetaan suunnitelmallisella kehittämis- ja laatu työllä. Laadun varmistamisen keinoina ovat ateriatuotannossa omavalvontaprosessi, puhtauspalveluissa tilojen mitoituksen ja pintojen mukainen puhdistustyö ja kiinteistöpalveluissa on apuna kiinteistönpidon hallintajärjestelmä, johon asiakkaat laittavat palvelupyynnöt kiinteistöihin tarvittavista toimenpiteistä. Omatuotanto ja ostopalvelu toimivat samoilla ehdoilla: ammatillisten pätevyysehtojen tulee täytyä ja hankinnat tehdään tarpeet ja laatu kriteerit huomioiden.

Ateriapalvelut tuottivat erityyppisiä aterioita noin 657 922 kappaletta, josta lounaita ja päivällisiä 460 242 ja aamu-, väli- ja iltapaloja noin 172 689 kappaletta. Oulunkaarelle myytiin aterioita ulkoisena myyntinä 136 451 kappaletta. Vuoden 2017 ateriamyyntin toteutuma oli 0,7% vähemmän kuin edellisenä vuonna.

Kiinteistöpalveluiden hoitamien kiinteistöjen neliömäärä on 56 400 neliötä. Piha-alueita hoidettiin 63 100 neliötä, päivystyshälytyksiä tuli 300 kappaletta. Vuonna 2017 teimme kiinteistönhoidon lisäksi remontteja omana työnä 15 erilaiseen kohteeseen alkaen kosteusvaurioiden korjaamisesta, pieniin pintaremontteihin ja kylttien ja kalusteiden asennuksiin. Lisäksi laskutustöinä Oulunkaarelle tehtiin 75 asunnonmuutostyötä, mm. porrasluiskien ja turvakaiteiden asennuksia.

Puhdistuspalvelut siivosivat päivittäin noin 38 000 neliön alueet. Vuoden aikana mitoitettiin Oulunkaaren käytössä olevia kiinteistöjä mm. lin hoiva ja hoito-osasto ja uuden Haminan koulun tilat. Puhdistuspalvelujen piiristä poistui Alarannan koulun kiinteistö, Alarannan ja Haminan päiväkotien kiinteistöt.

Oulunkaaren kanssa laadittiin tilaajan ja tuottajan välillä vuosisopimukset, joita on noudatettu. Asiakkaiden kanssa käytiin neuvotteluja palveluista ja toiminnan laadusta. Tällä pyrittiin saamaan asiakkaille riittävä tieto palvelun sisällöstä ja kustannusvaikutuksista.

Kuntavaalit vaikuttivat liikelaitoksen toimintaan niin, että osa liikelaitoksen johtokunnan jäsenistä vaihtui. Liikelaitoksella oli poikkeuksellisesti kuluvana tilikautena kaksi johtokuntaa.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet saavutettiin ja pääasiallisesti pysyttiin talousarviossa. Toiminnan tuloksellisuudesta kuuluu suuri kiitos koko henkilöstölle, joka venyi ja pystyi kaikista muutoksista

huolimatta toimimaan kunnan edun mukaisesti. Kiitän johtokuntaa ja johtokunnan puheenjohtajaa, jotka ohjasivat toimintaamme kunnan strategisten linjausten mukaisesti.

HALLINTO JA SIINÄ TAPAHTUNEET MUUTOKSET

lin ateria- ja tilapalveluliikelaitoksen johtokunta (9 jäsentä) on kokoontunut neljä (4) kertaa. Johtokunnan kokoonpano:

johtokunta:		varajäsen:
Tauno Kivelä	puheenjohtaja	Tapani Teppo
Merja Jeronen	1. varapuheenjohtaja	Anneli Klasila
Hilkka Kalliorinne	jäsen	Marja-Leena Liimatta
Ritva Liedes	jäsen	Veera Kuha
Anu Mäenkoski	jäsen	Petri Mäenkoski
Taisto Orajärvi	jäsen	Mika Koivisto
Risto Paaso	jäsen	Keijo Kemppainen
Kalevi Stenberg	jäsen	Veikko Jyrkäs
Helka Tapio	jäsen	Pirjo Klasila

Johtokunnan esittelijänä on toiminut liikelaitoksen johtaja ja kunnanhallituksen edustajana on ollut Teuvo Liedes ja Risto Säkkinen

lin ateria- ja tilapalveluliikelaitoksen johtokunta ajalla 1.7.2017-31.12.2017 (9 jäsentä) kokoontui viisi (5) kertaa.

johtokunta:		varajäsen:
Kivelä Tauno	puheenjohtaja	Teppo Tapani
Alamäki Saara	jäsen	Häkkilä Taina
Autio Aini	jäsen	Jakku-Hiivala Johanna
Hyvönen Petri	jäsen	Kakko Jaska
Jeronen Merja	2. varapj	Pietikäinen Seija
Jokela Pentti	jäsen	Häyrynen Ahti
Jyrkäs Mervi	jäsen	Tapio Helka
Orajärvi Taisto	1. varapj.	Paakki Valtteri
Rissanen Matti Tapio	jäsen	Sandgren Harri

Kunnanhallituksen edustajana oli kunnanhallituksen puheenjohtaja Johannes Tuomela ja kh:n nimeämänä jäsenenä Tiina Vuononvirta.

lin kunnanvaltuusto on hyväksynyt lin kunnan hallintosäännön, jossa määrätään mm. johtokunnan kokoonpano, tehtävät ja ratkaisuvallat. Hallintosäännössä on säännöksiä viranhaltijoiden tehtävistä ja ratkaisuvallasta. Hallintosäännön mukaisesti johtokunnan jäsenmäärä on yhdeksän jäsentä ja yhtä monta henkilökohtaista varajäsentä.

YLEINEN JA OMAN ALUEEN TALOUDELLINEN KEHITYS

Yleinen taloudenkehitys on piristymässä, vienti vetää, kuluttajien ostovoima kasvaa. Oman alueen taloudellinen kehitys seuraa mukana. Oulunseudulla ongelmana on ollut suuri nuorisotyöttömyys ja rakennetyöttömyys IT-alojen irtisanomisten johdosta.

Kiinteistöpalvelujen toimialoilla henkilöstön matalapalkkaisuus vaikuttaa osaavan ja sitoutuneen henkilöstön saamiseen. Kohtaanto-ongelma koettelee toimialan eri sektoreita, työvoimaa olisi, mutta riittävää osaamista ei välttämättä löydy. Työntekijöitä on vaikea saada tehtäviin, jotka vaativat sitoutumista työtehtäviin, jossa on liikkumista eri kohteiden välillä. Samoin tehtävät, jotka vaativat moniosaamista ja joustoa liikkua eri tehtävien välillä tuottavat vaikeutta saada työvoimaa.

Ateriapalveluissa Oulun seutukunnassa on pulaa kokeista jotka hallitsevat eri ruoanvalmistusmenetelmät ja osaavat valmistaa maittavia aterioita suuria määriä. Työn raskaus, työaikojen epäsäännöllisyys ja viikonlopputyö vähentävät työn houkuttelevuutta.

OLENNAISET MUUTOKSET LIKELAITOKSEN TALOUDESSA JA TOIMINNASSA

Olenlaisina muutoksina liikelaitoksen toiminnassa on olleet kiinteistöjen rakentamisesta ja korjaamisesta tulleet muutokset. Kiinteistönhoidossa ja puhtaanapidossa tilamuutoksilla on ollut vaikutusta tulo- ja menopohjaan. Ateriapalveluissa asiakkaan antama ateriamäärien ennakkoilmoitus ja lopullinen toteutunut ateriamyynnin erotus talousarvioon verrattuna oli 8,9%. Selvitys suureen eroon johtuu ateriapalveluissa tapahtuneesta tilaus- ja laskutuskäytännön muutoksesta huhtikuussa 2017. Siirryttäessä laskuttamaan toteutuman perusteella erot suunnittelun ja toteutuman välillä voivat olla merkittäviä.

Puhtaanapidossa neliömäärät laskivat noin 2,5%. Neliömäärien laskulla ei ollut suurta vaikutusta puhdistuspalvelujen tulokseen. Kiinteistönpidossa lakkautetut toimitilat vähensivät liikelaitoksen sisäisiä vuokratuloja 25 455 €. Kiinteistönpidossa vuosia tyhjillään olleista kiinteistöistä kunta myi 5 kappaletta. Kunnan omistamat ns. laiskat kiinteistöt aiheuttivat kiinteistöpalveluille kuluja 95 663€.

Kunnan luopuessa Alarannan päiväkotikiinteistöstä se vuokrattiin ulkopuoliselle toimijalle, jolloin kiinteistöstä saatiin ulkoista vuokratuloa 16 702 €. Kiinteistön siirtyessä yksityisen toimijan vastuulle, myös siihen liittyvistä menoista vastaa tiloissa oleva vuokralainen.

Kunnan omistamista vuokra-asuntojen täyttöaste tilikautena oli 95,5 %. Tyhjänä olleiden vuokra-asuntojen menetetty vuokratuotto vuonna 2017 oli yhteensä 28 162 €. Vuokra-asunnoista tehtiin pieniä kunnostustöitä mm. pesuhuoneiden lattiaremontteja ja eteistilaremontteja.

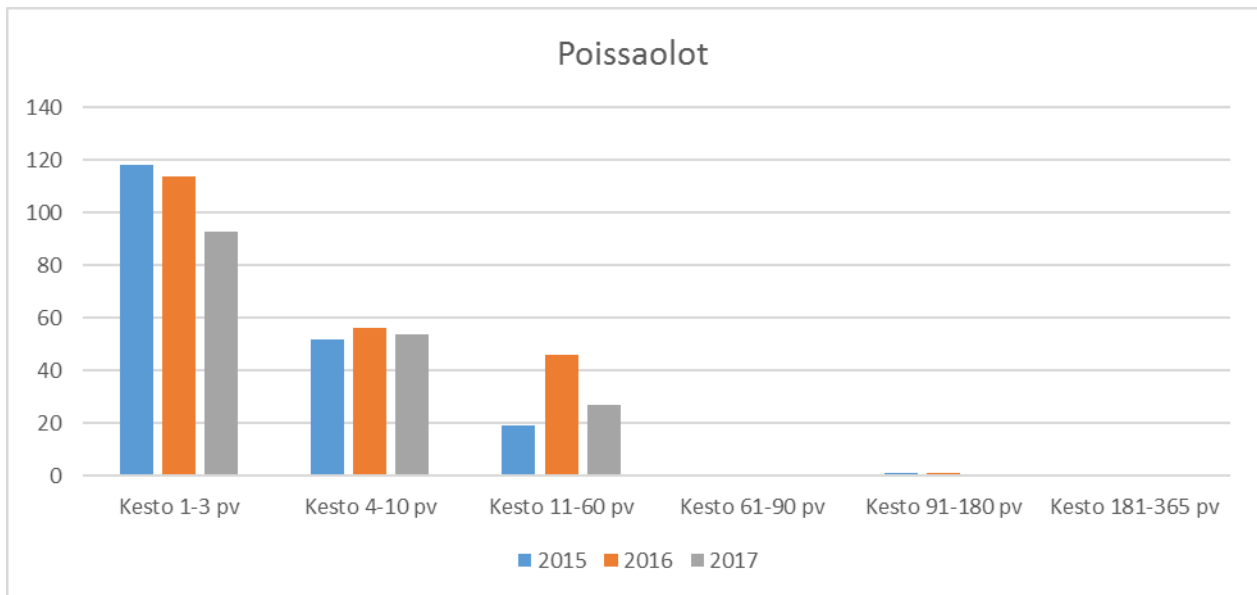
LIKELAITOKSEN HENKILÖSTÖ

Henkilöstösuunnitelma

Palvelualue	Ammattikunta	2015	2016	2017	2018
Hallinto	Johtaja	1	1	1	1
Ateriapalvelut	Ateriapalveluesimies	1	1	1	1
	Kokki	8	8	8	8
	Ruokapalvelutyöntekijä	10	10	10	10
Kiinteistöpalvelut	Kiinteistöpalveluesimies	1	1	1	1
	Kiinteistöhoitaja	9	9	9	9
Puhdistuspalvelut	Puhdistuspalveluesimies	1	1	1	1
	Puhdistuspalvelutyöntekijä	22	25	25	25
Ateria/Puhdistus	Palvelutyöntekijä	9	8	8	8
Yhteensä		62	64	64	64

Taloushallinnon, palkkalaskennan ja atk-huollon palvelut ostetaan seudulliselta kuntapalvelutoimistolta.

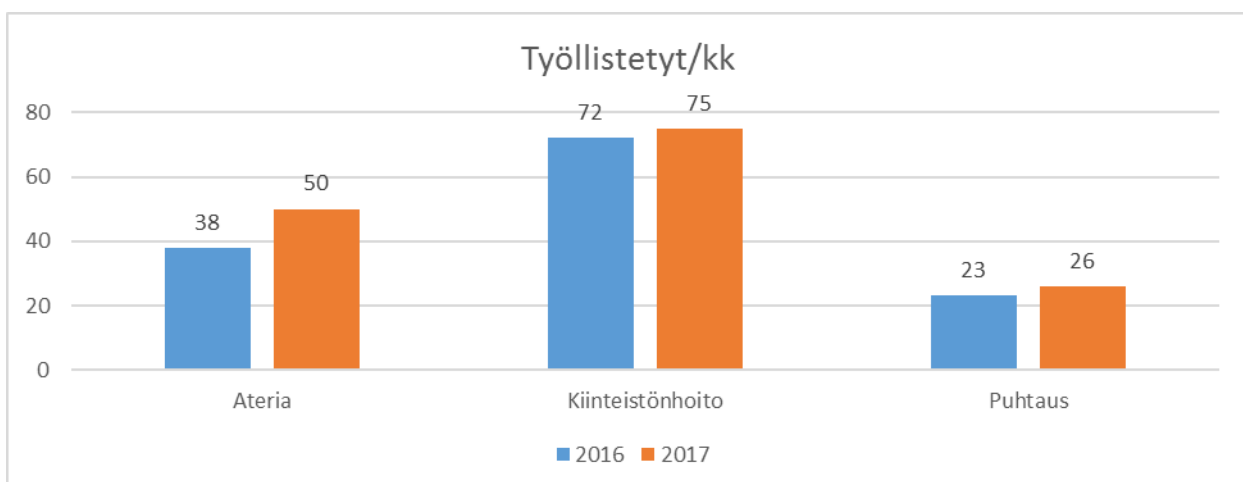
Liikelaitoksen henkilöstösuunnitelma toteutui suunnitelman mukaan.

Henkilöstön sairauspoissaolot laskivat edelliseen vuoteen verrattuna, josta lasku oli yli 91 päivää kestäneissä poissaoloissa, joita ei ollut lainkaan. Sairauspäiviä kertyi yhteensä 1229 päivää, eli 19,2 päivää/työntekijä. Valtakunnallisesti keskiarvo julkisella alalla on työterveyslaitoksen vuoden 2014 Kunta10-tutkimuksen mukaan 16,9 päivää/työntekijä. Henkilöstön poissaolojen seuranta on edelleen tiivisty, esimiehet ovat pitäneet Varhaisen tuen mallin mukaisia keskusteluja henkilöstönsä kanssa. Toimenpiteinä poissaolojen ennaltaehkäisyyn aloitettiin vuoropuhelu ja yhteisen toimintamallin suunnittelu työterveyden kanssa, jonka tavoitteena on mm. sairauspoissaolojen vähentäminen ja ennaltaehkäisy.

Liikelaitos osallistui kunnan yhteiseen hyvinvointihankkeeseen. Kunnalta saatua rahaa käytettiin suunnittelemalla yhdessä työterveyden kanssa HYTE2018- hanke, jossa pääpanoksena on henkilöstön yhteistyön kehittäminen ja terveyden edistäminen. Hanke aloitettiin loppuvuodesta 2017 ja kestää vuoden 2018 loppuun saakka.

Henkilöstölle järjestettiin täydennyskoulutuksena alakohtaisia koulutusiltapäiviä ja esimiehille työvuorojen suunnitteluun, taloudensuunnitteluun ja seurantaan liittyviä koulutuksia. Kiinteistöhoitajat osallistuivat EA1 –, talotekniikan ja kiinteistöjen huollon koulutuksiin. Puhtauspalvelujen henkilöstö osallistui omiin ammatillisiin koulutuksiin, ja ateriapalveluissa järjestettiin yhteistyössä tavarantoimittajien kanssa laitekoulutusta, reseptiikan ja ruokatuotannon prosessien koulutusta. Kaikille yhteinen seudullinen koulutus, jossa teemana oli jaksaminen ja yhteistyö järjestettiin Utajärvellä. Koulutuspäiville osallistui lisäksi ateria- ja puhdistuspalveluhenkilöstöä myös muista ympäristökunnista.

lin ateria- ja tilapalveluissa työllistettiin 34 työtöntä henkilöä. Työvoimaa oli liikelaitoksen eri toimialueilla käytössä yhteensä 181 kk, eli 15,08 htv. Vuoden 2017 työllistettyjen määrä oli 13,5% suurempi kuin vuonna 2016.

YMPÄRISTÖTEKIJÄT

lin kunta kuuluu Hinku- ja Fisukuntien verkostoon, joten huomioimme kestävästä kehityksestä ja energiatehokkuuden hankinnoissa ja päivittäisessä toiminnassa. lin ateria ja tilapalveluissa lajitellaan jätteet niissä kohteissa, joissa se on mahdollista.

Kiinteistöjen energiankulutusta seurataan kuukausittain. Kiinteistöpalvelut tuottavat tietoa koulujen 50/50 hankkeeseen, jossa seurataan sähkön, veden ja lämmön kulutusta. lin ateria- ja tilapalveluliikelaitoksen hallinnoimiin kiinteistöihin asennettiin vuoden 2017 lopulla 5 uutta aurinkovoimalaa.

MUUT TOIMINNAN KANNALTA OLENNAISET SEIKAT

Korruption ehkäisyssä noudatetaan kuntalakia, kunnan hallintosääntöä ja hankintasääntöjä. Päätöksenteossa noudatetaan kuntalain mukaista jääviisiperiaatetta.

ARVIO TODENNÄKÖISESTÄ TULEVASTA KEHITYKSESTÄ, MERKITTÄVIMMISTÄ RISKEISTÄ JA EPÄVARMUUSTEKIJÖISTÄ SEKÄ MUISTA TOIMINNAN KEHITTÄMISEEN VAIKUTTAVISTA SEIKOISTA

Tulevaisuutta on vaikea ennustaa, mutta siihen voi valmistautua kehittämällä omaa toimintaa ja seuraamalla ympäristössä tapahtuvia muutoksia. Energiaomavaraisuus, uusiutuvan energian käyttö ja kiertotalous ovat keskeisiä tekijöitä tulevaisuuden kunnassa. Tukipalveluissa yhteistyö, moniosaajuus ja resurssien kohdentaminen tarpeen mukaan tulee olemaan keskiössä.

Liikelaitoksen toimintaan tulee lyhyellä tähtäyksellä vaikuttamaan kaikilla sen toimialoilla tuleva maakuntauudistus ja sen tuomat toimintamallit. Merkittävimpänä riskinä on *taloudelliset riskit*, jos kiinteistöjä jää siirtymäajan jälkeen tyhjilleen, tai maakunta ei osta liikelaitokselta toimintaansa tukemaan tarvittavia tukipalveluja.

Pitkällä tähtäyksellä tulee kiinteistönhuollossa painopistettä pystyä suuntaamaan entistä enemmän tilojen käytönaikaiseen hallintaan ja ennakoivaan kunnossapitoon. Ratkaiseva tekijä on rakentamisen aikainen laadunhallinta ja materiaalien valinnat, joka vaikuttavat koko kiinteistön elinkaareen. Yhteistyötä tulee tehdä eri toimijoiden kanssa jo ennen kiinteistön rakentamista tai saneeraamista, jotta käytönaikaiset kustannukset saadaan selvitettyä ennen hankintapäätöksiä. Riskinä on *suunnittelun aikaiset puutteet materiaalien valinnassa ja laadunhallinnassa*.

Kiinteistönhuollon yksi osatekijä on puhdistuspalvelut. Kiinteistönhuollon ja puhdistuspalvelujen yhteistyö rakennuksen elinkaaren aikana on keskeinen tekijä onnistuneessa kiinteistönpidossa. Puhdistuspalvelujen henkilöstö on avainasemassa havainnoimaan tiloissa eteen tulevia korjaus- ja kunnostustarpeita. Puhdistuspalveluissa osaamisen laajentaminen tiedostamaan ja informoimaan kiinteistönhuollolle kunnostustarpeista tai mahdollisista vesijärjestelmien vuodoista, auttaa ennaltaehkäisemään suuria saneeraustarpeita ja säästää kustannuksia. Riskinä on *henkilöstön osaaminen ja tiedonvälittäminen*.

Puhdistuspalvelujen näkökulmasta haasteita muodostaa kiinteistöjen sisäilma. Puhdistuspalvelujen toteuttaminen niin, että henkilöstö ei altistu tarpeettomasti mahdollisille ongelmille vaatii suunnittelua ja yhteistyötä kaikilta osapuolilta, suunnittelulta, käyttäjiltä ja rakentajilta. Sisäilmaan vaikuttaa olennaisesti käyttäjien toimintatavat, valitut kalusteet, tilojen siivottavuus, tekstiilit ja siivousta helpottavat materiaaivalinnat. Riskinä on; *Henkilöstön saaminen kohteisiin*.

Ateriapalveluissa asiakasmäärien väheneminen koulu- ja päivähoitossa vaikuttaa jo tulevilla vuosikymmenellä henkilöstön määrään. Raaka-aineiden käyttö, oma tuotekehitys ja reseptiikan kohdentaminen eri ruokailijaryhmille sopivaksi on tulevaisuuden avaintekijä asiakastyytyväisyyden näkökulmasta. Asiakkaan valinnanmahdollisuus, ruoan laatu ja reseptiikan monipuolisuus tulee olemaan kil-

pailuvaltti tulevaisuuden ateriapalveluiden tuottamisessa. Riskinä on *henkilöstön osaaminen, tiedonhallinta ja tietojärjestelmien käyttö*.

Asiakasmäärien väheneminen tulee vaikuttamaan merkittävästi ateria- ja puhdistuspalvelun henkilöstön tehtäväkuviin. Moniosajuuutta tulee kehittää ja henkilöstön osaamista päivittää vastaamaan tulevia työtehtäviä, joissa rajapinnat ateriapalvelun ja puhdistuspalvelun välillä tulevat häviämään. Riskinä on *henkilöstön osaaminen, motivaatio ja työnhallinta*.

SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMINEN

Liikelaitoksen johtokunnan tehtävänä on valvoa ja ohjata liikelaitoksen toimintaa. Johtokunta vastaa liikelaitoksen taloudesta, hallinnosta ja toiminnasta sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisesta järjestämisestä. Johtokunnan tehtävänä on lisäksi päättää liikelaitoksen toiminnan kehittämistä valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden mukaisesti sekä seurata tavoitteiden toteutumista ja raportoida niiden saavuttamisesta. Ateria- ja tilapalveluliikelaitoksen johtajan tehtävänä on johtaa liikelaitoksen toimintaa sekä vastata johtokunnassa käsiteltävänä olevien asioiden valmistelusta.

lin kunnan sisäisen valvonnan ohje on hyväksytty kunnanhallituksessa 16.6.2009. lin ateria- ja tilapalveluliikelaitoksella ei ole erillistä sisäisen valvonnan ohjetta, joten se noudattaa lin kunnan sisäisen valvonnan ohjetta.

Toiminnalle ja taloudelle vuoden 2017 talousarviossa asetetut tavoitteet saavutettiin pääosin. Vuoden aikaan on talouden seuranta käsitelty johtokunnan kokouksissa ja kunnanhallitukselle on annettu tilannearvio.

Kokonaisvaltainen riskienhallinta on osa sisäistä valvontaa ja sen tehtävänä on varmistaa asetettujen tavoitteiden saavuttaminen. Merkittävimmät liikelaitoksen toimintaa vaarantavat riskit on tunnistettu vuoden 2017 talousarvion teon yhteydessä. Riskeistä kirjattiin riskienhallintasuunnitelmaan 4-5 merkittävintä, jotka vaarantavat toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamisen. Vahinkoriskien varalta on lin ateria- ja tilapalveluliikelaitos vakuuttanut henkilöstönsä ja omaisuutensa vakuutusyhtiö Pohjola Vakuutus Oy:ssä.

Vuoden 2017 riskit olivat taloudelliset riskit, strategiset riskit, toiminnalliset riskit ja vahinkoriskit. Taloudellisista riskeistä ennakoimattomat muutokset asiakkaan toiminnassa ja ostopalveluiden hinnankorotukset olivat keskeisimmät osa-alueet, joita seurattiin ja niihin pyrittiin vaikuttamaan omaa toimintaa kehittämällä.

Riskejä pyrittiin ennaltaehkäisemään suorittamalla mm. kiinteistöihin liittyviä tutkimuksia, kehittämällä kiinteistöpalvelujen ilmoitusjärjestelmää ja valvontaa. Henkilöstöriskeihin varauduttiin työhyvinvointihankkeen, henkilöstön kehityskeskusteluihin ja varhaisentuen mallien avulla. Taloutta seurattiin, yhtenä työkaluna taloudenpitoon oli osto-ohjeet, niitä noudatettiin pääsääntöisesti. Tuotantovälineitä huollettiin ja hankittiin uutta kalustoa.

Hankintavastuu on johtajalla ja esimiehillä. Tehtäväkuvakset määrittelevät hankintavastuut. Hankinnat on ohjeistettu kaikille esimiehille. Hankinnat on kilpailutettu seudullisesti Oulun kaupungin hankintatoimen puolesta. Kalustohankinnat kilpailutettiin Cludia-pienhankinta ohjelmiston avulla. Hankinnat suoritettiin pääsääntöisesti osto-ohjeiden mukaan.

Laskujen hyväksyminen ja tavaroiden vastaanotto on määritelty tehtäväkuvissa. Laskujen hyväksyjät vuodelle 2017 on hyväksytty johtokunnassa.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

**lin ateria ja tilapalveluliikelaitoksen johtokunnan palvelusuunnitelma:
yleiset perustelut ja kehitysnäkymät**

Hallinto: Hallinto linjaa kiinteistö-, ateria-, ja puhdistuspalvelualueiden toimintaa kunnan asettamien tavoitteiden mukaisesti.

Kiinteistöpalvelut: Kiinteistötoimi huolehtii kiinteistöomaisuuden arvon säilymisestä ja käyttökelpoisuudesta. Kiinteistötoimi vastaa kiinteistöjen kuten opetus-, hoito-, asuin- ja kokoontumisrakennuksien hallinnosta ja vuokrauksesta ja kiinteistönpidosta sekä kunnan suoraan omistamien asuntojen isännöinnistä.

Ateriapalvelut: Ruokapalvelujen tehtävänä on tuottaa kaikille asiakasryhmilleen monipuolisia ja laadukkaita ateriapalveluita, jotka täyttävät eri-ikäisten ruokailijoiden odotukset ja ravinnontarpeet. Tarjottavat ateriat suunnitellaan vastaamaan kunkin ikäkauden mieltymyksiä siten, että ruoalla on myönteinen vaikutus asiakkaiden hyvinvointiin.

Puhdistuspalvelut: Puhdistuspalvelujen ensisijainen tarkoitus on huolehtia siivouksellisin keinoin kiinteistöjen kunnossapidosta ja vastata asiakkaiden työympäristön viihtyvyydestä.

STRATEGISET TAVOITTEET

lin ateria- ja tilapalveluliikelaitoksen johtokunnan sitovat tavoitteet ja perustelut

Tavoitteet ja tunnusluvut

Valtuuston hyväksymät tavoitteet

Strategiset tavoitteet ja toteutuminen

Työllisyyden hoito ja osaaminen

TAVOITE: Työttömyys alle 10 prosenttia

KESKEISET KEINOT tavoitteeseen pääsemiseksi ovat:

- Nuorten voimavarat käyttöön

Nuorten tulevaisuuden eteen tehtävä työ on parasta mahdollista panostusta tulevaisuuteen. Siitä hyötyy koko yhteiskunta. Nuoret tarvitsevat ja heille järjestetään kesätyö- ja harjoittelupaikkoja, koulutuspaikkoja, työpajatoimintaa ja oppisopimuskoulutusta yhteistyössä kunnan, oppilaitosten, yritysten ja kolmannen sektorin toimenpitein.

Toimialue	Toimenpiteet	Mittari	Toteuma
lin ateria- ja tilapalvelu	Mahdollistetaan nuorten työharjoittelujaksot liikelaitoksen eri toimialoilla, ateriapalveluissa, puhtauspalveluissa ja kiinteistönhoidossa.	Tavoite kolme harjoittelijaa/v Harjoittelijat/vuosi	16 harjoittelijaa/opiskelijaa

Peruspalveluiden turvaaminen

TAVOITE: Peruspalvelut kaikille kuntalaisille omalta paikkakunnalta eri elämän tilanteissa

KESKEISET KEINOT tavoitteeseen pääsemiseksi ovat:

- Palveluiden keskittäminen/uudet palvelumuodot

Fyysisten palvelupisteiden määrä on vähentynyt ja tulee jatkossakin vähenemään. Tilalle tulevat erilaiset liikkuvat ja sähköiset palvelut. Li laajentaa palvelutarjontaa asteittain ottamalla rohkeasti käyttöön uusia palvelumuotoja ja hyödyntämällä nykuteknologian mahdollisuudet. Palvelutuotantoa organisoidaan yhdessä kylätoimijoiden, kolmannen sektorin ja seurakunnan kanssa. Näin varmistetaan palvelutuotannon saatavuus koko kunnan alueella.

Toimialue	Toimenpiteet	Mittari	Toteuma
lin ateria- ja tilapalvelu	Ostetaan palveluja kolmannelta sektorilta tai siirretään kiinteistönhoidon ja puhtaanapidon palvelutarjonnasta kolmannen sektorin hoidet-	%/edelliseen	Ei toteutunut. Muutokset palveluverkossa vaikuttivat

	tavaksi sellaisia palveluja, jotka ovat toiminnallisesti- ja taloudellisesti järkevää toteuttaa muulla tavalla.	vuoteen verrattuna	asian etenemiseen.
	Valmistellaan keittiöverkon kehittämissuunnitelma ja investointisuunnitelma	Suunnitelma valmiina vuoden 2017 lopussa	Suunnitelma on aloitettu, edellyttää lin kunnan palveluverkon kokonaistarkastelua.
		Valmiusaste %	Valmiusaste 30%

- Henkilöstön hyvinvointi ja osaaminen

Henkilöstön hyvinvointiin ja työkykyyn panostaminen on aina kannattava investointi. Kuntien nykytilanteessa ja toimintaympäristön muuttuessa se on ehdottoman välttämätöntä. Osaava, työssään viihtyvä ja hyvinvoiva henkilöstö on menestymisen edellytys. lin kunta panostaa henkilöstön kehittymiseen ja työskentelyn edellytyksiin.

Toimialue	Toimenpiteet	Mittari	Toteuma
Yhteiset toimenpiteet henkilöstön hyvinvoinnin ja osaamisen parantamiseksi	Työhyvinvointihankkeen jatkaminen työyhteisölähtöisin toimenpitein	sairauspoissaolot/työntekijä	19,2 päivää/tt
	Party-kysely 2017	Party-kokonaisavainluku tavoite 15,5	12,0
	Mahdollisuus osaamisen kehittämiseen	koulutuspäivää/hlö tavoite 3	ka. 1,5
	Sitouttaminen mm. perehdytyksellä ja kehityskeskusteluihin	vaihtuvuus vakituisissa viroissa ja työsuhteissa	ei vaihtuvuutta, eläkkeelle jäi 3 työntekijää

Talouden tasapainottaminen

TAVOITTEET: Velkamäärä alle maan keskiarvon per asukas
Ylijäämäinen kuntatalous

KESKEISET KEINOT tavoitteisiin pääsemiseksi ovat:

- Lisää tuloja kunnan kassaan

lin kunnan verotettava tulo kasvoi vuosien 1998 – 2008 välisenä aikana keskimäärin 4,38 % vuodessa. Vuosien 2009 – 2012 välisenä aikana kasvu hidastui ja oli keskimäärin 2,65 % vuodessa. Tämä verotulojen kasvun hidastumista on paikattu veroprosentin nostolla. Samanaikaisesti valtionosuudet ovat kasvaneet ja ne muodostavat merkittävän osan kunnan tulorakenteesta. Valtionosuusleikkaukset ja valtionosuusuudistus merkitsevät lille vuoteen 2020 mennessä yli 4 % veroprosenttiyksikön tuoton menetystä.

lin kunta tekee ennakoluulottomasti päätöksiä, jotta valtionosuusmenetysten tilalle saadaan muita tulolähteitä. Esimerkiksi omasta omaisuudesta saatavaa tuottotasoa nostetaan ja kaikkia verotuloja, asiakasmaksuja sekä omavastuita tarkastellaan ennakoluulottomasti.

Toimialue	Toimenpiteet	Mittari	Toteuma
lin ateria- ja tila-	Parannetaan ja tehostetaan prosesseja. Oman toiminnan tunnuslukujen mittareiden	Suunnitelmat valmiina vuoden 2017	Suunnitelmat kesken. Proses-

palvelu	<p>laadinta käyttöönottamisen.</p> <p>Ennaltaehkäistään kiinteistöjen korjausvelan syntyminen.</p> <p>Valmistellaan malli investointiohjelman suunnitteluun; käyttökustannusten- ja investoinnin jälkeisten kustannusten arviointiin.</p>	<p>loppuun mennessä.</p> <p>Valmiusaste %</p>	<p>sien kehittäminen käynnissä. Kehittämishanke alkaa 2018 syyskuussa.</p> <p>Valmiusaste 30%.</p> <p>Mallin eteneminen edellyttää yhteistyötä teknisen toimen kanssa.</p>
---------	---	---	--

- Palvelurakenteen muutostarpeet

Verrattuna samankokoisiin kuntiin, palvelurakenteen kustannustarkastelussa lillä on mennyt hyvin perusturvan osalta, mutta opetus- ja sivistystoimen kustannukset ovat merkittävästi suuremmat. Oulunkaaren kuntayhtymä, joka tuottaa perusturvaan liittyvät palvelut, toimii vertailun mukaan tehokkaasti. Opetus- ja sivistystoimi edellyttää tämän tarkastelun mukaan toimia. Liikunta-, kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut ovat lin vahvuuksia ja selkeästi tärkeä vetovoimatekijä.

lin kunta hakee yhteistyökumppaneita opetus- ja sivistystoimen toteutukseen Oulunkaaren esimerkin mukaisesti. Liikunta-, kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluissa sekä nuorisotyössä kunta toimii yhdessä kolmannen sektorin, kuten järjestöjen, kyläyhdistysten ja seurojen kanssa.

Kunta hyödyntää uudet teknologian mahdollistamat palvelumahdollisuudet sekä liikkuvat palvelumuodot. Tämä edellyttää riittävää tietoliikennevalmiutta koko kunnassa.

Toimialue	Toimenpiteet	Mittari	Toteuma
lin ateria- ja tilapalvelu	Sähköisen ateriatilausjärjestelmän käyttöönotto	Tavoite 90% vuoden 2017 loppuun mennessä	Tavoite saavutettu 100%.
	Laskutuksen sähköistäminen	Käyttö%	noin 90 %

TULOKSEN KÄSITTELY

lin ateria- ja tilapalveluliikelaitoksen tilikauden taloutta ja tulosta on esitelty tuloslaskelmassa, rahoituslaskelmassa, taseessa ja tilikauden toteutumavertailussa. Luvut on esitelty ottaen huomioon sisäiset tuotot ja kulut koska sen voidaan katsoa paremmin kuvaavan taloutta kuin pelkästään ulkoisten tuottojen ja kulujen tarkastelu.

lin ateria- ja tilapalveluliikelaitoksen liikeylijäämä on 14 109,54 € ja tilikauden ylijäämä rahoituserien jälkeen 9 398,50 €.

lin ateria ja tilapalveluliikelaitoksen johtokunta esittää, että tilikauden ylijäämä 9 358,50 € siirretään lin ateria- ja tilapalveluliikelaitoksen vapaaseen omaan pääomaan tilikauden ylijäämäksi.

TILINPÄÄTÖSLASKELMAT JA TUNNUSLUVUT

lin ateria- ja tilapalveluliikelaitos tuloslaskelman toteutuminen

T U L O S L A S K E L M A

	Ta 2017	Ta	Talousarvio	Toteuma	
		muutokst	muutosten	1.1 - 31.12.2017	Poikkeama
	€		jälkeen	€	€
Liikevaihto	7 511 164		7 511 164	7 306 801	204 363
Liiketoiminnan tuotot					
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden lisäys (+) tai vähennys (-)					
Valmistus omaan käyttöön					
Liiketoiminnan muut tuotot					
Materiaalit ja palvelut					
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 281 155	0	-2 281 155	-2 368 821	87 666
Palvelujen ostot	-1 040 116	0	-1 040 116	-941 513	-98 603
Materiaalit ja palvelut	-3 321 271	0	-3 321 271	-3 310 334	-10 937
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-1 975 969		-1 975 969	-1 882 560	-93 409
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-552 650		-552 650	-487 123	-65 527
Muut henkilösivut	-94 430		-94 430	-84 005	-10 425
Henkilösivukulut	-647 080	0	-647 080	-571 128	-75 952
Henkilöstökulut	-2 623 049	0	-2 623 049	-2 453 688	-169 361
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poi	0		0	-17 220	17 220
Liiketoiminnan muut kulut	-1 434 381		-1 434 381	-1 511 449	77 068
Liikelylijäämä (-alijäämä)	132 463	0	132 463	14 110	118 353
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot					
Muut rahoitustuotot	1 300		1 300	2 943	-1 643
Muille maksetut korkokulut					0
Korvaus peruspääomasta	-7 489		-7 489	-7 489	0
Muut rahoituskulut			0	-165	165
Rahoitustuotot ja -kulut	-6 189	0	-6 189	-4 711	-1 478
Ylijäämä (alijäämä) ennen va	126 274	0	126 274	9 398	116 876
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)					
Vapaaehtoisten varausten lisäys (-) tai vähennys (+)					
Tuloverot					
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	126 274	0	126 274	9 398	116 876

Iin ateria- ja tilapalveluliikelaitos rahoituslaskelma

	2017	2016
Toiminan rahavirta		
Liikelylijäämä	14 109,54	9 322,04
Poistot	17 220,24	16 342,20
Rahoitustuotot ja -kulut	-4 711,04	-4 480,88
Toiminan rahavirta yhteensä	26 618,74	21 183,36
Investointien rahavirta		
Investoinimenot		
Rahoitusosuudet investointeihin	-52 682,48	0,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot		
Investointien rahavirta yhteensä	-52 682,48	0,00
Toiminnan ja investointien rahavirta	-26 063,74	21 183,36
Rahoituksen rahavirta		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaik.lainojen vähennys	0,00	0,00
Lyhytaik.lainojen lis./ väh.	0,00	0,00
Lainakannan muutokset yht.	0,00	0,00
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen muutos	9,58	-177,10
Vaihto-omaisuuden muutos		
Saamisten muutos	-43 039,20	-163 209,18
Korottomien velkojen muutos	69 093,36	142 302,92
Muut maksuvalmiuden muutokset	26 063,74	-21 083,36
Rahoituksen rahavirta	26 063,74	-21 083,36
Rahavarojen muutos	0,00	100,00
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12	0,00	100,00
Rahavarat 01.01		
Rahavarojen muutos	0,00	100,00
LIIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT		
Lainanhoitokate		
Asukasmäärä	9547	96,34
Quick ratio	2,67	2,85
Current ratio	2,67	2,85

Iin ateria- ja tilapalveluliikelaitoksen tuloslaskelma ja tunnusluvut

Tuloslaskelma	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016
Liikevaihto	7 306 801,34	7 193 067,81
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden lisäys (+) tai vähennys (-)		
Valmistus omaan käyttöön		
Liiketoiminnan muut tuotot		
Tuet ja avustukset kunnalta		
Liiketoiminnan kulut		
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 368 821,33	-2 236 980,46
Palvelujen ostot	-941 512,90	-1 030 963,53
Materiaalit ja palvelut	-3 310 334,23	-3 267 943,99
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-1 882 559,82	-1 976 117,96
Henkilösivukulut		0,00
Eläkekulut	-487 123,45	-552 031,06
Muut henkilösivukulut	-84 004,99	-120 467,46
Henkilösivukulut	-571 128,44	-672 498,52
Henkilöstökulut	-2 453 688,26	-2 648 616,48
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-17 220,24	-16 342,20
Liiketoiminnan muut kulut	-1 511 449,07	-1 250 843,10
Liikeylijäämä	14 109,54	9 322,04
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	0,00	0,00
Muut rahoitustuotot	2 943,40	3 072,84
Muille maksetut korkokulut	0,00	0,00
Korvaus peruspääomasta	-7 489,00	-7 489,00
Muut rahoituskulut	-165,44	-64,72
Rahoitustuotot ja -kulut	-4 711,04	-4 480,88
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	9 398,50	4 841,16
Liikelaitoksen tunnusluvut		
Sijoitetun pääoman tuotto, %	1,13	0,83
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	1,13	0,83
Voitto, %	0,13	0,07

lin ateria- ja tilapalveluliikelaitos tase

VASTAAVAA	31.12.2017	31.12.2016
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet		
Rakennukset	32 674,76	35 645,24
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Koneet ja kalusto	72 975,88	34 543,16
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	105 650,64	70 188,40
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	105 650,64	70 188,40
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet		
Vaihto-omaisuus yhteensä	0,00	0,00
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	174 203,78	99 224,90
Muut saamiset	0,00	0,00
Siirtosaamiset	2 046 512,14	2 078 451,82
Lyhytaik. saamiset yhteensä	2 220 715,92	2 177 676,72
Saamiset yhteensä	2 220 715,92	2 177 676,72
Rahat ja pankkisaamiset	100,00	100,00
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	2 220 815,92	2 177 776,72
VASTAAVAA YHTEENSÄ	2 326 466,56	2 247 965,12

VASTATTAVAA**OMA PÄÄOMA**

Peruspääoma	187 234,96	187 234,96
Ed. tilikausien yli-/alijäämä	1 295 839,04	1 290 997,88
Tilikauden yli-/alijäämä	9 398,50	4 841,16

OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ

	1 492 472,50	1 483 074,00
--	---------------------	---------------------

TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT

Muut toimeksiantojen pääomat	1 508,80	1 499,22
------------------------------	----------	----------

TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT YHTEENSÄ

	1 508,80	1 499,22
--	----------	----------

VIERAS PÄÄOMA**Pitkäaikainen**

Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta

Muut pitkäaikaiset velat

Pitkäaik. velka yhteensä

	0,00	0,00
--	-------------	-------------

Lyhytaikainen

Lainat rahoitus- ja vakuutuslaito

Saadut ennakot	10 298,80	4 825,60
----------------	-----------	----------

Ostovelat	481 389,71	403 875,82
-----------	------------	------------

Muut lyhytaikaiset velat	27 808,61	33 896,20
--------------------------	-----------	-----------

Siirtovelat	312 988,14	320 794,28
-------------	------------	------------

Lyhytaik.velka yhteensä

	832 485,26	763 391,90
--	-------------------	-------------------

VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ

	832 485,26	763 391,90
--	-------------------	-------------------

VASTATTAVAA YHTEENSÄ

	2 326 466,56	2 247 965,12
--	---------------------	---------------------

Omavaraisuusaste, %	64,4	66,1
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	11,3	10,5
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 €	1 305	1 296
Lainakanta 31.12., 1000 €	0	0
Lainasaamiset 31.12., 1000 €	0	0

lin ateria- ja tilapalveluliikelaitoksen johtokunnan ja valtuuston sidoksissa oleva toteumaver-
tailu

	Ta 2017	Ta- muu- tokset	Ta yhteen- sä 2017	Tot 2017	Poikke- ama	TP 2016
Hallinto						
Toimintatuotot						
Toimintakulut	-231 921		-231 921	-174 095	-57 826	-208 650
Toimintakate	-231 921		-231 921	-174 095	-57 826	-208 650
Kiinteistöpalve- lut						
Toimintatuotot	3 833 0366		3 833 0366	3 854 498	-21 462	-3 713 177
Toimintakulut	-3 909 183		-3 909 183	-3 835 766	-73 417	-3 791 948
Toimintakate	-76 147		-76 147	18 731	-94 878	-78 771
Ateriapalvelut						
Toimintatuotot	2 309 689		2 309 689	2 120 922	188 766	2 133 890
Toimintakulut	-2 055 581		-2 055 581	-2 142 840	87 259	-2 027 291
Toimintakate	254 108		254 108	-21 917	276 025	106 599
Puhdistuspalve- lut						
Toimintatuotot	1 368 439		1 368 439	1 331 380	37 058	1 346 000
Toimintakulut	-1 182 016		-1 182 016	-1 122 770	-59 245	-1 139 513
Toimintakate	186 423		186 423	208 610	-22 187	206 486
*Yhteensä						
*Toimintatuotot	7 511 164		7 511 164	7 306 801	204 363	7 193 067
*Toimintakulut	-7 378 701		-7 378 701	-7 275 471	-103 229	-7 167 403
*Toimintakate	132 463		132 463	31 329	101 133	25 664

*sitova taso kunnanvaltuustoon nähden

lin ateria- ja tilapalveluiden TA-2017 on laadittu kunnanhallituksen hyväksymien ohjeiden ja strategia 2020 pohjalta. Toimintatuotot, - kulut ja toimintakate ovat valtuustoon nähden sitovia tavoitteita. Joh-

tokuntaan nähden sitovia tavoitteita olivat eri palvelualueiden tuotot- ja kulut, sekä toimintakate. Talousarvion toteumavertailu on tehty edellisten tietojen perusteella.

Hallinto

Hallinnon menot ovat laskeneet edelliseen tilinpäätökseen verrattuna. Menoissa vähennystä oli henkilöstökuluissa, perusteena ovat kulujen vyöryys kaikille palvelualueille. Hallinnon menoina koko liikelaitoksen osalta on palvelujen ostot Oulunkaarelta.

Ateriapalvelut

Ateriapalvelujen toimintatuotot vähenivät talousarvioon verrattuna 8,25%, vähennys johtui huhtikuussa käyttöönotetusta sähköisestä tilaus/laskutusjärjestelmästä, jossa ateriat laskutetaan asiakkaalta tilauksen mukaan. Toimintakulut nousivat 4,24%, syynä oli uuden keittiön kustannusten kirjaaminen suoraan ateriapalvelujen menoksi. Palvelujen ostoissa ateriakuljetusten menot ylittivät 14,6% talousarvioon verrattuna. Käyttökuluihin kirjattiin suoraan Merta-keittiön lämmitykseen, vesi- ja jätehuoltoon liittyvät kulut, joita ei talousarviossa oltu huomioitu. Merta-keittiön investointien poistot kirjattiin kuluvaan vuonna täysimääräisinä keittiön menoksi. Ostoissa elintarvikemenot ylittivät 3% syynä tähän oli vuoden 2017 lopussa alkuvuodelle 2018 tilatut raaka-aineet.

Kiinteistöpalvelut

Kiinteistöpalveluiden toimintatuotot alittuivat talousarvioon verrattuna 0,55%, syynä oli mm. vuokra-asuntojen 95,5% täyttöaste, jolloin vuokratuloja jäi saamatta, lisäksi kirjattiin asunnon vuokrauksen luottotappioita. Oulunkaarelle tehtävien tilauspalvelujen merkittävä kasvu 122% edelliseen vuoteen verrattuna paikkasi tulosta. Oulunkaarelle tilaustyönä tehtävät asunnonmuutostöitä ei pystytä ennakkoimaan, vaan tilanne vaihtelee vuosittain. Toimintamenot vähenivät talousarvioon verrattuna 1,8%.

Puhdistuspalvelut

Puhdistuspalveluiden toimintatuotot alittuivat talousarvioon verrattuna 2,7%. Alittuminen johtui Haminan ja Alarannan päiväkotien puhdistuspalvelujen loppumisena kesällä 2017. Tilanne pystyttiin paikkaamaan toimintamenoja karsimalla, menot vähenivät 5%.

Valtuustoon nähden sitovat erät: Peruspääoman korko

lin ateria- ja tilapalveluliikelaitoksella oli investointimenoja 52.682,48 €. Liikelaitoksella ei ole lainoja rahoituslaitoksilta eikä omaa pankkitiliä.

INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN

Investointikohde	Kustannusarvio	TA 2017	TOT 2017 €	Poikkeama €	Kustannusarviosta käytetty
Keskuskeittiön kalusto					
INVESTOINTIMENOT	-70 000	-70 000	-52 682,48	-17 318	-52 682,48
INVESTOINTITULOT	0	0	0	0	
INVESTOINTINETTO	-70 000	-70 000	-52 682,48	-17 318	-52 682,48

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvotuseriaatteet ja -menetelmät ja jaksotuseriaatteet ja -menetelmät

Pysyvät vastaavat

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti.

Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelman mukaiset laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Valtuusto on 23.10.2012 hyväksynyt suunnitelman mukaisten poistojen perusteet. Poistojen perusteita muutetaan 1.1.2016 alkaen valtuuston päätöksellä 27.2.2017.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuuden arvostus

Liikelaitoksen vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen FIFO-periaatteen mukaisesti hankintamenoon tai sitä alemman todennäköisen hankintameno tai todennäköisen luovutushinnan määräisenä.

Rahoitusomaisuus

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon. Rahoitusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Avustusten käsittely

Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintahintaan saadut rahoitusavustukset on merkitty hyödykkeen hankintamenoon vähennykseksi.

Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat tiedot

- tiedot on esitetty vain kunnan tilinpäätökseen yhdistettävistä liikelaitoksen liitetiedoista

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

Toimintatuotot lin ateria- ja tilapalveluliikelaitoksen johtokunnan määrittelemänä tehtäväkoko- naisuuksina

Toimintatuotot kustannuspaikoittain (sisältävät myös tuotot kunnalta)

	2017	2016
Hallinto	0	0
Kiinteistöpalvelut	3.854.497	3.713.177
Ateriapalvelut	2.120.922	2.133.890
Puhdistuspalvelut	1.331.380	1.346.000

13 Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista ja niiden muutoksista

Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ovat kunnan kanssa yhteneväiset.

Pienet pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 10.000 euroa, on kirjattu vuosikuluksi.

TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

21 Tiedot pysyvistä vastaavista tase-eräkohtaisesti

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

Tiedot pysyvien vastaavien aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden tase-eräkohtaisista eristä esitetään taulukossa liitetietojen lopussa.

TASEEN VASTATTAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

28 Tase-eräkohtainen erittely oman pääoman erien lisäyksistä ja vähennyksistä sekä siirroista näiden erien välillä tilikauden aikana

Oman pääoman erittely

	2017	2016
Peruspääoma 1.1	187 234,96	187 234,96
Lisäykset		
Vähennykset		
Peruspääoma 31.12	187 234,96	187 234,96
Arvonkorotusrahasto		
Liikelaitoksella ei ole arvonkorotusrahastoa		
Muut omat rahastot		
Liikelaitoksella ei ole muita omia rahastoja		
Muut rahastot		
Liikelaitos ei ole mukana muissa rahastoissa		
Edellisten tilikausien yli/alijäämä	1 295 839,04	1 290 997,88
Tilikauden yli-/alijäämä	9 398,50	4 841,16
Oma pääoma yhteensä	1 492 472,50	1 483 074,00

37 Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	2017	2016
Lyhytaikaiset siirtovelat		
Tuloennakot		
Menojäämät		
Palkkojen ja henkilöstösivukulujen jaksotukset	297 716,49	316 618,76
Korkojaksotukset		
Muut menojäämät	15 271,65	4 175,52
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä		
Siirtovelat yhteensä	312 988,14	320 794,28

Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

47 Muut liikelaitosta koskevat taloudelliset vastuut, joita ei ole merkitty taseeseen (esim. pitkäaik. vuokrasopimukset, ympäristövastuu; jos ei voi ilmoittaa rahamäärää niin ilmoitetaan vastuun olemassaolo)

Sopimusvastuut

Vuokravastuut; vastuut sisältyvät kunnan vastuisiin

Johdannaissopimukset: ei ole

Arvonlisäveron palautusvastuut: ei ole

Perustamishankkeiden valtionosuuksien palautusvastuut: ei ole

Ympäristömenoja koskevat kulut ja tuotot

Tiedot on esitetty toimintakertomuksen kohdassa 5 Ympäristötekijät ja kulut/tuotot sisältyvät tuloslaskelmaan.

Henkilöstöä koskevat liitetiedot

48 Henkilöstön lukumäärä

Määrät annetaan Kunta-alan henkilöstöraporttisuosituksen mukaisesti:

toistaiseksi palkatut
määräaikaiset
työllistetyt
oppisopimussuhteiset

Henkilöstön lukumäärä 31.12.	2017	2016
Hallinto	1	1
Kiinteistöpalvelut	10	10
Ateriapalvelut	28	28
Puhdistuspalvelut	25	25
Yhteensä	64	64

49 Tilikauden palkat, palkkiot, eläkekulut ja muut henkilöstökulut (ellei eritelty tuloslaskelmassa)
Kulut on eritelty tuloslaskelmassa

Liitetietojen erittely (KPL 3:13.1 §) Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet

Liikelaitoksessa käytetään samaa poistosuunnitelmaa kuin kunnassa

LUETTELOT JA SELVITYKSET

Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista

Päiväkirja	tietokonetulosteena
Pääkirja	tietokonetulosteena
Tilinpäätös	paperisena
Tase-erittelyt	paperitulosteina

lin kunnan tilinpäätös säilytetään pysyvästi muut asiakirjat 10 vuotta tilikauden päättymisestä.

Luettelo käytetyistä tositelajeista

Tositelaji	Nimi
002	Muistiotositteet
100	Palvelukassatositteet
101	Ostoreskontran suoritukset
105	Palvelukassa keskuskeittiö
151	Myyntireskontran suoritukset
152	Myyntireskontran muut suoritukset
201	Tiliotteet
370	Palkat
380	Populus -matkalaskut
402	Ostolaskut / Rondo8
401	Ostolaskut / Muut
601	Vuokralaskutus
602	Sisäinen vuokralaskutus
603	Puhdistuspalvelulaskutus
604	Sisäinen puhdistuspalvelulaskutus

605	Aterialaskutus
606	Sisäinen aterialaskutus
607	Ateria- ja tilapalvelu/Kertalaskutus (kpt)
608	Ateria- ja tilapalvelu/Kertalaskutus (kunta)
609	Autopaikkalaskutus
701	Sumupoistot
702	Käyttöomaisuuden myynnit
703	Käyttöomaisuuden romutukset
750	Jaksotukset

Kirjanpitoaineiston säilytystapa:

Ostoreskontran tositteet säilytetään sähköisessä Rondo-ostolaskuohjelmassa

Muu tositteet säilytetään alkuperäisinä kirjallisessa muodossa lin kunnanviraston arkistossa.

ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT

Vuoden 2017 tilinpäätös on allekirjoitettu 7.3.2018.

9. Iin vesiliikelaitoksen tilinpäätös

VESILIIKELAITOKSEN JOHTAJAN KATSAUS

Iin vesiliikelaitos on kunnan yksi kolmesta liikelaitoksesta, joille kullekin on hyväksytty talousarviossa 2017 omat tavoitteet. Tavoitteilla pyritään toteuttamaan ja ne on johdettu voimassa olevasta kuntastrategista. Talousarviovuoden (2017) olennaisia tavoitteita ovat olleet mm seuraavat:

Talousvesi

Tavoite: tuotetun talousveden määrä on enintään 1,2 x laskutetun talousveden määrä.

Jätevesi

Tavoite: puhdistettavaksi toimitetun jäteveden määrä laskee pysyvästi alle 1,3 x laskutetun jäteveden määrä.

Talousvesi / toteutuma:

	<i>Tuotetun talousveden määrä m³:</i>	<i>Laskutetun talousveden määrä m³</i>
2013:	439.917 (1,28)	344.000
2014:	459.073 (1,28)	357.729
2015:	475.171 (1,26)	377.871
2016:	472.642 (1,33)	356.267
2017	635.610 (1,39)	458.900
- li	458.581 (1,27)	361.036
- Kn	177.029 (1,81)	97.864

Jätevesi / toteutuma

	<i>Pumpattavan jäteveden määrä m³:</i>	<i>Laskutetun jäteveden määrä m³:</i>
2013:	437.947 (2,08)*	210.697
2014:	265.653 (1,24)	214.501
2015:	339.720 (1,52)	223.352
2016:	312.883 (1,44)	216.962
2017:	328.785 (1,28)	256.307
- li	267.975 (1,18)	227.379
- Kn	60.810 (2,10)**	28.928

*ennen vuotta 2014 jätevedenpuhdistamolla käsitellyn jäteveden määrä lissä

** käsitelty Kuivaniemen jätevedenpuhdistamolla

Talousveden valvontatutkimusohjelman toteuttamiseksi on ollut sopimus Ahma Insinöörit Oy:n kanssa. Vuoden 2017 aikana otetuissa näytteissä ei ole ollut huomauttamista vaan näytteet ovat tutkituilta osin täyttäneet talousvedelle asetetut vaatimukset ja suositukset.

Vesiliikelaitoksen oma talousvedentarkkailu perustuu aistinvaraisiin havaintoihin ja asiakaspalautteeseen. Laitoksella on valmius näytteidenottoon ja vesijohtoverkoston desinfiointiin siirrettävällä laitteistolla.

Yhteenvetona voidaan todeta, että talous- ja jätevesiverkostot ja Kuivaniemen jätevedenpuhdistamo ovat toimineet suunnitellulla tavalla ja asetetut toiminnalliset tavoitteet ovat toteutuneet. Kuivaniemen Vatungin jätevedenpuhdistamolla ei ole tarkkailuvelvoitetta pienen vesimäärän johdosta.

Investoinnit

Merkittävimmät investoinnit vuonna 2017 olivat:

- pumppaamoiden ja puhdistamon (lähinnä Kuivaniemen alue) SIA-tekniikan (sähkö, instrumentointi ja automatiikka) päivittäminen
- johtokartan laadinnan aloitus
- Jakkilan jätevesipumppaamon uusiminen
- Pitkänkarin paineviemäriin liittäminen Ojakylän viemäriverkostoon

Investointien toteutuminen

SIA-tekniikan päivittäminen on auttanut ennakoimaan tulossa olevia vikatilanteita ja vikoihin on pystytty puuttumaan ennen kuin niistä on ollut haittaa asiakkaille. Viat on pystytty myös paremmin korjaamaan hallitusti. Hankkeeseen oli varattu 40.000 €:n määräraha, josta käytettiin 32.810 €.

Johtokartan laadinnan aloitus suoritettiin hankkimalla tarvittava mittauslaitteisto (leasing), ohjelmistot sekä ottamalla määräaikaiseen työsuhteeseen ammattikorkeakoulun opiskelija. Työstä muodostui samalla opiskelijan lopputyö. Kartta-aineistosta valmistui asemakaava-alueiden osalta noin 50 % ja haja-asutusalueiden osalta noin 30 %. Hankkeeseen oli varattu 20.000 €:n määräraha ja siitä käytettiin 12.769 €.

Jakkilan jätevesipumppaamon uusiminen tehtiin syksyllä vesiliikelaitoksen omassa johdossa. Hankinnat suoritettiin aiempien yksikköhintasopimusten perusteella; pumppaamo varusteineen ja maanrakennustyöt. Hankkeeseen oli varattu yhdessä Yli-Olhavan paineenkorottamon kanssa 125.000 €:n määräraha, josta jätevesipumppaamoon käytettiin 54.834 €. Jätevesipumppaamon kustannusarvio oli 55.000 – 58.000 €. Yli-Olhavan paineenkorottamon toteutus siirtyi vuoden 2018 puolelle.

Pitkänkarin paineviemäriin liittämisen Ojakylän viemäriverkostoon suoritettiin erillisen urakkakilpailun perusteella. Samassa yhteydessä käännettiin Kärkkäisen liikekeskuksen yhteydessä olevan jäteveden pumppaamon jätevedet 'suoraan' Ouluun, jolloin vedet ohittavat kolme lin keskustan jätevedenpumppaamaa. Hanke valmistui suunnitelmien mukaisesti joulukuussa 2017 niin myöhään että Pitkänkarin kiinteistöjä ei ryhdytty liittämään olemassa olleeseen verkostoon. Viemäriyön yhteydessä saneerattiin Pitkänkariin ja Praavan satamaan johtavaa vesijohdon runkoputkea kaivantotalueella. Hankintaan oli varattu 150.000 €:n määräraha. Hankkeen kustannukset nousivat 174.952 €:n. Kustannusten ylitys johtui pääosin siitä, että urakka-asiakirjoissa raivaustöiden määrä oli ilmoitettu olennaisesti liian vähäiseksi.

Vuoden 2017 rakentamisinvestointeihin oli varattu 585.000 €:n määräraha, josta toteutui 354.830 €. Vaaraojantien eli MT 855 peruskorjauksen yhteydessä tapahtuviin vesijohtojen siirtoihin oli varattu 120.000 €:n määräraha mutta hanke toteutuu vasta vuoden 2018 aikana.

Kuivaniemen Vesi Oy:n ja lin kunnan omistamien vesi- ja jätevesihuoltoon liittyvien pysyvien vastaavien siirtäminen lin vesiliikelaitoksen taseeseen

lin kunnanvaltuusto siirsi otsikkokohdassa mainitun omaisuuden lin vesiliikelaitoksen taseeseen pysyviin vastaaviin päätöksillään 20.12.2017. Siirtoa varten valtuusto myönsi vesiliikelaitoksen vuoden 2017 investointiosaan yhteensä 758.085 €:n määrärahan, josta käytettiin 573.382 €. Ero johtuu poistoerosta, joka tuli ottaa huomioon tilinpäätöstä laadittaessa.

Vuoden 2017 investointien määräraha oli yhteensä 1.343.085 €, josta käytettiin 928.212 €. Vuoden 2017 poistojen suuruus oli 425.334 €, joka sisältää Kuivaniemen Vesi Oy:ltä ja lin kunnalta siirtyneen omaisuuden poistot.

HALLINTO JA SIINÄ TAPAHTUNEET MUUTOKSET

lin vesiliikelaitoksella on ollut voimassa valtuuston hyväksymä johtosääntö kesään 2017 saakka. Valtuusto hyväksyi kuntaan uuden hallintosäännön 15.5.2017 ja sääntö astui voimaan 1.6.2017. Samalla kumottiin siihen saakka voimassa olleet liikelaitosten johtosäännöt. Säännössä määrätään mm. vesiliikelaitoksen johtokunnasta ja sen tehtävistä sekä vesiliikelaitoksen johtajan tehtävistä.

Vesiliikelaitoksen johtokunta on kokoontunut vuoden 2017 aikana 9 kertaa. Johtokunnan kokoonpano 12.6 2017 saakka (5 kokousta):

johtokunta:

Jouni Mähönen

Mika Hast

puheenjohtaja

varapuheenjohtaja

varajäsen

Veera Kuha

Tauno Kivelä

Paula Hyry	jäsen	Seija Kaisto
Ritva Jokela-Lantiainen	jäsen	Seppo Kiviniemi
Tauno Kova	jäsen	Juho Tauriainen
Maire Turtinen	jäsen	Marja-Leena Liimatta
Annastiina Junnila	jäsen -29.2.2016	Tellervo Jyrkkä
Aili-Maria Alaraasakka	jäsen 30.2.2016 -	Tellervo Jyrkkä
Ilkka Pakonen	jäsen	Jaakko Höyhtyä
Pekka Parviainen	jäsen	Matti Tiiro

Kesällä toimintansa aloittanut uusi kunnanvaltuusto valitsi 12.6.2017 seuraavan johtokunnan (4 koulusta):

johtokunta		varajäsen
Hannes Hekkala	puheenjohtaja	Matti Turtinen
Martti Kaarre	1. varapuheenjohtaja	Aini Aution
Tiina Vuononvirta	2. varapuheenjohtaja	Mika Koivisto
Meeri Jämsä	jäsen	Aili-Maria Alaraasakka
Juuso Pyörälä	jäsen	Jaakko Höyhtyä
Veera Kuha	jäsen	Oili Kaleva
Juho Tauriainen	jäsen	Mika Jeronen
Mikael Pietilä	jäsen	Tapani Teppo
Maire Turtinen	jäsen	Marja-Leena Liimatta

Johtokunnan esittelijänä ja lin vesiliikelaitoksen johtajana on toiminut Paaso. Kunnanhallituksen edustaja johtokunnassa on alkuvuodesta ollut Petri Tervonen ja 12.6.2017 alkaen Mika Hast.

YLEINEN JA OMAN ALUEEN TALOUDELLINEN KEHITYS

Talouden yleinen myönteinen kehittyminen ei ole toistaiseksi olennaisesti näkynyt vesiliikelaitoksen talouden kehityksessä. Kuivaniemen Vesi Oy:n liiketoimintojen yhdistäminen lin vesiliikelaitoksen toimintaan on lisännyt toiminnan volyyymiä kaikilla tasoilla mutta sillä ei ole kuitenkaan ollut olennaista vaikutusta liikelaitoksen tulokseen.

OLENNAISET MUUTOKSET LIKELAITOKSEN TALOUDESSA JA TOIMINNASSA

Uusia liittymissopimuksia tehtiin vuoden 2017 aikana 57 kpl (2016 70 kpl), joista:

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
vesi- ja viemäri liittymiä	16	13
vesiliittymiä	22	15
viemäri liittymiä	19	42
yhteensä	57	70

Kiinteistökauppojen ym. syiden johdosta hyväksyttiin liittymissopimusten siirtoja asiakkaalta uudelle asiakkaalle noin 100 kpl.

Johtosäännön perusteella vesiliikelaitoksen johtokunta on syksyllä 2013 hyväksynyt vesihuollon uudet taksat ja ne on otettu käyttöön 1.1.2014 alkaen.

Vesijohtoverkostossa vuoden 2017 aikana on ollut useita vaikeasti paikallistettavia vuotoja pääasiassa Simppalan vedenottamon läheisyydessä ja Kuivaniemellä. Vuotojen korjaukset on suoritettu laitoksen omana työnä käyttäen apuna paikallisia maanrakennusurakoitsijoita.

Vesiliikelaitoksen asiakkaana oli 31.12.2017 noin 9535 henkilöä.

VESILIKELAITOKSEN HENKILÖSTÖ

Vesihuoltolaitoksen palveluksessa on vuoden 2017 aikana ollut 7 henkilöä; johtaja, vesihuoltomestari ja 5 asentajaa. Kahden asentajan pitkäaikaisen sairausloman johdosta on ollut palkattuna yksi sijainen vuoden loppuun saakka. Kesäaikana oli palkattuna lisäksi ammattikorkeakouluopiskelija, joka

aloitti sähköisen johtokartan laatimisen sekä osallistui tarpeen vaatiessa muihin asentajien töihin. Työstä muodostui opiskelijan lopputyö.

Enintään viikon (5 pv) mittaisia sairauslomia kertyi vuoden aikana yhteensä 25 tpv. Työtapaturmia ei rekisteröitynyt yhtään kappaletta.

Taloushallinnon, palkkalaskennan ja atk-huollon palvelut ostetaan seudulliselta kuntapalvelutoimistolta sen eri toimipisteistä. Myyntilaskutusta ja muita laitoksen toimistotehtäviä (mm. liittymissopimusten siirrot) on hoitanut kunnan hallintopalveluiden toimistosihteeri. Toimistosihteerin ja kunnan controllerin työpanos Kuivaniemen Vesi Oy:n yhdistämisessä lin vesiliikelaitoksen toimintoihin on ollut olennainen.

Vesiliikelaitoksella ei ole omaa rakentamiskalustoa vaan palvelut ostetaan yrityksiltä. Samoin erikoislaitehuolto, sähkölaitehuolto, kaukokäyttöjärjestelmän / -valvonnan huolto jne ostetaan alan erikoisliikkeiltä.

lin vesiliikelaitoksen henkilöstösuunnitelma

Vuosi	henkilömäärä	Lisäys/vähennys		
	2017	Lisäys	Vähennys	2018
Vesiliikelaitoksen johtaja	1	-	-	1
Toimistosihteeri	0,8	-	-	0,8
Vesihuoltomestari	1	-	-	1
Asentajat	5	-	-	5
Yhteensä	7,8	-	-	7,8

YMPÄRISTÖTEKIJÄT

Jätevesien ohjuoksutuksiin ei ole ollut tarvetta lähtöpumppaamon ja li – Haukipudas - Oulu siirtoviemäri aloitettua toimintansa. Samoin Kuivaniemellä ja Vatungissa on välttytty ohjuoksutuksilta koska niiden kapasiteetti on huomattavan suuri kuormitukseen nähden. Vatungin alueella kasvatetuissa ka-loissa esiintyneen IHN-viruksen alkuperää ei ole voitu yhdistää alueen jätevedenpuhdistamoon.

Pohjois-Suomen aluehallintovirasto antoi 16.10.2017 lin jätevedenpuhdistamon lopettamisen ympäristölupahakemukseen myönteisen ratkaisun. Vesiliikelaitoksen on annettava 31.10.2020 mennessä Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselle yhteenveto jäteveden puhdistamon sulkemiseen liittyvistä toimista; Ellalan nivaan johtavan purkuputken sulkeminen, vanhojen kompostialtaiden purkaminen ja maisemointi sekä muiden lupapäätöksen määräysten toteutuminen.

Kuivaniemen jätevedenpuhdistamon toiminnan jatkamisesta on jätetty lupahakemus Pohjois-Suomen aluehallintovirastoon joulukuussa 2017.

ARVIO TODENNÄKÖISESTÄ TULEVASTA KEHITYKSESTÄ, MERKITTÄVIMMISTÄ RISKEISTÄ JA EPÄVARMUUSTEKIJÖISTÄ SEKÄ MUISTA TOIMINNAN KEHITTÄMISEEN VAIKUTTAVISTA SEIKOISTA

Käyränkankaan vesiosuuskunta ja Oijärven Vesi Oy ovat olleet yhteydessä vesiliikelaitokseen mahdollisesta toimintojen yhdistämisestä. Neuvottelut ovat alkuvaiheessa ja olennaisiksi kysymyksiksi ovat nousseet:

- Käyränkankaan vesiosuuskunta: Eri oikeusasteiden päätökset talousveden toimittamisesta osuuskunnan toiminta-alueelle, päätösten suhde vesihuoltolakiin ja osakkaiden erilaiset oikeudet ja velvollisuudet talousveden tuottamiseen
- Oijärven Vesi Oy: Osakkeen omistus ja päätöksenteko on jakaantunut kaikille laitoksen asiakkaille

lin vesiliikelaitoksella on tällä hetkellä 11 pohjavedenottamo. Pitkäaikainen otto nostaa raakaveden raudan ja mangaanin määrää siten, että niiden taso voi nousta korkealle. Tämän hetkiset suodatusjärjestelmät pystyvät takaamaan vaatimukset ja suositukset täyttävän talousveden laadun mutta raakaveden laatu vaikuttaa laitteistojen huollon tarpeeseen.

Toiminnan luonne vaatii henkilökunnan erityisosaamista, joka tällä hetkellä on hyvällä tasolla. Mahdollisissa uuden henkilökunnan rekrytointitilanteissa ei tulevaisuudessa tulla ehkä saamaan 'valmiita' vesihuoltoalan ammattilaisia vaan joudutaan kouluttamaan / kurssittamaan uusia työntekijöitä.

SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMINEN

Sisäisestä valvonnasta on laadittu raportti conrollerin käyttöön.

Vesiliikelaitoksen johtajan päätökset on saatettu sähköisesti tiedoksi johtokunnan puheenjohtajalle sekä kokouksissa koko johtokunnalle.

Vesiliikelaitoksen johtokunnan päätöksistä ei ole vuoden 2017 aikana valitettu hallinto-oikeuteen eikä markkinaoikeuteen.

Asiakkaan ja liikelaitoksen välillä on kesken yhden erimielisyyden sovittelu. Tarvittaessa asia menee käräjäoikeuden ratkaistavaksi.

Vesiliikelaitoksen johtokunta on käsitellyt laitoksen olennaisia riskejä talousarvion laatimisen yhteydessä sekä niiden toteutumista ja suunniteltujen toimenpiteiden vaikutuksia tilinpäätöksen käsittelyn yhteydessä.

TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY

Vesiliikelaitoksen johtokunnan esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

lin vesiliikelaitoksen tilikauden taloutta ja tulosta on esitelty tuloslaskelmassa, rahoituslaskelmassa, taseessa ja tilikauden toteumavertailussa. Luvut on esitetty ottaen huomioon sisäiset tuotot ja kulut koska sen voidaan katsoa paremmin kuvaavan laitoksen taloutta kuin pelkästään ulkoisten tuottojen ja kulujen tarkastelu.

lin vesiliikelaitoksen liikeylijäämä on 324.261,86 euroa ja poistoeron muutoksen 18.509,97 euroa sekä rahoitustuottojen ja kulujen jälkeen tilikauden ylijäämä on 225.506,67 euroa.

lin vesiliikelaitoksen johtokunta esittää tilikauden tuloksen käsittelystä seuraavaa:

1) lin vesiliikelaitoksen poistoeroa vähennetään 18.509,97 euroa:	
- Vätungin kalasataman jätevedenpuhdistamon poistoeron vähennys	12.366,44 €
- Yhdysvesijohto Oijärvi-Kuivaniemi poistoeron vähennys	6.143,53 €
Poistoeron vähennys yhteensä	18.509,97 €

2) Edellä olevien poistoeron vähennyksien jälkeen lin vesiliikelaitoksen tilikauden ylijäämäksi muodostuu 225.506,67 euroa ja johtokunta esittää kunnanhallitukselle ja kunnanvaltuustolle, että se siirretään vapaaseen omaan pääomaan tilikauden ylijäämäksi.

STRATEGISET TAVOITTEET JA NIIDEN TOTEUTUMINEN

TAVOITE: Väestönkasvu 1-2 % vuodessa

KESKEISET KEINOT tavoitteeseen pääsemiseksi ovat:

- Profiloituminen luontoa arvostavana kuntana
Luonto on läsnä kaikissa Suomen kunnissa tavalla tai toisella. Iissä luonto on hyvin monimuotoista, koska Iissä yhdistyvät meri- ja jokiluonto. Kunta on panostanut vähähiilistä taloutta edis-

täviin toimenpiteisiin ja luontoarvot sopivat hyvin tähän kokonaisuuteen. Kunta panostaa asennekasvatukseen päiväkodeissa ja kouluissa.

Toimialue	Toimenpiteet	Mittari	Toteuma
Vesiliikelaitos	Investointien suunnittelussa otetaan huomioon luontoarvot.	Luontoarvoihin kohdistuvat muistutukset; tavoite 0 kpl	0

- Tonttitarjonta

Ii tarjoaa uusille asukkaille tontteja, jotka ovat kooltaan lapsiystävällisiä. Tonttien ja liittymien hinnat ovat kilpailukykyiset Oulun alueella. Tontit houkuttelevat viihtyisyydellään ja tarjoavat mahdollisuuden luonnonläheiseen asumiseen ja elämiseen. Tyhjä ja tehottomat tontit on otettu käyttöön.

Toimialue	Toimenpiteet	Mittari	Toteuma
Vesiliikelaitos	Kaikille rakentajille tarjotaan kilpailukykyinen kohteen taksan mukainen vesiliittymä; asemakaava-alueilla myös viemäri liittymä	Hintavertailu Oulun seudun kuntien keskihintaan; tavoitteena keskihinta	Kts. alla

Vuoden 2017 taksat									
	Puhdas vesi m3 alv 0	Puhdas vesi m3 sis alv	Jätevesi m3 alv 0	Jätevesi m3 sis alv	Vesi + jätevesi yht. sis alv	Perusmaksun perimisperuste	Perusmaksu / kk alv 0	Jäteveden perusmaksu / kk alv 0	
Simon vesi oy	1,25	1,55	2,13	2,64	4,19	okt ja pairtalo	8,53	9,36	
Kemin vesi Oy	1,78	2,21	1,94	2,41	4,61	mittarinkoko 20	6,03	8,47	
						mittarinkoko 25	8,96	11,88	
Oulun vesi	1,23	1,53	1,6	1,98	3,51	mittarinkoko 0-20	3,5	3,5	
						mittarinkoko 25-32	15,19	15,19	
Kempeleen vesi	0,78	0,97	1,02	1,26	2,23	kerrosala 100-200	5,72	7,09	
tyrnävän vesihuolto	1,13	1,40	1,3	1,61	3,01	kerrosala 101-200	6,12	4,9	
Limingan vesihuolto	1,12	1,39	1,44	1,79	3,18	kerrosala 101-200	4,03	4,79	
Keminmaan vesi Oy	1,5	1,86	1,81	2,25	4,11	vesimittarin koko20	6,14	6,14	
						mittarinkoko 25	61,38	61,38	
tornion vesi Oy	1,59	1,97	1,87	2,32	4,29	mittarinkoko 20	5,83	6,85	
Iin vesiliikelaitos	1,22	1,51	2,4	2,98	4,49	Kerrosala 100-200	6,99	4,49	
Kni alue	1,22	1,51	2,2	2,73	4,24	pisteet 100m2 15p	7,22	ei ole	
						pisteet 200m2 20p	9,63	ei ole	

- Maaseudun kylät ja elinvoimaisuus

Maaseudun elinvoimaisuus on tärkeä vetovoimaisuustekijä. Maaseudulla on monipuolista yritystoimintaa. Maaseutumaisema on siisti ja tienvarret on hoidettu. Kaava-alueiden ulkopuolille ja kylille rakennetaan.

Toimialue	Toimenpiteet	Mittari	Toteuma
Vesiliikelaitos	Verkostorakentamisessa ja saneerausissa otetaan huomioon maaseudun tarpeet. Haja-asutusalueiden viemäriä laajennetaan.	Haja-asutusalueiden uudet vesi- ja viemäri liittymismukset	Asuinrak. 33 kpl Lomarak 11 kpl Muut rak. 1 kpl

Työllisyyden hoito ja osaaminen

TAVOITE: Työttömyys alle 10 prosenttia

KESKEISET KEINOT tavoitteeseen pääsemiseksi ovat:

- Nuorten voimavarat käyttöön

Nuorten tulevaisuuden eteen tehtävä työ on parasta mahdollista panostusta tulevaisuuteen. Siitä hyötyy koko yhteiskunta. Nuoret tarvitsevat ja heille järjestetään kesätyö- ja harjoittelu- paikkoja, koulutuspaikkoja, työpajatoimintaa ja oppisopimuskoulutusta yhteistyössä kunnan, oppilaitosten, yritysten ja kolmannen sektorin toimenpitein.

Toimialue	Toimenpiteet	Mittari	Toteuma
Vesiliikelaitos	Pyritään löytämään nuorille harjoittelupaikkoja (esim. TET-paikkoja) vesiliikelaitoksen toimialalta.	Tavoite 2 harjoittelujaksoa	1 opinnäytetyö

Peruspalveluiden turvaaminen

TAVOITE: Peruspalvelut kaikille kuntalaisille omalta paikkakunnalta eri elämän tilanteissa

KESKEISET KEINOT tavoitteeseen pääsemiseksi ovat:

- *Palvelutarjonnan kuvaaminen, vertailu- ja vaihtoehtoistarkastelu ja elinkaariajattelu*
Peruspalvelut ovat pääosin lakisääteisiä palveluita. Peruspalveluista tärkeimmät ovat sosiaali- ja terveydenhuolto, opetus- ja sivistystoimi sekä ympäristö ja tekninen infrastruktuuri. Peruspalveluita järjestämällä lin kunta tarjoaa kuntalaisille edellytykset arjen elämiseen, hyvinvointiin ja perusturvallisuuteen.

Toimialue	Toimenpiteet	Mittari	Toteuma
Vesiliikelaitos	Laitosta huolletaan, kunnossapidetään ja kehitetään siten, että voidaan turvata häiriötön talousveden jakelu ja jäteveden käsittely.	Jakelu- y.m. häiriöiden määrä kpl/vuosi alueittain	Yhteensä 49 kpl, joista - vesijohtoon 20 ja - viemäriverkkoon 29

- *Palveluiden keskittäminen / uudet palvelumuodot*
Fyysisten palvelupisteiden määrä on vähentynyt ja tulee jatkossakin vähenemään. Tilalle tulevat erilaiset liikkuvat ja sähköiset palvelut. Li laajentaa palvelutarjontaa asteittain ottamalla rohkeasti käyttöön uusia palvelumuotoja ja hyödyntämällä nykyteknologian mahdollisuudet. Palvelutuotantoa organisoidaan yhdessä kylätoimijoiden, kolmannen sektorin ja seurakunnan kanssa. Näin varmistetaan palvelutuotannon saatavuus koko kunnan alueella.

Toimialue	Toimenpiteet	Mittari	Toteuma
Vesiliikelaitos	Asiakaspalvelussa otetaan käyttöön uusia etäpalveluita. Asiakasinformaatiota lisätään kunnan kotisivujen kautta.	Sähköisen johtokartan laatiminen.	Valmiusaste: - haja-asutus 30 % - asemak.alueet 50 %

- *Henkilöstön hyvinvointi ja osaaminen*
Henkilöstön hyvinvointiin ja työkykyyn panostaminen on aina kannattava investointi. Kuntien nykytilanteessa ja toimintaympäristön muuttuessa se on ehdottoman välttämätöntä. Osaava, työssään viihtyvä ja hyvinvoiva henkilöstö on menestymisen edellytys. Lin kunta panostaa henkilöstön kehittämiseen ja työskentelyn edellytyksiin.

Toimialue	Toimenpiteet	Mittari	Toteuma
Vesiliikelaitos	Henkilöstölle tarjotaan ammattialan mukaista täydennyskoulutusta.	Koulutuspv / hlö. Tavoite 2 / hlö	Yhteensä 13 pv; 2 / henkilö

Talouden tasapainottaminen

TAVOITTEET: Velkamäärä alle maan keskiarvon per asukas
Ylijäämäinen kuntatalous

KESKEISET KEINOT tavoitteisiin pääsemiseksi ovat:

- **Lisää tuloja kunnan kassaan**

Iin kunnan verotettava tulo kasvoi vuosien 1998 – 2008 välisenä aikana keskimäärin 4,38 % vuodessa. Vuosien 2009 – 2012 välisenä aikana kasvu hidastui ja oli keskimäärin 2,65 % vuodessa. Tämä verotulojen kasvun hidastumista on paikattu veroprosentin nostolla. Samanaikaisesti valtionosuudet ovat kasvaneet ja ne muodostavat merkittävän osan kunnan tulorakenteesta. Valtionosuusleikkaukset ja valtionosuusuudistus merkitsevät Iille vuoteen 2020 mennessä yli 4 % veroprosenttiyksikön tuoton menetyksiä.

Iin kunta tekee ennakkoluulottomasti päätöksiä, jotta valtionosuusmenetysten tilalle saadaan muita tulolähteitä. Esimerkiksi omasta omaisuudesta saatavaa tuottotasoa nostetaan ja kaikkia verotuloja, asiakasmaksuja sekä omavastuita tarkastellaan ennakkoluulottomasti.

Toimialue	Toimenpiteet	Mittari	Toteuma
Vesiliikelaitos	Pidetään taksat kulujen mukaisena. Investoinnit kohdennetaan siten, että ne vähentävät käyttökustannuksia ja lisäävät energiatehokkuutta.	Toiminnan ja investointien rahavirta positiivinen	-234.662,01 euroa

Toteutuma olisi Ilman Kuivaniemen Vesi Oy:n ja Iin kunnan omaisuuden siirtoja + 338.719,85 euroa.

- **Investointitoimenpiteet**

Kunnan talous on ollut ylijäämäinen viimeiset vuodet ja aikaisemmin syntyneet alijäämät eli tappiot on katettu. Toisaalta investointitarve on ollut niin suuri, että vuosikate ei ole riittänyt kattamaan nettoinvestointeja. Kunta on velkaantunut.

On selvää, että kasvukunnassa investointitarpeita on jatkossakin. Iin kunnan tulee investoida järkevästi ja tuottavasti. Myös erilaisia rahoitusmuotoja tulee tarkastella ennakkoluulottomasti.

Toimialue	Toimenpiteet	Mittari	Toteuma
Vesiliikelaitos	Investointitarpeet pyritään mitoittamaan tulorakenteeseen sopiviksi.	Tavoite: poistojen suhde nettoinvestointeihin on yli 1	1,3

Laskelma ei ota huomioon Kuivaniemen Vesi Oy:n eikä Iin kunnan omaisuuden siirtymistä Iin vesiliikelaitokselle.

TILINPÄÄTÖSLASKELMAT JA TUNNUSLUVUT

lin vesiliikelaitoksen tuloslaskelman toteutuminen

TULOSLASKELMA

	Ta 2017	Muutokset	Ta yhteensä 2017	1.1 - 31.12.2017 toteutuma	Poikkeama
	€	€	€	€	€
LIKEVAIHTO					
Liiketoiminnan tuotot	1 772 290		1 772 290	1 833 740,25	-61 450,25
valmistus omaan käyttöön	6 000		6 000	2 069,66	3 930,34
Materiaalit ja palvelut					
Aineet, tarvikkeet ja tavarat					
Ostot tilikauden aikana	-174 560		-174 560	-187 139,20	12 579,20
Varastojen lisäys (+) tai vähe	-1 000		-1 000	11 358,92	-12 358,92
Palvelujen ostot	-450 259		-450 259	-471 699,98	21 440,98
Materiaalit ja palvelut	-625 819	0	-625 819	-647 480,26	-21 661,26
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-279 655	0	-279 655	-282 108,72	2 453,72
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-63 128	0	-63 128	-73 641,18	10 513,18
Muut henkilösivukulut	-13 367	0	-13 367	-12 315,20	-1 051,80
Henkilösivukulut	-76 495	0	-76 495	-85 956,38	9 461,38
Henkilöstökulut	-356 150	0	-356 150	-368 065,10	11 915,10
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-472 302		-472 302	-425 333,68	-46 968,32
Liiketoiminnan muut kulut	-23 216		-23 216	-26 615,66	3 399,66
LIKEYLIJÄÄMÄ	294 803	0	294 803	368 315,21	73 512,21
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	0		0	0,00	0,00
Muut rahoitustuotot	4 000		4 000	3 788,02	211,98
Muille maksetut korkokulut	-7 000		-7 000	-6 305,40	-694,60
Korvaus peruspääomasta	-97 000		-97 000	-96 745,00	-255,00
Muut rahoituskulut			0	-765,50	765,50
Rahoitustuotot ja -kulut	-100 000		-100 000	-100 027,88	27,88
YLIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	194 803		194 803	268 287,33	-73 484,33
Poistoeron muutos				18 509,97	-18 509,97
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	194 803	0	194 803	286 797,30	91 994,30

lin vesiliikelaitoksen tuloslaskelma

T U L O S L A S K E L M A	1.1.-31.12.2017	1.1.-31.12.2016
LIKEVAIHTO		
Liiketoiminnan tuotot	1 833 740,25	1 527 244,82
Valmistus omaan käyttöön	2 069,66	0,00
LIIKETOIMINNAN KULUT		
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-187 139,20	-151 674,35
Varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)	11 358,92	-3 595,55
Palvelujen ostot	-471 699,98	-418 686,18
Materiaalit ja palvelut	-647 480,26	-573 956,08
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-282 180,01	-202 269,93
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-73 641,18	-57 477,47
Muut henkilösivukulut	-12 315,20	-12 245,95
Henkilösivukulut	-85 956,38	-69 723,42
Henkilöstökulut	-368 136,39	-271 993,35
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-425 333,68	-335 227,34
Liiketoiminnan muut kulut	-26 615,66	-22 933,35
LIIEKEYLIJÄÄMÄ	368 243,92	323 134,70
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	0,00	0,00
Muut rahoitustuotot	3 788,02	4 350,67
Muille maksetut korkokulut	-6 305,40	-6 345,00
Korvaus peruspääomasta	-96 745,00	-96 745,00
Muut rahoituskulut	-765,50	-14,86
Rahoitustuotot ja -kulut	-100 027,88	-98 754,19
LIIEKEYLIJÄÄNÄ ENNEN VARAUKSIA	268 216,04	
poistoeron lisäys tai vähennys	18 509,97	
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	286 726,01	224 380,51
LIIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT		
Sijoitetun pääoman tuotto, %	2,11	1,61
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	7,82	7,64
Voitto, %	15,64	14,69

lin vesiliikelaitoksen rahoituslaskelma

Toiminan rahavirta	V 2017	V 2016
Liikelylijäämä	368 243,92	323 134,70
Poistot	425 333,68	335 227,34
Rahoitustuotot ja -kulut	-100 027,88	-98 754,19
Toiminan rahavirta yhteensä	693 549,72	559 607,85
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-928 211,73	-869 191,49
Rahoitusosuudet investointeihin	0,00	94 054,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot		
Investointien rahavirta yhteensä	-928 211,73	-775 137,49
Toiminnan ja investointien rahavirta	-234 662,01	-215 529,64
Rahoituksen rahavirta		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	96 000,00	
Pitkäaik.lainojen vähennys	-59 750,00	-43 750,00
Lyhytaik.lainojen muutos	16 036,00	0,00
Lainakannan muutokset yht.	52 286,00	-43 750,00
Oman pääoman muutokset	415 952,33	
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen muutos	266,59	-161,06
Vaihto-omaisuuden muutos	-11 358,92	3 595,55
Saamisten muutos	22 451,16	-27 315,03
Korottomien velkojen muutos	389 465,42	-90 300,41
Muut maksuvalmiuden muutokset	400 824,25	-114 180,95
Rahoituksen rahavirta	869 062,58	-157 930,95
<hr/>		
Rahavarojen muutos	634 400,57	-373 460,59
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12	1 294 386,40	659 985,83
Rahavarat 01.01	659 985,83	1 033 446,42
<hr/>		
Rahavarojen muutos	634 400,57	-373 460,59
LIIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT		
Investointien tulorahoitus, %	76,71	72,19
Pääomamenojen tulorahoitus, %	90,60	80,40
Lainanhoitokate	10,88	11,30
Kassan riittävyys, pv	237	136
Asukasmäärä	9634	9659
Quick ratio	2,30	1,72
Current ratio	2,37	1,78

Tase ja tunnusluvut

VASTAAVAA	31.12.2017	31.12.2016
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	127 832,63	76 305,49
Rakennukset	139 125,89	168 236,69
Kiinteät rakenteet ja laitteet	6 093 949,15	5 673 108,25
Koneet ja kalusto	851 857,62	644 968,11
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	73 861,79	36 427,64
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	7 286 627,08	6 599 046,18
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet		
Muut osakkeet ja osuudet	90,00	90,00
Sijoitukset	90,00	90,00
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	7 286 717,08	6 599 136,18
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	44 322,62	32 963,70
Vaihto-omaisuus yhteensä	44 322,62	32 963,70
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	194 242,00	216 428,85
Muut saamiset		
Siirtosaamiset	0,00	264,31
Lyhytaik. saamiset yhteensä	194 242,00	216 693,16
Saamiset yhteensä	194 242,00	216 693,16
Rahat ja pankkisaamiset	1 294 386,40	659 985,83
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	1 532 951,02	909 642,69
VASTAAVAA YHTEENSÄ	8 819 668,10	7 508 778,87

VASTATTAVAA	31.12.2017	31.12.2016
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	2 834 568,71	2 418 616,38
Ed. tilikausien yli-/alijäämä	1 783 255,36	1 558 874,85
Tilikauden yli-/alijäämä	286 726,01	224 380,51
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	4 904 550,08	4 201 871,74
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	166 192,88	
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKS	166 192,88	
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Muut toimeksiantojen pääomat		
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT YHTEENSÄ	373,67	107,08
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	80 000,00	0,00
Muut pitkäaikaiset velat	3 021 933,12	2 797 023,40
Pitkäaik. velka yhteensä	3 101 933,12	2 797 023,40
Lyhytaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	16 000,00	
Lainat muilta luotonantajilta	43 786,00	43 750,00
Ostovelat	161 185,45	74 972,97
Muut lyhytaikaiset velat	5 504,82	4 814,28
Siirtovelat	420 142,08	386 239,40
Lyhytaik.velka yhteensä	646 618,35	509 776,65
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	3 748 551,47	3 306 800,05
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	8 819 668,10	7 508 778,87
Omavaraisuusaste, %	55,6	56,0
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	204,4	216,5
Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista	204,2	216,5
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 €	2 070	1 783
Lainakanta 31.12., 1000 €	3 162	2 841
Lainasaamiset 31.12., 1000 €	0	0

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen (euroina):

	TA 2017 alkuperäinen	TA muu- tokset	TA 2017 yht.	TOT 2017 €	Poikkeama €	TP 2016
Toimintatulot	1 772 290		1 772 290	1 833 740,25	-61 450,25	1 527 245
Valmistus omaan käyttöön	6 000		6 000	2 069,66	3 930,34	
Toimintakulut	-1 005 185		-1 005 185	-1 042 232,31	37 047,31	-867 756
Toimintakate	773 105		773 105	793 577,60	-20 472,60	659 489
Laskennalliset kus- tannukset						
Poistot ja arvon alentumiset	-472 302		-472 302	-425 333,668	-46 968,32	-335 227
Laskennalliset erät						
Tehtävän koko- naiskustannus	300 803		300 803	368 243,92	-67 440,92	324 262

INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN

INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN

lin vesilaitoslaitos	Kust.arvio	Ed. vuosien	Budjetti	Bu-muutos	Budjetti +	Toteutuma	Poikkeama	Kust.arv.
INVESTOINNIT	ja muutokset	käyttö	2017	2017	muutos	2017 01-12		Käytetty 31.12.2017
Huoltoauto/ poistoaika 5 v								
INVESTOINTIMENOT			-30 000,00	0,00	-30 000,00	-29 354,84	-645,16	-29 355
INVESTOINNIT NETTO			-30 000,00	0,00	-30 000,00	-29 354,84	-645,16	-29 355
Kuivaniemen Vesi Ot, siirtyvä omaisuus								
INVESTOINTIMENOT			0,00	-244 735,00	-244 735,00	-244 735,00	0,00	-244 735
INVESTOINNIT NETTO			0,00	-244 735,00	-244 735,00	-244 735,00	0,00	-244 735
Kunnalta siirtyvä omaisuus 2017								
INVESTOINTIMENOT			0,00	-513 350,00	-513 350,00	-328 647,23	-184 702,77	-328 647
INVESTOINNIT NETTO			0,00	-513 350,00	-513 350,00	-328 647,23	-184 702,77	-328 647
SIA-päivittäminen								
INVESTOINTIMENOT			-30 000,00	-10 000,00	-40 000,00	-32 810,10	-7 189,90	-32 810
INVESTOINNIT NETTO			-30 000,00	-10 000,00	-40 000,00	-32 810,10	-7 189,90	-32 810
Hallinto/ investoinnit								
INVESTOINTIMENOT			-60 000,00	-768 085,00	-828 085,00	-635 547,17	-192 537,83	-635 547
INVESTOINNIT NETTO			-60 000,00	-768 085,00	-828 085,00	-635 547,17	-192 537,83	-635 547
Johtokartan laadinta								
INVESTOINTIMENOT	-25 000	-17 900	-20 000,00		-20 000,00	-12 768,68	-7 231,32	-30 668
INVESTOINNIT NETTO	-25 000	-17 900	-20 000,00	0,00	-20 000,00	-12 768,68	-7 231,32	-30 668
Kotakankaan vedenottamo								
INVESTOINTIMENOT			-20 000,00		-20 000,00	0,00	-20 000,00	0
INVESTOINNIT NETTO			-20 000,00	0,00	-20 000,00	0,00	-20 000,00	0

lin vesilaitoslaitos	Kust.arvio ja muutokset	Ed. vuosien käyttö	Budjetti 2017	Bu-muutos 2017	Budjetti + muutos	Toteutuma 2017 01-12	Poikkeama	Kust.arv. Käytetty
lin vesilaitoslaitos								
INVESTOINNIT								
Korkiakankaan vedenottamo/kalkkikivi								
INVESTOINTIMENOT			-20 000,00		-20 000,00	-5 852,76	-14 147,24	-5 853
INVESTOINNIT NETTO			-20 000,00	0,00	-20 000,00	-5 852,76	-14 147,24	-5 853
Vaaraojantien vesijohtotyöt								
INVESTOINTIMENOT			0,00	-120 000,00	-120 000,00	-7 680,30	-122 319,70	-7 680
INVESTOINNIT NETTO			0,00	-120 000,00	-120 000,00	-7 680,30	-122 319,70	-7 680
Vesijohtoverkostot/investoinnit yhteensä								
INVESTOINTIMENOT			-60 000,00	-120 000,00	-180 000,00	-26 301,74	-153 698,26	-26 302
INVESTOINNIT NETTO			-60 000,00	-120 000,00	-180 000,00	-26 301,74	-153 698,26	-26 302
Yli-olhavan paineenkorott. Ja Jakkilan saneeraus								
INVESTOINTIMENOT	0	0	-125 000,00	0,00	-125 000,00	-54 833,71	-70 166,29	-54 834
INVESTOINNIT NETTO	0	0	-125 000,00	0,00	-125 000,00	-54 833,71	-70 166,29	-54 834
Pumppaamot/investoinnit								
INVESTOINTIMENOT	-25 000	-17 900	-125 000,00	0,00	-125 000,00	-54 833,71	-70 166,29	-72 733
INVESTOINNIT NETTO	-25 000	-17 900	-125 000,00	0,00	-125 000,00	-54 833,71	-70 166,29	-72 733
Viemäröintien suunnittelu/ saneeraus								
INVESTOINTIMENOT								
INVESTOINTIMENOT			-50 000,00	0,00	-50 000,00	-34 834,30	-15 165,70	-34 834
INVESTOINNIT NETTO			-50 000,00	0,00	-50 000,00	-34 834,30	-15 165,70	-34 834
Pitkänkarin viemärin liittäminen								
INVESTOINTIMENOT			-150 000,00	0,00	-150 000,00	-174 952,18	24 952,18	-174 952
INVESTOINNIT NETTO			-150 000,00	0,00	-150 000,00	-174 952,18	24 952,18	-174 952
Muut investoinnit								
INVESTOINTIMENOT								
INVESTOINTIMENOT			-20 000,00	10 000,00	-10 000,00	-1 743,00	-8 257,00	-1 743
INVESTOINNIT NETTO			-20 000,00	10 000,00	-10 000,00	-1 743,00	-8 257,00	-1 743
Viemäriverkosto/investoinnit yhteensä								
INVESTOINTIMENOT			-220 000,00	10 000,00	-210 000,00	-211 529,48	1 529,48	-211 529
INVESTOINNIT NETTO			-220 000,00	10 000,00	-210 000,00	-211 529,48	1 529,48	-211 529
Kaikki yhteensä								
INVESTOINTIMENOT	-25 000	-17 900	-465 000,00	-878 085,00	-1 343 085,00	-928 212,10	-414 872,90	-946 112
INVESTOINNIT NETTO	-25 000	-17 900	-465 000,00	-878 085,00	-1 343 085,00	-928 212,10	-414 872,90	-946 112

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvotusperiaatteet ja –menetelmät ja –menetelmät

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti.

Pysyvät vastaavat

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintameno- vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelman mukaiset laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet. Valtuusto on 27.2.2017 hyväksynyt suunnitelman mukaisten poistojen perusteet

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vesiliikelaitoksen vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen FIFO-periaatteen mukaisesti hankintameno- tai sitä alemman todennäköiseen hankintameno- tai todennäköisen luovutushinnan määräise- nä.

Rahoitusomaisuus

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon. Rahoitus- arvopaperit on merkitty taseeseen hankintameno- tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushin- taan.

Avustusten käsittely

Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintahintaan saadut rahoitusavustukset on merkit- ty hyödykkeen hankintameno- vähennykseksi.

Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat tiedot

- tiedot on esitetty vain kunnan tilinpäätökseen yhdistettävistä vesiliikelaitoksen liitetiedoista

Tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot

Tilikauden tietojen vertailussa edelliseen tilikauteen tulee ottaa huomioon, että lin vesiliikelaitokseen on 1.1.2017 yhdistetty Kuivaniemen Vesi Oy:n liiketoiminta ja omaisuus. Siirtyneen omaisuuden arvo oli 449.852 euroa.

Samoin lin kunnan taseesta on siirretty omaisuutta ja poistoeroa lin vesiliikelaitoksen taseeseen. Omaisuuden arvo oli 513.350 euroa ja hyödykkeisiin kohdistuvaa poistoeroa 1.1.2017 oli jäljellä 184.703 euroa.

lin vesiliikelaitoksen peruspääomaan lin kunta sijoitti yhteensä Kuivaniemen Vesi Oy:n osakepää- oman verran 87.305 euroa ja kunnan siirtämän omaisuuden ja poistoeron erotuksen verran 328.647 euroa eli peruspääoma kasvoi yhteensä 415.952 euroa.

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

Toimintatuotot lin vesiliikelaitoksen johtokunnan määrittelemänä tehtäväkokonaisuuksina

Toimintatuotot kustannuspaikoittain (sisältää myös tuotot kunnalta)

	2017	2016
Hallinto ja toimisto	35,00	
Vedenottamot		
Vesijohtoverkosto	1 010 014,48	804 409,35
Viemärivereden pumppaamot		
Viemäriverkosto	781 617,76	688 121,32
Jäteveden puhdistamo	42 073,01	37 714,15
Liete		
lin vesiliikelaitos yhteensä	1 833 740,25	1 527 244,82

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista ja niiden muutoksista
Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ovat erittelyn lopussa.

Pienet pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 10.000 euroa, on kirjattu vuosiku-
luksi.

Poistojen määrittämisessä on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset
poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista arvioitun taloudellisen
käyttöään mukaan. lin vesiliikelaitos noudattaa lin kunnanvaltuuston 27.2.2017 §7 hyväksymiä suunni-
telman mukaisten poistojen perusteita 1.1.2016 alkaen.

Erittely poistoeron muutoksista

Poistoero	2017	2016
Poistoero 1.1.	184.702,85	0
Vähennykset tilikaudella:		
-Vatungin kalasataman jäteveden- puhdistamo	-12.366,44	
-Yhdysvesijohto Oijärvi-Kuivaniemi	-6.143,53	
Poistoero 31.12.	166.192,88	0

TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Tiedot pysyvistä vastaavista tase-eräkohtaisesti

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

Tiedot pysyvien vastaavien aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden tase-eräkohtaisista eristä, esi-
tetään taulukossa liitetietojen lopussa.

Maa- ja vesialueet:

	2017	2016
Maa- ja vesialueet		
Muut maa- ja vesialueet 1.1.		
Kuivaniemen Vesi Oy:n maa-alueet	5.727,14	
Muut maa- ja vesialueet 31.12.	5.727,14	
Liittymismaksut 1.1.	76.305,49	76.305,49
Kuivaniemen Vesi Oy:n liittymät	36.680,00	
lin Energia, sähköliittymät	9.120,00	
Liittymismaksut 31.12.	122.105,49	76.305,49

Maa- ja vesialueen 31.12.	127 832,63	76.305,49
---------------------------	------------	-----------

TASEEN VASTATTAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Tase-eräkohtainen erittely oman pääoman erien lisäyksistä ja vähennyksistä sekä siirroista näiden erien välillä tilikauden aikana

Oman pääoman erittely

	2017	2016
Peruspääoma 1.1	2 418 616,38	2 418 616,38
Lisäykset	415 952,40	
Vähennykset		
Peruspääoma 31.12	2 834 568,71	2 418 616,38
Arvonkorotusrahasto		
lin vesiliikelaitoksella ei ole arvonkorotusrahastoa		
Muut omat rahastot		
lin vesiliikelaitoksella ei ole muita omia rahastoja		
Muut rahastot		
lin vesiliikelaitos ei ole mukana muissa rahastoissa		
Edellisten tilikausien yli/alijäämä	1 783 255,36	1 558 874,85
Tilikauden yli-/alijäämä	286 726,01	224 380,51
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	4 904 550,08	4 201 871,71

Tase-erien mukaan eritelty tieto sellaisista pitkäaikaiseen vieraaseen pääomaan kuuluvista veloista, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua lin vesiliikelaitoksella erääntyvät velat viiden vuoden kuluttua 16.000 €.

Vuokrakohteen lunastusvelka (jos ei erillisenä tase-eränä)

lin vesiliikelaitoksen vuokrakohteen lunastusvelka sisältyy kunnan lunastusvelkaan.

Muiden velkojen erittely, jos liittymismaksuja ei ole eritelty taseessa

Jos liittymismaksu on palautuskelpoinen, se merkitään taseeseen erään Muut velat, jonka nimikkeenä suositellaan käytettäväksi nimikettä Liittymismaksut ja muut velat.

Muiden velkojen erittely

	2017	2016
Muut velat		
Sisäiset muut velat	196.893,00	240 643,00
Liittymismaksut	2 825 040,12	2 556 380,40
Muut velat (korkotukilaina)		0
Muut velat yhteensä	3 021 933,12	2 797 023,40

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	2017	2016
Lyhytaikaiset siirtovelat		
Tuloennakot		
Menojäämät		
Palkkojen ja henkilöstösivukulujen jaksotukset	85 710,04	11 678,32
Korkojaksotukset		
Muut menojäämät	334 432,04	374 561,08
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	420 142,08	386 239,40
Siirtovelat yhteensä	420 142,08	386 239,40

Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

Muut vesiliikelaitosta koskevat taloudelliset vastuut, joita ei ole merkitty taseeseen (esim. pitkäaik. vuokrasopimukset, ympäristövastuu; jos ei voi ilmoittaa rahamäärää niin ilmoitetaan

vastuun olemassaolo)
 Kuivaniemen asemakylän jätevedenkäsittelylaitos

Sopimusvastuut

Talousveden toimittaminen Käyränkankaan ja Jakkukylän vesiosuuskunnille ja Oijärven Vesi Oy:lle.

Vuokravastuut

Aseman alavesisäiliön alueen vuokrasopimus VR:n kanssa
 Leasing vuokra vastuut 3875,39 e

Arvonlisäveron palautusvastuut: ei ole

Perustamishankkeiden valtionosuuksien palautusvastuut: ei ole

Ympäristömenoja koskevat kulut ja tuotot

Tiedot on esitetty toimintakertomuksen kohdassa 5 Ympäristötekijät ja kulut/tuotot sisältyvät tuloslaskelmaan.

Henkilöstöä koskevat liitetiedot

Henkilöstön lukumäärä

Henkilöstön lukumäärä toistaiseksi palkatut	2017	2016
Liiketoiminta	7	5
Yhteensä	7	5

Liitetietojen erittely (KPL 3:13.1 §)

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet
Vesiliikelaitos 31.12.2017

	Aineettomat hyödykkeet			Aineelliset hyödykkeet						
	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Yhteensä	Maa-alueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkom. ja keskener. työt	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.				76 305,49	168 236,69	5 673 108,25	644 968,11		36 427,64	6 599 046,18
Lisäykset tilikauden aikana				51 527,14		707 215,52	316 737,77		844 736,04	1 920 216,47
Rahoitusosuudet tilikaudella										0,00
Vähennykset tilikauden aikana										
Muut investointitulot										
Siirrot erien välillä						0,00	0,00		-807 301,89	-807 301,89
Tilikauden sumupoisto					-29 110,80	-286 374,62	-109 848,26			-425 333,68
Tilikauden kertal. poistot										0,00
Arvonlennukset ja niiden palaut.										
Poistamaton hankintameno 31.12.				127 832,63	139 125,89	6 093 949,15	851 857,62		73 861,79	7 286 627,08
Arvonkorotukset										
Kirjanpitoarvo 31.12.				127 832,63	139 125,89	6 093 949,15	851 857,62		73 861,79	7 286 627,08

	Osakkeet ja osuudet					Joukkovelkakirjalainasaamiset ja muut lainasaamiset				
	Osakkeet konserniyhtiöt	Osakkeet omistusyht. yhteisöt	Kuntayhtymä osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä	Jvk-lainasaamiset	Saamiset konserniyhteisöt	Saamiset kyltä	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.				90,00	90,00					
Lisäykset tilikauden aikana										
Rahoitusosuudet tilikaudella										
Vähennykset tilikauden aikana										
Muut investointitulot										
Siirrot erien välillä										
Tilikauden sumupoisto										
Tilikauden kertal. poistot										
Arvonlennukset ja niiden palaut.										
Poistamaton hankintameno 31.12.				90,00	90,00					
Arvonkorotukset										
Kirjanpitoarvo 31.12.				90,00	90,00					

Vesiliikelaitoksen suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ovat samat lin kunnan poistojen perusteiden kanssa.

LUETTELOT JA SELVITYKSET

Luettelo käytetyistä kirjanpitoakirjoista

Päiväkirja	tietokonetulosteena
Pääkirja	tietokonetulosteena
Tilinpäätös	paperisena
Tase-erittelyt	paperitulosteina

Tilinpäätös säilytetään pysyvästi muut asiakirjat 10 vuotta tilikauden päättymisestä.

Luettelo käytetyistä tositelajeista

Tositelaji	Nimi
002	Muistio
101	Ostoreskontran suoritukset
151	Myyntireskontran suoritukset
201	Rahatilien kirjaus
370	Palkat
380	Luottamushenkilöiden palkkiot
401	Ostoreskontra
402	Ostolaskut/Rondo8
601	Vesilaitoksen saatavat
644	Vesi- ja jätevesisaatavat
655	Sisäiset vesi- ja jätevesisaatavat
701	Sumupoistot
702	Käyttöomaisuuden myynnit
703	Käyttöomaisuuden romutukset
750	Jaksotukset

Kirjanpitoaineiston säilytystapa:

Ostoreskontran tositteet säilytetään sähköisessä Rondo-ostolaskuohjelmassa.

Muu tositteet säilytetään alkuperäisinä kirjallisessa muodossa lin kunnanviraston arkistossa.

ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT

Vuoden 2017 tilinpäätös on allekirjoitettu 21.3.2018

10. Hankkeet ja projektit

Hankkeisiin ja projektimuotoisiin kehittämistöihin saadaan ulkopuolista osarahoitusta. Hankkeet tukevat kuntastrategian tavoitteita.

Elinvoimapalvelut:

Röytän satamahanke

Hankkeen kesto: 1.1.2017 – 31.12.2019
 Hankkeen kokonaisbudjetti arvio vuodelle 2017: 400 k€
 lin kunnan rahoitusosuus 2017: 48 k€

Metsähallituksen hallinnoiman EAKR-investointihankkeen aikana toteutetaan Röytän sataman uudistustyöt. Lin kannalta hankkeessa on merkittävää Röytän käytön jatkuvuus ja turvallisuus, sekä pitkäaikaiset ratkaisut merellisen matkailun edistämiseksi. Hanke toteuttaa elinkeino-ohjelmaa ja sen merellistä ohjelmaa.

Hankkeen toteutuminen 2017: suunnitelman mukaisesti

lin kunnan rahoitusosuus 48 000 € Aallonmurtaja/Reunalaiturin urakasta maksettu 514 755 eur (urakkahinta 598 300 eur), lisätöitä maksettu 33 438 euroa hinnat sisältävät alv:n. Teräspuikkiponttoonilaiturit vastaanotettu 06/2017 161 240 eur (urakkahinta 161 240 eur), lisätöitä tuli yhteensä tässä urakassa 9 040 eur, nämä ilman alv:ia.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen: Suunnitelman mukaisesti. Maalaustyöt edelleen kesken sekä puisen reunalaiturin teko kesken reunalaituriurakassa. Työt jatkuvat touko-kesäkuussa 2018 kelien salliessa. Valmista pitäisi olla ennen juhannusta 2018.

Innovatiiviset vähähiiliset kuntapalvelut

Hankkeen kesto: 1.12.2015 – 30.11.2017
 Hankkeen kokonaisbudjetti 2017: 76 954 € (kokonaisbudjetti 230 864 €)
 lin kunnan rahoitusosuus 2017: 20 k€

Pohjois-Pohjanmaan liiton rahoittamassa EAKR-hankkeessa uudelleen muotoillaan kuntapalveluja tavoitteena uudentyyppiset, vähähiiliset ratkaisut sekä liiketoiminnan edistäminen alalla. Pilotteina energianseurannan etämittaristo, joukkoliikenne, sähköinen asiointi, etätyöhubi, paikallistalous ja keskustan kehittäminen. Lisäksi toteutetaan innovaatiokilpailu. Osatoteuttajana hankkeessa on Pohjois-Suomen Muotoilijat ry. Hanke on elinkeino-ohjelman mukainen.

Hankkeen toteutuminen 2017: suunnitelman mukaisesti

lin kunnan rahoitusosuus 20 000 €

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen: Hanke palkittiin Euroopan parhaana aluekehityshankkeena kategoriassa ilmastotyö RegioStars Awardilla 2017. Pilotit toteutuneet suunnitelman mukaisesti: erityisesti joukkoliikenteen suoralinja li-Oulu -välillä sekä keskustan asemakaavan osallistamistoimet olivat onnistuneita toimenpiteitä.

Teollinen 5G ja IoT

Hankkeen kesto: 2016-2017
 Hankkeen kokonaisbudjetti 2017:
 lin kunnan rahoitusosuus 2017: 10 k€

Pohjois-Pohjanmaan liiton rahoittamassa EAKR-hankkeessa, jota hallinnoi VTT, luodaan ympäristö teollisen 5G:n ja IoT:n kehittämiseen. Käytännössä tämä tarkoittaa lin osalta ympäristön tes-

tausalustaa teknologiakeskus Micropoliksen kiinteistöihin. lin osalta hankkeen tavoitteena on vahvistaa yritysten toimintaympäristöä. Hanke on elinkeino-ohjelman mukainen.

lilaakson toimitusjohtaja Antti Tuomaala raportoi:

Hankkeen toteutuminen 2017: suunnitelman mukaisesti

lilaakson kautta n. 10 000 € hankkeen rahoitukseen

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen: VTT asentanut tukiaseman ja lähettimen. A-siipeen asennettu erilaisia antureita, kuten hiilidioksidi ja lämpötila. Tietoja kerätään ja lähetetään 5G-esiasteen avulla Ouluun tutkijoille. lilaakso saanut sim-kortteja, joilla voimme omia laitteita liittää järjestelmään. lilaakso investoi ainakin yhden nykyaikaisen puhelimen, jossa yli gigabitin nopeuteen yltävä modeemi.

Työllistämisen palvelukeskus:

Nuorten työpajatoiminnan kehittäminen 2017:

lin kunta hakee valtionavustusta OKM:ltä 70 000 euroa nuorten työpajatoiminnan kehittämiseen vuodelle 2017 (Hakemus jätettävä 30.11.2016 mennessä). Valtionavustusta haetaan seinättömän työpajatoiminnan/starttipajatoiminnan yksilö-/työvalmentajan sekä taide- ja tapahtumatyöpajan ohjaajan palkkakustannusten kattamiseen. Mikäli valtionavustusta ei myönnetä hakemuksen mukaisesti, toiminta sopeutetaan myönnettyyn valtionavustukseen.

Hankkeen toteutuminen 2017: Valtionavustusta myönnetty vuodelle 2017 40 000 €. Lisäksi siirto edellisvuodelta 3 660 € käytössä vuonna 2017.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen: Valtionavustusta käytetty seinättömän työpajatoiminnan ohjaajan palkkakustannuksiin ajalla 1.1.-30.4. ja taidepajan ohjaajan/työpajatoiminnan opinnollistamisen kehittämistyön koordinoijan palkkakustannuksiin ajalla 1.1.-31.12.2017. Osamisen tunnistamisen kehittämistyö työpajaympäristössä aloitettu.

Työtä luonnosta lissä- ESR hanke 2015-2018:

Hankkeen kesto: 1.6.2015-31.5.2018, yht. 36 kk.

Hankkeen budjetti hankeaikana: Valtion tuki hallinnointihankkeessa 209 162 €, kunnan rahoitusosuus 52 238 €. Hankkeen tavoitteena on parantaa alueen työllisyyttä kehittämällä kolmannen sektorin toimijoiden työnohjaus- ja työnantajataitoja sekä ylläpitää ja kehittää hankkeeseen osallistuvien työttömien työkykyä tarjoamalla työvoimapolitiittista koulutusta ja työmahdollisuuksia luonto-, virkistys- ja matkailuteemoihin liittyvissä tehtävissä mm. kunnossapito- ja rakennustöissä.

Rinnakkaishankkeen kokonaiskustannukset 483 519 €, josta kunnan maksuosuus enintään 50 %:

Hankkeen toteutuminen 2017:

Koordinaatio-hankkeen menot -80 224,88 € ja tulot 74 148,61 €. Rinnakkaishankkeen menot -112 144,64 € ja tulot 49 631,29 €

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen: Palkkatuella työllistetty 9 henkilöä/3,95 htv. Asiakkaille järjestetty koulutusta 60 opiskelijatyöpäivää. Luonto- ja virkistyskohteita kunnostettu 5. Yhdistysten tukeminen työllistämistoiminnan käynnistämisessä.

Oulun kaupunkiseudun työllisyyspalvelut-hanke 1.8.2015-31.7.2018:

lin kunnan maksuosuus Oulun kaupungin koordinoimassa ESR-hankkeessa yhteensä enintään 21 000 €, vuonna 2017 n. 7 000 €. Hankkeen tavoitteena on uusien palvelumuotojen kehittäminen työnhakija- ja työnantaja-asiakkaille.

Hankkeen toteutuminen 2017: lin kunnan maksuosuus

3 580,20 €. Kuntien maksosuodet painottuvat arvioitua enemmän hankkeen loppupuolelle. Hanke saanut jatkoaikaa 31.12.2018 saakka.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen:

Hankkeen työntekijät ottaneet asiakkaita vastaan kuukausittain lipajalla tai kunnanvirastolla. Hankkeen palveluohjauksessa vuonna 2017 13 iiläistä henkilöä. Hanke tarjonnut koulutusta ja rekrytapahtumia hankkeessa mukana olevien kuntien asukkaille. Hankkeen projektiryhmissä tutustuttu kuntien työllistämispalveluihin ja hyviin käytäntöihin ja tutustuttu pilotteihin.

TyöTakomo-hankkeen rinnakkaishanke 1.10.2016-31.10.2018:

Oulunkaaren kuntayhtymän koordinoiman TyöTakomo-hankkeen rinnakkaishankkeen (työllistäminen) kokonaiskustannukset 285 421 €. Vuodelle 2017 arvioidut palkkatukityöllistämisen kustannukset -135 915 €, josta EU palkkatuen osuus enintään 50% (-67 957,5 €).

Hankkeen toteutuminen 2017:

Menot -155 300,66 € ja tulot 59 872,79 €.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen. Palkkatuella työllistetty 14 henkilöä/3,6 htv, joista edelleensirtoja tehty 7 käyttäjäryityksiin.

Opetus- ja varhaiskasvatuspalvelut (ulkopuolista osarahoitusta)

Kerhotoiminnan kehittäminen

Hankkeen kesto: 1.8.2016-31.12.2017

Hankkeen budjetti: menoja 18.572 €, OPH avustus 13.000 € (70%).

Hankkeen tavoitteet: Vakiinnuttaa kerhotoiminta osaksi lin kunnan koulutoimintaa ja tarjota kaikille mahdollisuus harrastaa ja osallistua kerhotoimintaan.

Hankkeen toteutuminen 2017:

Tuloja: OPH:n avustus 13.000 euroa ja menoja tilinpäätöksessä 21.711 euroa.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen:

Erilaisia kerhoja pidettiin 35 (389 h), Kerhotoiminnasta on muodostunut tärkeä osa koululaisille tarjottavaa vapaa-ajan toimintaan.

Esi- ja perusopetuksen tasa-arvoa edistävät toimenpiteet

Hankkeen kesto: 1.8.2016-31.12.2017

Hankkeen budjetti 59.000 €/OPM (70%).

Hankkeen tavoitteet: Erityisopetuksen laadun kehittäminen, ja luoda kaikille oppilaille turvallinen oppimisympäristö, ja mahdollisuus opiskella kykyjensä ja taitojensa mukaisesti.

Hankkeen toteutuminen 2017:

Tuloja OPM:n avustus 59.000 euroa, ja kuluja v.16-17 yhteensä 76.091 e. (v -16 yht.10.471 e)

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen:

Palkattu resurssiopettajia, joiden avulla hankkeen tavoitteet on voitu toteuttaa. Oppilaat ovat saaneet tarvittavaa tukea opiskeluunsa ja ryhmiä on voitu jakaa oppilaiden yksilölliset vaatimukset huomioiden.

Tutoropettajien koulutus ja osaamisen kehittäminen

Hankkeen budjetti: Menoja 7.250 e ja OPH:n avustus tulona 5.800 e (80%).

Tavoitteet: Uuden pedagogiikan, uusien oppimisympäristöjen ja uusien opetussuunnitelman perusteiden mukaiseen kehittämiseen ja koulutustoimintaan.

Hankkeen toteutuminen 2017:

Tulot 5.800 euroa, OPH:n avustus, menoja yhteensä tp:ssä 7.307 e.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen:

Tutoropettajat ovat kouluttaneet sekä itseään että toisia opettajia uuden opetussuunnitelman ja digitalisaation vaatimiin taitoihin

Tutoropettajien toiminta

Hankkeen budjetti: Tuloja OPH:n avustus 16.000 euroa (80%), kokonaiskustannukset 20.000 e
Opettajien kouluttaminen digitaaliseen oppimisympäristöön ja uusiin opsiin..

Hankkeen toteutuminen 2017:

Tuloja 16.000 e, menoja tilinpäätöksessä 18534 e.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen:

Nimetty kouluille tutoropettajat, ja he kouluttaneet koulujensa henkilökuntaa sähköiseen oppimisympäristöön.

Opettajien tasa-arvon edistäminen / lv 2017-18

Hankkeen budjetti: Menoja 63.700 e ja OPM:n avustusta 49.000 e (30 % kunnan omavastuuosuus).

Tavoitteet: Tasa-arvoa edistävät toimenpiteet, siihen liittyvä koulunkäyntiavustajien palkkaaminen ja opetusryhmäkoon pienentäminen.

Hankkeen toteutuminen 2017:

Tulot: 7.300 e v. -17 (OPM:n avustus yht. 49.000 e, v. 17 käytetään 7.300 e)

Menoja tilinpäätöksessä 10.483 e.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen:

Hankkeen puitteissa on palkattu kouluille koulunkäynninohjaajia ja resurssiopettajia, joiden avulla hankkeen tavoitteet on voitu toteuttaa. Oppilaat ovat saaneet tarvittavaa tukea opiskeluunsa ja ryhmiä on voitu jakaa oppilaiden yksilölliset vaatimukset huomioiden.

Kielikylpytoiminnan laajentaminen lissä/ lv 2017-18

Hankkeen budjetti: tuloja 20.000 e (OPH:n avustus 80%), menoja 25.000 euroa.

Tavoitteet: Kielikylpytoiminnan laajentaminen ja kielirikasteiden opetuksen laajentaminen kouluissa.

Hankkeen toteutuminen 2017:

V. -17 käytetty avustusta 4.600 e/tuloja ja menoja tilinpäätöksessä vuonna 2017 5.810 e.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen:

Palkattiin kielten tutoropettaja vetämään projektia.

Liikkuva koulu –hanke lv 17-18

PSAVI avustusta 33.000 euroa, kvaltuuston lisämääräraha 50.000 euroa. (v. -18 33.000 e)

Hankkeen toteutuminen 2017:

Tulot: 50.000 euroa, Menoja tilinpäätöksessä 28.991 e

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen:

PoPLin kautta on koulutettu jokaiselle koululle 20-25 oppilasta Väykkäri liikuttajiksi. He vetävät välituntisin Väykkärileikkejä ja .pelejä, jotta kaikki koulun oppilaat pääsisivät ryhmään ja toimin-

taan mukaan. Kaikille perusopetuksen kouluille on valittu Liikkuva koulu-yhdysopettajat koordinoimaan ja valvomaan koulun Liikkuva koulu -toimintaa yhdessä Välkäri liikuttajien kanssa. Toiminta on käynnistynyt hyvin kaikilla kouluilla. Opettajille on järjestetty PoPLin kautta kaksi Jonot mataliksi koulutusta, joiden tarkoitus on antaa liikuntaa opettaville opettajille vinkkejä käytännönharjoitusten kautta, miten liikunnantunneista saataisiin mahdollisimman toimivia. Mukana oli yhteensä 25 opettajaa. Kouluille on hankittu yhteiskäyttöön iso kuomuperäkärri, jossa voidaan koulujen välillä liikuttaa 20 fatbikea varusteineen ja aktiivisuusrannekkeineen. Tämän fatbikekärriin tarkoitus on aktivoida luokkia erilaiseen liikkumiseen ja retkeilyyn. Kärri sisältöineen varastoidaan Aseman koululle, mistä talonmiehet kuljettavat kärriin sisältöineen koulujen käyttöön. Kaikille perusopetuksen kouluille on hankittu luokkakäyttöön rekkitangot ja tasapainotyynyjä opilaiden ja opettajien aktivoimiseksi työpäivän aikana.

11. Liikelaitoksen vaikutus kunnan talouteen

11.1. Liikelaitoksen vaikutus kunnan tilikauden tuloksen muodostumiseen

	Sitovuustarkastelu Talousarvion toteutuminen		Eliminoinnit		Kokonaistarkastelu Tuloslaskelma
	Kunta	Liikelaitokset yhteensä	Kunta	Liikelaitokset yhteensä	kunnan tilinpäätöksessä
Toimintatulot					
Myyntitulot	674 704	3 116 485			3 791 189
Myyntitulot sisäiset	447 482	2 290 405	-447 482	-2 290 405	0
Maksutulot	565 030	141 951			706 981
Maksutulot, sisäiset		3 711		-3 711	0
Tuet ja avustukset	865 408	150 602			1 016 010
Tuet ja avustukset, sisäiset		1 975 988		-1 975 988	0
Muut toimintatulot	571 944	1 416 382			1 988 326
Muut toimintatulot, sisäiset	1 368 591	2 352 223	-1 368 591	-2 352 223	0
Toimintatulot yhteensä	4 493 160	11 447 747	-1 816 073	-6 622 326	7 502 507
Valmistus omaan käyttöön	2 643	2 070			4 713
Toimintamenot					
Henkilöstömenot	-14 474 386	-4 050 171			-18 524 557
Palvelujen ostot, ulkoiset	-35 773 119	-1 602 595			-37 375 714
Palvelujen ostot, sisäiset	-2 440 518	-231 537	2 440 518	231 537	0
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-792 912	-2 671 762			-3 464 674
Aineet, tarvikkeet ja tav.,sisäiset	-1 815	-67 728	1 815	67 728	0
Avustukset	-2 170 571	-37 740			-2 208 311
Avustukset liikelaitoksille, sis.	-1 975 988		1 975 988		0
Muut toimintakulut	-1 080 206	-180 099			-1 260 305
Muut toimintakulut, sisäiset	-2 128 560	-1 592 254	2 128 560	1 592 254	0
Toimintamenot yhteensä	-60 838 074	-10 433 887	6 546 880	1 891 519	-62 833 561
Toimintakate	-56 342 271	1 015 930	4 730 807	-4 730 807	-55 326 341
Verotulot	31 638 780				31 638 780
Valtionosuudet	27 676 603				27 676 603
Rahoitustulot ja -menot:					
Korkotulot	19 506	0			19 506
<i>Korkotulot sisäiset</i>	4 562		4 562		
Muut rahoitustulot	116 950	8 701			125 651
Muut rahoitustulot, sisäiset	0				0
<i>Korvaus peruspääomasta liikelaitosten</i>	106 812		-106 812		
Korkomenot, ulkoiset	-296 786	-1 743			-298 529
Korkomenot, sisäiset		-4 562		4 562	
<i>Korvaus peruspääomasta</i>		-106 812		106 812	0
Muut rahoitusmenot	-595	-946			-1 541
Rahoitustulot ja -menot yht.	-49 551	-105 362	-102 250	111 374	-154 913
Vuosikate	2 923 562	910 568	4 628 557	-4 619 433	3 834 130
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 337 283	-445 368			-2 782 651
Kertaluotoiset poistot	-292 119				-292 119
Satunnaiset erät					
Tilikauden tulos	294 160	465 200	4 628 557	-4 619 433	759 360

11.2. Liikelaitoksen vaikutus kunnan toiminnan rahoitukseen

	Sitovuustarkastelu		Eliminoinnit		Kokonaistarkastelu
	Kunta	Liikelaitokset yhteensä	Kunta	Liikelaitokset yhteensä	Rahoituslaskelma kunnan tilinpäätöksessä
Toiminta ja investoinnit					
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	7 542 995	-3 708 867	4 619 433	-4 619 433	3 834 128
Satunnaiset erät					
Tulorahoituksen korjauserät	-188 956				-188 956
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-7 275 570	-1 005 603	415 952	513 350	-7 351 870
Rahoitusosuudet investointimenoihin	157 659	17 000			174 659
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	815 946		-513 350		302 596
Toiminta ja investoinnit, netto	1 052 074	-4 697 470	4 522 035	-4 106 083	-3 229 443
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset muille					0
Antolainasaamisten lisäykset liikelaitoksille					0
Antolainasaamisten vähennykset muille					0
Antolainasaamisten vähennykset liikelaitoksille					0
Lainakannan muutokset					0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	8 000 000	96 000			8 096 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-4 234 230	-16 000		0	-4 250 230
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1 555 931	16 000			1 571 931
Oman pääoman muutokset		415 952		-415 952	0
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Toimeksiantojen varojen ja pääoman muutos	4 643	264			4 907
Vaihto-omaisuuden muutos		-11 359			-11 359
Pitkäaikaisten saamisten muutos	29 614		0		29 614
Lyhytaikaisten saamisten muutos	141609,86	-112 980			28 629
Korottomien velkojen muutos	-929 718	508 873	0	0	-420 845
Muut maksuvalmiuden muutokset	-753 851	384 798	0	0	-369 053
Rahoitustoiminnan kassavirta	4 567 850	480 798	0	0	5 048 648
Vaikutus maksuvalmiuteen	4 866 074	-3 415 922	4 522 035	-4 522 035	1 819 205

12. Tytäryhtiöiden toiminnan taloudellinen tulos ja merkittävimmät riskit

12.1. Iin Vuokratalot Oy

1. Toiminta-ajatus: Asuntojen vuokraus
2. Painopistealueet: Asukastyytyväisyys, nykyajan laatuvaatimukset, käyttöaste
3. Toiminnalliset tavoitteet: Käyttöasteen parantaminen ja ylläpito. Korjausvelan ehkäisy.

Tavoitteiden toteutuminen

Yrityksen näkyvyyteen panostettiin, jonka johdosta uusien hakemusten määrää kasvoi ja näin ollen käyttöastettakin saatiin nostettua. Näkyvyyttä lisättiin muun muassa aktiivisella internetin hyödyntämisellä, yrityksen uudet Facebook-sivut ja aktiivinen nettisivujen päivittäminen. Hakemusten käsittelyaika on ollut kohtuullinen. Rakennuksia on korjattu ja uudistettu säännöllisesti. remontit on pystytty toteuttamaan kassavaroin.

4. Talous 1000€

	TP 2016	TA 2017	TP 2017	Toteuma -%	Poikkeama €
Liikevaihto	1136	1000	1001	0,1	1
Liikevoitto	59	50	142	184	92
Tilikauden tulos	0	0	0	0	0
Oma pääoma	79	79	79	0	0
Vieras pääoma -siitä lainakanta	3947	3700	3663	- 1	- 37

5. Tunnusluvut

	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TS 2018	TS 2019
Sumupoistot	184	170	175	160	200
Asuntoja kpl	134	134	134	134	202
Käyttöaste	93	96	96	96	96

6. Merkittävimmät riskit ja toimenpiteet riskien pienentämiseksi:

- Käyttöasteen putoaminen.
- Kiinteistöjen kunto. Suuret ja pienet vahingot syövät käyttötaloutta.
- Yksityisen sektorin rakentaminen. Kilpaillaan osaltaan samoista asiakkaista.
- Lainaneuvottelujen negatiivinen tulos.

Tehdyt toimenpiteet riskien pienentämiseksi:

- Tarkkana hinnoittelussa ja jatkuva uusasiakashankinnan aktiivisuus
- Korjausvelkaa ei päästetä tulemaan ja ennakoinnilla vältetään suuret vahingot
- Aktiivisuus, hyvät asunnot ja tarkka hinnoittelu.
- Uudet neuvottelut, kenties rahoittajan muutos.

12.2. Kuivaniemen Vuokratalot Oy

1. Toiminta-ajatus: Asuntojen vuokraus
2. Painopistealueet Asukastyytyväisyys, nykyajan laatuvaatimukset
3. Toiminnalliset tavoitteet: Asuntojen peruskunnon ylläpito

Tavoitteiden toteutuminen

Asuntoja on käyty tarkistamassa tiheästi ja asukkaiden remontti tarpeisiin on vastattu herkästi. Iin Vuokratalot on toteuttanut markkinoinnin.

4. Talous 1000€

	TP 2016	TA 2017	TP 2017	Toteuma -%	Poikkeama €
Liikevaihto	308	300	297	- 1	- 3
Liikevoitto	74	70	87	24	17
Tilikauden tulos	0	0	0	0	0
Oma pääoma	76	76	76	0	0
Vieras pääoma -siitä lainakanta	988	900	904	0,4	4

5. Tunnusluvut

	TP 2016	TPA 2017	TP 2017	TS 2018	TS 2019
Sumupoistot	52	49	51	46	FUUSIO
Asuntoja kpl	50	50	50	50	
Käyttöaste	96	96	94	96	

6. Merkittävimmät riskit ja toimenpiteet riskien pienentämiseksi:

- Käyttöasteen putoaminen.
- Kiinteistöjen kunto. Suuret ja pienet vahingot syövät käyttötaloutta.
- Yksityisen sektorin rakentaminen. Kilpaillaan osaltaan samoista asiakkaista.

Tehdyt toimenpiteet riskien pienentämiseksi:

- Tarkkana hinnoittelussa ja jatkuva uusasiakashankinnan aktiivisuus
- Korjausvelkaa ei päästetä tulemaan ja ennakoinnilla vältetään suuret vahingot
- Aktiivisuus, hyvät asunnot ja tarkka hinnoittelu.

12.3. Kiinteistö Oy Rinmanni

1. Toiminta-ajatus: Asuntojen vuokraus
2. Painopistealueet Asukastyytyväisyys, Nykyajan laatuvaatimukset, käyttöaste
3. Toiminnalliset tavoitteet: Asuntojen kunnon ylläpito

Tavoitteiden toteutuminen:

Asuntoja on käyty tarkistamassa tiheästi ja asukkaiden remontti tarpeisiin on vastattu herkästi. Iin Vuokatalot on toteuttanut markkinoinnin.

4.

5. Talous 1000€

	TP 2016	TA 2017	TP 2017	Toteuma -%	Poikkeama €
Liikevaihto	86	90	80	- 11	- 10
Liikevoitto	27	27	24	- 11	- 4
Tilikauden tulos	0	0	0	0	0
Oma pääoma	40	40	40	0	0
Vieras pääoma -siitä lainakanta	27	7	17	142	10

6. Tunnusluvut

	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TS 2018	TS 2019
Sumupoistot	7	7	7	6	FUUSIO
Asuntoja kpl	18	18	18	18	
Käyttöaste	96	96	94	96	

7. Merkittävimmät riskit ja toimenpiteet riskien pienentämiseksi:

- Käyttöasteen putoaminen.
- Kiinteistöjen kunto. Suuret ja pienet vahingot syövät käyttötaloutta.
- Yksityisen sektorin rakentaminen. Kilpaillaan osaltaan samoista asiakkaista.

Tehdyt toimenpiteet riskien pienentämiseksi:

- Tarkkana hinnoittelussa ja jatkuva uusasiakashankinnan aktiivisuus
- Korjausvelkaa ei päästetä tulemaan ja ennakoinnilla vältetään suuret vahingot
- Aktiivisuus, hyvät asunnot ja tarkka hinnoittelu.

12.4. lilaakso Oy

1. Toiminta-ajatus: lilaakso Oy rakennuttaa ja vuokraa toimitiloja yrityksille ja yhteisöille sekä tekee kunnalle vuosittain palvelusopimuksen mukaisia energiatehokkuuteen liittyviä toimia.
2. Painopistealueet kuntastrategiaan perustuen: Toimitilojen rakennuttaminen, isännöinti, hallinta ja vuokraus, uusiutuvien energiamuotojen käyttöönotto ja energiatehokkuustoimenpiteet.
3. Toiminnalliset tavoitteet: Vuokrausasteen kohottaminen, säästää energiankulutuksessa, talouden saaminen positiiviseksi. Merihelmen myynti. Suurien teknologiahankkeiden saanti lihin.

Tavoitteiden toteutuminen:

Käyttöaste nousi koko vuoden ajan markkinoinnin ja yleisen talouden tilanteen johdosta. Nykyiset asiakkaat myös kasvattivat toimitilojen määrää. C-siipeen rakennetut uudet toimistotilat löysivät asiakkaat. Ledivalaistusta lisättiin ulos ja sisätiloihin. Thermoss- hanke on anturoinut tilat ja he tekevät parhaillaan seurantaa ja laskentaa tulevia laitevalintoja varten. Myöhemmin hyväksi havaitut menetelmät ovat käytettävissä kaikissa kunnan kaukolämpökohteissa. Micropolikseen ja merihelmeen käynnistetty aurinkopaalien asennus. Merihelmen myyntiä jatketaan kariutuneiden neuvottelujen jälkeen. lilaakso olisi tehnyt positiivisen tuloksen, ellei Shinshova olisi ajautunut konkurssiin.

4. Talous (1000 €)

	TP 2016	TA 2017	TP 2017	Toteuma -%	Poikkeama €
Liikevaihto	1668	1700	1526	89,76	-174
Liikevoitto	137	100	103	103	3
Tilikauden tulos	-21	10	-31	-310	-21
Oma pääoma	2741	2500	2709	108,4	209
Vieras pääoma -siitä lainakanta	6014	4800	5348	111,4	548

5. Tunnusluvut

	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TS 2018	TS 2019
Henkilöstön lkm	5	4	3	3	3

6. Investoinnit

Investointi kohde	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TS 2018	TS 2019
Kiinteistöt	50	40	5	180	10
ICT-hankkeet	10	10	5	5	5
Muut hankkeet	10	10	1	5	5

7. Merkittävimmät riskit ja toimenpiteet riskien pienentämiseksi:

- SOTE, Vuokralaisten kato muutosten vuoksi. Tiedon saapuessa nopea reagointi markkinointiin
- Käyttöasteen putoaminen. Tarkkana hinnoittelussa ja jatkuva uusasiakashankinta aktiivisuus

- Kiinteistöjen kunto. Suuret vahingot ja pienet jatkuvat syövät käyttötaloutta. Korjausvelkaa ei pääs-
tetä tulemaan ja ennakkoinnilla vältetään suuret vahingot.

Tehdyt toimenpiteet riskien pienentämiseksi:

Aktiivinen markkinointi eri medioissa ja suora asiakaskontaktointi. Nopealla palvelulla ja joustavalla toiminnalla pärjätään kilpailijoille. Kiinteistöt ovat jatkuvassa valvonnassa ja vuokralaisten huomioihin reagoidaan välittömästi. Ennakoiva kunnossapito ehkäisee suuret vahingot. Hintataso pidetään kilpailukykyisenä.

12.5. Iin Micropolis Oy

1. Toiminta-ajatus: Yhtiö luo yrityksiä, työpaikkoja ja elinvoimaa Oulun seudulle
 2. Painopistealueet: Uusiutuva energia sekä ympäristöosaaminen
 3. Toiminnalliset tavoitteet: Kasvun vahvistaminen, osallistavan viestinnän ja –markkinoinnin kehittäminen sis. digitalisaation edistäminen, vähähiilisydestä kestävyttä ja resurssiviisaudesta kasvu, uusiutuvan energian käytön lisääminen, liRekry -palvelun tuottaminen, palvelumuotoilulla vetovoimaisempia kuntapalveluja, merellinen ohjelma, taloudellinen tulos positiivinen
- Tavoitteiden toteutuminen:** Tavoitteet saavutettu. Tarkka erittely ks. elinvoimapalvelut. Euroopan unionin komissio palkitsi Micropoliksen RegioStars Awardilla 2017 innovatiivisesta ja osallistavasta ilmastotyöstä, jossa li on Euroopan edelläkävijöitä. **li – ilmastotyön Euroopan mestari 2017.**

4. Talous (1000 €)

	TP 2016	TA 2017	TP 2017	Toteuma -%	Poikkeama €
Liikevaihto	451,5	480	470,9		
Liikevoitto	4,1	0	7,2		
Tilikauden tulos	3,7	0	5,9		
Oma pääoma	19,6	15,9	25,4		
Vieras pääoma	404	400	439,3		
-siitä lainakanta	285,9	285,9	285,9		

5. Tunnusluvut

	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TS 2018	TS 2019
Henkilöstön lkm	7	9	9	9	9

6. Investoinnit

Investointi kohde	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TS 2018	TS 2019
	0	0	0	0	0

7. Merkittävimmät riskit ja toimenpiteet riskien pienentämiseksi:

Sote-uudistuksen vaikutus elinkeinojen järjestämiseen. Tämän hetkisen tilanteen mukaan elinkeinojen kehittäminen ja työllistämistoimet voidaan yhdistää ”kasvu-organisaation” alle.

Micropolis hyödyntää rahoituksessaan EU-ohjelmärahoitusta. Rahoitusehtoihin voi tulla muutoksia, mikä voi hankaloittaa uusien hankkeiden käynnistystä. Hankkeisiin edellytetään myös ulkopuolista kunta- tai yritysrahoitusta.

Asiantuntijaorganisaationa Micropoliksen on varmistettava, että sen henkilöstö on alansa paras, motivoitunut ja jokainen voi kehittyä omalla alallaan. Henkilöstö on asiantuntijaorganisaation suurin voimavara, josta on pidettävä huolta. Hankealan työsuhteiden jatkuvuus on varmistettava.

Tehdyt toimenpiteet riskien pienentämiseksi:

Micropolis on seurannut maakuntakehitystä aktiivisesti. Micropoliksen toteuttaa nykyiset hankkeet laadukkaasti, tuottaa rahoittajatahoille lisäarvoa ja panostaa uusien hankkeiden suunnitteluvaiheeseen. Kuluvana vuonna Micropolis palkittiin Euroopan parhaasta aluekehityshankkeesta, mikä vahvistaa luottamusta rahoittajiin ja kumppaneihin. Micropolis työstää kestävästi hankkeiden jatkuvuutta työsuhteiden varmistamiseksi.

12.6. Iin Energia Oy

1. Toiminta-ajatus: tuottaa, myydä ja siirtää sähköä kilpailukykyisesti ja häiriöttä sekä tarjota laajakaistapalvelua kuntalaisille
2. Painopistealueet: sähköntuotanto, -jakelu ja -myynti sekä laajakaistayhteydet
3. Toiminnalliset tavoitteet: sähköntuotannon omavaraisuus, verkkotoiminnan kehittäminen EMV:n valvontamallin mukaan, sähkömyynnin laajentaminen. Laajakaistaverkon rakentaminen koko kunnan alueelle

Tavoitteiden toteutuminen:

4. Talous (1000 €)

	TP 2016	TA 2017	TP 2017	Toteuma -%	Poikkeama €
Liikevaihto	4657	4700	4735	0,74	35
Liikevoitto	486	200	331	65,5	131
Tilikauden tulos	288	100	36	- 64	-64
Oma pääoma	4296	4400	4332	-1,55	-68
Vieras pääoma	6262	9000	10556	17,29	1556
-siitä lainakanta	331	3980	3913	-1,68	-67

5. Tunnusluvut

	Henkilöstön lkm	Liikevoitto %/lv	Nettotulos %/lv	Sijoitetun pääoman tuotto %	Oman pääoman tuotto %	Omavaraisuus -aste %	Quick ratio
TP 2017	14	7	0,76	0,9	7,77	21,9	1,23

6. Investoinnit

Investointi kohde	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TS 2018	TS 2019
Sähköverkosto	961	1000	1156	1000	1000
Kuituverkosto	0	3500	3634	3500	50

7. Merkittävimmät riskit ja toimenpiteet riskien pienentämiseksi:

Tehdyt toimenpiteet riskien pienentämiseksi:

- Iso myrsky tms luonnon katastrofi
 - vakuutus
 - yhteistyö naapuri yhtiöiden kanssa
 - urakoitsijayhteistyö
 - johtokatuojen kunnossapito
- Sähkön hinnan äkillinen nousu
 - omat tuotanto-osuudet
 - hinta seuranta
- lisiverkko
 - iso laina – kunta takaa
 - laitetilän tuhoutuminen – vakuutus

12.7. Kuiva-Turve Oy

1. Toiminta-ajatus

Toiminta-ajatuksena on edistää Iin kunnan alueelta tuotettavan kotimaisen energian tuotantoa ja käyttöä sekä vahvistaa alueensa taloudellista hyvinvointia.

2. Painopistealueet

- edistää paikallisten polttoaineiden, erityisesti turpeen, tuotantoa ja hyödyntämistä kunnan alueella
- paikallista elinkeinotoimintaa palvelevien liiketilojen rakentaminen ja vuokraus

3. Toiminnalliset tavoitteet

- uusien turvetuotantoalueiden selvittäminen ja luvittaminen poistuvien alueiden tilalle
- nykyisten turvetuotantoalueiden ympäristölupavelvoitteiden hoito/valvonta
- liiketilojen maksimaalisen hyödyntämisen edistäminen ja kiinteistöhoito tilojen arvon ylläpitämiseksi

Tavoitteiden toteutuminen:

Turpeen kysyntä on romahtanut ja koko alan tulevaisuuden näkymät ovat heikot. On epätodennäköistä, että poistuvien tuotantoalojen tilalle saadaan koskaan uusia. Tuotannossa olevilta soilta on nostettu aiempiin vuosiin verrattuna vähän turvetta mutta sinänsä tuotantoalueet ovat hyvässä kunnossa niin tuotannon kuin ympäristönkin kannalta. Yhtiön omistama kiinteistö Ratatiellä on ollut vajaan käytöllä.

4. Talous (1000 €)

	TP 2016	TA 2017	TP 2017	Toteuma -%	Poikkeama €
Liikevaihto	106	100	60	60%	40
Liikevoitto	-20	0	-25	n/a	-25
Tilikauden tulos	-21	0	-25	n/a	-25
Oma pääoma	929	929	903	97%	-26
Vieras pääoma	360	340	330	97%	1
-siitä lainakanta	40	20	20	100%	0

5. Tunnusluvut (Jos on saatavilla, voidaan poistaa tarvittaessa)

	Henkilöstön lkm	Liikevoitto %/lv	Nettotulos %/lv	Sijoitetun pääoman tuotto %	Oman pääoman tuotto %	Omavaraisuus -aste %	Quick ratio
TP 2017	0,2	-40%	neg	neg	neg	73%	1,85

6. Investoinnit

Investointi kohde	TP 2016	TA 2017	TP 2017	TS 2018	TS 2019
Ei investointeja				0	0

7. Merkittävimmät riskit ja toimenpiteet riskien pienentämiseksi:

Talusriskit: Turpeen toimitukset ovat vähentyneet viimeisten 5 vuoden aikana alle puoleen. Riskinä on, että toimitustilanne ei parane ja tulot ovat alhaiset myös tulevina vuosina. Kiinteistöjen vuokrauksen osalta riskinä ovat kasvavat korjausmenot ja kiinteistöjen vajaakäyttö

Tehdyt toimenpiteet riskien pienentämiseksi:

Kuluja on sopeutettu vastaamaan pienentyntä liikevaihtoa. Ratatien kiinteistössä tyhjillään olevan osan muuttamista asunnoksi on aloitettu suunnittelemaan.

13. Luettelot kirjanpitokirjoista ja tositelajeista

Päiväkirja tietokoneen tulosteina
 Pääkirja tietokoneen tulosteina
 Tilinpäätös 2015
 Tase-erittelyt

lin kunta

Tositelajit	Nimi
002	Muistiotositteet
100	Kassatositteet
101	Ostoreskontran suoritukset
151	Myyntireskontran suoritukset
152	Myyntireskontran muu suoritukset
201	Tiliotteet
370	Palkat
400	Ostoreskontra/Rondo
401	Ostolaskut/l
602	Maanvuokrasaatavat
612	Teknisen toimen saatavat/l
614	Työkeskuksen saatavat
615	Yleishallinnon laskutus
619	Teknisen toimen s/ll
621	Sivistysosaston laskutus
630	Lämpölaitoksen laskut
643	Aravalainat
654	Päivähoitosaatavat
688	Rakennusvalvontalaskutus
701	Sumu-poistot
702	Käyttöomaisuuden myynnit
703	Käyttöomaisuuden romut.
750	Jaksotukset
801	Vyörytystapahtumat
999	Konversiosuoritukset

Kirjanpitoaineiston säilytystapa:

Ostoreskontran tositteet säilytetään sähköisessä Rondo-ostolaskuohjelmassa

Muistiotositteet säilytetään alkuperäisinä kirjallisessa muodossa lin kunnanviraston arkistossa.

Tunnuslukujen laskentakaavat

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

= $100 \cdot \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{Valmistus omaan käyttöön})$, %-tunnusluku: osoittaa paljonko kuluista saadaan katetuksi palvelusuoritteiden myynti- ja maksutuotoilla sekä muilla varsinaisen toiminnan tuotoilla eli mikä on maksurahoituksen osuus

Vuosikate prosenttia poistoista

= $100 \cdot \text{Vuosikate/Poistot}$ ja arvonalentumiset: kun tunnusluvun arvo on 100 %, oletetaan kunnan tulorahoituksen olevan riittävä. Oletusta voidaan pitää pätevänä vain, jos poistot vastaavat kunnan keskimääräistä vuotuista investointitasoa. Investoinneilla tarkoitetaan tällöin poistonalaisten investointien omahankintamenoa, joka saadaan vähentämällä hankintamenoista valtionosuudet, liittymismaksut ja muut rahoitusosuudet

Vuosikate €/asukas

Vuosikate asukasta kohden on yleisesti käytetty tunnusluku tulorahoituksen riittävyyden arvioinnissa
 Investointien tulorahoitus, %

= $100 \cdot \text{Vuosikate} / \text{investointien omahankintameno}$.

Investointien tulo-rahoitus –tunnusluku kertoo kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulo-rahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli käyttöomaisuuden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

Investointien omahankintamenolla tarkoitetaan rahoituslaskelman investointimenoja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet.

Pääomamenojen tulo-rahoitus, %

= $100 \times \text{Vuosikate} / (\text{investointien omahankintameno} + \text{Antolainojen nettolisäys} + \text{Lainanlyhennykset})$

Pääomamenojen tulo-rahoitus on tunnusluku, joka osoittaa vuosikatteen prosenttiosuuden investointien omahankintamenojen, antolainojen lisäyksen ja lainanlyhennysten yhteismäärästä

Lainanhoitokate

= $(\text{vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulo-rahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1 – 2 ja heikko kun tunnusluvun arvo jää alle yhden.

kassan riittävyys(pv)

= $365 \text{ pv} \times \text{kassavarat } 31.12. / \text{kassasta maksut tilikaudella}$

Omavaraisuus,%

= $100 \times (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Tunnusluku mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää kuntatalouden keskimääräistä 70 %:n omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee merkittävän suurta velkarasitetta

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

= $100 \times (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Tunnusluku kertoo kuinka paljon kunnan käyttötuloista (toimintatuotot, verotulot ja käyttötalouden valtionosuudet) tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun

Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulo-rahoituksella.

Lainakanta 31.12.

= $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} - \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat})$

14. Allekirjoitukset ja merkinnät

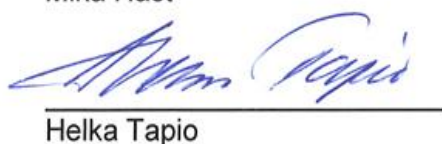
Vuoden 2017 tilinpäätöksen allekirjoitukset

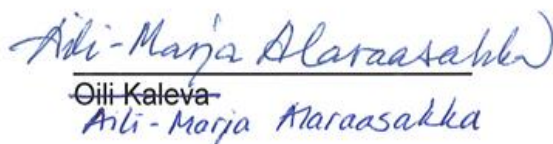
lissä 26.3.2018

IIN KUNNANHALLITUS

Johannes Tuomela

Mika Hast

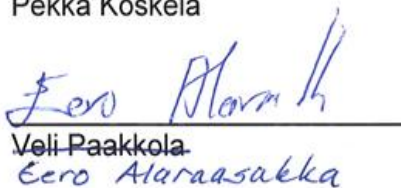

Helka Tapio

~~Olli Kaleva~~
Anli-Marija Alaraasakka

Martti Kaarre

~~Tiina Vuonenvirta~~
Heli-Hannele Haapaniemi

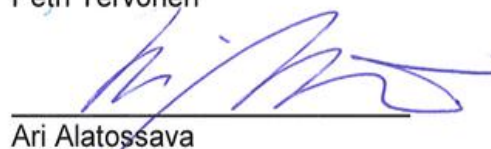

Pekka Koskela

~~Veli Paakkola~~
Eero Alaraasakka

Sanna Valaja

Leena Tiiro

Petri Tervonen

Ari Alatossava

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Olemme tarkastaneet tilinpäätöksen

lissä . .2018

KPMG Julkishallinnon Palvelut Oy

Katri Hokkanen
JHT,KHT